৭৭৩

సంపుటము– VII
నెం.4

4 మే, 1995.
గురువారము,
(శక సం. 1917,
వైశాఖం–14

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యకలాపములు

అధికార నివేదిక

విషయ సూచిక

పేజి నెం.

1.	ప్రశ్నలు–వాగ్రూప సమాధానములు	511
2.	స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్నలు–వాగ్రూపసమాధానములు	544
3.	సభా కార్యక్రమము	566
4.	అర్జీల సమర్పణ	570
5.	ప్రాథమిక విద్యాశాఖమంత్రి ప్రకటన: రద్దు చేయబడిన 10వ తరగతి పరీక్షలు మే 10వ తేదీన నిర్వహించడం గురించి	576
6.	సర్వీసెస్, న్యాయశాఖ మంత్రి ప్రకటన: గుంతకల్ అంతర్గాం మిల్లు రీఓపెన్ చేయుట గురించి	576
7.	రూలు–304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తేసుకురాబడిన విషయములు:	580
	1. నల్గొండ జిల్లా, నాంపల్లి పోలీసుస్టేషన్ సి ఐ మద్యం త్రాగిన స్థితిలో జీపు నడుపుతూ ఒక వ్యక్తి మరణానికి కారకుడైన విషయాన్ని గూర్చి	580

(తరువాయి 3వ కవరులో

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ముద్రణాలయ కమీషనరుగారిచే శాసనసభ ముద్రణాలయము, హైదరాబాదునందు ముద్రించబడినది

J. 152

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

ప్రధానాధికారులు

సభాపతి	:	శ్రీ యనమల రామకృష్ణుడు
ఉప సభాపతి	:	శ్రీ మహమ్మద్ ఫరూక్
అధ్యక్షుల పేర్ల పట్టిక	:	శ్రీ టి. గోపాలకృష్ణారెడ్డి
		శ్రీ ఎం. రాజయ్య
		శ్రీమతి వై. సీతాదేవి
		శ్రీ జి. అప్పలసూర్యనారాయణ
		శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్యానాయక్
		శ్రీ డి. రాజగోపాల్
ప్రత్యేక కార్యదర్శి	:	శ్రీ సి. వెంకటేశన్
కార్యదర్శి	:	శ్రీ ఎ.వి.జి. కృష్ణమూర్తి
సంయుక్త కార్యదర్శి	:	శ్రీ ఎ.డి. భాస్కరరెడ్డి
ఆఫీసర్ ఆన్ స్పెషల్ డ్యూటీ	:	శ్రీ డి. సుబ్రహ్మణ్యం
ఉప కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎన్. కైలాస్
		శ్రీ టి. సుబ్బారావు
		శ్రీ ఎస్.డి. కమలాకర్
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ టి.వి. శర్మ.
		శ్రీ ఎం.హెచ్. కేశవరావు
		శ్రీ కె. తుల్జానంద్‌సింగ్
		శ్రీ అహమ్మద్ అతావుల్లా
		శ్రీమతి టి. అంజనీబాయి
		శ్రీ టి.వి. సత్యనారాయణ
		శ్రీ కె.వి. డేవిడ్ జ్ఞానకన్
		శ్రీ ఎన్. సువర్ణరాజు
		శ్రీ ఖాజా మొయినుద్దీన్
		శ్రీ ఇ. నరసయ్య
		శ్రీ ఆర్. భాస్కరన్.
చీఫ్ రిపోర్టర్	:	శ్రీ పి. కాశిరాజు

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ చర్చలు

అధికార నివేదిక

(పదవ శాసనసభ)

(రెండవ సమావేశము ఇరవై ఎనిమిదవ రోజు)

గురువారము, 4 మే, 1995.

(సభ ఉదయం 8.30 గంటలకు సమావేశమైనది)

(సభాపతి అధ్యక్షస్థానములో యున్నారు)

ప్రశ్నలు-వాగ్రూప సమాధానములు

రొయ్యల పెంపకం వల్ల వ్యవసాయ భూములు దెబ్బతినుట

231-

*740- శ్రీ జి ఎస్. శివాజీ (సోంపేట):- పశుసంవర్ధక, మత్స్యాగారముల శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) రొయ్యల పెంపకం కొరకు రాష్ట్రంలోని వ్యవసాయ భూములను పెద్ద ఎత్తున చెరువులుగా మార్చుతున్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) వ్యవసాయ భూములు బీడు భూములుగ మారే ప్రమాదం ఉన్న విషయం కూడా వాస్తవమేనా;

(ఇ) అయినచో, అట్టి మార్పిడిని క్రమబద్ధం చేయడానికి ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలేవి?

పశు సంవర్ధక, పాడి పరిశ్రమాభివృద్ధి, మత్స్యపరిశ్రమ శాఖా మాత్యులు శ్రీ పి. రామారావు:- (అ) లేదండీ. సముద్ర తీరానికి లేదా సముద్ర తీరాలలోనే ఉప-నదులకు సమీపాన ఉప్పునీటి కయ్యలతో రొయ్యలను పెంచడమవుతున్నది. కొన్ని ప్రాంతాలలోని వ్యవసాయ భూములకు రొయ్యల పెంపకం కోసం చెరువులుగా మార్చడం జరిగింది. వ్యవసాయ భూములను పెద్దఎత్తున చెరువులుగా మారుస్తున్న విషయమేదీ ప్రభుత్వ దృష్టికి రాలేదు.

(ఆ)(ఇ) ఉప్పునీటి కయ్యల క్షేత్రాలలో రొయ్యలను పెంచుతుండడంవలన, ఆ క్షేత్రాలకు ప్రక్కనవున్న వ్యవసాయ భూములు చవుడు భూములుగా మారే ప్రమాదం వుంది కాబట్టి,

---

*An asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

తగుశాసనం ద్వారా కోస్తాలో చేపల పెంపకాన్ని క్రమబద్ధం చేయాలని ప్రతిపాదించడమయింది. స్వయం పోషక పద్ధతిలో రొయ్యల పెంపకాన్ని అభివృద్ధి పరచేందుకు ప్రతిపాదిత రెగ్యులేషనను ఉద్దేశించడమయింది.

8 30 ఉ. శ్రీ జి ఎస్ ఎస్ శివాజి:- అధ్యక్షా, పెద్ద ఎత్తున వ్యవసాయ భూములను చెరువులుగా మార్చుతున్న విషయం మంత్రిగారి దృష్టికి రాకపోయినప్పటికి కొంత వరకు వారు అంగీకరించారు. ఈ మాదిరిగా రొయ్యల పెంపకం కోసం ఎంత మేరకు చెరువులుగా మార్చడం జరిగింది? శాసనం తీసుకురాబోతున్నట్లుగా మంత్రిగారు చెప్పారు. ఆ శాసనం ఎప్పటిలోగా తీసుకువస్తారు? గత సంవత్సరం వైరస్ వ్యాధితో రొయ్యలు చనిపోవడంతో భారీ ఎత్తున చిన్న రైతులు కూడా ఇందులో నష్టపోయిన విషయం ప్రభుత్వం దృష్టికి వచ్చిందా?

శ్రీ పి రామారావు:- అధ్యక్షా, ఇప్పటి వరకు వ్యవసాయ భూములను ప్రాన్ కల్చర్ పాండ్సుగా కన్వర్టు చేయకుండా ఆపడం కోసం ప్రభుత్వం దగ్గర ఏ విధమైన కంట్రోల్ లేని కారణంగా కొంత భూమిని ఇప్పటికే కన్వర్టు చేయడం జరిగింది ఈ కన్వర్షన్ను రెగ్యులేట్ చేయడం కోసం వచ్చే సెషన్లో చట్టం తీసుకురావాలనే ఆలోచన వున్నది

శ్రీ టి ఎస్.ఎల్ నాయకర్ (సంపర):- అధ్యక్షా, కోస్తా ఏరియాలో అనాధరైజ్డుగా ప్రాన్ హేచరీస్ పెట్టిన మాట వాస్తవమేనా? ఈ అనాధరైజ్డు హేచరీస్ వలన అక్కడ స్థానిక మత్స్యకారులకు అటంకం కలుగుతున్న మాట వాస్తవమేనా?

శ్రీ పి.రామారావు:- అధ్యక్షా, అనాధరైజ్డుగా హేచరీస్ ఏమీ కన్స్ట్రక్టు చేయలేదు. కన్స్ట్రక్టు చేయబడిన హేచరీస్ మాత్రం ప్రభుత్వ పర్మిషన్ ద్వారా కన్స్ట్రక్టు చేయబడినవని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ డి.చినమల్లయ్య (ఇందుర్తి):- ఏ, ఏ ప్రాంతాలలో, ఏ ఏ జిల్లాల్లో ఈ రొయ్యల చెరువుల పెంపకం కేంద్రాలను త్రవ్వడం జరిగింది? ఎంత మంది పెట్టుబడిదారులకు స్వాధీనం చేయడం జరిగింది? ఇవన్నీ రక్షింపబడుతున్నాయని నష్టపడిన వారితో మత్స్యకారులు, పేద వాళ్ళు ఎంత మంది వున్నారు? ప్రభుత్వం వారికి ఏ విధమైన సహాయ, సహకారాలు అందిస్తుంది?

శ్రీ పి.రామారావు:- అధ్యక్షా, ప్రాన్ కల్చర్ యాక్టివిటీ స్టేట్ వైడ్‌గా టేకప్ చేయబడిన ప్రాజెక్టు. ప్రధానంగా కోస్టల్ రీజియన్లో టేకప్ చేయబడింది అనాధరైజ్డుగా ఎవరికి ఇష్టం వచ్చిన రీతిలో వారు ఆక్వా కల్చర్ను కండక్టు చేస్తున్నారు.

శ్రీ డి.చినమల్లయ్య:- ఏ, ఏ జిల్లాల్లో రొయ్యం కేంద్రాలు వున్నాయి? ఎంత మంది పేదలకు ఇచ్చారు?

శ్రీ పి రామారావు:- ఈ ఫిష్ కల్చర్ ఈస్ట్ గోదావరి, వెస్ట్ గోదావరి, కృష్ణా గుంటూరు, ప్రకాశం, నెల్లూరు జిల్లాల్లో ఎక్కువగా జరుగుతున్నది. నష్టం అనేది ఈ మధ్య వచ్చిన వైరస్ వ్యాధి వలన మొత్తం కోస్టల్ ఏరియాకు అంతా వచ్చింది. దీనికి ప్రభుత్వ పరంగా సహాయం అనేది టెక్నికల్ సహాయం ఇస్తూ వున్నాము. వారిని గైడ్ చేస్తున్నాము. ఏ విదంగా ఈ నష్టాల నుంచి బయట పడాలనేది, ఏ విధంగా తదుపరి క్రాప్‌ను సేవ్ చేసుకోవాలనేది ప్రభుత్వ పరంగా సాంకేతిక పరిజ్ఞానం వారికి అందచేస్తున్నాము.

శ్రీ డి.రాజగోపాల్ (ఆచంట):- అధ్యక్షా, ఈ నాడు రాష్ట్రంలో ఎన్ని వేల హెక్టార్లలో రొయ్యల పెంపకం జరుగుతున్నది? ప్రయివేటు వాళ్ళకు ఎన్ని వేల హెక్టార్ల భూమి ఇచ్చారు? ఈ సొసైటీ పేరు మీద యాక్చువల్‌గా టెక్నోక్రాట్స్‌కు, ఫిషర్‌మన్‌కు ఎన్ని వేల హెక్టార్లు ఇచ్చారు? ఈ చేపల, రొయ్యల చెరువులు త్రవ్వడం వలన వరి పంట దిగుబడి తగ్గే ప్రమాదం వున్నది ఈ విషయం గతంలో కూడా చెప్పడం జరిగింది అది వాస్తవమేనా? ఈ చెరువులు త్రవ్వడం వలన మంచి నీరు పొల్యూషన్ అయి అక్కడి ప్రజలకు మంచి నీరు త్రాగే అవకాశం కూడా లేకుండా పోయిన విషయం వాస్తవమేనా?

8.40 ఉ. శ్రీ పి.రామారావు:- అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో మొత్తం 65 వేల హెక్టార్ల భూమి రొయ్యల సాగులో వున్నది. ప్రయివేట్ వారికి ఎంత భూమి కేటాయించారని అడిగారు ప్రయివేట్ వారికి అని గాకుండా 20 శాతం ల్యాండ్ ఎంటర్‌ప్రెన్యూర్స్‌కు అలాట్ చేయవలసి వున్నది. దాని కోసం బెనిఫిషరీస్‌ను ఐడెంటిఫై చేయడం జరిగింది. అలాట్‌మెంట్ కూడా చేయడం జరిగింది. కానీ వారికి భూమిని అందచేయవలసిన అవసరం వున్నది. తరువాత ఫిషర్‌మెన్ విషయానికి వస్తే ఇప్పటికే కొంత భూమని వారు సాగు చేస్తున్నారు. ఆ భూమిన్ని వారికే అలాట్ చేయవలసినదిగా కలెక్టర్లకు ఆదేశాలు యివ్వడం జరిగింది. ఎందుకంటే ఈ మధ్య కాలంలో 1700 హెక్టార్ల భూమిని పిషర్‌మెన్‌లకు అలాట్ చేసి వారికి అందజేయడం కూడా జరిగిందని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ (పెనుగొండ):- అధ్యక్షా, ప్రభుత్వ జి.ఓ. ప్రకారం 60 శాతం ఫిషర్‌మెన్‌కు అలాట్ చేయాలి. 20 శాతం ఎంటర్‌ప్రెన్యూర్స్‌కు, ఇంకొక 20 శాతం పెట్టుబడిదారులకు. అలాట్ చేయాలి. 60 శాతం కేవలం ఈస్ట్ గోదావరి, వెస్ట్ గోదావరి, నెల్లూరు వారికి అలాట్ చేశారని అంటున్నది మాత్రం ప్రాక్టికల్‌గా కరెక్ట్ కాదు. ఈ ల్యాండ్ శ్రీకాకుళం మొదలుకొని నెల్లూరు వరకు వున్నది ల్యాండ్ అంతా కూడా సముద్రం ఒడ్డున వుంటుంది. అలాంటప్పుడు 60 శాతం మత్స్యకారులకు ఇచ్చారా, లేదా, మత్స్యకారులు సాగు చేస్తున్న భూములను వారి దగ్గర నుంచి తొలగించి ఎంటర్‌ప్రెన్యూర్స్ పేరు తోటి పెద్ద, పెద్ద కోటీశ్వరులకు నెల్లూరు జిల్లాలో ఇచ్చారు. ఆ ఫాక్ట్స్ ప్రభుత్వం దగ్గర వుంటే సభ ముందు పెడతారా?

శ్రీ పి. రామారావు:– అధ్యక్షా, పెద్దలు చెప్పినట్లు 60 శాతం భూమి ఫిషర్‌మెన్‌కు కో ఆపరేటివ్ సొసైటీకి, 20 శాతం టెక్నోక్రాట్స్‌కు లేక నిరుద్యోగ యువకులకు మిగతా 20 శాతం ఎంటర్‌ప్రెన్యూర్స్‌కు, దగ్గర, దగ్గరగా 13000 హెక్టార్ల ప్రభుత్వ భూమినపంచవలసిందిగా 1994వ సంవత్సరం సర్వేలో తేలింది దినలో ప్రస్తుతానికి 60 శాతం కోటాలో 1700 హెక్టార్లను ఫిషర్‌మెన్‌కు కేటాయించడం జరిగింది. ఇక పోతే రెండు హెక్టార్లు మాత్రం టెక్నోక్రాట్స్‌కు కేటాయించడం జరిగింది. ఎంటర్‌ప్రెన్యూర్స్‌ను సెలక్ట్ చెయడం జరిగింది. వారికి భూమి అందజేయవలసి వున్నది. మొత్తం భాగంలో 60 శాతం అంటె సుమారుగా 800 హెక్టార్స్ ఫిషర్‌మెన్‌కు అలాట్ కావాలి.

శ్రీ గాదె వెంకటరెడ్డి (దుగ్గిరాల):– ప్రధానమ్మైన విషయం ఏమిటంటే ఈ ఆక్వా కల్చర్‌ను డెవలప్ చేయడం వలన ఆ ప్రాంతాలలో నీటి సమస్య ప్రధాన సమస్యగా తయారు అయింది. వాటర్ అంతా కూడా బ్రాకిష్ వాటర్‌గా తయారు అయింది. అక్కడ నీరంతా ఉప్పు నీరుగా తయారు అయింది. గ్రామాలకు వెళ్ళినప్పుడు అక్కడి ప్రజలంతా నీటి సమస్య గురించి అడుగుతున్నారు. దీని విషయంలో ప్రభుత్వం ఏమి నిర్ణయం చేసింది? 13000 హెక్టార్లు ఆక్వా కల్చర్‌కు పనికి వచ్చే భూమి ఈ రాష్ట్రంలో వున్నదని అంటున్నారు. ఇంతవరకు ఎవరికయినా సరే కొంత భూమి అయినా స్వాధీనం చేశారా? పేపర్ల మీద వుండవచ్చు.

శ్రీ పి. రామారావు:– వాటర్ పొల్యూషన్ సమస్య వున్నది. అందువలననే అగ్రికల్చర్ ల్యాండ్స్‌ను ఫ్రాన్ పాండ్స్‌గా కన్వర్ట్ చేయకుండా వుండడం కోసం కాని, విలేజెస్‌కు నీటి సమస్య రాకుండా వుండడం కోసం కానీ, ఇతర రకాలైన పొల్యూషన్‌ను ఆపడం కోసం ప్రస్తుతం వాటిని రెగ్యులేట్ చేయడం కోసం మన దగ్గర ఏ విధమైన నిబంధనలు లేవు. అందువలననే ఇంత అనర్థాలు జరుగుతున్నాయి. వాటిని కంట్రోల్ చేయడం కోసం చట్టం తీసుకురావాలని ప్రపోజ్ చేస్తున్నాము. వచ్చే సెషన్‌లో శాసనం తీసుకురావలనే ఆలోచన వున్నది.

శ్రీ ఎస్. చంద్రమోహన్‌రెడ్డి (సర్వేపల్లి):– అధ్యక్షా, ఈ ఫ్రాన్ కల్చర్‌తో క్రొత్తగా డిసీజ్ రావడం వలన ఆంధ్రాకే పరిమితం కాలేదు. ఒరిస్సా, వెస్ట్ బెంగాల్, మద్రాస్ రాష్ట్రాలకు కూడా వ్యాపించింది. ఈ రోజు కోట్లాది రూపాయలు రైతాంగం నష్టపోతున్నారు. ఆరు నెలలు క్రాప్ క్వాలిటీ ఇచ్చిన తరువాత కూడా టెక్నిషియన్స్ అడ్వయిజ్ తీసుకున్న తరువాత సీడ్ వదలిపెట్టిన 45, 50 రోజుల మధ్య ఒక స్పాట్ రొయ్యల మీద రావడం, వెంటనే రొయ్య చనిపోవడం జరుగుతున్నది. కోట్లాది రూపాయల ఫారిన్ కరెన్సీ వచ్చే దానిని మనం ఈ రోజు నష్టపోవలసి వస్తున్నది. ఇలాంటి పరిస్థితులలో రొయ్యల పెంపకం విస్తారంగా వున్న థాయ్‌లాండ్, తైవాన్ లాంటి దేశాలకు ఎవ్వరినయినా పంపించి, దాని మీద రీసర్చ్ చేయించి, దానిని అరికట్టడానికి ఏమి చర్యలు తీసుకోవలయునో తెలుసుకుని ఆ చర్యలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీసుకుంటుందా? రొయ్యల పాండ్స్ గ్రామాలకు 200 మీటర్ల డిస్టెన్స్‌లో వుండాలి. 200 మీటర్ల డిస్టెన్స్‌ను మెయిన్‌టెయిన్ చేసి ఎవ్వరయినా పొచరీస్ పెట్టినప్పుడు, సముద్రం నుంచి నీరు పంపు చేసినప్పుడు కొంత మంది ఫిషర్‌మెన్‌లు ఈ సముద్రం మాది, మా నీరు ఇక్కడి నుంచి పంపు చేయడానికి వీలు లేదని అబ్జక్షన్ పెడుతున్నారు. రెండవ వైపు 200 మీటర్ల

డిస్చార్జ్‌ను మెయిన్‌టెయిన్ చేయకుండా ఇళ్ళ అనుకునే కొంత మంది ఫ్రాన్స్ పాండ్స్ పెడుతున్నారు. అందువేత అలాంటి గ్రామాలలో మంచినీరు కూడా కలుషితం అవుతున్నది. దీని మీద నిర్దిష్టమైన ప్రభుత్వ నిబంధన లేనందువలన ఇలాంటి ఇబ్బందులు వస్తున్నాయి. దీని మీద వచ్చే సెషన్‌లో చట్టం తీసుకురావలసిన అవసరం వున్నది. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వ హయాంలో అస్సైన్‌మెంట్ ఫార్మ్ ల్యాండ్స్‌ను రొయ్యల పెంపకం దారులకు పెద్ద ఇండస్ట్రియలిస్ట్‌లకు ఈ పొలాలు వందల ఎకరాలు కొనే దానికి, వాటిని లీజుకు తీసుకునే దానికి జి.ఓ. ఇష్యూ చేశారు. దానిని ఈ ప్రభుత్వం రెగ్యులరైజ్ చేస్తుందా, లేకపోతే రద్దు చేస్తుందా?

శ్రీ పి.రామారావు:– అధ్యక్షా, మిత్రులు చెప్పినట్లుగా ఈ డిసీజ్ మన స్టేట్‌లోనే గాకుండా ప్రక్క రాష్ట్రాలలో కూడా వున్నది. దీనిని కంట్రోల్ చేయడానికి చర్యలు తీసుకుంటున్నారా అని అడిగారు. ఈ డిసీజ్ ఎందువల్ల వచ్చిందనేది అందరికీ తెలిసిన విషయమే. ఇండస్ట్రీస్ చాలా తక్కువ సమయంలో ఏకధాటిగా పెరగడం వలన ఈ క్రీక్స్ మీద లోడ్ పెరిగి ఎఫ్లుయెంట్స్ పొల్యూట్ అయిపోయి అవి మరల క్రీక్స్‌లో కలిసిన తరువాత అదే వాటర్‌ను మరల పాండ్స్‌లోకి తీసుకోవడం వలన ఈ రొయ్యల మీద స్ట్రెస్ పెరిగి, డిసీజ్ వస్తున్నది. తుఫాను రావడం, వరద రావడం, వింటర్‌లో ప్రత్యేకమైన కారణాల వలన టెంపరేచర్ పడిపోవడం వలన రొయ్య చనిపోవడం జరిగింది. స్ట్రెస్ పెరిగినప్పుడు డిసీజ్ రావడంలో అది వైరస్ డిసీజ్‌గా నిర్ధారించారు. మన దేశంలో వున్న శాస్త్రవేత్తలే గాకుండా విదేశాల నుంచి కూడా శాస్త్రవేత్తలను పిలిపించడం జరిగింది. ఇది వైరస్ డిసీజ్ అని వారు కూడా నిర్ధారించారు. దీనికి ట్రీట్‌మెంట్ మానవులతో కూడా లేదు. ఈ డిసీజ్ క్రొత్తగా వచ్చింది కాబట్టి దీనికి పెద్దగా ట్రీట్‌మెంట్ అనేది లేకపోగా దానిని ఏ విధంగా కంట్రోల్ చేయాలి, భవిష్యత్తులో ఇబ్బంది లేకుండా వుండడం ఏలా అనే దానికి క్రాప్ హాలిడే అడ్వయిజ్ చేయడం, మే నెల చివరి వరకు రైతులకు ప్రత్యేకమైన సలహాలు ఇస్తున్నట్లు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ ఇ.ప్రతాపరెడ్డి (ఆత్మకూరు):– అధ్యక్షా, ఈ రోజు ఫ్రాన్ కల్చర్ పేరు మీద కొన్ని ప్రయివేట్ కంపెనీలు కొన్ని వందల ఎకరాలను లీజుకు తీసుకోవడం జరిగింది. మరి వారికి ల్యాండ్ సీలింగ్ యాక్ట్ అప్లయ్ అవుతుందా, కాదా? ఏ, ఏ కంపెనీలకు ఎన్ని ఎకరాల పొలం ఇచ్చారో లిస్ట్ పెడతారా? లార్జ్ స్కేల్‌లో వాటర్ స్టోరేజ్ చేయడం వలన చుట్టు ప్రక్కల వున్న మంచి నీటి బావులలోని నీరు ఉప్పు నీరుగా మారి త్రాగు నీరు లేకుండా పోవడం వలన త్రాగు నీటి సమస్య ఏర్పడుతున్నది. దానికి ఏమయినా చర్య తీసుకుంటారా?

శ్రీ పి.రామారావు:– అధ్యక్షా, మొత్తం మీద రాష్ట్రంలో పెద్ద, పెద్ద కంపెనీలు 20 కంటే ఎక్కువగా లేవు. అంతే గాకుండా 5 హెక్టార్లపైన భూమి పెద్ద రైతుల చేతులలో వున్నది. 65 వేల హెక్టార్లలో 7 వేల హెక్టార్లు ప్రాన్స్ కల్చర్ క్రింద వున్నది. దట్ ఈజ్ మోర్ ద్యాన్ 5 హెక్టార్స్. ఈ వాటర్ స్టోరేజ్ వలన ప్రక్క భూములకు ఇబ్బంది కలుగుతున్నది. భూములు పాడయిపోతున్నాయి. నీరు కూడా కలుషితం అయిపోతున్నది.

వాటిని కంట్రోల్ చేయడానికి ప్రస్తుతానికి మన దగ్గర ఎలాంటి ప్రొవిజన్ లేదు ఈ ప్రొవిజన్ కోసం శాసనం తీసుకురావాలని ఆలోచిస్తున్నాం అని తెలియజేస్తున్నాను ఇట్ హాజ్ టు బి ఎగ్జామిన్

శ్రీ పి బ్రాహ్మణయ్య(బందరు):- అధ్యక్షా, రొయ్యల చెరువులు కృష్ణా జిల్లాలో భారీ ఎత్తున త్రవ్వడం వలన మచ్చేశ్వరం, అవనిగడ్డ, మచిలీపట్టణం, నియోజక వర్గాలలో తీవ్రమైన మంచినీటి సమస్య వచ్చింది ముఖ్యంగా గ్రామాలలో మంచి నీరు చెరువులు పెట్టినా ఉప్పు నీరు తయారు అవుతున్నది ఆ ప్రాబ్లం సాల్వ్ చేయడానికి చర్యలు తీసుకుంటున్నారా? అదే విధంగా ఇన్సూరెన్స్ క్లెయిమ్స్ ఇంతవరకు పరిష్కారం కాలేదు విపరీతంగా నష్టపోయిన రైతులకు ఆ ఇన్సూరెన్స్ క్లెయిమ్స్ ఇప్పించడానికి ప్రయత్నం జరుగుతుందా? అదే విధంగా ఏ ప్రాంతంలో విపరీతమైన నష్టం జరుగుతుందో వ్యవసాయ కూలీలకు పనులు లేక జీవనోపాధి లేక అల్లాడిపోతున్నారో అటువంటి వారికి తగిన పనులు ఏమయినా చేపడుతున్నారా?

8·50 ఉ· శ్రీ పి·రామారావు:- అధ్యక్షా, నేను ఇంతకుముందే చెప్పాను ఈ ఇండస్ట్రీ అత్యంత వేగంగా డెవలప్ అయింది ఎట్లా క్రమబద్ధం చెయ్యాలి, రైతుల సమస్యలేమిటి అని తెలుసుకునే లోగానే, కాలాప్స్ అయింది తరువాత కానీ రైతులు గవర్నమెంటు వద్దకు రాలేదు గవర్నమెంట్‌కి కూడా ఇప్పుడే ఆలోచన వచ్చింది తప్పకుండా వాటర్ పొల్యూషన్, వాటర్ ప్రాబ్లమ్స్, ఇన్స్యూరెన్స్ క్లెయిమ్స్ విషయాల్ని కన్సిడరేషన్‌లోకి తీసుకుంటాము· రైతులకు ఇబ్బంది లేకుండా చేస్తాము

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ గాదె వెంకటరెడ్డి:- అధ్యక్షా, బలహీన వర్గాల వారికి, హరిజన, గిరిజనులకు ఒక హెక్టారు, రెండు హెక్టార్ల పొలం ఇచ్చి, ఎస్·సి కార్పొరేషన్, బి·సి కార్పొరేషన్స్ ద్వారా వారికి సహాయం చెయ్యడం జరిగింది కానీ వందలాది ఎకరాల భూములు పెద్ద భూస్వాముల, భాగ్యవంతుల చేతులలో ఉన్నాయి· వీటిపై సమగ్రంగా విచారణ చేయించి, పేదలకు న్యాయం కలుగచేసే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉందా?

శ్రీ పి·రామారావు:- అధ్యక్షా, వారు చెప్పినట్లుగా బలహీన వర్గాల వారి చేతిలో ఒకటో, రెండో హెక్టార్లు మాత్రమే ఉంది· పెద్ద పెద్ద వారి చేతులలో వందలాది హెక్టార్లు ఉందంటున్నారు ఆ రకంగా అనాధరైజ్డ్‌గా ఎంక్రోచ్ చేస్తే వారి మీద చర్య తీసుకుంటాము· సభ గమనించ వలసిన విషయం ఉంది ఇదంతా కూడా గత రెండు సంవత్సరాలలో జరిగింది అప్పుడు చర్య తీసుకోలేకపోయి ఉండవచ్చు· మేము తప్పకుండా చర్యలు తీసుకుంటాము

శ్రీ ఎ·జె·వి·బి· మహేశ్వర రావు (అల్లవరం):- అధ్యక్షా, కోనసీమ గురించి మనకు తెలుసు· ·

శ్రీ ఎన్ టి. రామారావు:- అధ్యక్షా, దీని విషయంలో అందరూ కూడా భిన్నమైన అభిప్రాయాలు వెలిబుచ్చారు ఏ విధంగానైనా పేదలకు సంక్షేమం జరుగుతుందా లేదా అనేది. ఎవరో కామందులు అక్కడ గల భూములను వశం చేసుకుంటున్నారనే అపవాదు ఉందని తెలియజేస్తున్నాను. హౌస్ కమిటీ వేస్తున్నాను. అందరూ చూడండి. విచారించండి. న్యాయం చేద్దాము. ఎవరు పేదలుగా ఉన్నారో, ఎవరికి న్యాయం జరగాలో, ఎవరికి అన్యాయం జరగ కూడదో విచారించాలి. హౌస్ కమిటీ వస్తేనే సరైన న్యాయం జరుగుతుందని నేను భావిస్తున్నాను. వెంటనే అందరూ కూడా పరిశీలించి, రెండునెలలలో రిపోర్టు ఇస్తే, ఏ రకంగా అన్యాక్రాంతం అయింది, ఎవరి వద్ద వాస్తవంగా ఉండాలి అనేది రిపోర్టు ఇస్తే, రిపోర్టు ప్రభుత్వం నిర్ణయిస్తుందని సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాము.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర రావు(మెట్‌పల్లి):- అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు హౌస్ కమిటీకి ఒప్పుకున్నారు. వారికి ధన్యవాదాలు. హౌస్ కమిటీ దేనిమీదో స్పష్టంగా ఉండాలి. చిన్న చిన్న కమతాలు గల పేద ప్రజల భూములకు సంబంధించా? లేక వైరస్‌కు సంబంధించా?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు:- అధ్యక్షా, ఒకటి. ఎవరు ఆక్రమణ చేసుకున్నారు. భూములు? ఎవరికి చెందాలి? రెండు. వాటర్ ఏ లెవెల్‌లో ఉండాలి? 5 అడుగులుంటే ఎత్తు సరిగ్గా ఉంటుందంటారు. 7 అడుగులు ఉండాలని నేను గతంలో అనుకున్నాను. ప్రతి విషయంలోను వారు చెబితే చట్టబద్ధం అవుతుంది. డబ్బు గల వారు వశం చేసుకోవడం వల్ల పేదలకు రాకుండా పోతోందా? ఈ విషయాలలో న్యాయమైన నిర్ణయం శాసనసభే తీసుకుంటే ఎంతో గౌరవం వస్తుంది. అన్ని విషయాలు శాసన సభ్యులు ఆలోచించి చెప్పండి. ఏ విధంగా చెయ్యాలో ఆ విధంగా నిర్ణయించుకుందాము. భవిష్యత్తులో ఆ క్షేత్రాలని ఎట్లా కాపాడాలి అనేది నిర్ణయిస్తే, సమాజానికి, రాష్ట్రానికి సేవ చేసిన వారం అవుతాము. ఆ గౌరవం వారికి ఇస్తున్నాను. రెండు నెలలలో అన్ని విషయాలు క్షుణ్ణంగా పరిశీలించి, అభిప్రాయం చెప్పండి. ప్రభుత్వం ఆ విధంగా అమలు చేస్తుంది

శ్రీ గాదె వెంకట రెడ్డి:- అధ్యక్షా...

శ్రీ పి జనార్ధన రెడ్డి (ఖైరతాబాదు):- హౌస్ కమిటీకి అభ్యంతరం చెప్పడం లేదు. ఒప్పుకుంటున్నాము. ఒక్క విషయం....

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- హౌస్ కమిటీ కదా? కూర్చోండి. నెక్స్టు క్వశ్చన్.

జాతీయ జలనిర్వహణ కార్యక్రమం

232—

*468—సర్వ శ్రీ కె·ఆర్· సురేష్ రెడ్డి (బాల్కొండ) డి·నాగేందర్ (ఆసిఫ్‌నగర్) శ్రీనివాసరెడ్డి (బాన్సువాడ):— ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) వివిధ భారీ నీటిపారుదల ప్రాజెక్టుల జలనిర్వహణము మెరుగు పరచడానికి జాతీయ జలనిర్వహణ కార్యక్రమం "ఎన్·డబ్ల్యు·ఎమ్·పి·" ఆరంభింపబడిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, రాష్ట్రంలో ఎన్ని ప్రాజెక్టులను అందు నిమిత్తం గుర్తించారు; అందు కొరకు వర్తమాన ఆర్థిక సంవత్సరంలో కేటాయించిన నిధుల పరిమాణం ఎంత?

ముఖ్యమంత్రి తరుపున మధ్య, చిన్న తరహా నీటిపారుదల (శ్రీ ఎం·పెదరత్తయ్య):— (అ) అవునండీ·

(ఆ) రాష్ట్రంలో జాతీయ నీటి నిర్వహణ కార్యక్రమం క్రింద 5 పెద్ద తరహా ప్రాజెక్టులు, 5 మధ్యతరహా ప్రాజెక్టులు—మొత్తం 10 ప్రాజెక్టులను చేపట్టడమయింది· 1995–96 ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇందుకోసం మొత్తం రూ·1000 లక్షల మేరకు నిధులను కేటాయించింది·

శ్రీ డి·నాగేందర్:— అధ్యక్షా, మొదటి ప్రశ్నకు మంత్రిగారు అవును అన్నారు· రెండవ ప్రశ్నకు 10 ప్రాజెక్ట్సును గుర్తించడం జరిగిందన్నారు· అందులో 5 మేజర్ ప్రాజెక్ట్స్, 5 మీడియం ప్రాజెక్ట్స్ అన్నారు· కేటాయించింది రు·10 కోట్లు అన్నారు· తమ ద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను· తెలంగాణాలో ఎన్ని? రాయలసీమలో ఎన్ని? సర్కార్‌లో ఎన్ని? ఐడెంటిఫై చేశారు? ఎస్టిమేట్స్ తయారుచేశారా? వివరాలు సేకరించారా?

శ్రీ ఎం·పెదరత్తయ్య:— అధ్యక్షా, ఎప్పుడో ఐడెంటిఫై చేశాము· 10 ప్రాజెక్ట్సును టేకప్ చేశాము· అందులో కొంత ఎమౌంట కేటాయించాము· స్పిల్ ఓవర్ వర్క్స్ ఉన్నాయి· ఆ పది స్కీములు, క్రొత్తగా 31 స్కీములు కలిపి ఫేజ్ II క్రింద ఎన్·డబ్ల్యు·ఎం·పికి అప్లయ్ చెయ్యడం జరిగింది·

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ పి·శ్రీనివాస రెడ్డి:— అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రిగారు తమ సమాధానంలో రాష్ట్రంలో వివిధ ప్రాజెక్టులు నేషనల్ వాటర్ మేనేజిమెంట్ ప్రోగ్రాం క్రింద చేర్చామన అన్నారు· నిజాంసాగర్ ప్రాజెక్టు ఉంది· ఈ పథకంలో ప్రపంచ బ్యాంకు ద్వారా

కేటాయించబడిన నిధులెన్ని? కేటాయించబడిన డబ్బులో ఇంత వరకూ ఎంత ఖర్చు చేశారు? మెయిన్‌కెనాల్ రెప్పేర్స్‌కు ఎంత చాశారు? డిస్ట్రిబ్యూటరీస్ రిప్పేర్స్‌కు ఎంత? గడువు ఎంత వరకూ ఉంది? నిజాంసాగర్ ప్రాజెక్టు చివరి ఆయకట్టుదారులకు నీరు అందడానికి ఈ పథకం ప్రవేశపెట్టబడింది. నిజాంసాగర్ కాలువ రిపేర్స్ ద్వారా రైతాంగానికి ఏ మాత్రం ఫలితాలు అందాయి?

శ్రీ ఎం.పెదరత్తయ్య:- నిజాంసాగర్ ప్రాజెక్టు రివైజ్డ్ ఎస్టిమేట్ రు. 3,560 లక్షలు. దీనిలో రు.709.8 లక్షలు ఖర్చు చెయ్యడం జరిగింది. మిగతా రు.2850.92 లక్షలు ఫేజ్-II లో పెట్టడం జరిగింది.

శ్రీ పి.జనార్ధన రెడ్డి:- అధ్యక్షా, 5 మీడియం ప్రాజెక్టులు, 5 మేజర్ ప్రాజెక్టులు అన్నారు. రు.10 కోట్లు కేటాయించినట్లు చెప్పారు. ఈ ప్రాజెక్టులేవి? వీటికి రు.10 కోట్లు చాలదు. ఇంకా ఎక్కువగా కేటాయిస్తారా?

శ్రీ ఎం.పెదరత్తయ్య:- మేజర్ ప్రాజెక్ట్స్ 1 రాజోలి బండ డైవర్షన్ స్కీము 2 మైలవరం ప్రాజెక్టు (3) కె.సి కెనాల్ (4) తుంగభద్ర లో లెవెల్ కెనాల్ (5) నిజాంసాగర్ మీడియం ఇరిగేషన్ క్రింద పెట్టబడినవి. (1) తాండవ రిజర్వాయర్ (2) మూసీ (3) దిండి (4) భైరవానితిప్ప (5) అప్పర్ పెన్నార్ ప్రాజెక్టు. రు.10 కోట్లు అన్నారు. రు.350 కోట్లు ఫేజ్-II లో అప్లయ్ చెయ్యడం జరిగింది. గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా వారు వచ్చి ఇన్‌స్పెక్ట్ చేసి, ప్రపంచ బ్యాంకుకు పంపితే నాలుగు ఫేజ్‌స్‌లో టీమ్స్‌ను పంపుతారు. ఆ విధంగా ఫైనలైజ్ చేసి వచ్చేసరికి 8 నెలలు పడుతుంది ఈలోగా వర్క్స్ కంటిన్యూ కావడానికి రు.10 కోట్లు ఎలాట్ చెయ్యడం జరిగింది.

శ్రీ ఎస్.అంజనేయులు (ఎల్లారెడ్డి):- అధ్యక్షా, నిజాంసాగర్ ప్రాజెక్టుకి నేషనల్ వాటర్ మేనేజిమెంట్ ప్రోగ్రాం క్రింద ప్రపంచ బ్యాంకు ద్వారా డబ్బు కేటాయించామన్నారు. దాని గడువు ఫిబ్రవరి 20కి అయిపోయిందని తెలిసింది. దాని తరువాత ఖర్చు చెయ్యడానికి వీలు లేదని తెలిసింది. ఈ ఫైనాన్షియల్ ఇయర్‌లో బ్యాలెన్స్ వర్క్, బ్యాలెన్స్ ఎమౌంట్ ఖర్చు పెట్టి, చేస్తారా?

9.00 ఉ. | శ్రీ ఎం.పెద్ద రత్తయ్య:- ఫేజ్ టులో కంటిన్యూయిటీగా పెట్టడం జరిగింది. మిగతా బ్యాలెన్సు ఎమౌంట్ కూడా ఫేజ్ టులో పెట్టాము.

శ్రీ ఎన్ వరద రాజులు రెడ్డి (ప్రొద్దుటూరు):- కె.సి.కెనాల్ నేషనల్ వాటర్ మేనేజ్‌మెంటు ప్రోగ్రామ్ కింద 2 కోట్ల 35 లక్షలు గత నాలుగు సంవత్సరాల క్రితం మంజూరు చేశారు. మంజూరు కాబడిన మొత్తంలో పనులు చేయక ఏవో కొన్ని పనులు నామినల్‌గా మాత్రం చేసి మిగతా డబ్బు వాపసు పోయింది. దానిని మంత్రిగారు తిరిగి పునరుద్ధరించడానికి ల్యాప్స్ అయినదానిని తిరిగి ప్రొవైడ్ చేసి పనులు చేయించ గలుగుతారా?

శ్రీ ఎం పెద రత్తయ్య:– యీ 10 స్కీమ్స్ బ్యాలెన్సు వర్క్సు ఫేజ్ టులో పెట్టడం జరిగింది. పనులు పూర్తి చేయడం జరిగింది.

శ్రీ ఎం. వెంకటేశ్వరావు (డిచ్‌పల్లి):– అధ్యక్షా, నిజాంసాగర్ ప్రాజెక్టు కింద పనులు రెండవ ఫేజ్‌లో తీసుకుంటామంటున్నారు సంతోషం. ఇప్పటికే, నాలుగు సంవత్సరాల నుంచి మంజూరు అయిన తరువాత కూడా దాదాపు 7 కోట్ల రూపాయిలు పనులలో 4 కోట్లు మాత్రమే గ్రౌండు అయ్యాయి. మిగతా రెండు కోట్లు వున్నాయి. వాటిని ఎగ్జిక్యూట్ చేయడం లేదు, యిబ్బందిగా వున్నది. అధికారులను కూడా సస్పెండు చేశారు. వచ్చేరోజుల్లో ఇంకా డివిజన్లు పెంచకుండా దీనిని ఏవిధంగా కంప్లీట్ చెస్తారు అనేది చెప్పవలసిందిగా మీద్వారా కోరుచున్నాను.

శ్రీ ఎం. పెదరత్తయ్య:– దానికి బడ్జెట్ ఎలాట్‌మెంటుకాగానే వరల్డు బ్యాంకు శాంక్షన్ కాగానే అవసరం అయితే డివిజన్లను పెంచడం జరుగుతుంది. ఇక్కడ ఏవిదంగాను అవకతవకలు జరగకుండా కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి (ముషీరాబాద్):– మనం నిధులు లేక ఇబ్బంది పడుతున్నాము. వరల్డు బ్యాంకు నిధులు యిస్తే సరైన సమయంలో కంప్లీట్ చేయకుండా నాకు తెలిసినంతవరకు మంత్రి గారు అంటున్నారు ఫేజ్ టులో, తీసుకుంటామంటున్నారు. కాని, వరల్డు బ్యాంకు డబ్బులు యిచ్చిన తరువాత సమయంలో పూర్తి చేయలేదు కాబట్టి, డబ్బు తిరిగి లాప్స్ అవుతున్నది. నాకు తెలిసిన సమాచారం ప్రకారం చెపుతున్నాను. నేను మంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను. యీ జాప్యం జరిగిన కారణాలు ఏమిటి? ఆకారణానికి కారకులు అయిన అధికారులపై చర్య తీసుకుంటారా? మిగిలిన నిధులు రాబట్టడానికి ఏవిదమైన ప్రయత్నం చేస్తున్నారు?

శ్రీ ఎం. పెద రత్తయ్య:– ఇందులో ఆలస్యం కావడానికి ముఖ్యంగా కారణాలు ఏమిటంటే, పనులు చేయడంలో కొన్ని సూచనలున్నాయి. రెస్ట్రిక్టెడ్ మంత్సులోనే టేక్ చేయడం ఒకటి; వరల్డు బ్యాంకు షరతులు చాలా క్లిష్టంగా వుండడం తరువాత కొన్ని స్ట్రక్చర్స్ కొత్తగా టేకప్‌చేయవలసి రావడం; యీ విధంగా అన్నిటిలో నిధులు వెనుకకు పోవడం లేదు. మనం పంపించిన ప్రపోజల్స్ యాక్సెప్టు చేయడం జరిగింది. అవసరమైనంత ఖర్చు చేస్తున్నాము. తరువాత రికవరి చేయడం జరుగుతుంది. డబ్బు యిచ్చిన తరువాత వెనుకకు పోవడం అనే పరిస్థితి లేదు.

శ్రీ పి. రాంభూపాల్ రెడ్డి (గిద్దలూరు):– అధ్యక్షా, యీ రోజు ఎస్ఆర్‌బిసి పనులు నిలిచి పోయాయి. ఎపి–3 ప్రాజెక్టు శాంక్షన్ అయిందా లేదా? లేకపోతే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుంచి నిధులు కేటాయించి ఖర్చు చేసి ప్రాజెక్టును పూర్తి చేస్తారా?

శ్రీ ఎం. పెద రత్తయ్య:– ఇది ఇది ఎంఎన్‌పికి సంబంధించిన ప్రశ్న, వేరే ప్రత్యేకమైన ప్రశ్న వేస్తే ఆన్సర్ చెపుతాను.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు (సిరిసిల్ల):– మంత్రిగారి సమాధానాన్ని బట్టి, వరల్డ్ బ్యాంకు యిచ్చే సహాయాన్ని వాటర్ మేనేజ్‌మెంటు కొరకు యిచ్చిన డబ్బును ప్రాజెక్టు కన్‌స్ట్రక్షన్ కొరకు ఉపయోగిస్తున్నట్లుగా అర్థమవుతున్నది. ఎక్కువలోగా వాటర్ మేనేజ్‌మెంటు అంటే రైతులు అధికారులు కలిసి చుక్క నీరు వృధా పోకుండా మేనేజ్ చేసి, ఆదర్శవంతమైన ఆయకట్టు డెవలప్ చేయాలి. ఆ ఆదరాలు తయారు చేస్తున్నారా? ప్రాజెక్టు మీద ఖర్చు చేస్తున్నారా?

శ్రీ ఎం. పెద రత్తయ్య:– వాటర్ మేనేజ్‌మెంటు సరైన బెటర్‌మెంటు కోసం నిధులు ఖర్చు చేయడం జరుగుతుంది. డిస్ట్రిబ్యూషన్, మేనేజ్‌మెంటులో అవసరమైన కట్టడాలు కట్టడంలో కొంత ఆలస్యం అయిందని చెప్పడం జరిగింది.

ACQUISITION OF LAND BELONGING TO "DARGA HAZRATH MIR MAHMOOD" FOR TIGER SAFARI PARK

233-

*615Q.- Sarvasri Asaduddin Owaisi, (Charminar) M.A.Gafoor (Kurnool) and Mohd. Rajab Ali (Sujatha Nagar):- Will the Minister for Minorities and Wakf be pleased to state:

(a) Wheather it is a fact that 488 acres of land belongs to Darga Hazrath Mir.Mahmood at Kishan Bagh, Mandal Rajender-nagar, Ranga Reddy District.

(b) Whether it is a fact that some extent of land belonging to Darga Hazrath Mir Mahmood at Kishan Bagh of Rajendernagar Mandal, Ranga Reddy District has been acquired by the Forest Department for Tiger Safari Park, and

(c) if so, how much the compensation was paid to Wakf Board?

Minister for Minorities Welfare and Wakf (Sri Basheeruddin babu Khan):- (a) Yes, Sir

(b) Yes, Sir

(c) An amount of Rs.7,30,689-40 was deposited by the Special Deputy Collector (L.A) in the Court; but the Wakf Board could not get the amount released from the Court as there are other claimants for the compensation.

Sri Asaduddin Owaisi:- Hon'ble Speaker Sir, through you I put it to the HoN'ble Minister for Minorities and Wakf whether it is true that the Nehru Zoological Park has been allotted Ac.62.11 guntas for forest development and in this answer the amount shown is Rs.7,30,689/- if that is the case, then per acre it comes to Rs.9000/- only and that is the prime area. How Rs.9000/- per acre was taken by the Wakf Board? If the Wakf Board sold this land in open auction they could have got lakhs of rupees. Sir, lastly, how many Muthavalies are there in this case against the Wakf Board and according to Section 58 of the A.P. State Wakf Act, the Wakf Board alone is competent to receive the Compensation amount. Why hasn't the Wakf Board only taken up this issue in this case?

Sri Basheeruddin Babu Khan:- Speaker Sir, the area referred to and acquired by the Government is for Safari Park. This particular area is very rocky and covered by lot of hillocks and a sheet rock and it is not fit for buildings or cultivation. When compensation was sought, the Wakf Board filed certain documents for sale of lands not in the same village, but in the neighbouring villages, which had the sale values from Rs. 2.82 ps. per souare yard to Rs.131.78 ps. for the land situated in the adjacent area. However, the Land Acquisition Officer has given compensation at only. 0.90 paise for square yard with additional market value at 12% 30% solatium and 9% interest for first year and 15% interest for the second year. it is true that the land Acquisition Officer has given a very nominal amount. this matter has further gone in appeal preferred by Wakf Board for asking for enhancement of compensation. It is still pending in the Court and the amount that has been released also is lying in the Court as there are other disputs. . The Wakf Board itself is a Muthavali. It has taken over the land from the earlier Muthavali in 1935 and it has been ever since holding this land. So the compensation which has been awarded is indeed very low. The Wakf Board has gone in appeal and the matter is pending, Sir.

Sri M.A. Gafoor:- Sir, since how many years the suit is pending and in which Court the amount was deposited? the main thing is when this land belongs to Wakf Board how the Muthavalies claimed that amount? Under Section 58 of the Act the amount can be claimed by only the Wakf Board. Whether it is a fact that the Wakf Board and the Muthavalies colluded outside the Board and that is why the suit is pending?

Sri Basheeruddin Babu Khan:- Sir, it is not the Muthavalies who are the disputants there. They are claiming to be Muthavalies. It does not recognise them as Muthavalies because Wakf Board resumed this land from the original Muthavali in 1935 and ever since became the sole Muthavali.
9·10 There is no question of any collusion Sir. The compensa-
ఈ· tion has been deposited in the Court and it has been still there. About the claimants of this land I could give the names - there are seven claimants other than the Muthavallis. They say they are the owners - some of them might say they are Muthavallis but they are not recognised as Muthavallis and they are only claimants who are possessing the land or deemed to have been acquired some documents by way of frandulent methods or otherwise. They are the persons claiming compensation also. Therefore, the dispute is there between the Wakf Board and the claimants.

شری محمد رجب علی (شجاعت نگر) :- وقف بورڈ اور متولیوں کے درمیان یہ جو کیس چل رہا ہے اس کیس میں کون کون متولی ہیں ان کے نام کیا ہیں۔ یہ سال ۱۵ سال سے چل رہا ہے وقف بورڈ یہ روپیئے حاصل کرنے کیلئے اقدامات کیا ہے اور یہ کیس کس اسٹیج پر ہے۔

شری بشیرالدین بابوخان :- یہ کیس کا پوزیشن یہ ہے کہ ابھی بھی یہ کیس ہائیکورٹ میں چل رہا ہے۔ ۱۹۸۶ء میں یہ رقم جمع کی گئی ہے۔ ۱۹۸۲ء کو یہ زمین حاصل کرلی گئی ہے۔

There, it is still pending in the Court and the matter is still not decided. The names of the Muthavallis, as appeared, are Faizunnisa Begum and Tajunnisa Begum. The claimants names are also I have and if you like I can give them. So, that is

where the matter rests. The Wakf Board is trying to get the amount realised from the Court. Unless the Court decides as to who should receive the compensation, the matter will still remain there.

Sri Asaduddin Owaisi:- Sir, please give me an opportunity as I have put the Question. People are availing of my question Sir....

Mr. Speaker:- Yes-I will give you chance please. Now, Sri Amanullah Khan please.

Sri Mohd.Amanullah Khan (Chandrayanagutta):- Mr. Speaker Sir, when the Hon'ble Member has put the Question it becoms the property of the House. He does not know the Rules and regulations. What can I do, Sir?

Mr. Speaker:- That is why, I have allowed you to avail.

شری محمد امان اللہ خان :۔ ابھی ہمارے منسٹر صاحب نے فرمائے ہیں کہ وقف بورڈ نے ۱۹۲۵ء میں قبضہ میں لی ہے۔ لیکن وقف بورڈ خود ۱۹۵۷ء میں قائم ہوا ہے۔

شری بشیر الدین بابو خان :۔ نہیں ۱۹۵۷ء میں وقف بورڈ بنا ہے۔

شری محمد امان اللہ خان :۔ ٹھیک ہے اس سے پہلے بھی یہ سوال آیا تھا اس وقت آپ نے جواب دیا تھا کہ ۸۸ ایکڑ ۳ گنٹہ زمین ہے۔ اسمیں سے ۶۲ ایکڑ زمین نہرو زوالوجیکل پارک والوں کو دیئے ہیں۔ فارسٹ ڈپارٹمنٹ والے ۴۰,۹۸۹۶,۰۷۲ روپیے کورٹ میں جمع کئے ہیں۔ یہاں پر متولیوں اور وقف کا جھگڑا ہے۔ یہ زمین دینے کے باوجود بھی وقف زمین ہے یا نہیں ہے۔ اس زمین پر کون کون ناجائز طریقہ سے قبضہ کئے ہوئے ہیں۔ ان لوگوں کو ر Legalise) کرنیکے لئے ایک جی او جاری کیا گیا تھا۔ اگر وہاں پر غریب لوگ گھریں بنالیے ہیں تو انھیں لیز پر دے سکتے ہیں لیکن جو بڑے بڑے لوگ اس زمین پر قبضہ کئے ہیں انکے نام کیا ہیں۔ وہاں پر دو بڑے بنگلے بنے ہوئے ہیں۔ ایک پر ڈاکٹر سکینہ کا قبضہ ہے دوسرے پر سابق ایم ایل اے کا ہے۔ آپ نے جو جی او جاری کیا ہے اسکو منسوخ کرنیوالے ہیں یا نہیں۔ چھوٹے چھوٹے لوگوں کو آپ لانگ لیز پر دیجیئے کوئی بات نہیں ہے۔ لیکن بڑے بڑے لوگ جن کے دو بڑے بڑے بنگلے ہیں وہ ۱۲، ۱۲ ایکڑ زمین پر قبضہ کئے ہوئے ہیں ......

Sri Basheeruddin Babu Khan:- Mr. Speaker Sir, the Government has issued a G.O. last year to regularise the illegal encroachers and occupants of this land. the Wakf Board has not yet taken any final decision, whether to

implement the G.O. or not. So, the matter rests there. As far as the Question with the Wakf Board about takine over this land is concerned I clarified that in the year 1935, when the Government took over the land from Muthavalli and later when the Board was formed it came under the control of the Direct Trusteeship and Management of the Wakf Board in 1955.

شری محمد امان اللہ خان :- کون کون قابض ہیں اور کتنے ایکڑ زمین پر قابض ہیں۔

Sri Basheeruddin Babu Khan:- I am answering please. All the occupants of the land are illegal encroachers. I have answered this question earlier also. The main person who has occupied about 11 to 15 acres of land is the former M.L.A., Mr. Viraasat Rasool Khan. He has given in writing, asking the Government for reguralisation of encroachment along with the request that the remaining land which has been also occupied- except five acres some people have made plottings also there. Sir, everything is illegal because the title itself is under dispute.

(interruptions)

The Government has issued the order and the Wakf Board has not yet decided as to implement this order or not. And the matter is still pending with the Wakf Board and when it takes a decision, it will be informed to the Members.

Sri Asaduddin Owaisi:- Mr. Speaker Sir, I do not mind people asking to question but atleast let me get an opportunity. Sir, I know I have my self signed and put that question, Under Sec.58 of the A.P. State Wakf Board Act, as has been said by my previous speakers that when the Wakf Board is competent to receive that compensation, why this measure was not adopted?

Secondly, the Hon'ble Minister has said that they are going to appeal against the price which was given. On that, Sir, what legal measures they are going to adopt on the issue?

Sri Basheeruddin Babu Khan:- Mr. Speaker Sir, both matters are before the Courts. The claim of compensation can be taken from the Court, only, when the other disputents do not go out of the picture. They are saying that they are also the owners of that land. The title in question is before the land Acquisition Officer and the Court has to adjudicate as to who is the owner i.c. whether it is Wakf Board, or Muthavalli or other claimants. Legally it has to be decided as to who are the owners of the land. So, the title is still to be decided and the dispute has created on the title over the years. So, Sir, there the matter rests.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర రావు:- అధ్యక్షా, వక్ఫ్ ల్యాండ్స్ అన్నీ కూడా వక్ఫ్ బోర్డుకు చెందాలి. దాని రక్షణ ఇవ్వాలి. టైగర్ సఫారీ కోసం తీసుకున్న ల్యాండ్ ఎంక్రోచ్‌మెంట్ అవుతోంది. గత సంవత్సరం ఒక పిల్లవాడు అందులో ~~పడితే పులి తినేసింది~~ ఎందుకంటే ఎన్‌క్రోచ్‌మెంట్ కావడం వల్లనే. దానిని అరికట్టడానికి ప్రయత్నం చెయ్యడం లేదు. టైగర్ సరే, ల్యాండ్ గ్రాబర్స్ టైగర్స్ వీళ్ళు పులుల మాదిరిగా భూమిని కాజేస్తున్నారు. 488 ఎకరాలకు పైగా భూమి ఉంది. హౌస్ కమిటీ వెయ్యండి. సి.ఎం.గారు సభలో ఉంటే హౌస్ కమిటీలు వస్తాయి. దాని తరువాత ఎవరూ ముందుకు రావడం లేదు. హౌస్ కమిటీ వేస్తే టైగర్ సఫారికి ప్రొటెక్షన్ ఉంటుంది. అక్కడ ఎంక్రోచ్‌మెంట్స్ ఉండవు. ల్యాండ్ ఎన్‌క్రోచ్ చేసే టైగర్స్‌ను పార్క్‌లో వెయ్యడానికయినా మంత్రిగారు హౌస్‌కమిటీకి ఒప్పుకోవాలి. Sir, the Hon'ble Minister should agree for the House Committee. You must cage those tigers who are encroaching the land of Tiger Saffari. Sir, it is a very clear case and they must come out for the House Committee.

Mr.Speaker:- He will answer after D.Nagender asks.

9.20 ఉ. శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర రావు:- అధ్యక్షా, ఈ ఎన్‌క్రోచర్స్ ఎలా ఉన్నారంటే, సఫారీలో ఉన్న టైగర్స్ కన్నా భయంకరంగా ఉన్నారు. వారు చేసిన ఎన్‌క్రోచ్‌మెంట్ వల్ల జూపార్క్‌లోని సఫారీ పార్క్‌లోనికి జనం వెళ్ళిపోతున్నారు. పులుల వల్ల జనం చచ్చిపోతున్నారు. అధ్యక్షా, ఇట్ ఈజ్ ఏ వెరీ క్లియర్ కేస్. యు మస్ట్ కమవుట్ ఫర్ హౌస్ కమిటీ.

శ్రీ ధ.నాగేందర్:- అధ్యక్షా, రాజేంద్రనగర్‌లోని ఈ 488 ఎకరాల ఎన్‌క్రోచ్‌మెంటే కాకుండా హైదరాబాద్ చుట్టు ప్రక్కల గూడ వక్ఫ్ ప్రాపర్టీస్ ఉన్నాయి. దర్గాల గ్రేవ్-యార్డ్‌ల నిర్వహణ కోసం "ముతావల్' లను నియమిన్నారు. అయితే వాల చోట్ల జెన్యూన్ ముతావలీలకు ఇబ్బంది కల్గుతున్నది. ల్యాండ్ గ్రాబర్స్ అంతా వక్ఫ్ ప్రాపర్టీస్‌ను కబ్జా చేసుకొని పెద్ద పెద్ద కాంప్లెక్స్‌లు కడుతున్నారు. మేము తమరి ద్వారా కోరేది ఏమిటంటే, రాజేంద్రనగర్‌లోని 488 ఎకరాల్లో ఎంత ఎన్‌క్రోచ్‌మెంట్ జరిగింది? దాని మీద మంత్రిగారికి ఏమైన అవగాహన ఉందా? ఈ విషయాలన్నింటి మీద దయచేసి హౌస్ కమిటీని వేయండి.

Sri Basheeruddin Babu Khan:- Mr. Speaker Sir, I would like to place certain facts before the august House. The Problem of Wakf property and Wakf lands - since it is very immense, I will place, in fact, before the House. the total extent of land - all manner of land and properties including built up properties, which the Wakf Board owns - is something like 1,33,209.3 acres. Out of these, in the Wakf Board, after its own survey the record shows that 7,285.3 acres has been occupied at various times by individuals and in the Courts it has to be decided as to who acquired this land. There are altogether 746 suits pending in the Supreme Court and 300 cases pending in High Court 171 cases are there pertaining to land grabbing So the extent of the problem is very wide. The much problem is compounded, because the Wakf Board does not have a income and it is very limited. The Wakf Board is having nominal income of Rs.15 lakhs, which itself is not enough to serve the administration of the Wakf Property and the Wakf Board itself.

Howerver, I am seeking funds from the Government this year and the Hon'ble Finance Minister has also announced that survey of all lands would be done and the Wakf Board property would also be surveyed in all the District. We will make survey plans and we are seeking funds from the Government for the Wakf Board, so that protective measures will be taken. And we are also considering - not only how to protect the properties but also protection can be done by development of the Wakf Board property. Therefore, for develomental and for all the measures of protection etc., the Wakf Board has sought the Government funds and there is some hope that in this Financial year or in the next Financial year, definitely some funds will be provided for the development of the Wakf Board properties, which will automatically lead to protection.

As regards giving away this land for house plots already the G.O. has been issued. As far as the Attapur is concerned, we are still considering whether to hand over this and take the compensation that has been fixed by the Government; or any other measure that the Wakf Board might consider.

(Interruptions)

Mr. Speaker:- Please take your seats.

Sri Basheeruddin Babu Khan:- Sir, the question of constitution of a House Committee in this matter does not arise....

(Interruptions)

శ్రీ బద్దం బాల్‌రెడ్డి (కార్వాన్):- స్పీకర్‌గారు, కిసాన్‌బాగ్ వద్ద హాజరత్ మీర్ మహమ్మద్ దర్గకు 488 ఎకరాల స్థలం ఉందన్నారు. గతంలో ఎం.ఐ.ఎం.పార్టీ గానీ, ఇప్పుడు ఉన్న ఎం.బి.టి. పార్టీ గానీ మున్సిపల్ కమీషనర్‌కు ఒక లెటర్ వ్రాయడం జరిగింది. భూములు అన్యాక్రాంతమైపోతున్నాయని, అందులో మాజీ ఎం.ఎల్.ఏ. విరాసత్ రసూల్‌ఖాన్ హస్తం ఉందని, అతను కూడా అక్రమించుకొన్నారని చెప్పడం జరిగింది. కాబట్టి అతని స్వాధీనంలో ఉన్న భవనాలు గానీ, భూములను గానీ స్వాధీనం చేసుకోవడానికి ప్రభుత్వం ఎటువంటి చర్యలు తీసుకొంటున్నది? అదే విధంగా కిసాన్‌బాగ్ వద్ద ఉన్న మందిరం యొక్క వందలాది. ఎకరాల స్థలాన్ని కూడా ఆక్రమించుకొంటున్నారు. మీరాలం ట్యాంక్ వద్ద ఉన్న వందలాది ఎకరాలను కబ్జా చేసుకొంటున్నారు. ఇవి అన్నీ తిరిగి ప్రభుత్వానికి రావాలంటే తప్పకుండా హౌజ్ కమిటీని వేయవలసిందే అనేక స్థలాలు పెద్ద పెద్ద వాళ్ల హస్తాల్లో ఉన్నాయి. వాటిని విడిపించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా? కాబట్టి మీ ద్వారా నేను కోరేది ఈ భూములు అన్యాక్రాంతం కాకుండా ఉండాలంటే, దురాక్రమణలు జరగకుండా ఉండాలంటే హౌజ్‌కమిటీయే శరణ్యం.

Sri Basheeruddin Babu Khan:- Mr. Speaker Sir, the question of constituting House Committee in this matter does not arise. Because the matter is very clear based on the facts. As we have already stated in this House, there are so many other lands belonging to Wakf Board. which have been occupied; because the Wakf Board is unable to keep control.

There are thousands and lakhs of acres of land all over the state. Out of 35,000 acres plus properties there are other institutions owned this Wakf Board.

(Interruptions)

Sri Mohd. Amanullah Khan:- Mr. Speaker Sir, he is mis leading the house. why is he misleading the house? (Pointing attention at Sri Basheruddin Babu Khan) there is so much to be settled and in this particular situation why are you not agreeing for the House Committee?

Mr. Speaker:- Mr.Amanullah Khan, you have to address me but not to the concerned Minister directly. Now, let the Minister reply.

Sri Mohd. Amanullah Khan:-I am sorry, Mr. Speaker Sir, I have no other intention

Sri Basheeruddin Babu Khan:- Mr. Speaker Sir, the Wakf Board is thoroughly seized of the matter as to where it stands. There are certain issues and as I have already stated, the Wakf Board itself is not in a comfortable situation because of lack of funds, and other weakness - Now, as I said, we are expecting some funds from the Government, and we want not only to protect the properties out of those funds but also protection will be given automatically by development the properties. So, Mr. Speaker Sir, this is the situation, where we stand. The Constitution of a House Committee over the entire Wakf Board land or for the entire property - is a very vast issue. I do not think, at this moment, the Governement is prepared to do that.

శ్రీ ఎన్·రాఘవరెడ్డి (నకిరేకల్):- అధ్యక్షా, ఈ వక్ఫ్ ప్రాపర్టీస్ విషయం మీద గత నాలుగైదు శాసనసభల నుండి వరుసగా వింటునే ఉన్నాం· ఆస్తులు దురాక్రమణ చేయబడుతున్నాయని, దుర్వినియోగం కాబడుతున్నాయని ప్రతీసారి చెబుతూనే ఉన్నారు· అయితే అవి ఏ విధంగా కూడ నిరోధించడటం లేదు· 480 ఎకరాల స్థలం అంటే కోట్ల రూపాయల విలువ చేసే ఆస్తి పోతున్నది· అయినా కూడ దానికి మీరు ఏమి పట్టనట్లుగా ఉంటున్నారు· అట్లా ఉంటే ఎట్లా? కాబట్టి వక్ఫ్ ప్రాపర్టీస్ అన్ని దుర్వినియోగం,

దురాక్రమణ-కాకుండా ఉండాలంటే హౌస్ కమిటీని వేయండి. వేయడానికి ఎందుకు వెనుక ముందు ఆడుతున్నారు? వక్ఫ్ ప్రాపర్టీస్ గురించి ఒక చట్టం ఉంది. దానిని సరిగా అమలు చేయకపోతిరి. మీరు దాని గురించి పట్టించుకోకపోతిరి.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, మీ దృష్టికి ఒక చిన్న విషయం తీసుకొని వస్తాను. మన దేవాదాయ శాఖ మంత్రిగారు ఈ మధ్య తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానానికి సంబంధించి, ఇతర దేవాలయాల ఆస్తులకు సంబంధించి చర్చ వస్తే, ఆ చర్చ వచ్చి రాకముందే హౌస్ కమిటీకి ఒప్పుకొన్నారు. మరి ఈ మంత్రిగారు హౌస్ కమిటీ వేయడానికి ఎందుకు వెనకాడుతున్నారు? వక్ఫ్ ప్రాపర్టీస్ మీద కూడా హౌస్ కమిటీ వస్తే కమ్యూనల్ హార్మోనిస్తుంది. ఒక క్రొత్తదనం వస్తుంది. వక్ఫ్ ఆస్తులు పరిరక్షించ బడతాయనే నమ్మకాన్ని, ఆ భావనను ప్రజలకు కల్పించండి. నమ్మకాన్ని కల్పించడానికి మంత్రిగారు ముందుకు రావాలి. ఎన్‌క్రోచర్స్ ఏ విధంగా ఉన్నారంటే ఆ టైగర్ సఫారీలో ఉన్న టైగర్స్ కన్నా మహా ఉద్ధృతంగా ఉన్నారు. మంత్రిగారు చెప్పినట్లు సుప్రీంకోర్టు, హైకోర్టు, సివిల్ కోర్టులు ఎన్ని తీర్పులిచ్చినా కూడా ఎన్‌క్రోచెస్ ఆగేటట్లు లేవు. రాఘవరెడ్డిగారు చెప్పినట్లు, ఈ సమస్యకు శాశ్వత పరిష్కారం కావాలంటే ఖచ్చితంగా మీరు హౌస్ కమిటీకి ఒప్పుకోండి. కొంచెం ధైర్యం తెచ్చుకోండి. ప్రతిసారి ముఖ్యమంత్రిగారు సభలో ఉన్నప్పుడు మాత్రమే హౌస్ కమిటీలకు ఒప్పుకొంటున్నారు. మీరు కూడ కొంత స్వంతంగా టీహేవ్ చేసి, హౌస్ కమిటీని వేయవలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

9.30 ఉ. Sri Basheeruddin Babu Khan:- Mr. Speaker Sir, I can appreciate the anxiety of all the Members in the House to constitute a House Committee to examine what exactly happened. I have already stated that there are nearly 35000 Wakf Institutions properties existing in the State. This is a very very enormous ownership of property. For want of funds, the Wakf Board is unable to do any thing to control the entire situation. The Wakf Board does not receive any grant from the Government but in some other States annual grant has been given. it was only once in 1988-89.....

(Interruptions)

Unless, the Government comes forward to give annual grant to Wakf Board not only to protect its properties, but to survey its properties the Wakf Board cannot maintain its properties. As I said, protection can be given only through development of the Wakf properties. the Government, once in a while, accords permission to sell some of these properties but still it is holding vast properties. In Karnataka almost Rs.1.50

crores annual grant is being given for maintenance of the Wakf Institutions, for administration of Wakf Institutions and for development of Wakf Institutions. Unless, Wakf Board receives this kind of grant annually from the Government, even the House Committee's recommendations will not be of much use. However, for the entire State to know what is the situation, what is the status of Wakf properties in all the Districts, I have no objection to yourself permitting for constitution of a House Committee on how to protect and how to develop these Wakf Properties.

Mr. Speaker:- A House Committee will be constituted on the subject.

APPOINTMENT OF COMMITTEE TO EXAMINE PUBLIC SECTOR UNDERTAKING

234-

*564-Q. Sarvasri T. Nageswar Rao (Sathupalli):- Ch.Ramachandra Reddy (Vayalapadu) and E. Peddi Reddy (Huzurabad):- will the Chief Minister be pleased to state:

(a) Whether the Government have appointed a Committee with the then Chief Secretary to Government (Sri S.R. Rama Murthy) and the Commissioner of Land Revenue (Sri Natarajan) to review the working of the Public Sectors Units and suggest amalgamation which were performing more or less similar activities; and

(b) If so, whether a copy of the Report be placed on the Table of the House?

Minister for commercial Taxes & Legislative Affairs (Sri P. Ashok Gajapathi Raju):- (a) Yes, Sir. It is a fact that a Committee was constituted by the Government to examine the various aspects of administration. In the process, the Committee reviewed, among other Departments the working of Five State Level Public Enterprises and recommended continuance of 4 Corporations and abolition of A.P. Urban Development and

Housing Corporation and entrust its work to A.P. State Housing Corporation.

(b) The report was alread placed on the Table of the House on 30-4-1990 while answering the LAQ No: 531 (St.) However the relevant extracts relating to Public Sector Units are placed on the Table of the House.

శ్రీ టి·నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, ఈ కమిటీ వేసి 10 – 12 సంవత్సరాలు అవుతోంది· కమిటీ యిచ్చిన రిపోర్టు ఆధారంగా కేవలం ఒక్క కార్పొరేషనును మాత్రమే రద్దు చేశామని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు· ఉన్న 60 కార్పొరేషన్లలో 15 కార్పొరేషన్లను రద్దు చేస్తే సరిపోతుందని జనం అనుకుంటున్నాను· హుడ్కో ఎ·పి·స్టేట్ హౌసింగ్ కార్పొరేషన్, ఎ·పి·స్టేట్ పోలీస్ హౌసింగ్ కార్పొరేషన్, మెడికల్ అండ్‌హెల్త్ హౌసింగ్ కార్పొరేషన్, ఎస్·టి·కార్పొరేషన్, బి·సి· కార్పొరేషన్, ఐ·టి·డి·ఎ· లాంటి మొత్తం 7 – 8 –కార్పొరేషన్ను చేసే కార్యక్రమం ఒకే రకమైనది· అదే విధంగా ఐ·డి·సి· ఆర్·ఇ·సి·- ఇరిగేషన్ కార్పొరేషన్‌లు అస్తవ్యస్తంగా డూప్లికేషను ద్వారా ఈ రాష్ట్రంలో నష్టాలకు దారి తీస్తున్నాయి· మళ్ళీ అధికారంలోకి వచ్చిన ఎన్·టి·రామారావు గారు వీటికి సంబంధించి సమీక్షించి, కుదించి లాభదాయకంగా నడిపే ఆలోచనలో వున్నారా? కమిటీ రిపోర్టును అమలుపరిచే ఆలోచన వున్నదా?

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- Speaker Sir, As far as this part is concerned, what the Member says is correct. the Government has allready constituted a working group on restructuring of Public Sector Undertakings and Co-operative Enterprises. the report of that working group is still awaited. Once the report is received, we will take a decision basing on their recommendation. As far as this Committee is concerned, no action has been taken by any Government.

విద్యార్జన చేస్తూ 'అర్జన' పథకం

235-

*722- సర్వశ్రీ కె యర్రన్నాయుడు, (హరిశ్చంద్రాపురం) జి·బాబురావు (చీపురుపల్లి) ఎన్·అంజనేయులు, సి·కృష్ణయాదవ్ (హిమాయత్‌నగర్):- ఉన్నత విద్యా శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా;

(అ) ఉన్నత విద్యా సంస్థలలో 'విద్యార్జన చేస్తూ అర్జన' అనే భావనను ప్రవేశపెడతారా;

(ఆ) ఈ భావన పర్యవసానంగా వృత్తి విద్యలకు అత్యధిక ప్రాధాన్యత లభిస్తుందా;

(ఇ) అయినచో, మన రాష్ట్రంలో అట్టి బావన కార్యరూపం దాల్చుతుందా?

ఉన్నత విద్యాశాఖమంత్రి శ్రీ జి.ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- (అ) "నేర్చుకుంటూనే ఆర్జించుకో" అనే బావనను ప్రవేశపెట్టాలనే ప్రతిపాదన ప్రభుత్వ పరిశీలనలో వున్నది.

(ఆ) అవునండీ.

(ఇ) అవునండీ.

శ్రీ జి.బాబురావు:- అధ్యక్షా, విద్య నేర్చుకుంటూ ఆర్జించే విషయం పరిశీలనలో వుందన్నారు. అది 1995 - 96 నుంచి అమలు చేస్తారా? లేకపోతే ఎప్పటి నుంచి అమలు చేస్తారు? దానికి ప్రాతిపదికలు ఏమిటి? రెండవది, ఈ చదువుకుంటూ ఆర్జించే పథకం ద్వారా వృత్తి విద్యార్థులకు ప్రాదాన్యత యిచ్చే అవకాశం వున్నదా? నర్సింగ్ పేరుతో వారు తయారు చేసే వస్తువులకు అవకాశం కల్పించి ఎక్కువ ప్రాదాన్యత కల్పిస్తారా?

శ్రీ జి.ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- ప్రొఫెసర్ రామకృష్ణారావు గారి ఛైర్మన్‌షిప్‌లో తేది. 24-7-87లో ఒక కమిటీ వేశారు. ఒక ప్రొఫెషనల్ ఇనిస్టిట్యూట్‌ను ఏర్పాటు చేయాలనుకోవడం జరిగింది. 1989లో అటువంటి ఇనిస్టిట్యూట్‌ను హైదరాబాదులో ఏర్పాటు చేసి అక్కడ 'డిగ్నిటీ ఆఫ్ లేబర్ యాక్ సెల్ఫ్ డిసిప్లిన్ అండ్ సెల్ఫ్ రిలయన్స్ అండ్ హార్డ్ వర్క్ ఓరియెంటెడ్ ఎడ్యుకేషన్ యివ్వాలని ఒక ఇనిస్టిట్యూట్‌ను పెట్టాలనుకున్నారు. 1989లో రామారావు గారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నపుడు ఒక బిల్లును కూడా అసెంబ్లీలో పెట్టారు. ఒక ఇనిస్టిట్యూట్ స్టార్ట్ చేసి దానికి రూ.5 లక్షలు గ్రాంటు కూడా యివ్వడం జరిగింది. దాదాపు 59 వేలు అందులో ఖర్చు చేయడం జరిగింది. దాని తరువాత వచ్చిన గవర్నమెంటు గవర్నరు గారి ఆమోదం కొరకు పంపినపుడు, రామకృష్ణారావు గారి అధ్యక్షతన ఒక కమిటీ వేసి నష్టం వస్తుందని పని లేదని 1990లో దానిని విత్‌డ్రా చేయడం జరిగింది. జూనియర్ కళాశాలల్లో డిగ్రీ కాలేజీలలో వొకేషనల్ కోర్సులు పెడుతున్నారు. దాదాపు 511 జూనియర్ కాలేజీలలో 1680 సెక్షన్సు వొకేషనల్ కోర్సులున్నాయి. డిగ్రీ కాలేజీలలో మొదటి సంవత్సరంలో దాదాపు 8 కాలేజీలలో ఈ వొకేషనల్ కోర్సులు పెట్టారు. వీటిని టై ఆప్ చేసి విద్యనార్జిస్తూ ఆర్జించే పధకం ద్వారా అస్కారం వుందేమో ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తుంది.

ప్రాధాన్యతగల, ప్రాధన్యతలేని జోనులుగా తెలుగు గంగ పనుల విభజన

236-

*675-సర్వశ్రీ డి.ఎల్. రవీంద్రారెడ్డి (మైదుకూరు) ఎన్.వరదరాజుల రెడ్డి (ప్రొద్దుటూరు) వై.ఎస్.వివేకానంద రెడ్డి:- ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింద విషయములు తెలిపెదరా;

(అ (అ) తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టు పనులను ప్రాధాన్యతగల, ప్రాధాన్యతలేని జోనులుగా విభజించిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, అందుకు కారణాలేవి; శ్రేణీకరణ వివరాలేవి?

ముఖ్యమంత్రి గారి తరపున మధ్యతరణా, చిన్నతరహా నీటిపారుదల శాఖమంత్రి (శ్రీ ఎం.పెదరత్తయ్య:– (అ) తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టు పనులను ప్రాధాన్యతగల జోన్లు, లేదా ప్రాధాన్యతలేని జోన్లుగా విభజించలేదు. అయితే, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో త్వరగా సాగునీటి సామర్థ్యం కల్పించడానికి, మద్రాసుకు పాక్షికంగా నీటిని సరఫరా చేయడానికి కీలకమైనట్టి పనులను పూర్తిచేయడానికి కృషిచేయడం జరుగుతున్నది.

(ఆ) మద్రాసు నగరానికి 1995 డిసెంబరునాటికి 3 టి.ఎం.సి.ల నీటిని సరఫరా చేయాలని, అదేసమయంలో, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని 61,000 సాగునీటి సమార్థ్యం కల్పించాలని నిర్ణయించడం జరిగింది. ఈ లక్ష్యాలను సాధించడానికి, బనకచర్ల ప్రధాన రెగ్యులేటరు, లింకు కాలువ, స్పిల్‌వే, వెలుగోడు బ్యాలెన్సింగు రిజర్వాయరు ప్రధాన రెగ్యులేటరు, అనుబంధ రిజర్వాయరు, సోమశిల క్రింద భూసేకరణ, కందలేరు రిజార్వాయరు, కె.సి.కెనాల్ పంపిణీ కాలువలు, వంటి కీలకమైన అంశాలను కొనసాగుతున్న పనులన్నింటిని పూర్తిచేయడానికి దృష్టిని కేంద్రీకరించడం జరుగుతున్నది. ఇందువల్ల, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో త్వరగా సాగునీటి సామర్థ్యం కల్పించడానికి మద్రాసు నగరానికి మంచినీటిని పాక్షికంగా సరఫరా చేయడానికి సుగమం అవుతుంది.

శ్రీ ఎన్.వరదరాజులురెడ్డి:– స్పీకర్ సార్, అక్కడ లోకల్‌గా వున్న అధికారులు ప్రాధాన్యతగలవి ప్రాధాన్యత లేనవి గుర్తించి, ఏవైతే ప్రాధాన్యత గలవో వాటికి మాత్రమే టెండర్లు పిలిచి చేయడం జరిగింది. ప్రాధాన్యత లేని వాటికి చేయలేదని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు బ్రహ్మసాగర్ కుడి, ఎడమ కాల్వలకు టెండర్లు పిలవాలని ఆలోచన వున్నప్పటికీ ప్రాధన్యత లేని కెనాలుగా పనులు చేపట్టలేదు. అట్లాగే చెన్నముఖపల్లి ఆఫ్‌టేక్ దగ్గర వరకూ టెండర్లు పిలిచి కొద్ది దూరం చేసిన కెనాల్స్ ద్వారా వొక్కిలేటి నీళ్ళు తీసుకుని, రివర్ ద్వారా మద్రాసుకు నీళ్ళు యివ్వాలని పూర్తి కాలువకు కాకుండా అయినంతవరకూ వొక్కిలేరు

9.40 ఉ. కలిసేటంతవరకూ టెండర్లు పిలవడం జరిగింది. ఇంకొకటి అధ్యక్షా, కడప జిల్లాకు 1995 చివరి నాటికి సాగునీరు ఎన్ని ఎకరాలకు ఇవ్వడం జరుగుతుంది? మంత్రిగారు వివరాలు చెప్పాలి.

శ్రీ ఎం.పెదరత్తయ్య:– ప్రాధాన్యత అంటే నేను చెప్పడం జరిగింది. డిసెంబరు 95 నాటికి మద్రాసుకు నీళ్ళు ఇవ్వడానికి నిర్ణయించాము. అక్కడకు నీరు ఏ ప్రాంతాలగుండా వెళ్ళుతుందో వాటన్నింటికీ ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం జరుగుతుంది. మిగిలింది కంటిన్యుయస్‌గా జరుగుతుంది. కడపలో డిసెంబరు నాటికి 10 వేల ఎకారలకు సాగునీరు అందుతుంది.

బీడీ పరిశ్రమలో బాల కార్మికులు

238—

*505—సర్వ శ్రీ జె.రంగారెడ్డి (మిర్యాలగూడ) ఎన్.రాఘవ రెడ్డి, జె.వెంకయ్య (అల్వారు) ఎస్. నర్సింహారెడ్డి (నల్గొండ) కె.బొజ్జి, (భద్రాచలం) కె.రాములు (ఇబ్రహీంపట్నం) కార్మిక శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) నల్గొండజిల్లా, భువనగిరి డివిజనులోని బీడి తయారీదారులు ఎటువంటి రికార్డులను నిర్వహించకుండా బాల కార్మికులను నియమించుచున్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) గర్భిణీ స్త్రీలకు కార్మికచట్టం ప్రకారం కనీస వేతనములను, బోనసును, భృతులను యాజమాన్యం చెల్లించుటలేదను విషయం కూడా వాస్తవమేనా;

(ఇ) అయినచో, కార్మికుల పని పరిస్థితులను మెరుగుపర్చడానికి తీసికొన్న చర్యలేవి?

కార్మిక శాఖమంత్రి తరపున సర్వీసులు, కోర్టులు న్యాయ, స్టేషనరీ మరియు ప్రింటింగ్ శాఖమంత్రి (శ్రీ టి.సీతారాం):- (అ) మహాశయా, నల్గొండ జిల్లాకు చెందిన భువనగిరి డివిజనులో బీడీ తయారీదార్లు బాలకార్మికులను పనిలోకుదుర్చుకున్నట్లు ఎలాంటి రిపోర్టులు లేవు. అందుచేత ఏవైన రికార్డులను నిర్వహించే ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

(ఆ) యాజమాన్యాలు 1994 సంవత్సరంలో గర్భిణీ మహిళలకు కనీస వేతనాలు, బోనస్ మున్నగునవి చెల్లించాయి. ఆ వివరాలు క్రింది విధంగా ఉన్నాయి:

సంస్థ పేరు	గర్భిణీ మహిళల సంఖ్య
1. ఎక్కా బీడీ ఫ్యాక్టరీ, ఆలేరు	3
2. లక్ష్మిగణేష్ బీడీ కంపెనీ, జలాల్‌పురం	2
3. నవజీవన్ బీడి కంపెనీ, ఆలేరు	1
4. సాయిబాబా బీడీ కంపెనీ, భువనగిరి	1
5. జీవన్‌జ్యోతి బీడీ కంపెనీ, భువనగిరి	2
మొత్తం:	9 మంది

ఇ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నంకాదు.

శ్రీ టి. సీతారాం:- అధ్యక్షా, నల్గొండ జిల్లాకు చెందిన భువనగిరి డివిజనులో బీడీ తయారీదార్లు బాల కార్మికులను పనిలో కుదుర్చుకున్నట్లు ఎలాంటి రిపోర్టులు లేవు అందుచేత, ఏవయినా రికార్డులను నిర్వహించే ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు. ఒకవేళ అలాంటిది వుంటె మాకు సమాచారం ఇస్తే, కఠినమయిన చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుందని గౌరవసభ్యులకు మనవిచేస్తున్నాను.

ఇందులో వున్న వివరాల ప్రకారం వారిపై తగు చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ జె. రంగారెడ్డి:- అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన మంత్రిగారు చెప్పిన సమాధానం సంతృప్తికరంగా లేదు. ఎందుకంటే నల్గొండ జిల్లాలో 25 పరిశ్రమలలో 7 వేలమంది బీడీ కార్మికులు పనిచేస్తుంటే కేవలం మూడు పరిశ్రమలలో 40 మంది కార్మికులు పనిచేస్తున్నట్లు ప్రభుత్వ రికార్డులలో కనిపిస్తున్నది. ఈ పరిస్థితి ఎందుకు ఉంది? మిగిలిన కార్మికులు, మిగిలిన పరిశ్రమలు రికార్డులోకి రావడానికి తీసుకుంటున్న చర్యలు ఏమిటి? అట్లాగే రాష్ట్రం మొత్తం మీద, ఎక్కువగా 8, 9 జిల్లాలలో 6 లక్షలమంది బీడికార్మికులు పనిచేస్తున్నారు. వాటిలో కూడా అనేకమంది కార్మికులు 4 లక్షల, 50 వేల మంది కార్మికులు రికార్డులో నమోదు కావడం జరిగింది. దానిపై మంత్రిగారు తీసుకొనే చర్యలు ఏమిటో చెప్పాలి. 6 వేల 700 పరిశ్రమలు రాష్ట్రంలో వుంటే 1000 పరిశ్రమలకు లైసెన్సు లేని పరిస్థితి ఉంది. దీనికి ప్రభుత్వం తీసుకొనే చర్యలు ఏమిటి? ఈ రంగంలో పనిచేస్తున్న కార్మికులకు కనీస వేతనాలు, పి.ఎఫ్, బోనస్, ఐ.ఎస్.ఐ వంటి సదుపాయాలు కలుగజేసేదానికి తీసుకునే చర్యల గురించి చెప్పాలని కోరుతున్నాను

శ్రీ టి. సీతారాం:- అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు ఇప్పుడు రాష్ట్రవ్యాప్తంగా వున్న సమాచారం అడుగుతున్నారు కానీ ప్రశ్నలో కేవలం భువనగిరికి సంబంధించినంతవరకే అడగడం జరిగింది. అందువలన ఆ సమాచారం మాత్రమే ఇవ్వడం జరిగింది. భువనగిరి వద్ద 22 బీడీ సంస్థలు వున్నాయి.

శ్రీ పి. జనార్థన్‌రెడ్డి:- రాష్ట్రం మొత్తం మీద సమాచారం తెప్పించి ఇవ్వండి.

శ్రీ టి. సీతారాం:- ఇప్పుడు వున్నాయి. If the Hon'ble Members are willing for a discussion, we are ready to give prompt replies to the Hon'ble Members.

(Interruptions)

అవసరం లేదు. వాళ్ళను ఇప్పుడే అడగమనండి.

(Interruptions)

Mr. Speaker:- Please, after 9.30 AM, I will allow only one supplementary.

(Interruptions)

I Will get it postponed.

పురపాలక సంఘాలకు మురుగు తొలగింపు

239-

*762-సర్వశ్రీ జి. విజయరామారావు:- (గజ్వేల్) కె. సదాశివరెడ్డి (సంగారెడ్డి):- పురపాలక శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) శాస్త్రీయమైన విధానము నిర్వహణ లేని కారణంగా రాష్ట్రంలోని అనేక పురపాలక సంఘాలలో మురుగు తొలగింపు సమర్థవంతంగా లేదా;

(ఆ) కుత్బుల్లాపూర్, మల్కాజిగిరి, అల్వాల్, రాజేంద్రనగర్, ఉప్పల్ కలాన్, కూకట్‌పల్లి పురపాలక సంఘాలలో అట్టి తొలగింపు ఫలితంగా భూగర్భ జల కాలుష్యం జరుగుతున్నదా?

మునిసిపల్ పరిపాలన పట్టణాభివృద్ధి శాఖమంత్రి శ్రీ బి. వి మోహన్ రెడ్డి:- (అ) లేదండి విశాఖపట్నం, గుంటూరు, విజయవాడ మునిసిపలు కార్పొరేషన్లలోనూ, తెనాలి, నెల్లూరు మునిసిపలు పట్టణాలలోనూ పాక్షిక భూగర్భ మురుగుపారుదల వ్యవస్థలు ఉన్నాయి. విశాఖపట్నం, తిరుపతిలలో భూగర్భ మురుగుపారుదల పథకాల విస్తరణ జరుగుతున్నది ఈ పథకాన్నింటిలోనూ, మురుగు తొలగించి, శుద్ధిచేసే వ్యవస్థలను శాస్త్రీయ పద్ధతులతో రూపొందించి, ఏర్పాటు చేయడమయింది.

(ఆ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నంకాదు.

డా. జి. విజయ రామారావు:- అధ్యక్షా, నా ప్రశ్న ముఖ్య ఉద్దేశ్యం లోపభూయిష్ట మయిన భూగర్భ మురుగుపారుదల పద్ధతుల వలన ముఖ్యంగా ప్రధాన మునిసిపాలిటీలయిన హైదరాబాదు, విశాఖపట్టణం, తిరుపతి వంటి నగరాలు, నూతనంగా వస్తున్న చిన్న చిన్న మునిసిపాలిటీలలో ఉన్న లోపభూయిష్ట మయిన మురుగుపారుదల వలన భూగర్భ జలాలు కలుషితం అవుతున్నాయా అని అడిగాను అయితే ఇందులో ఇంగ్లీషులో ఆన్సర్ "Partial underground Sewerage Systems are existing in some Municipallities". తెలుగులో ఇంకోరకంగా ఇచ్చారు. బి. ప్రశ్నకు ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం

కాదని అన్నారు. ట్రాన్స్‌లేషన్ వలనో మరి ఎందువలనో సరైన సమాధానం రాలేదు. ముఖ్యంగా హైదరాబాదు చుట్టూ వున్న మునిసిపాలిటీలను ఇందులో మెన్షన్ చేశాము కుత్బుల్లాపూర్ మల్కాజగిరి, అల్వాల్, రాజేంద్రనగరు, ఉప్పల్, కాప్రా, కూకట్‌పల్లి ఇంకా మిగిలిన మునిసిపాలిటీలలో నూతనంగా వున్న కొత్త కాలనీలకు ప్రాముఖ్యం ఇచ్చాము. ఇప్పుడు భూగర్భ వ్యవస్థ సక్రమంగా లేదు. మురుగునీరు ఓపెన్‌గా బయటకు వచ్చేట్లు చేయడం జరుగుతోంది. దీనివలన భూగర్భ జలాలు కలుషితం అవుతున్నాయి. కెమికల్ ఇండస్ట్రీలు అక్కడ వుండడం వలన కూడా ఈవిధంగా జరుగుతోంది. దీనిని శాస్త్రీయపద్ధతిలో శుద్ధిచేయడం గానీ హ్యాండిల్ చేయడం గానీ జరుగుతుందా? వీటికి ఏమయినా చర్యలు తీసుకుంటారా?

శ్రీ బి. వి. మోహన్‌రెడ్డి:— ఇక్కడ 9 మునిసిపాలిటీలకు స్వీవేజ్ స్కీము లేదు. మాకున్న సమాచారం ప్రకారం ఇక్కడ పరిశ్రమలు వున్నందున కాలుష్యం వస్తున్నదని గ్రౌండ్‌వాటర్ డిపార్ట్‌మెంట్ చెప్పడం జరిగింది. పొల్యూషన్ కంట్రోలు బోర్డువారికి రీఫర్ చేయడం జరిగింది. వారు చర్య తీసుకుంటున్నారు. ఇది ఆర్థిక పరిస్థితులను కూడా దృష్టిలో పెట్టుకొని చేయవలసిన చర్య కాబట్టి ఫేజ్డ్ మ్యానర్‌లో చేయవలసి ఉంటుంది.

పోచారం వద్ద హౌసింగ్ బోర్డు కాలనీ

69—

*412— శ్రీ కె నాగేశ్వరరావు (కొత్తగూడెం).— గృహ నిర్మాణ శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా,

(అ) ఆంధ్రప్రదేశ్ గృహనిర్మాణ మండి వారు వరంగల్లు రోడ్డులో నగరానికి 80 కి. మీ. దూరాన పోచారం సమీపాన గల తమకు చెందిన 723 ఎకరాల భూమిని జూబ్లీహిల్స్ హౌసింగ్ కాలనీ పద్ధతిలో అభివృద్ధి చేయడానికి యోచిస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా,

(ఆ) అయినచో, అది ఎప్పటికి కార్యరూపం దాల్చు అవకాశం కలదు?

గృహనిర్మాణ శాఖ మంత్రి (శ్రీ కె. సుబ్బారాయుడు):— ఎ (బి) అవునండీ. నీటి లభ్యతను బట్టి, ఆ భూమిని గృహ నిర్మాణ కాలనీగా అభివృద్ధి పరచాలని ఆంధ్రప్రదేశ్ గృహనిర్మాణ సంస్థ యోచిస్తున్నది.

శ్రీ కె. నాగేశ్వరరావు:— అధ్యక్షా, మంత్రిగారు సమాధానంలోనే డిపెండింగ్ ఆన్ ఎవైలబిలిటీ ఆఫ్ వాటర్ అని ఇచ్చారు చాలా పెద్ద కుంభకోణం. ఒకకోటి 50 లక్షల కుంభకోణం 1982లో స్థలం ఖరీదు చేశారు. 723 ఎకరాలు. అప్పుడు సుమారు రెండు వేల నుండి 3 వేల వరకు ఎకరం రేటు వుండగా, 23 వేలు ఖరీదు పెట్టి, 1 కోటి 50 లక్షలు పెద్ద కుంభకోణంగా తయారయింది. ఇప్పటికి 13 సంవత్సరాలు అయినా కూడా ఎటువంటి డెవలప్‌మెంట్ చేయలేదు. ఇప్పుడు వాటర్ పడితే తెస్తాము అని చెప్పడం జరుగుతోంది.

దీనిని ఏవిధంగా డెవలప్ చేస్తారు? ఎప్పుడు డెవలప్ చేస్తారు? మంత్రిగారు చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

9.50 ఉ. శ్రీ కె.సుబ్బరాయుడు:- అధ్యక్షా, ఈ భూమిని 1982లో ప్రైవేటు పార్టీల ద్వారా ఎక్వైర్ చేయడం జరిగింది. ఎకరం రు.23,000 చొప్పున 723 ఎకరాల భూమిని 1,89,14,000 రూ.లకు కొనడం జరిగింది. ఇక్కడ నీటి గురించి గతంలో 10 బోర్లు వేసి అన్వేషణ చేయగా 5 బోర్లులో పూర్తిగా నీరు రాలేదు, 1 బోరు కూలిపోయింది, 4 బోర్లులో కొద్దిపాటి వాటర్ లభ్యం అయింది. దానికి కూడా అక్కడ సమృద్ధిగా వాటర్ లేని మాట వాస్తవం. దాని విషయంలో భూగర్భ జల శాఖ వారి పరిశోధన ప్రకారం పోచారానికి 4 కి.మీ దూరంలో ఉన్న కేశరి మండలం, రాంపాడు గ్రామంలో తగినంత నీరు ఉన్నట్లుగా తెలుస్తోంది. అక్కడ ల్యాండ్ అక్విజిషన్ చేసి, అక్కడ నుంచి పైప్‌లైను ద్వారా నీటిని పోచారం తీసుకువచ్చి నీటి ఎద్దడి నిర్మూలన చేసి కాలనీ అభివృద్ధి చేయాలని అనుకుంటున్నాము. 1982లో ఈ భూమని అక్వైర్ చేయడం జరిగింది. అప్పుడు రు.23,000/-లకు ఎకరం కొన్న మాట వాస్తవం. ఆనాడు అంత రేటు లేకపోవచ్చు ఆరోజు హౌజింగు బోర్డు వైస్ ఛైర్మన్‌గా ఉన్న పి.వి.పవిత్రన్‌గారు, బోర్డు మెంబరు అర్జున రావు గారు, ఛీఫ్ ఇంజనీర్, మునిసిపల్ స్పెషల్ ఆఫీసర్ వి.రామారావు, కె.వీరారెడ్డి, సి.వి.శివరామకృష్ణ, ఎం.ఎల్.ఎ., మల్లికార్జున శర్మ, యాదగిరి రెడ్డిలతో ఒక సబ్ కమిటీ వేసి భూమిని అక్వైర్ చేయడం జరిగింది. అప్పట్లో రు.23,000/- లేకపోవడం అన్నది వాస్తవం. ఈ సబ్ కమిటీలో ఉన్న పవిత్రన్ గారు ఎక్స్‌పైర్ అవడం జరిగింది. ఎప్పుడో 1982లో జరిగిన దానికి ఈ రోజున మనం ఏమీ చేయలేని పరిస్థితి.

శ్రీ పి జనార్ధన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, పోచారం దగ్గర ఉన్న 723 ఎకరాల స్థలంలో నీరు ఎవైలబిలిటీ లేదు, ఎవైలబిలిటీ ఉన్న చోట స్థల సేకరణ చేస్తామని మంత్రిగారు చెప్పారు. ఆ చుట్టు ప్రక్కల అన్నీ ఇండస్ట్రీస్ ఉన్నాయి. హౌజింగు బోర్డు తరఫున ఇండస్ట్రియల్ వర్కర్లకు ఇళ్ళు కట్టించడానికి ప్రపోజల్స్ పెడతారా? ఎందుకంటే ఎకరం రు.23,000 చొ"న 723 ఎకరాలు కొన్నారు. ఇప్పుడు మార్కెటు రేటు బాగా పెరిగిపోయింది. డిమాండు ఉందా? లేదా? అటువంటి స్థలాన్ని అక్కడ చుట్టు ప్రక్కల ఉండే ఇండస్ట్రియల్ వర్కర్స్‌కు కేటాయించి ఇళ్ళు కట్టిస్తారా?

శ్రీ కె.సుబ్బరాయుడు:- అధ్యక్షా, ఇండస్ట్రియల్ వర్కర్స్‌కు అయినా, మనం ఇళ్ళు కట్టించుకోవాలన్నా ముందు వాటర్ చాలా అవసరం. అన్నిటికీ వాటర్ ముఖ్యం. వాటర్ ఫెసిలిటీ గురించి భూమి సేకరణ చేసి పైప్‌లైన్ వేసిన తరువాత హౌజింగు బోర్డు కాలనీకి ఇండస్ట్రియల్ వర్కర్లకు ఇవ్వడానికి ట్రై చేస్తాము.

Mr. Speaker:- Postponed Question No.777, Minister for Roads & Buildings:

సంగంజాగర్లమూడి వంతెన వద్ద టోల్‌గేట్ వేలం

216-

*777- సర్వశ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి, వై.ఎస్. వివేకానందరెడ్డి, ఎం. శశిధర్‌రెడ్డి, సనత్‌నగర్ కె. ఆర్. సురేష్ రెడ్డి, సి.కె. జయచంద్రారెడ్డి, చిత్తూరు డి. నాగేందర్, గాదె వెంకటరెడ్డి:- రోడ్లు, భవనాల శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా;

(అ) గుంటూరు జిల్లాలో, గుంటూరు నుండి తెనాలి పోవు రోడ్డులో కొమ్మమూరు కాలువపై సంగంజాగర్లమూడివద్ద ప్రభుత్వం ఒక వంతెనను నిర్మించిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) టోల్‌గేట్ టెండర్ల వేలంలో రమారమి 10 లక్షల రూపాయిల నష్టం వచ్చిన విషయం కూడా వాస్తవమేనా;

(ఇ) అయినచో, అందుకు బాధ్యులైన వ్యక్తు లెవరు?

రోడ్లు, భవనాలు, ఓడరేవుల శాఖ మంత్రి (శ్రీ సిహెచ్. అయ్యన్న పాత్రుడు):-

(అ) అవునండీ.

(ఆ) లేదండీ.

(ఇ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నంకాదు.

శ్రీ గాదె వెంకట రెడ్డి:- అధ్యక్షా, మొన్న చెప్పిన సమాధానమే ఈ వేళ కూడా మంత్రిగారు చెబుతారేమోనని అనుకుంటున్నాను. దీని విషయంలో మీరు కొంచెం సమయం స్పేర్ చేయాలి. ఎందుకంటే, I have to make one or two submissions. ఎందుకంటే, గవర్నమెంటు పాట 10 లక్షల 20 వేలకు మించి నయాపైసా రాలేదు. టెండర్లు పిలిచారంటున్నారు. 15 మంది వచ్చారని అంటున్నారు. అది వాస్తవమా? ఆంధ్ర జ్యోతి దిన పత్రికాలోది ఒక్క మాట చదివి వినిపిస్తాను. "ప్రభుత్వం రు.10.20 లక్షలతో టోల్‌గేటు ఏర్పాటు చేస్తున్న విషయంలో ఎం.ఎల్.ఎ.సన్నిహితులకు అప్పగించడానికి మార్గం సుగమం అయింది. మామూలుగా టెండర్లు ఇచ్చిన పక్షంలో పాట 20 నుంచి 25 లక్షలకు దాటుతుందని అధికార వర్గాలు ద్వారా తెలిసింది." ఇందులో ఎం.ఎల్.ఎ.హస్తం ఉందని వచ్చింది. వచ్చిన వారందరి రు. 25,000 రు.30,000 ఒక్కొక్క టెండరుకు

ఇచ్చి, రెండవ వాడు టెండరు వేయకుండా చేశాడని ప్రెస్‌లో వచ్చింది. ఇది ఒక్కటే పేపరు కాదు. ఆంధ్రజ్యోతి ఆంధ్రభూమి, ఉదయం పేపర్లు కూడా వ్రాశాయి. ఇది నగ్న సత్యం. టోల్‌గేటుకు సంబంధించినంత వరకు సర్కారు పాట కొట్టివేయడం చరిత్రలో జరుగలేదు. ఇక్కడ కొట్టివేశారు, ఎం.ఎల్.ఎ.హస్తం ఇందులో ఉందని అంటున్నారు. ఎంక్వైరీ చేయించండి. 25 లక్షలు, 30. లక్షలు నష్టం రాకుండా చేయడానికి ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తుంది? దీని మీద పోలీసు ఎంక్వైరీ చేయించండి, సి.బి.సి.ఐ.డి. ద్వారా ఎంక్వైరీ చేయించండి, ఇంటెలిజెన్స్ ద్వారా ఎంక్వైరీ చేయించండి. పాట ఆపివేసి, ప్రభుత్వానికి వచ్చే డబ్బులు రాకుండా నష్టపోయిన అమౌంట్ రాబట్టుకోవడానికి ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్.అయ్యన్న పాత్రుడు:- అధ్యక్షా, అక్కడ బ్రిడ్జిపై టోల్‌గేటు విషయం గౌరవ సభ్యులు ప్రస్తావనకు తెచ్చారు. ఈ బ్రిడ్జి మొత్తం రు. 85 లక్షల వ్యయంతో నిర్మించబడింది. ప్రభుత్వ నిర్ణయం ప్రకారం రు. 85 లక్షలు కలెక్టు చేసే వారే, టోల్ గేటు సుంకం వసూలు చేయవలసిన పరిస్థితి ఉంది. మొట్ట మొదటిసారిగా 1995-96 సంవత్సరానికి గవర్నమెంటు స్టార్టింగ్ బిడ్ రు.10 లక్షలు దాటి స్టార్టు చేసే టెండర్లు కాల్‌ఫర్ చేయడం జరిగింది. పేపర్లలో కూడా వైడ్ పబ్లిసిటీ ఇచ్చాము. పబ్లిసిటీ ఇచ్చిన తరువాత 15 మంది ఈ టెండర్లలో పాల్గొనడం జరిగింది. 15 మందిలో హయ్యెస్ట్ బిడ్ రు. 10.25 లక్షలు జి.వి. ప్రసాదరెడ్డి గారికి రావడం జరగింది. గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు, కుంభకోణం జరిగింది, చాలా మందిని టెండర్లు వేయకుండా చేశారని. టెండర్లు 25-2-95వ తారీఖున జరిగాయి. గవర్నమెంటు కన్‌ఫర్మ్ చేసింది 31-3-95 నాడు నెల రోజుల గ్యాప్ వచ్చింది. టెండర్లు పరిశీలన చేయడానికి 10 రోజుల టైమ్ ఉంది. కనీసం ఒక్క పిటిషన్ కూడా గవర్నమెంటుకు రాలేదు. నెల రోజుల తరువాత ఈ టెండర్లు కన్‌ఫర్మ్ చేయడం జరిగింది. దీంట్లో పబ్లిక్ ఆక్షన్ చేయలేదు, కుంభకోణం జరిగిందని అంటే, అందులో వాస్తవం లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం.కోదండరెడ్డి:- దీంట్లో వాస్తవం ఉందని మేము చెప్పిన దానిని గౌరవ మంత్రిగారు వెల్‌కం చేయాలి. ప్రభుత్వానికి నష్టం జరిగిందని వివరాలు చెప్పాను. తరువాత ఒక గౌరవ శాసన సభ్యుడు ఇందులో ఇన్‌వాల్వ్ అయి ఉన్నాడు, టెండర్లు వ్యవహారం సక్రమంగా జరగలేదు అని స్పష్టంగా చెప్పాము. మీరు దానిని వెల్‌కం చేయాలి. ఇందులో ఎవరినీ పార్టిసిపేట్ చేయనివ్వలేదు. మేము పేపర్లలో వచ్చిన విషయాలన్నీ కూడా స్పీకరు గారికి పంపించడం జరిగింది. మంత్రిగారికి నేను మనవి చేస్తున్నాను. దాదాపు 25, 30 లక్షల రూపాయలు ప్రభుత్వానికి నష్టం జరిగిందని స్పష్టంగా తెలుస్తోంది అని పేపర్లు వ్రాసాయి. ఈ విషయంలో మీరు టెండర్లు క్యాన్సిల్ చేసి, మళ్లీ పిలిస్తే తప్పకుండా ప్రభుత్వానికి రు.30 లక్షల ఆదాయం పెరుగుతుంది. మేము ఇచ్చిన సలహాలను మీరు వెల్‌కం చేయండి. టెండర్లు క్యాన్సిల్ చేయండి, మళ్లీ టెండర్లు పిలవండి ఓపెన్‌గా పెట్టండి, అందరూ పార్టిసిపేట్ చేసే రకంగా పెట్టండి.

శ్రీ సిహెచ్.అయ్యన్నపాత్రుడు:- గౌరవ సభ్యులు చెప్పేది ఎం.ఎల్.ఎ.గారు ఇన్‌వాల్వ్ అయ్యారు దీంట్లో ఎవరినీ పార్టిసిపేట్ చేయనివ్వలేదు అని అంటున్నారు. అది వాస్తవం కాదు. 15 మంది సభ్యులు పార్టిసిపేట్ చేశారు. జి.వి.ప్రసాద రెడ్డి గారు....

(అంతరాయం)

15 మంది ఈ టెండర్ల వ్యవహారంలో పార్టిసిపేట్ చేశారు. అది రికార్డు పరంగా ఉంది. ఇందులో హయ్యస్టు బిడ్‌ను కన్‌ఫర్మ్ చేయడం జరిగింది. అక్కడ నిజంగా తప్పు జరిగితే ఎంక్వైర్ చేయడానికి మేము సిద్ధం. బిడ్స్ కాల్‌ఫర్ చేసిన తరువాత గవర్నమెంటు కన్‌ఫర్మ్ చేయడానికి నెల రోజుల టైమ్ ఇచ్చింది. నెల రోజుల టైమ్‌లో ఒక్క పిటిషన్ కూడా రాలేదు. వారు చెప్పింది వాస్తవం కాదు. టెండర్లు క్యాన్సిల్ చేసి రీ-ఆక్షన్ పెట్టమంటున్నారు. అలా క్యాన్సిల్ చేస్తే కన్‌ఫర్మ్ అయిన వ్యక్తులు కోర్టుకు పోవడానికి అవకాశం ఉంది. కాబట్టి అది సాధ్యం కాదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఆర్. రవీంద్రనాథ్ (తెనాలి):- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు ఇప్పుడు ప్రతిపక్ష సభ్యులుగా ఉన్నారు. వారు ప్రతిపక్షంలో ఉండి మా పార్టీ ఎం.ఎల్.ఎ.పై బురద చల్లుతున్నారు. .

Mr. Speaker:- Please come to the point. ~~I am not allowing~~ it. That will not go on record.

శ్రీ గాదె వెంకట రెడ్డి:- దీంట్లో 15 మంది పార్టిసిపేట్ చేశారు అంటున్నారు. అప్లికేషను ఫామ్‌లు, టెండర్ ఫామ్‌లు 14 మంది, 15 మంది, 17 మంది తీసుకున్న మాట వాస్తవం కావచ్చు. యాక్చువల్‌గా కోట్ చేస్తూ టెండర్లు ఫైల్ చేసిన వారు ఎంతమంది? ఒక్కరే ఫైల్ చేశారా లేదా? రెండో విషయం-ఏ టెండరు వచ్చినా మినిమమ్ 10 శాతం బిడ్ మీద డిపాజిట్ చేస్తే కాని యాక్సెప్టు చేయరు. రీటెండర్లు కాల్‌ఫర్ చేస్తారు. These are the conditions laid down by the Government. These things have not been observed by the Government, thereby the Government has lost an income of Rs. 25.00 lakhs. ఇది తమరి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. We are suggesting the Government to take steps to cancel this tender as they have not followed the minimum regulations that have been prescribed by the Government. రీ-టెండర్లు పిలవాలి. ఇప్పటికైనా ఆ టెండర్లను క్యాన్సిల్ చేసి,
10.00 ఉ. రీ-టెండర్లను పిలవండి. గవర్నమెంటుకి ముప్పై లక్షలకు పైగా ఆదాయం వచ్చే పరిస్థితి ఉండేది. Unanimous opinion of the public is not there ఎం.ఎల్.ఎ. మిగతా వారి క్వశ్చన్ కాదు ఇక్కడ.

శ్రీ సిహెచ్. అయ్యన్నపాత్రుడు:- ఏ విధమైన ఆధారం లేకుండా టెండర్లు క్యాన్సిల్ చేయడం సమంజసం కాదు అని గౌరవ సభ్యులకు తెలియ జేస్తున్నాను. 15 మంది టెండర్స్‌లో పార్టిసిపేట్ చేయలేదని గౌరవ సభ్యులు చెపుతున్నారు దీనిపైన ఎంక్వయిరీ చేసి 15 మంది దీంట్లో పార్టిసిపేట్ చేయకపోతే తప్పకుండా టెండర్లు క్యాన్సిల్ చేయడం జరుగుతుందని తెలియజేస్తున్నాను.

*** Expunged as ordered by the Chair.

శ్రీ సిహెచ్.రాజేశ్వరావు:- మంత్రిగారు 15 మంది పార్టిసిపేట్ చేశారని అంటున్నారు. కానీ మాకు ఉన్న సమాచారం ప్రకారం వారు ఫారమ్స్ తీసుకొన్నారు కాని టెండర్స్ వేయలేదు. వెయనీయకుండా కుమ్మక్కు అయినారు. అనేది ఆరోపణ. అది నిజం అయినప్పుడు తప్పకుండా రీ టెండర్స్ పిలిచి ప్రభుత్వానికి దేశానికి న్యాయం చేయడం మంచిదే కాదా. ఒకటే టెండరు వచ్చినట్లయితే అది నిజమ్మైతే ఖచ్చితంగా దానిని కాన్సిల్ చేసి మళ్ళీ పిలవండి.

శ్రీ సిహెచ్.అయ్యన్నపాత్రుడు:- 15 మంది పార్టిసిపేట్ చేయలేదని రుజువైతే తప్పకుండా క్యాన్సిల్ చేయడం జరుగుతుందని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ పి.జనార్దన రెడ్డి:- అధ్యక్షా, 15 మంది టెండరు ఫారాలు తీసుకొన్నారు, తీసుకొని ఎంతమంది అప్లయి చేశారు...

మిస్టర్ స్పీకర్:- 15 మంది పార్టిసిపేట్ చేయలేదని తేలితే క్యాన్సిల్ చేయడం జరుగుతుందని తెలిపారు.

శ్రీ పి.జనార్ధన్‌రెడ్డి:-- అది తెలియకపోతే ప్రశ్నకి సమాధానం ఎలా చెపుతారు. ఎంత మంది టెండర్లు అప్లయి చేశారు అని క్వశ్చన్ అడగడం జరిగింది. 15 మంది అంటున్నారు ఎవరెవరు అప్లయి చేశారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- 15 మంది టెండర్లలో పాల్గొన్నారని చెప్పారు. మీరు లేదని అంటున్నారు. దాని విషయమ్మై ఎంక్వయిరీ చేయిస్తామని అన్నారు ఒక వేళ వారు నిజంగా వేయనట్లు తెలితే రీ టెండర్లను పిలుస్తారని అన్నారు.

శ్రీ పి జనార్దన్ రెడ్డి.- అధ్యక్షా, 15 మంధి టెండరు ఫారాలు తీసుకోవడం జరిగింది. తీసకొన్న వారందరూ టెండర్లో పార్టిసిపేట్ చేశారా లేదా చెప్పాలి. దానిపైన ఎంక్వయిరీ చేయిస్తామని అన్నారు. ఆ తరువాత యాక్షన్ తీసుకొంటామని అంటున్నారు. టెండర్లు తప్పుగా ఇచ్చారనేగా మేము ప్రశ్న అడిగింది. సర్మైన జవాబు తెప్పించుకోక పోతే జవాబు ఎలా చెప్పడం సాధ్యమౌతుంది. టెండర్లు క్యాన్సిల్ చేయమని చెప్పండి.

శ్రీ సిహెచ్. అయ్యన్న పాత్రుడు:- ఎట్లా క్యాన్సిల్ చేస్తామండీ.

శ్రీ పి.జనార్దనరెడ్డి:- ఒక ఎం.ఎల్.ఎ. ఇన్‌వాల్వు అయి ఉన్నారు. దాని గురించే అది 10 లక్షల రూపాయలకు ఇవ్వడం జరిగింది. ఇతరులను రానీయకుండా బయభ్రాంతులను చేసి బెదిరించి వారిని దూరంగా పెట్టడం జరిగింది.

శ్రీ సిహెచ్.అయ్యన్నపాత్రుడు:- ఏ ఆధారము లేకుండా ఏ విధంగా క్యాన్సిల్ చేస్తామో మీరే చెప్పండి. ఒక వేళ జనార్దన్ రెడ్డి గారు చెపుతున్నారు కాబట్టి క్యాన్సిల్

చేయాలంటే వాస్తవం కాదు. 15 మంది పార్టిసిపేట్ చేశారు. ఆ పేర్లు మా దగ్గర ఉన్నాయి. 15 మంది పార్టిసిపేట్ చేయలేదు. సింగిల్ టెండర్ అని వారు అంటున్నారు. సింగిల్ టెండరు అయితే తప్పకుండా క్యాన్సిల్ చేసి రీ టెండర్ చేయడం జరుగుతుందని మీ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

(అంతరాయం)

శ్రీ సిహెచ్.రాజేశ్వరరావు:– ఈ కన్ఫ్యూజన్ పోవాలంటే మంత్రిగారు 15 మంది పేర్లు ఉన్నాయని అన్నారు. అలా పేర్లు ఉంటే టెండరు ఫారాలు తీసుకున్నవారు లేక అందులో పార్టిసిపేట్ చేశారు లేక టెండరు చేశారా? మాకు ఉన్న సమాచారం బట్టి టెండరుఫారాలు తీసుకొన్నారు. కాని టెండర్లు వేయలేదు. టెండర్లు వేయకుండా మ్యానేజ్ చేయడం జరిగిందని ఆరోపణ. టెండరు వేయడం అంటె పార్టిసిపేషన్ ఉండాలి. ఒకరికి మించి ఇద్దరు వేసినా టెండరు వేసినట్లే 15 మంది వేయనక్కర లేదు. అసలు 15 మంది వేశారా? వేయలేదా? ఒక వేళ వేస్తే సమస్యే లేదు. ఎంత కోట్ చేశారు? ఈ విషయాలను మీరు ఎంక్వయిరీ చేసి మీరు చెప్పినట్లే నిర్ణయం చేయండి.

శ్రీ సిహెచ్. అయ్యన్నపాత్రుడు:– అధ్యక్షా, 15 మంది టెండరు ఫారాలు తీసుకోవడం జరిగింది. దాంట్లో 9 మంది మాత్రమే పార్టిసిపేట్ చేయడం జరిగింది ఇదీ వాస్తవం కాదు, జరగులేదు అంటున్నారు కాబట్టి ఎంక్వయిరీ చేయించడం జరుగుతుంది. దీంట్లో వాస్తవం ఉంటే తప్పకుండా క్యాన్సిల్ చేయడం జరుగుతుంది.

Mr. Speaker:– Short Notice Question No. 239–A 545 is postponed at the request of the Minister and the Members. Short Notice Question No.551. Minister for Tourism and Cultural Affairs.

స్వల్పవ్యవధి ప్రశ్నలు వాగ్రూప సమాధానములు

గౌరవనీయులైన పర్యటన సాంస్కృతిక వ్యవహారాల శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:– (అ) 'ఆంధ్రనాట్యం'ను గుర్తించి, ప్రయివేటు విద్యార్థుల కోసం సర్టిఫికేటు, డిప్లొమా కోర్సులు పరీక్షలను నిర్వహించాలని తెలుగు విశ్వవిద్యాలయాన్ని ఆదేశిస్తు పర్యటన, సాంస్కృతిక వ్యవహారాల శాఖ 23–1–1995 తేదీగల ఎం ఎస్.నెం.7 జి.ఓ. ను జారీచేసిన మాట నిజమేనా? అయితే ఒకేఒక రకమయిన దేవాలయ నాట్యాన్ని గుర్తించడానికి గల కరణాలేమిటి?

(ఆ) "విలాసినీ నాట్యం" మున్నగువంటి ఇతర దేవాలయ నాట్య పద్ధతులను సదరు జి.ఓ.లో చేర్చని మాట కూడా నిజమేనా?

(ఇ) సాంప్రదాయక డ్యాన్సర్లు (కళావంతులు) ఈ జి.ఓ. ద్వారా ప్రయోజనం పొందని మాట. కూడా నిజమేనా? అయితే, వారికి కూడా ఈ ప్రయోజనాన్ని వర్తింపచేయడానికి ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలేమిటి?

(ఈ) ఇతర దేవాలయ నాట్య పద్ధతులకు చెందిన ఎవరినీ నిపుణులు సదరు జి.ఓ. జారీ ప్రక్రియలో సహకరించారా?

పర్యాటన, సాంస్కృతిక వ్యవహారాల శాఖమంత్రి (శ్రీ ఎం.నర్శింహులు):– (అ) అవునండి. 1982లో ఆంధ్రప్రదేశ్ నృత్య అకాడమి ఏర్పాటుచేసిన నిపుణుల సంఘం "ఆంధ్ర నాట్యం" సిలబసును రూపొందించింది. ఈ నాట్య రంగంలో పరీక్షలను నిర్వహించేందుకు తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం ఈ సిలబసును ఆమోదించింది. అందుచేతనే ఈ నాట్యాన్ని ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. ఇతర దేవాలయ నాట్య పద్ధతుల కోసం సిలబసును రూపొందించినట్లు తెలియరాలేదు.

(ఆ) "ఆంధ్ర నాట్యం" కేవలం దేవాలయ నాట్యం మాత్రమే కాదు. ఇది, దేవాలయ నాట్యాలు, ఆస్థాన నాట్యాలు, సగటు మనిషికోసం ఉద్దేశించిన నాట్యాలు(కలాపాలు)తో మిళితమై ఉంది. "విలాసిని నాట్యం" వంటి ఏదైనా ఇతర దేవాలయ నాట్య పద్ధతి కోసం సిలబసును ఇంతవరకు రూపొందించినట్లు తెలియరాలేదు.

(ఇ) ఆంధ్రనాట్యం" శాస్త్రంలో పరీక్షలకు హాజరై ప్రయోజనం పొందేందుకు ఏదైనా తరగతి, తెగ లేదా కులానికి చెందినవారిని ఈ జి.ఓ. నిరోధించదు. అందుచేత, సాంప్రదాయ డ్యాన్సర్లు (కళావంతులు) తోసహా ఏదైనా ప్రత్యేక కులానికి చెందినవారు ప్రయోజనం పొందడం లేదనే ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

(ఈ) "ఆంధ్రనాట్యం" సిలబసును రూపొందించినట్టి నిపుణుల సంఘపు సభ్యులు ప్రాచీన దేవాలయ నాట్య పద్ధతులలో నిపుణులుగా ఉన్నారు

శ్రీ సివెచ్.విద్యాసాగరరావు:– అధ్యక్షా, ఈ ఆంధ్ర నాట్యానికి సంబంధించి సిలబస్ తెలుగు విశ్వవిద్యాలయంలో కానీ, రాష్ట్ర వ్యాప్తముగా ఉన్న ఏ ఇతర కాలేజీలలో కానీ లేదన్నమాట వాస్తవమా?

రెండవది, జిల్లాల వారీగా, మండలాల వారీగా ఈ ఆంధ్ర నాట్యానికి సంబంధించి సిలబస్ని ఏ ఉత్తర్వు ద్వారా రాష్ట్రవ్యాప్తంగా తెలియజేశారు.

మూడవది, రాష్ట్రములో ఎవరైన ఈ నాట్యాన్ని నేర్చుకోవాలంటే మంత్రి గారి దగ్గరకో, లేక సంబంధిత అధికారుల దగ్గరకో పోయి మాత్రమే నేర్చుకొనే పరిస్థితి ఉంది. కానీ, ఇంకా ఎక్కడ స్థలం గానీ దాని ఛాయలు కానీ లేవ్ మాట వాస్తవమా?

నాలుగవది, ఈ ఆంధ్రనాట్యం అన్న నామకరణం ఏదైతే ఉందో అది మొత్తం రాష్ట్ర వ్యాప్తముగా ఉన్న వివిధ తెగలకు చెందిన నాట్య పద్ధతులు ··· ఆంధ్రా ప్రాంతంలో ఉంది. దేవాలయాలలో ఉన్న దెవదాసీలు ఇంకా చాలా మంది ఉన్నారు. తెలంగాణలో

జోగినులు ఉన్నారు. చిన్న మాదిగలు, చిరుతల రామాయణం అనే ఇతర పద్ధతులు ఉన్నాయి. ఇవన్నీ ఈ ఆంధ్రనాట్యంలో చేరవనే మాట వాస్తవమా?

చివరి ప్రశ్న కొంత నాట్యములలో సామర్థ్యం ఉన్న వారందరు ఈ ఆంధ్ర నాట్యము వల్ల లాభం పొందలేని మాట వాస్తవమా? అయితే అధ్యక్షా, ఇవన్నీ నిజం అయినప్పుడు మంత్రి గారు ఈ జీ.ఓ. ని ఉపసంహరించుకొని ఒక నిపుణుల సంఘాన్ని వేసి విస్తృతమైన, పేరును ఆంధ్ర నాట్యం బదులు తెలుగు సాంప్రదాయ నాట్యమనో, లేక ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఉన్న అన్ని కులాలకు, అన్ని వర్గాలకు కలిపి ఒక పేరు పెట్టి అన్ని సాంప్రదాయాలకు అనుగుణంగా ఉండే పేరు పెట్టి దాని ద్వారా ఉపాధి కల్పన చేసే ఆలోచన చేస్తారా? దీని ద్వారా కేంద్రప్రభుత్వం నుంచి ఎయిడ్ వచ్చే అవకాశం ఉంటుంది. ఆ సౌకర్యం కలుగజేస్తారా?

10.10 ఉ. శ్రీ నర్సింహులు:- అధ్యక్షా, డాక్టర్ నటరాజ రామకృష్ణ గారు ఎంతో మంది కళాకారులు ... ముఖ్యముగా రాష్ట్రవ్యాప్తముగా ఈ ఆంధ్ర నాట్యం అనేటటువంటిది సిలబస్‌గా ఉండాలన్న ఉద్దేశ్యంతో చాలా రోజులుగా ఉన్నదానిని ఎక్స్‌పర్ట్స్ కమిటీ నృత్య అకాడమీని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. దీంట్లో శ్రీ నటరాజ రామకృష్ణ, శ్రీమతి దుగ్గిరాల జగదాంబ, శ్రీ బంటి ముత్యం పరిధి మాణిక్యమ్మ మరియు కోదాడ నరసింహారావు గారు లాంటి ప్రావీణ్యులు ఈ సిలబస్ తయారు చేయడం జరిగింది. ఈ సిలబస్‌ని తెలుగు యూనివర్శిటీ ఆమోదించింది. కళాకారులు ముఖ్యంగా సిలబస్ తయారుచేయడం అన్నది నూతన విధానం. దానిని కోర్సు రూపములో పెట్టి కొంత మంది నేర్చుకోనే వారికి అవకాశం ఇవ్వాలనే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉంది. ఇంకా ఎవరికైనా వేరే రూపముగా కోర్సులు కావాలంటే సిలబస్ ఏదైనా తయారు చేయడానికి ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తుందని తెలియ జేస్తున్నాను.

శ్రీ బద్దం బాల్‌రెడ్డి:- అధ్యక్షా, పూర్వ కాలంలో కళలను రాజులు పోషించేవారు. ఇప్పుడు ప్రభుత్వం పోషిస్తోంది. డాక్టర్ నటరాజ రామకృష్ణ గారి విషయంలో ఆంధ్ర నాట్యము విషయములో, సిలబస్ విషయములో నేను వ్యతిరేకించడం లేదు. కానీ, తెలంగాణా ప్రాంతములో మారు మూల గ్రామాలలో జనపద నృత్యాలు చేసే వారు ఉన్నారు. నృత్య వారోత్సవాలని సాంస్కృతిక శాఖ వారు రవీంద్ర భారతిలో ప్రదర్శించడం జరిగింది. అదే విధంగా తెలుగు లలిత కళా తోరణంలో నందమూరి తారక రామారావు గారు నటించిన పౌరాణిక చిత్రాలు ప్రదర్శిస్తున్నారు. దానిని నేను వ్యతిరేకించడం లేదు నేను కోరేది ఏమంటె తెలంగాణా ప్రాంతాలలో జానపద నృత్యాలు చేసి ప్రతిభ కలిగిన వారి సలహాలు తీసుకొంటారా? లేదా? ఈ కళను మరుగు పరచినట్లేనా? భరత నాట్యం, కూచిపూడి, దేవదాసి నృత్యాలు అనే పరిమితికి ఎవరో సర్టిఫికేట్ ఇవ్వవలసిన పని లేదు. ప్రభుత్వం దీనిని పరిశీలించవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ రోజు సాంస్కృతిక శాఖ, సమాచార శాఖల స్పెషల్ కమీషనర్‌గా శ్రీ కె.వి.రమణాచారి ఉన్నారు. వారికి అనుభవం ఉంది. వారిని కోరేది ఏమంటే మంత్రి గారు ఈ తెలంగాణా ప్రాంతాలలో ఉన్నటువంటి మరుగున పడిన

జానపద నృత్యాలు, నాట్యాలు మొదలైన కళలు ఎన్ని ఉన్నాయి? వాటిని పరిశోధన చేయడానికి తీసుకొన్న చర్యలు ఏమిటి?

శ్రీ ఎం.నర్సింహులు:- అధ్యక్షా, కళలు అనేవి అనేక రకాలుగా ఉన్నాయి. వాటిని క్రోడీకరించి ఒక సిలబస్‌గా తయారు చేయాలన్న ఉద్దేశ్యంతో మొదటగా ఆంధ్ర నాట్యాన్ని సిలబస్‌గా తయారు చేయడం జరిగింది. తెలంగాణా ప్రాంతాలలో ఉన్న కళలను కూడా ఒక ప్రత్యేకమైన కోర్సుగా ఏర్పాటు చేయాలన్న కోరిక ఉండడంలో తప్పేమీ లేదు. ప్రభుత్వం తప్పకుండా ఆలోచిస్తుందని గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను.

(అంతరాయం)

ఏ నృత్యమైనా సరే, బాల్‌రెడ్డి గారు మీ నృత్యమైనా సరే ఆలోచిద్దాం.

శ్రీ పి.రామస్వామి (మహారాజ్‌గంజ్):- అధ్యక్షా, కేవలం మంత్రిగారూ నటరాజ రామకృష్ణ గారి యొక్క రిక్వెస్ట్‌పైన ఆంధ్రనాట్య అకాడమీ పేరు తయారు చేశారు. దీనికి సిలబస్ 1983లో ఇచ్చారు. నోటిఫికేషన్ జనవరిలో ఇచ్చారు. మే నెలలో ఎగ్జామినేషన్స్ కండక్టు చేస్తాం అంటున్నారు. నాలుగు నెలలలో సిలబస్ కంప్లీట్ అవుతుందా? మంత్రిగారు అర్థము చేసుకోవాలి. ఈ నాట్య మండలి విషయంలో తెలంగాణా, ఆంధ్రా రాయలసీమలలో ఉన్న నాట్యకళలు పోషించే వారికి సెంట్రల్ గవర్నమెంటు నుంచి ఉపాధి లభిస్తుంది కాబట్టి ఈ జీ.ఓ. క్యాన్సిల్ చేసి అందరితో కలిసి మీటింగ్ ఏర్పాటు చేసి వేరే ప్రతిపాదనను ప్రతిపాదించాలని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్.విద్యాసాగర రావు:- అధ్యక్షా, సభ్యుడు శ్రీ బాల్‌రెడ్డి చెప్పినట్లు రాజులు కళలను పోషించే వారు. ఇప్పుడు అధ్యక్షా, కలలను (డ్రీమ్స్‌ని) మాత్రమే పోషిస్తున్నారు. మంత్రి గారు-అన్నట్లు వివిధ కళలు ఉన్నాయి. మన పూర్వీకులు చౌర్యాన్ని కూడా ఒక కళగా భావించేవారు. అయితే ఈ రోజు అవినీతిని ఒక కళగా తీసుకొందాము. నేను సప్లిమెంటరీ ప్రశ్నలో సిలబస్ ఏమిటి అని అడిగారు. అసలు సిలబస్ యూనివర్శిటీలో లేదు. మన తెలుగు యూనివర్శిటీలో సిలబస్ ఉండదు. మంత్రి గారి దగ్గర సిలబస్ ఉండదు. ఆంధ్ర దేశములో ఏ కాలేజీలో సిలబస్ ఉండదు. నేను నటరాజరామకృష్ణ గారిని రాష్ట్ర శాసన సభలోకి....

శ్రీ ఎన్.రాఘవరెడ్డి:- అవినీతి, చౌర్యం అన్న దానిని గవర్నమెంటుకి సిలబస్ ఉందా? వారు ఏమంటున్నారు... ప్రభుత్వం దగ్గర అవినీతి చౌర్యంలో ఆ కళలలో సిలబస్ ఉంది అని చెపుతున్నారు....

శ్రీ సిహెచ్.విద్యాసాగర్ రావు:- రాఘవరెడ్డి గారు చెప్పింది నాకు వినిపించింది. చౌర్యం కూడా కళే అని నేను పూర్వీకులు చెపితే విన్నాను. రాఘవరెడ్డి గారు నాకంటె పెద్దవారు. ఆయన కూడా వినే ఉండాలి. సిలబస్ అంటూ రూపొందించితే రాఘవరెడ్డి గారిని తీసుకోవాలి. ఆయన పెద్ద కళాకారుడు.

(అంతరాయం)

ఆయన సహాయం తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. నటరాజ రామకృష్ణ గారిని అవమాన పరచడం లేదు. ఆయనంటే నాకు రెస్పెక్టు ఉంది. ఈనాడు ఆంధ్ర నృత్యం అని పెట్టి నాలుగు సంవత్సరాలకు డిగ్రీ, రెండు సంవత్సరాలకు డిప్లమా ఇస్తారు. దీనికి సిలబస్ 1985 లో ఇస్తారు, నోటిఫికేషన్ 21-3-95 నాడు జి.ఓ.నెం. 7 ద్వారా ఇస్తారు ఎగ్జామినేషన్స్ మే నెలలో కండక్టు చేస్తారు. వీటి సిలబస్ ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఎవరికీ తెలియదు. ఇటువంటి పరిస్థితులలో మొత్తం రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ఉన్న విద్యార్థులను బీద ప్రజానీకానికి ఏ విధంగా ... ఒక వేళ డిగ్రీ, డిప్లమా సర్టిఫికెట్ వస్తే వారికి ఢిల్లీ నుంచి స్టైఫండ్, అవకాశం ఉంటుంది. దానిని కోల్పోతున్నారు. అంతే కాకుండా మీరు ఒక వ్యక్తికి బెనిఫిట్ చేయడానికి మేము రుజువు చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. There is clinching evidence as per these G.Os. మీరు కేవలం నటరాజ రామకృష్ణ గారి శిష్యులను మాత్రమే ఆంధ్ర నాట్యాచార్యులు గారు చేస్తున్నా వారే నాట్యాన్ని నేర్పాలి. వారికే సిలబస్ తెలుసు. ఇంకెవరికి సిలబస్ తెలియదు. వారే పరీక్షలకు అప్పియరౌతారు. వారే పేపర్లు కరెక్టు చేసేది. రిజల్ట్సు కూడా వారే డిక్లేర్ చేసేది. అంతా వారే తప్ప ఇంకొకరు లేరు ఇంత అన్యాయం ఉంది. మంత్రి గారు వెంటనే చర్య తీసుకోవాలి. అసలు సిలబస్ ఏమిటో చెప్పండి. ఆంధ్రా యూనివర్శిటీలో సిలబస్ ఉందా మన రాష్ట్రంలో ఏ కాలేజిలో ఉంది. ఏ మండలంలో, ఏ మూరు మూల ప్రాంతములో ఇటువంటి ఎగ్జామినేషన్స్ జరుగుతున్నాయి అని నోటిఫికేషన్స్ తెలుసు చెప్పండి. అయ్యా, దేవదాసీలకు మాన్యాలు ఉండేవి. ఈనాడు మాన్యాలు కాదు మీ సిలబస్ కూడా తెలియదు దొంగచాటుగా కేవలం ఒక వ్యక్తికే బెనిఫిట్ చేయడానికి జి.ఓ.లు ఇస్తున్నారు వారికే పరీక్షలు పెడుతున్నారు. వారికి బెనిఫిట్ చేస్తున్నారు. కళలను కూడా అవినీతితో ఒక భాగంగా చేస్తున్నారు. కాబట్టి ఇది ప్రయివేటు స్టూడెంట్సుకి సంబంధించింది కాబట్టి రెండు మాసములు పోతే నష్టము లేదు. రెండు మాసములు దీనిని పోస్టుపోన్ చేయండి రాఘవరెడ్డి గారి లాంటి పెద్దలను, మొత్తం రాష్ట్రములో కళాకారులను పోషించడానికి వృత్తి ధర్మం నిర్వహించడానికి మీరు ప్రయత్నం చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ ఎం. నర్సింహులు:- విద్యాసాగర్‌రావు గారి భాషా ప్రావీణ్యం కూడా ఒక కళగానే ఉంటుంది. ఏది ఏమైనా ఒక విషయం అవినీతి అనిచెప్పారు. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంలో అవినీతి ఉండడానికి వీలులేదు. అటువంటిది జరుగకుండా చూసె బాధ్యత ఈ ప్రభుత్వంపై ఎప్పుడు ఉంటుంది. ఎగ్జామినేషన్ సిలబస్‌ని తెలుగు యూనివర్శిటీ గుర్తించింది ఎక్స్‌పర్ట్ కమిటీ వారు సిలబస్ తయారు చేశారు. దానికి ఈ సంవత్సరం ఎకాడెమిక్ యియర్ స్టార్ట్ అవుతుంది. ఎన్నో సంవత్సరాల నుంచి కొంత మంది గురువుల దగ్గర నేర్చుకొన్న వారు కూడా ఈ పరీక్షలలో పార్టిసిపేట్ చేస్తాం అంటున్నారు. దాని వల్ల నష్టం ఏమి లేదు కేవలం కొన్ని కులాలకు కొంత మందికి మాత్రమే పరిమితమన్నది లేదు కొంత మందికే పరిమితం చేయడం జరగదు ఇతర కోర్సులలో ఉన్నట్లే దీంట్లోనూ రిజర్వేషన్స్ ఉంటాయి అన్ని కులాల వారూ నేర్చుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది ఈ ఆంధ్ర నాట్యము కోర్సులలో ఎవరికో కొంత మందికి మాత్రమే పరిమితమయ్యేటు ఉద్దేశ్యం ప్రభుత్వానికి లేదు ఖచ్చితంగా అందరూ నేర్చుకోవడానికి మాత్రమే అకడమిక్ ఇయర్ ప్రారంభమౌతోందని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర్ రావు:– అధ్యక్షా, దానిని డిపెండ్ చేసే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు కానీ మాకు సమాధానం ఇవ్వడం లేదు. అడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానం చెపుతూ "అమనెండ్ 1982లో ఆంధ్రప్రదేశ్ నృత్య అకాడమి ఏర్పాటు చేసిన నిపుణుల సంఘం "ఆంధ్ర నాట్యం" సిలబసును రూపొందించింది. ఈ నాట్య రంగంలో పరీక్షలను నిర్వహించేందుకు తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం ఈ సిలబసును ఆమోదించింది. అందుచేతనే, ఈ నాట్యాన్ని ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. ఇతర దేవాలయ నాట్య పద్ధతుల కోసం సిలబసును రూపొందించినట్లు తెలియ రాలేదు." అని అన్నారు. తెలియ రాలేదు కాబట్టి వారందరు సిలబస్ రూపొందించి ఒకటి రెండు మాసముల తరువాత ఎగ్జామినేషన్స్ నిర్వహించండి.

10.20 ఉ. శ్రీ ఎం. నర్సింహులు:– అధ్యక్షా, నేను ముందే చెప్పాను.

(అంతరాయం)

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర రావు:– ఏ మండలంలోగానీ, ఏ జిల్లాలోగానీ ఈ సిలబస్ అవైలబుల్‌గా వుందా? ఒకవేళ వుంటే మీరు చూపించండి. మీరు పరీక్షలు నిర్వహించండి. కొనసాగించండి; అలాకాకుండా కేవలం ఒక వ్యక్తికోసం ఒక జి.ఓను సృష్టించి, దానిని సమర్ధించడం, మంచిది కాదు. మొత్తం రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా దానిని విస్తృతం చేసి ప్రచారం చేసి తెచ్చామని మాకు చెప్పండి.

శ్రీ ఎం. నర్సింహులు:– అధ్యక్షా, సోదరుడు విద్యాసాగర రావుగారి ఆవేదన ఏమిటంటే అనేక కళలు వున్నాయి. వాటికి కూడా సిలబస్ రూపకంగా ఏర్పాటు చేసి వాటిని నేర్చుకున్న వారందరికీ అవకాశం కల్పించమని. ఈ లాంటి విషయంలో ప్రభుత్వం ఎప్పటికీ వెనుకకు పోదు. అందుకు ఏమిచేయాలో ఆలోచించి ప్రభుత్వం తగు చర్యలు తీసుకుంటుంది. సిలబస్ తయారు చేసి ఆ కళలు కనుమరుగుకాకుండా సహాయపడుతుంది. ఆ కళలను పైకి తెచ్చేందుకు ప్రభుత్వం ఈరోజు ముందుకు వస్తుంది.

(అంతరాయం)

Mr. Speaker:- Please leave the subject there. Let all business is over. I have given enough time. Your leader is on his legs. I have given you lot of time. Please co-operate with the Chair.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర రావు:– అధ్యక్షా, ఆంధ్ర నాట్యం అన్నది, ఆ కళ విస్తృతంగా వుండాలి. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా లేదు. అలా వున్నపుడు దీనికి ఒక సిలబస్ వుండాలి. ఇందులోని ప్రధాన విషయం ఏమిటంటే దీనికి సంబంధించిన సిలబస్ 85లో యిచ్చారు. నోటిఫికేషన్ జనవరి 95లో యిచ్చారు. మేలో పరీక్షలు నిర్వహిస్తున్నారు. 4 మాసాలలో, 4 సంవత్సరాల కోర్సు పూర్తి చేయడం ఎలా సాధ్యమౌతుంది? మీరిచ్చిన విధానంలో యిది స్పష్టంగా వుంది. కనుక ఇది ప్రొసీజరు ప్రకారం లేదు గనుక దీనిని ఉపసంహరించుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎం. నర్సింహులు:- అధ్యక్షా, నిపుణుల అభిప్రాయం తెలుసుకుందాము. రెండో విషయం ఈ విషయం కోర్టులో వుంది. కోర్టునుండి పరిష్కారం వచ్చిన తరువాత మనం ఆలోచిద్దాము.

(అంతరాయం)

Mr. Speaker:- Please - I cannot give more than that.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర రావు:- కోర్టులో వున్న సంగతి మాకు తెలియదు. కోర్టు స్టే యివ్వలేదు. దీన్ని వారు ఆయుధంగా చెపుతున్నారుకాబోలు. ఈ కోర్టును అడ్డం పెట్టుకుని చెప్పడం భావ్యంకాదు. జి.ఓ. మీరు యిచ్చారు. దాని ప్రకారం రాష్ట్రంలోని అన్ని ప్రాంతాలవారికి అది ఆమోదయోగ్యంగా వుండేటట్లు చూడాలి. అసలు ఈ జి.ఓ గురించి ఎవరికీ తెలియదు. సిలబస్ ఎవరికీ తెలియదు, మీ దగ్గర ఏమైనా ఆధారాలు వుంటే చూపండి నేను కూర్చుంటాను. మీరు చేసింది పొరపాటని మీకు తెలుసు అయినా మీరు యిలా—ఎలా చేస్తున్నారు. అయినా ఏదో ఎం.బి.బియస్, ఇంజనీరింగ్, ఎలక్ట్రానిక్స్, ఎగ్జామినేషన్ కాదు. అలాంటప్పుడు దీనిని ఒక రెండు మాసాలు ఆపడంలో అభ్యంతరం ఎందుకు ఓ రెండు మాసాలాపండి.

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎం. నర్సింహులు:- వారి ఆవేదన ఒక్కటే. బహుశా ప్రైవేటుగా దీనిని నేర్చుకున్న వారు కొంత మంది వుండవచ్చు, సిలబస్ మొన్ననే వచ్చింది. అప్పుడే మీరు ఈ పరీక్ష ఎందుకు ఎలవ్ చేస్తున్నారని కాబోలు వారి ఆవేదన. కళలను వారి వారి పరిధుల్లో నేర్చుకున్న వారు చాలా మంది వుండి వుండవచ్చు. కొన్నేళ్ళుగా ఈ కళలను వారు అభ్యసించి వుండవచ్చు. వారికి సిలబస్ అన్నది అప్పుడు వుండదు. ఊరకే కళను నేర్చుకుంటారు. ఈ సిలబస్ అంటూ ఒక విధానం ఏర్పాటు చేసి అందులో ఒక నిపుణత పరీక్షను నిర్వహించినట్లయితే బాగుంటుందని తెలుగు యూనివర్శిటీవారు ఈ విషయంలో ఒక సిలబస్ తయారు చేశారు. వారు ప్రశ్నాపత్రాలు తయారుచేస్తారు, ఆ పద్ధతి ప్రకారం విద్యార్థులు పాస్ అయి వుంటే వారికి ప్రత్యేక అవకాశాలు వచ్చే వీలుంటుంది. అలా విద్యార్థులు ఉన్నత స్థితికి రావాలన్న ఉద్దేశ్యంతో ఈ కోర్సు ప్రారంభించడం జరిగింది. అంతేతప్ప ఈ ఆంధ్ర నాట్యం ఒక వర్గం వారికోసం, ఒక కులం వారికోసం ఏర్పాటు చేయబడలేదు. కేవలం కొంతమంది వ్యక్తులకు సంబంధించింది కాదు. అన్ని వర్గాల, కులాల వారు నేర్చుకోవచ్చు. అందుకు తగ్గట్లుగా యిందులో రిజర్వేషన్ సౌకర్యాలు కూడా కల్పించబడ్డాయి. ఇకపోతే తెలంగాణాకు సంబంధించిన జానపద కళలకు సంబంధించి నిపుణుల అభిప్రాయాలను సేకరించి ఆయా కళలలో సిలబస్‌లను తాయరుచేసి, పరీక్షలు నిర్వహించాలన్న విషయంలో ప్రభుత్వ పరంగా వీలు కలిగించేందుకు ప్రయత్నిస్తామని తమ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మినిస్టర్ ఫర్ ఫారెస్టు అండ్ ఎన్విరాన్‌మెంట్.

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎం. నర్సింహులు:- అధ్యక్షా, ఆంధ్ర నాట్యానికి సంబంధించినంతవరకు సిలబస్ తయారు అయింది. అప్రూవ్ కూడా అయింది అప్రూవల్ తెలుగు యూనివర్శిటీ యిచ్చింది. దాని ప్రకారంగా పరీక్షలు జరుపబడుతాయి. మిగతా కళల గూర్చి వారు అడిగారు. దానిని గూర్చి ప్రభుత్వం పరిశీలించి చేస్తుందని తమ ద్వారా సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

(అంతరాయం)

శ్రీ సి. రామస్వామి:- అధ్యక్షా,

మిస్టర్ స్పీకర్:- టేక్ యువర్ సీట్.

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎం. నర్సింహులు:- అధ్యక్షా, నేను చాలా క్లియర్‌గా చెప్పాను. సిలబస్ పూర్తిగా యివ్వబడింది. దానిని తెలుగు యూనివర్శిటీవారు అప్రూవ్ చేశారు. చాలా ఏళ్ళుగా ఈ కళలో తర్ఫీదును పొందిన వారు యిప్పుడు ఈ పరీక్షను వ్రాయాలనుకుంటున్నారు. వారు యిప్పుడు ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకు రావడం జరిగింది. వారికోసం యిది ప్రారంభించబడింది. ఇందులో ఎవరు నష్టపడేదేదిలేదు. రాబోయేకాలంలో యిది కొంతమందికి ఉపయోగపడుతుంది. అంతే కాదు. ఇది ఏదో కొంతమంది ఉపయోగార్థం చేయబడిందన్న వాదన మంచిది కాదు. ఇందులో రిజర్వేషన్స్ కూడా పాటించబడుతున్నాయి మిగిలిన విషయాలలో తెలంగాణాలోని అనేక కళలు మరుగున పడి అవకాశం వుందంటున్నారు. అలా జరుగకుండా మేము నిపుణులతో సంప్రదించి, ప్రభుత్వం ఆలోచించి వారికి కూడా అవకాశం కల్పించే ఆలోచన చేస్తాము.

(అంతరాయం)

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర రావు:- మంత్రిగారు నేను ఆశించిన విధంగా సమాధానం చెప్పడం లేదు. కేవలం ఒక వ్యక్తికి పట్టం కట్టడం కోసం, ఆ వ్యక్తి దగ్గర వున్న శిష్యులను పైకి తేవడం కోసం, వారికి ఒక సిలబస్ తయారుచేసి, ప్రశ్నాపత్రాలు తయారుచేసి, డిగ్రీలు, డిప్లొమాలు యివ్వడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. వారే సిలబస్ చెయడం, ప్రశ్నాపత్రాలు తయారుచేయడం, పరీక్షలు కండక్టు చేయడం, సమాధానపత్రాలు కరెక్టు చెయడం సర్టిఫికేట్లు యివ్వడం జరుగుతోంది. ఇంత దారుణాన్ని చేసేందుకు మొత్తం డిపార్టుమెంటు, మంత్రిగారూ ప్రభుత్వం బానిసగా నిలచి, ఆ వ్యక్తికి బానిసగా మారినందుకు వ్యతిరేకిస్తూ నేను ప్రొటెస్టు చేస్తూ నా సీట్లో నేను కూర్చుంటున్నాను.

(నవ్వులు)

మిస్టర్ స్పీకర్:– వాట్ అబౌట్ యు.

శ్రీ బద్దం బాల్‌రెడ్డి:– నేను కూడా ప్రొటెస్టు చేస్తూ నా సీటులో కూర్చుంటాను.

551–బి

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి, యమ్ కోదండరెడ్డి, టి బాపిరాజు (అత్తిలి) యస్ రెడ్యానాయక్ (డోర్నకల్) గౌరవనీయులైన అడవులు, పర్యావరణ శాఖమంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:– (అ) ఆంధ్రప్రదేశ్ అటవీ అభివృద్ధి సంస్థ ఉద్యోగుల జీతాలలో నుండి 1994 డిసెంబరు, 1995 జనవరి మాసాలలో 10 శాతాన్ని వసూలు చేసిన విషయం నిజమేనా,

(ఆ) అయితే, ఆ విధంగా వసూలు చేసిన మొత్తం ఎంత, ఆ మొత్తాన్ని వసూలు చేసిన ఏజెన్సీ పేర్లు ఏమిటి

(ఇ) ఆ సదరు మొత్తాన్ని ఏ కార్యం నిమిత్తం వినియోగించడమయింది.

అడవులు పర్యావరణ శాఖామంత్రి (శ్రీ పి. రామ సుబ్బారెడ్డి):– (అ) అవునండి. ఆంధ్రప్రదేశ్ అటవీ అభివృద్ధి సంస్థ తమ ఉద్యోగుల జీతాల నుండి 1994 డిసెంబరు నెలలో మాత్రమే జీతం, కరువు భత్యంతోకూడిన పైకం నుండి 10 శాతం మొత్తాన్ని వసూలు చేయడమయింది. 1995 జనవరి నెల జీతాల నుండి ఏమీ వసూలు చేయలేదు.

(ఆ) సంస్థలోని అంటే 'ప్రధాన కార్యాలయం, దాని ఉపకార్యాలయాలలోని ఉద్యోగులందరి నుండి ఆ విధంగా వసూలు చేసిన మొత్తం పైకం రూ. 2,29,897.60 పైసలు.

(ఇ) ప్రభుత్వం అమలు చేస్తున్న వివిధ సంక్షేమ పథకాలకు వినియోగించేందుకు గాను సదరు పైకాన్ని ప్రభుత్వానికి విరాళంగా ఇవ్వడమయింది.

శ్రీ పి. జనార్ధన రెడ్డి.– అధ్యక్షా, మంత్రిగారు సమాధానమిస్తూ 2,29,897,60 రూపాయలని 10 శాతం, ఫారెస్టు డెవలప్‌మెంట్ కార్పొరేషన్ ఉద్యోగస్తులు, డి ఎ బేసిక్ కలిపి వసూలు చేసి ఎం.డి గారు ప్రభుత్వానికి పంపారు, ఇది ప్రభుత్వ సంక్షేమ కార్యక్రమాలకోసమని అంటున్నారు. నా మనవి ఏమిటంటే ముఖ్యమంత్రిగారు 12వ తారీకున డిసెంబరులో ప్రమాణస్వీకారం చేశారు. మరి ఈ ఫారెస్టు కార్పొరేషన్ మేనేజింగ్ డైరెక్టరుగారు 13వ తారీకున అక్కడ వున్న వివిధ కార్యాలయాలకు లెటర్ రాశారు. ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రమాణ స్వీకారం చేసిన తరువాత వారు వారి పనులలో బిజీగా వున్నప్పుడు 13వ తారీకున ఈ అధికారులేవిధంగా ఈ నిర్ణయం తీసుకున్నారు? అది ఆ మినిస్టరు గారికే తెలియాలి. అప్పటికి ఈ మినిష్టరు గారికి పోర్టు ఫోలియో యివ్వ

బడలేదు. వారు ప్రమాణ స్వీకారం కూడా చేయలేదు. అసలు సంబంధిత మంత్రి ఎవరన్నది కూడా ఎవరికీ తెలియదు. ఈ సి.ఎన్.రావు అనే అధికారి ఫారెస్టు డెవలప్ మెంటు
10·30 కార్పొరేషన్‌కు ఎం.డి.గా పనిచేసే వ్యక్తి అయన 13-12-94 నాడు రీజనల్
ఉ· మేనేజర్సుకు ఆల్‌రీజనల్ ఆఫీసర్సుకు ఆంధ్రప్రదేశ్ ఫారెస్టు డెవలప్‌మెంటు అధికారులు అందరికి లెటర్సు రాయడం జరిగింది. "You are all aware of the formation of a new Government under the able leadership of Sri N.T. Rama Rao, who has been sworn in as Hon. Chief Minister of Andhra Pradesh on 12-12-1994. You are aware of the tremendous response he has received from the public and you are also aware of the various welfare measures that are being implemented by him for the betterment of the people and the State. In this regard we have unanimously decided to contribute 10 per cent of our salary (basic and D.A.) from the month of December, 1994. We request you to kindly bring this to the notice of all concerned." 31-12-94 వరకు డబ్బులు పంపమని కోరడం జరిగింది. ఉద్యోగస్థులను కనీసం అడగలేదు, మాట్లాడలేదు. 12వ తారీఖున ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రమాణ స్వీకారం చేయగానే 13వ తారీఖున లెటరు రాయడం జరిగింది. అదే నెలలోనే రెండు లక్షల 29 వేల రూపాయలు పంపడం జరిగింది. వర్కర్సు నుంచి కంట్రిబ్యూషన్ కూడా చేయలేదు. తుఫానులు వచ్చినప్పుడో వరదలు వచ్చినప్పుడో అగ్నిప్రమాదాలు వచ్చినప్పుడో వారి పర్మిషన్ తీసుకొని ఒక రోజు జీతం ప్రభుత్వానికి ఇవ్వడం జరుగుతుంది. ఎంప్లాయిస్ వద్దు అని చెప్పినా కూడా పంపడం జరిగింది. ప్రభుత్వం తరపున ఏమైనా వసూలు చేయమని ఆర్డరు ఇచ్చారా? 12 వ తారీఖున ముఖ్యమంత్రిగా ప్రమాణ స్వీకారం చేస్తే 13వ తారీఖున లెటరు పంపించినటువంటి అతను ఎన్నో యిర్రెగ్యులారిటీస్ చేసినటువంటి వ్యక్తి. 2 లక్షల 29 వేల రూపాయలు పంపగా ఆయనకు 15 రోజులలో చీఫ్ కన్సర్వేటర్, ఆఫ్ ఫారెస్టుగా ప్రమోషన్ ఇవ్వడం జరిగింది. ఇప్పుడు మంత్రి నర్సింహులుగారు మాట్లాడుతూ కరప్షనుకు తాను ఇవ్వము అని చెప్పారు. ఇటువంటి కరప్టెడ్ ఆఫీసర్లు ప్రభుత్వ ఉద్యోగస్థుల జీతాల నుండి తీసుకొంటే ఇది ఏమి న్యాయం అని మీ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. ప్రభుత్వ ఉద్యోగస్థుల దగ్గర డబ్బులు వసూలు చేసినందుకు అతన్ని సస్పెండు చేస్తారా లేదా అని అడుగుతున్నాను. ***

Mr Speaker:- That is a different issue. I am not allowing it.

శ్రీ పి.జనార్ధనరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఆయన మీద అవినీతి ఆరోపణలు ఉన్నాయి. అటువంటి వ్యక్తినే చీఫ్ కన్సర్వేటర్ ఆఫ్ ఫారెస్టుగా నియమిస్తే ఏవిధంగా అడవులను రక్షిస్తారు? ప్రభుత్వ ఉద్యోగస్థుల జీతాలు వారికి తెలియకుండా డిడక్టు చేసి పంపితే అతని మీద ఏమియాక్షన్ తీసుకొంటారని మీ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను.

*** Expunged as ordered by the Chair.

మిస్టర్ స్పీకర్:- అప్పుడు కార్పొరేషన్ ఎం.డి.గా ఉన్నారండి.

శ్రీ పి.రామసుబ్బారెడ్డి:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు జనార్ధనరెడ్డిగారు చెప్పినట్లు ఈ ప్రభుత్వం తరపున ఎలాంటి ఒత్తిడులు లేవు. వాస్తవం కాదు. కానీ ఇక్కడ వాలంటరీగా ఇచ్చారు. సంక్షేమ పథకాలకు తోడ్పడతామనే ఉద్దేశ్యంతోనే వీళ్లు ఇచ్చారు. హెడ్ ఆఫీసులో మాత్రం ఒక సర్క్యులర్ ఇచ్చి వాళ్లు అందరూ సంక్షేమ పథకాల కోసం 10 శాతం కంట్రిబ్యూషన్‌కు సంతకాలు పెట్టి ఇవ్వడం జరిగింది. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంలో గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు అవినీతికి ఎలాంటి ఆస్కారం లేకుండా చేస్తాము. అలాంటిది ఏమైనా జరిగివా ఎంత పెద్ద అధికారి అయినా తప్పకుండా చర్య తీసుకోడానికి సిద్ధముగా ఉన్నామని తెలియచేస్తున్నాను

శ్రీ గాదె వెంకటరెడ్డి:- అధ్యక్షా, దీని విషయంలో 12వ తారీఖున అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత ప్రభుత్వ విధానం ఏమిటో, డబ్బు తీసుకోవచ్చునా లేదా ఏ సంక్షేమ పథకాలు ప్రభుత్వం ప్రవేశ పెట్టాలనీ అనుకోకుండానే Tremondous response has been received from the public. పచ్చబొక్క తొడుక్కొని ప్రమోషన్ కోసం సర్క్యులర్ ఇస్యూ చేసినట్లు కనబడుతుంది. దీని విషయంలో యిర్రెగ్యులర్‌గా, ఇల్లీగల్‌గా బ్లై ఫోర్సు కలక్టు చేసినటువంటి ఆఫీసరును You should not allow them to go scot free. సస్పెండు చేయవలసిన అవసరం ఉంది. అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు, సంక్షేమ కార్యక్రమాలు దృష్టిలో పెట్టుకొని ఈ డబ్బును ఎలా చేసినారు. దీనికి జమ కట్టినారు. ఏపద్దు క్రింద జమకట్టినారు. దీని క్రింద ఉపయోగించబోతున్నారు

శ్రీ పి.రామసుబ్బారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఈ డబ్బును మాత్రం చెక్ రూపంలో ముఖ్యమంత్రిగారి పేరుతో ఇవ్వడం జరిగింది. సంక్షేమ పథకాలకు ప్రభుత్వానికి చెక్ రూపంలో ఇచ్చారు. In favour of the Chief Minister, Government of Andhra Pradesh. ఇచ్చారు.

శ్రీ బద్దం బాల్‌రెడ్డి:- అధ్యక్షా, మన దేశంలో కాని రాష్ట్రంలో కాని కరువుకాటకాలు వచ్చినప్పుడు, వరదలు వచ్చినపుడు, ప్రకృతి వైపరీత్యాలు వచ్చినప్పుడు జరిగిన నష్టానికి విరాళాలు స్వీకరించడం మానవతా దృక్పదంతో అది సబబుగా ఉంటుంది. 12వ తారీఖున ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రమాణ స్వీకారం చేసిన తరువాత ఎ.పి. ఫారెస్టు డెవలప్‌మెంటు కార్పొరేషన్ ఎం.డి.గారు సర్క్యులర్ పంపడం అనేది ఎంతవరకు సమంజసం అనేది మీ ద్వారా అడుగుతున్నాను. ఫారెస్టు డెవలప్‌మెంటు కార్పొరేషన్ ఉద్యోగస్తులు అందరు కూర్చొని 10 శాతం జీతం డబ్బులు ప్రభుత్వానికి ఇస్తామని ఏమైనా రిజల్యూషన్ పాస్ చేసినారా? ప్రభుత్వ ఉద్యోగస్థులను డబ్బులు ఇవ్వమని 13-12-94 ఎం.డి. గారు అడగడానికి ఏమి అగత్యం పట్టింది. అతను తొందర పడింది లాభపడటానికే రెండు లక్షల 25 వేల రూపాయలు విరాళాల రూపేణా ఇచ్చారు. ఉద్యోగుల జీతభత్యాలు తీసుకొనేటటువంటిది కాకుండా కార్పొరేషన్ డబ్బును చెక్ రూపేణా ఇచ్చారు. 16-12-94నాడే ఇచ్చారని

మీద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. శ్రీ సి.ఎన్.రావుగారికి ప్రమోషన్ ఇవ్వడానికి కారణం ఇదే అని మేము అనుకొంటున్నాము. అది వాస్తవం కాదా?

శ్రీ ఎం.కోదండరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఈ ప్రభుత్వం అధికారానికి వచ్చింది 12వ తారీఖున. ఒక ఉన్నతాధికారి స్వయంగా నిర్ణయం తీసుకొని చేశారు. ఒక వేళ ముఖ్యమంత్రిగారు కాని ప్రభుత్వం కాని ఫలానా సంక్షేమ పథకానికి మీరందరూ విరాళాలు ఇవ్వాలని ప్రకటన చేసి ఉంటే అది వేరే విషయం అట్లా కాకుండా స్వయంగా నిర్ణయం తీసుకొని సర్క్యులర్ కూడా ఆయన ఇవ్వడం జరిగింది. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం పెద్ద మెజారిటీతో అధికారానికి వచ్చిందని వసూలు చేశారు. అందువల్ల ఇది మంచి సాంప్రదాయం కాదు. ఒక ఉన్నత పదవిలో ఉన్న ఆయన బలవంతంగా వసూలు చేశారు. ముఖ్యమంత్రిగారిని తృప్తి పరచడానికి స్వార్థంతో చేసినటువంటిది. మంత్రిగారు స్పష్టంగా జవాబు చెప్పాలి. ఏ పథకం గురించి ఏ ఖాతాకు జమ చేయడం జరిగింది. అనేది మీరు జవాబు చెప్పాలి. ఇది ఏ రకంగా చూసినా చాలా చెడు సాంప్రదాయంగా ఉన్నది. దీని మీద ప్రభుత్వం తప్పకుండా చర్య తీసుకోవాలి. ఏ సంక్షేమ కార్యక్రమానికి ఉపయోగించారు అనేది స్పష్టంగా చెప్పాలి.

10.40 ఉ. శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ (పెనుగొండ):- ఈ సంప్రదాయము ప్రకారం ప్రతి డిపార్ట్‌మెంటల్ హెడ్ ఇదే ఫార్ములాను అమలు చేస్తూ వాళ్ళంతటవాళ్ళే 10 శాతం వసూలు చేయాలని నిర్ణయం తీసుకొని అభివృద్ధి కార్యక్రమాల పేరుతో సిబ్బంది అనుమతి లేకుండానే వసూలు చేయటానికి ఆస్కారముంది. ఇది మంచి సంప్రదాయము కాదు. అలా అలా చేయకుండా చర్యలు తీసుకొంటారా? without the permission of the Government, he took a decision to that effect. Will you please take action on him or not?

శ్రీ పి రామసుబ్బారెడ్డి:- గౌరవ సభ్యులు తెలియజేసినట్లుగా, ఈ అధికారికి సీనియారిటీ ప్రకారం చేశారు. ఏదో చెక్కు ఇచ్చారు, అనే ఆద్దేశముతో చేసింది ఏమీ కాదు. సంక్షేమ పథకాలకు విరాళాలు వసూలు చేయాలని ప్రభుత్వ పరంగా ప్రభుత్వము నుండి ఎలాంటి ఆదేశాలు లేవు. సంక్షేమ పథకాలక్కె వారంతట వారే విరాళాలు వసూలు చేయడం మంచి ఉద్దేశముతో చేశారు తప్ప వేరే బలవంతంగా అధికారులను ఆదేశించి వసూలు మాత్రం చేయలేదు. సభ్యులు చెప్పింది వాస్తవము కాదు. ఈ అధికారి హెడ్‌ఆఫీసులో సర్క్యులర్‌ద్వారా ఉద్యోగస్థుల కన్సెంట్ సంతకాలు తీసుకొని చేశారు. మిగతా ఆఫీసుల నుండి ఎలాంటి కంప్లయింట్ రాలేదు. అలాంటివి వస్తే పరిశీలన చేయిస్తానని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను....

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ పి.జనార్ధనరెడ్డి:- ప్రత్యేకించి సంక్షేమ పథకాలకు ఉపయోగపడుతుందనిచెప్పి సి.ఎం.ఫండ్సు క్రింద వీళ్ళు ఇవ్వడం జరిగింది; ఇన్ఫేవరాఫ్....

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ బద్దం బాల్‌రెడ్డి:- ముందుగా కార్పొరేషన్ ఫండు నుండి డబ్బులు డ్రా చేశారు. అది తప్పుకదా

శ్రీ పి రామసుబ్బారెడ్డి:- బద్దం బాల్‌రెడ్డి గారు చెప్పింది నేను నోట్ చేసుకొన్నాను. దానిమీద ఎంక్వయిరీ చేయించి, బలవంతంగా వసూలు చేసినట్లు ఎంక్వయిరీలో తేలితే, చర్యలు తీసుకుంటాను.

శ్రీ బద్దం బాల్‌రెడ్డి:- ఎందుకు ఆ అధికారిమీద చర్యలు తీసుకోలేదు?

Sri P. -Ramaswamy:- He has drawn the amount from the Corporation funds.

Mr. Speaker:- It is not Corporation fund. You should be clear.

Sri P. Ramaswamy:- Government should take action on him.

శ్రీ పి జనార్ధనరెడ్డి:- ఇది కార్పొరేషన్ ఫండే సార్. ఈ అధికారి అవినీతిపరుడు ఇదివరకే పచ్చచొక్కాలు వేసుకొన్న తెలుగు దేశం కార్యకర్తల కన్నా, ఈ అధికారి ప్రమోషన్ కొరకు ఖచ్చితంగా ఈ పని చేశారు. ప్రభుత్వము నుండి ఎలాంటి ఆదేశాలు లేవని మంత్రి గారే చెప్పారు. అలాంటప్పుడు, జి.ఓ. ఇస్యూకాకముందే ఈ విధంగా సిబ్బంది అనుమతి లేకుండానే వసూలు చేయవచ్చా? సిబ్బంది నుండి డబ్బులు వసూలు చేయకముందే ఆయన ఫారెస్టు డెవలప్‌మెంట్ కార్పొరేషన్ ఫండ్సు నుండి, కెనరా బ్యాంక్ నుండి చెక్ డ్రా చేశారు. ముగ్గురు ఆఫీసు సిబ్బంది 'మేము ఇవ్వము' అని వ్రాతమూలకంగా ఇచ్చారు. వారి పేర్లు 1. సుబ్రహ్మణ్యము, పద్మావతి, సుబ్బలక్ష్మి. ఇద్దరు లేడీస్ మేము ఇవ్వమని అంటే, వాళ్ళను రూములోకి పిలిచి, నానా మాటలు అని, తిట్టి హింసించి, బలవంతంగా సంతకాలు తీసుకొని పంపించారు ఈ విధంగా ఉద్యోగస్థులకు అక్కడ భద్రత లేదు. ఆ ఫైల్‌ను తీసుకొని వచ్చి స్పీకరు గారి టేబుల్‌పైన పెట్టమనండి నేను నిరూపిస్తాను. కరప్టెడ్ ఆఫీసరును సస్పెండ్ చేయమని కోరుతున్నాను

శ్రీ పి.నాగేశ్వరరావు (ఖమ్మం):- నాచురల్ కెలామిటీస్ జరిగినప్పుడు, సైక్లోన్ రిలీఫ్ ఫండు వసూలు చేయవచ్చు. లేక సి.ఎం ఫండును వసూలు చేయవచ్చు. నథింగ్ రాంగ్ ఇనిట్. వాలంటరీగా మా పే నుండి కట్ చేయమని అన్నప్పుడు, వసూలు చేయడంలో

తప్పు లేదు. ఇక్కడ డిఫరెంట్‌గా జరిగినట్లు కనబడుతున్నది. సిబ్బంది ఆమోదము లేకుండా, ఒక అధికారి క్రింది ఉద్యోగస్థుల జీతభత్యాల నుండి కట్ చేసి ఇచ్చినట్లు అర్థమవుతున్నది. It is purely irregular. ఆయన మీద యాక్షన్ తీసుకొమ్మని కోరడం అత్యంత అవశ్యకము. Government should take some action against him. ఇట్లాగే రేపు అత్యుత్సాహములో ఇంకో డిపార్టుమెంటులో వసూలు చేశారనుకోండి, అది ఎవరినో సంతోషపెట్టడానికి చేసినట్లు అనిపించుకోదు. అయితే అది క్రింది వాళ్లను అన్‌డ్యూ ప్రమోషన్ చేయడానికి భవిష్యత్తులో దారితీస్తుంది. దయచేసి క్లియర్ కట్‌గా అధికారుల మీద చర్యలు తీసుకోండి. వారి డబ్బులు వెనక్కి ఇప్పించండి. బలవంతం మీద వసూలు చేయించడం ఏమిటండీ.

శ్రీ బి.వెంకటేశ్వరరావు (మధిర):- సభ్యులు చెప్పినట్లుగా స్వచ్ఛందంగా ఎక్కడయినా నాచురల్ కెలామిటీస్ వచ్చినప్పుడు, వాలంటరీగా వసూలు చేయడం వేరు. కానీ ఇక్కడ ఈ రకంగా క్రింద నుండి బలవంతంగా వసూలు చేయడం పంపించడం, దాని అర్థము మెప్పు పొందాలనేది అందులో కనబడుతున్నది. ఇది సరియైనది కాదు. చర్యలు తీసుకోవలెనని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్.విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, అవినీతి అన్నది లక్షలయినా, నయాపైసా అయినా అవినీతి అవినీతే అవుతుంది తప్పు తప్పే అవుతుంది. ఇందులో చాలా స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది. ఆ అధికారి ప్రమోషన్ రాకముందే ఫోర్సిబుల్‌గా ఉద్యోగుస్తులను కోరడమే కాకుండా, ముగ్గురు మహిళా ఉద్యోగినులను బెదిరించడం జరిగింది. కెనారా బ్యాంక్ నుండి 2 లక్షల 25 వేల రూపాయలకు చెక్ డ్రా చేశారు. ఇది స్పష్టంగా నేరం అవుతుంది. ఎంక్వయిరీ చేయించడం కాదు. మంత్రి గారు వెంటనే టెలిఫోన్‌లో తెలుసుకోవలసిన విషయమిది. ఉద్యోగస్థులు డబ్బులు ఇవ్వకముందే ఈ అధికారి 2 లక్షల, 25 వేలు చెక్ డ్రాచేసి, ముఖ్యమంత్రి గారికి పంపించి వున్నట్లయితేHe deserves to be suspended. అందులో ఆలోచించవలసిన అవసరం లేదు. ఏ పద్ధతిలో చూచినా కేవలం ప్రమోషన్ ఆశించి ముఖ్యమంత్రి గారి మెప్పు పొందడానికి ఈ విధంగా చేయడం. ముఖ్య మంత్రి గారు కూడా దీన్ని ఆహ్వానించి ఊరుకోవడం సమంజసము కాదు. ఈ డబ్బు ముఖ్యమంత్రి గారి రిలీఫ్ ఫండుకు జమ చేశారా? లేకపోతే చంద్రబాబు నాయుడు గారి లెక్కకు వచ్చిందా? ఈ డబ్బు ఎక్కడుంది అనేది ఎవరికీ తెలియదు. ఈ బడ్జెటులో ఏమైనా వుందా? సివిల్ సప్లయిస్ కార్పొరేషన్‌లో వుందా కో ఆపరేషన్‌లో వుందా ఎవరికీ తెలియదు. ఖచ్చితంగా దీనిని సీరియస్‌గా తీసుకోవలసిన అవసరముంది. వెంటనే స్పీకరు గారు ప్రభుత్వానికి ఆదేశాలివ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్.రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, 12వ తేదీన మంత్రి వర్గము ప్రమాణస్వీకారము చేసింది. 13వ తేదీననే ఆ అధికారికి, అందరి ఉద్యోగస్థుల దగ్గర నుండి 10 శాతం జీతము నుండి వసూలు చేయాలనే ఆలోచన ఎందుకు వచ్చింది? ఆ డబ్బు తీసుకొని పోయి, సంక్షేమ పథకాల కొరకని చెప్పి, ముఖ్యమంత్రి గారికి ఇవ్వాలనే ఆలోచన అసలు 13వ తేదీనే ఎందుకు వచ్చింది? అదియును గాక, ఉద్యోగుల నుండి వసూలు చేసేదాకా

వుండకుండా, కార్పొరేషన్ డబ్బుల నుండి చెక్ డ్రాచేసి కొండబోయి ఇచ్చారు జీతభత్యాలు వచ్చేవరకు ఆగలేదు. తెల్లారేసరికి ఆయనకు ప్రమోషన్ వచ్చింది. ఇది తన పదోన్నతి కొరకు చేశారుతప్ప, మరొకటి కాదు. ప్రభుత్వాన్ని ప్రభావితం చేయడం కోసము, కరప్షన్ అని అనిపించకుండా వుండటానికి ఆ అధికారి ఈ విధానాన్ని అవలంభించారు దీనిని సీరియస్‌గా ఆలోచన చేయవలసిన అవసరముంది. ఆ అదికారి మీద చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరముంది. సిబ్బంది నుండి బలవంతంగా వసూలు చేయవలసిన అవసరము ఎందుకు వచ్చింది? వసూలు చేయకముందే, కార్పొరేషన్ ఫండ్సు ముందుగా ఎందుకు వాడారు?

(ఇంటరప్షన్స్)

Mr. Speaker:- Please, let us save the time.

శ్రీ కె. రామకృష్ణ (అనంతపూర్):- అధ్యక్షా, ఈ అధికారి మీద గతములో ఇతను చేసిన అవినీతి కార్యక్రమాల గురించి పత్రికలలో వ్యాసాలు వచ్చాయి. ముఖ్యమంత్రి గారు ఆ వ్యాసాలను ఫాలో అయ్యారో లేదో తెలియదు. ఈ అదికారి అధికారంలో వుండే వార ప్రాపకం సంపాదించుకొనటానికి ఇలాంటి కార్యక్రమాలు చేసినట్లు అర్థమవుతున్నది. అతను గతములో చేసిన అవినీతి కార్యక్రమాలకు సంబంధించి వాటి పై దర్యాప్తు చేయాలని కోరుతున్నాను. అతనిపై ఇప్పుడు జరిగిన సంఘటనకు తగు చర్యలు తీసుకోవాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ గాదె వెంకటరెడ్డి:- అధ్యక్షా, నాకొక ఇన్ఫర్మేషన్ కావాలి. ఏ హెడ్ క్రింద ఆ డబ్బును జమ కట్టారు దేని క్రింద ఖర్చు వేశారు?

10.50 ఉ. శ్రీ పి. రామసుబ్బారెడ్డి:- ఈ డబ్బులు దేనికి ఖర్చు పెట్టడం అంటే ఈ చెక్కు ఛీఫ్ మినిస్టర్, గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ క్రింద డ్రా చేయడం జరిగింది. ఇది వెల్ఫేర్ స్కీమ్ కాని, రైస్ స్కీమ్ కాని, మిగతా స్కీమ్స్ క్రింద కాని అన వారు ఇవ్వడం జరిగింది.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్యచౌదరి:- వివిధ అసోసియేషన్స్, వివిధ వ్యక్తులు ఛీఫ్ మినిస్టర్‌గారి రిలీఫ్ ఫండ్‌కి అదే విధంగా రెండు హెడ్స్ క్రింద బియ్యానికి సబ్సిడీ క్రింద ఇచ్చే దానలో వితరణగా ఇచ్చేది అన్ని కూడా రెండు హెడ్స్ వాడబడతాయి. ప్రత్యేకంగా బియ్యానికి ఇచ్చేది దాదాపు రు.37 లక్షలు వచ్చాయి. దానిలో ఈ ఫారెస్ట్‌ది కాని

(ఇంటరప్షన్స్)

Mr. Speaker:- Please. Let him reply. He is replying on behalf of the Government.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్యచౌదరి:-ఇది వివిధ సంఘాల వారు ఇచ్చే దానికి వక్రభాష్యాలు చెప్పడం సరయిన విధానం కాదు. ఈవేళ వ్యక్తులు ఇచ్చారు. పెద్ద పెద్ద కార్మిక సంస్థలు ఇచ్చాయి. విడివిడిగా ధార్మిక సంస్థలు యిచ్చాయి. అదే విధంగా ఫ్యాక్టరీల యాజమాన్యాలు కూడా ఇచ్చాయి. అందువల్ల ప్రతీదానికి కూడా వక్ర భాష్యం చెప్పి ఏదో ప్రయోజనం కోసం ఇచ్చారని చేసే విధానం మాత్రము సరయినది కాదని మీ ద్వారా గౌరవసభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను.

Mr. Speaker:- Please. I cannot allow more than this. This is Zero Hour.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి:- దీనికి రిప్లయి రాలేదు.

Mr. Speaker:- Reply has been given. It has been agreed by the Government that the amount has been given and it is in the name of the Chief Minister, Government of Andhra ~~Pradesh~~ for the purpose of Rice scheme.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి:- తెలియకుండా ఎట్లా కట్ చేస్తారు?

శ్రీ బద్దం బాల్‌రెడ్డి:- ఇమ్మీడియెట్‌గా ఏక్షన్ తీసుకోమనండి.

Mr. Speaker:- You have to save the time of the House. You have sufficiently expressed. That is why, I have given half-anhour time for this. I do not interfere with the subject.

Sri Gade Venkata Reddy:- You direct the Government.

Mr. Speaker:- I do not want to direct.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి:- మాకు అర్థం అవడం లేదు. ****

Mr Speaker:- I cannot allow it. Come to the subject.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి:- అసెంబ్లీలు ఇది ఒక అసెంబ్లీ, వేరే ఇంకో అసెంబ్లీ ఉందా? అడిగిన దానికి రిప్లయి రాకపోతే ఎట్లాగ?

Mr. Speaker:- Yes. He has replied.

శ్రీ పి.జనార్ధనరెడ్డి:- 12వ తారీఖున ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రమాణస్వీకారం చేశారు. చేసిన తరువాత 13వ తారీఖున ఫారెస్టు డెవలప్‌మెంటు కార్పొరేషన్ నుంచి డబ్బు వసూలు చేయడం జరిగింది. నేను కోరేది ఏమిటంటే వర్కర్స్‌కి తెలియకుండా ఎలా ఇస్తారు? వాలంటరీగా ఇచ్చుకుంటే అది వేరు..

మిస్టర్ స్పీకర్:- లెటర్ వ్రాసి ఇచ్చారు.

శ్రీ పి.జనార్ధనరెడ్డి:- ఇది బలవంతముగా వసూలు చేశారు. ఈ లెక్క ముఖ్యమంత్రిగారికా, లేక రాజ్యాంగేతర శక్తికి లెక్క అప్పచెప్పారా? మాకు తెలియడం లేదు. ఎవరి ఇనస్ట్రక్షన్స్ మీద చేశారు. అప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు ఉండిరి. ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలిసే చేశారా? పేమెంట్ ఆఫ్ వేజెస్ ఆక్టు ప్రకారం ఎవరైనా వారికి తెలియకుండా డిడక్టు చేయడం అది పొరపాటు. అది నేరం క్రింద వస్తుంది. రు.2.29 లక్షలు ఎ.పి.ఫారెస్టు డెవలప్‌మెంట్ కార్పొరేషన్‌లో పనిచేసే ఉద్యోగస్థులకు తెలియకుండా వారి జీతాల్లో డిడక్టు చేసి, చేయక ముందే ఫారెస్టు డెవలప్‌మెంట్ కార్పొరేషన్ డబ్బులు రు.2.29 లక్షలు పంపడం జరిగింది. పంపిన 15 రోజులకే ఛీఫ్ కన్సర్వేటర్ ఆఫ్ ఫారెస్ట్స్‌గా ఆయనకు ప్రమోషన్ వచ్చింది. ఇప్పుడు అందరు హెడ్స్ ఆఫ్ డిపార్ట్‌మెంట్స్ ఇలాగే చేస్తారు. వారు డబ్బులు వసూలు చేసి ఇస్తారు. ఇప్పుడు రు. 2.29 లక్షలు....

(ఇంటరప్షన్స్)

ఈ ఎంప్లాయిస్ అప్రూవల్ లేకుండా చేసినందుకు అతనిని సస్పెండ్ చేయాలి.

శ్రీ టి.వెంకటేశ్వరరావు (మధిర):- నా విజ్ఞప్తి ఏమిటంటే ఇప్పుడు జీతాల నుంచి వసూలు చేయక ముందే కార్పొరేషన్ ఫండ్స్ నుంచి, ఆ సంస్థ ఏ తీర్మానం లేకుండా తీసుకువెళ్లి ఇచ్చాడా? అసలు ఆ ఉద్యోగస్థుల ఆమోదం ఉందా, లేదా అనేది సమస్య. ఇవి లేకుండా చేయడం దాని ఔచిత్యం అర్థమవుతోంది. నా ఉద్దేశం ఏమిటంటే దయచేసి ~~ప్రభుత్వ మెప్పు పొందే~~ ఫలితం వస్తుందనేటటువంటి దృష్టితో చేసిన చర్య ఇది. అందువల్ల ఏ పరిస్థితులలో కూడా ఉద్యోగస్థుల ఆమోదం లేకుండా, సంస్థ తీర్మానం లేకుండా ఉద్దేశం ప్రకారం సంస్థ డబ్బు తీసుకువెళ్లి ఇచ్చారు. దయచేసి మంత్రిగారు ఆలోచించి అతనిపై చర్య తీసుకోవాలి.

శ్రీ సిహెచ్.రాజేశ్వరరావు:- వాస్తవాలు స్పష్టంగా కనపడుతున్నాయి. మంత్రిగారు డినై చేయడం లేదు. ఒక ఉద్దేశముతో అయన కార్పొరేషన్ డబ్బు రెండు లక్షలకు మించి ముఖ్యమంత్రిగారి నిధికి సమర్పించుకున్నారు. తాను ప్రాభవాన్ని, ఫలితాన్ని ఆశించినట్లు స్పష్టముగా కనపడుతోంది. ఉద్యోగుల నుంచి తరువాత వసూలు చేసి రియింబర్స్ చేసుకోవచ్చు. కాని ఈ పద్ధతి ఒక ఉద్యోగి ప్రభుత్వ అధినేత మెప్పు పొందడం కొరకు చేసినటువంటి ప్రయత్నం. చట్టబద్ధమైన ప్రయత్నం కాదు. నియమనిబద్ధమైన ప్రయత్నం ఇది. మేము చెప్పడం కాదు. ఇలాంటి ఫాక్ట్స్ ముందుకు వచ్చినప్పుడు తమరు డైరక్షన్ ఇవ్వవచ్చు. దీని పైన ఎంక్వయిరీ చేయడానికి లేకపోతే ఆయనపైన కఠినమైన చర్య తీసుకోడానికి. సభాధ్యక్షులైన మీకు సర్వాధికారాలు ఉన్నాయి. గవర్నమెంటుకి మీరు డైరక్షన్ ఇవ్వాలి.

శ్రీ వి రామసుబ్బారెడ్డి:- దీనిలో డబ్బులు ఇచ్చినందు వల్ల ఏదో హెడ్ ఆఫ్ ది డిపార్ట్‌మెంట్ చేయడం కానీ అలాంటిది ఏమీ జరగలేదు ప్రభుత్వం కూడా ఎలాంటి వత్తిడి చేయడం కాని వసూలు చేసే దానికి ఏమీ జరగలేదు వాస్తవంగా, వాలంటరీగా ఇచ్చిన దాని మీద ఎలాంటి ఫిర్యాదు కూడా రాలేదు బలవంతముగా ఇచ్చారని నాకు ఇంతవరకు ఫిర్యాదు లేదు. అలాంటిది ఏదయినా జరిగిందని గౌరవసభ్యులు తెలియజేసినట్లయితే తప్పకుండా చర్య తీసుకుంటాము

శ్రీ గాదె వెంకటరెడ్డి:- ఒకటే పాట పాడుతున్నాడు.

Mr. Speaker:- This is Zero Hour. I cannot allow more than that.

శ్రీ పి.జనార్ధనరెడ్డి:- లేడీ ఎంప్లాయీస్‌ని....

Mr. Speaker:- You have sufficiently expressed.

(ఇంటరప్షన్స్)

I cannot help. You have sufficiently projected the issue. I cannot allow the subject further. I have given ample time. More than that I cannot permit.

శ్రీ సిహెచ్.విద్యాసాగరరావు:- ఈ శాసన సభా గౌరవం కాపాడాలి. ఇన్ని ఫాక్ట్స్ వచ్చిన తరువాత....

Mr. Speaker:- I cannot take up the issue beyond this point of time.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ పి.నాగేశ్వరరావు.- మేము ప్రొటెస్ట్ చేస్తున్నాము

Mr. Speaker:- What is your protest?

శ్రీ పి.నాగేశ్వరరావు.- ప్రభుత్వము మేము పదేపదే విజ్ఞప్తి చేసినా సరే ఇక్కడ అవకతవకలు జరుగుతున్నాయని, ఈ అధికారి అనవసరంగా ప్రభుత్వాన్ని ప్రభావితం చెయడానికి ప్రయత్నం చేశాడని మేము ప్రూవ్ చేసినా సరే సరియైన సమాధానం చెప్పకుండా ఆ అధికారిపై చర్య తీసుకోడానికిష్టపడడం లేదు దీనికి నిరసనగా మా పార్టీ వాకౌట్ చేస్తోంది.

(సిపిఐ పక్ష సభ్యులు వాకౌట్ చేశారు)

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- ఏ అనుమతి లేకుండా కార్పొరేషన్ డబ్బును తనకు తానుగా తరువాత వసూలు చేసుకుందామనే దుర్నీతి వైఖరికి, దీనిపై ప్రభుత్వం పాజిటివ్‌గా స్పందించి అతనిపైన చర్య తీసుకోనందుకు మా నిరసన తెలియజేస్తూ మా పార్టీ వాకౌట్ చేస్తోంది.

(సిపిఎమ్ పక్ష సభ్యులు వాకౌట్ చేశారు)

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- ముఖ్యమంత్రిగారు కొంత మంది ఉన్నతాధికారులను కేవలం ప్రభుత్వానికి లంచం అని స్పష్టముగా కాకున్నా సంక్షేమ కార్యక్రమాల పేరిట లక్షలాది రూపాయలు ఇవ్వడం వీరు దానిని తీసుకోవడం, దాని తరువాత వారికి ప్రమోషన్స్ ఇవ్వడం, ఆ సమస్యను రాష్ట్ర శాసనసభలో తీసుకువస్తే సరయినటువంటి సమాధానం ప్రభుత్వం ఇవ్వకపోవడం పట్ల....

Mr. Speaker:- That amount will go to the Government. Since it has been deposited in the name of the Chief Minister it will go to the Government.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- దీనికి నిరసనగా...

Mr. Speaker:- No. I cannot allow more than this. I cannot drag on the subject, please.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- ప్రభుత్వం కూడా కొంత మంది డెకాయిట్స్, దారిదోపిడీదారులు, ఈ క్రిమినల్స్‌ని మీరు వెడితే వారు కూడా సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు దోచుకొని ఇస్తారు. అది కూడా ఎక్సెప్ట్ చేస్తే అది డబ్బు అనబడదు, లంచం. దోపిడి అయిపోతుంది.

(ఇంటరప్షన్స్)

ఇందులో కూడా తన పదవిని ఆశించి, తనకు ప్రమోషన్ వస్తుందనేటటువంటి ఉద్దేశముతో వేధింపులకు గురిచేసి బలవంతముగా తీసుకున్న డబ్బు. అది సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు ఉపయోగించినా అది ఫలితం ఇవ్వదు. ఇటువంటి కార్యక్రమాలు జరిపేటటువంటి ప్రభుత్వం సరయిన సమాధానం కూడా ఇవ్వనందుకు నిరసనగా మా పార్టీ వాకౌట్ చేస్తోంది.

(బి.జె.పి. సభ్యులు వాకౌట్ చేశారు)

(ఇంటరప్షన్స్)

11.00 ఉ. Mr. Speaker:- No. I cannot allow.

శ్రీ ఎం·కోదండ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, వారి ప్రభుత్వం మేలుకోవాలని ఫైనాన్స్ మినిస్టరుగారికి చెపుతున్నాను·

శ్రీ ఆర్·దామోదర్ రెడ్డి:-అధ్యక్షా, ఇక్కడ ఇంత సమయాన్ని వెచ్చించి ఇంత చర్చ జరిగినా కూడా అధికారాన్ని దుర్వినియోగం చేసిన అధికారులపై చర్య తీసుకొంటామని ప్రభుత్వం ముందుకు వచ్చి చెప్పనందుకు నిరసనగా మేము కూడా సభనుంచి వాకౌట్ చేస్తున్నాము·

(ఈ సందర్భంలో శ్రీ ఆర్· దామోదర్ రెడ్డి, తదితర 'డెమొక్రటిక్ పీపుల్స్ ఫ్రంట్' సభ్యులు సభనుంచి వాకౌట్ చేశారు)

శ్రీ పి·రామసుబ్బారెడ్డి:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన దానిని బట్టి పరిశీలించి చర్య తీసుకొంటామని చెప్పినా వారు వాకౌట్ చేసినందుకు నాకు బాధగా ఉంది· తప్పకుండా ఈ విషయంలో చర్య తీసుకొంటానని మనవిచేస్తున్నాను·

Mr. Speaker:- No. That is their right. I have given ample time.

శ్రీ ఎం·కోదండ రెడ్డి:- ఇంత మంది సూచన చేసినప్పుడు ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి· ఫైనాన్స్ మినిస్టరుగారు సభలో ఉన్నారు· నేను మనవిచేసేది ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రమాణ స్వీకారంచేసినప్పుడు కొన్ని సంక్షేమ కార్యక్రమాలగురించి ఎనౌన్స్ చేశారు· దానిని దుర్వినియోగం చేస్తున్నారు· ప్రభుత్వ దృష్టికి రాకుండానే కొంత మంది వత్తిడి చేసి బాగా డబ్బు వసూలు చేస్తున్నారు· ప్రభుత్వం ఒక ప్రకటన చేయాలి· సంక్షేమ కార్యక్రమాల కోసం పంపించే డబ్బును ఫలానా ఎకౌంట్ క్రింద పంపించమని స్పష్టంగా చెప్పకపోతే రాష్ట్రంలో మొత్తం ఈ విధంగానే జరుగుతుంది· మిప్పెన అవినీతి ఆరోపణలు వస్తాయి· కాబట్టి దీనిని ఒక పాలసీ మేటర్గా తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను·

శ్రీ ఎన్·చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, కోదండ రెడ్డి గారు అన్నట్టు క్లియర్గా చెప్పడం జరిగింది· మళ్ళీ మీద్వారా ప్రజలకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను· రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం పథకానికి ఫోర్సబుల్గా డబ్బు ఇవ్వవద్దు· వాలంటరీగా ఇవ్వదలచుకొంటే సి·ఎం· రిలీఫ్ ఫండ్ వేరే ఉంది. దీనికి సపరేట్ సబ్-హెడ్ ఉంది· ఆ వివరాలు ప్రెస్కి కూడా ఇచ్చారు· కాబట్టి ఆ సబ్-హెడ్ క్రింద ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను· మేము ఎవరినీ ఫోర్స్ చేయడంలేదు· ఇప్పటివరకూ ఆ పథకం కొరకు 40 లక్షల రూపాయలు రావడం జరిగింది తప్ప అంతకంటే ఎక్కువ రాలేదు· మన బడ్జెట్లో 1250 కోట్ల రూపాయలు ఈ పథకానికి పెట్టుకొన్నాం· మనకు వచ్చింది 40 లక్షలే, అది ఏపాటి కాదు; అది 001 పర్సెంట్ మాత్రమే···

శ్రీ పి.జనార్ధన్‌రెడ్డి:- ఎందుకు ఆ అధికారి మీద చర్య తీసుకోరు?....

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబు నాయుడు:- ఈ పథకం కోసం కాంట్రిబ్యూషన్ ఇవ్వాలని అడగలేదు. అడిగే పరిస్థితి కూడా లేదని చెపుతున్నాను. మేము జిల్లాలకు వెళ్ళినప్పుడు, అక్కడ ప్రోగ్రామ్స్ ఉంటే పోయినప్పుడు కొంత మంది ఆఫీసర్లు ఒక రోజు జీతం ఇస్తామని చెపితే పంపించమని అన్నాం తప్ప మేము ఎక్కడికీ పోయి అడగడం లేదని చెపుతున్నాను.

శ్రీ పి.జనార్ధన్ రెడ్డి:- మిగతా ప్రతిపక్షాల వారు వాకౌట్ చేశారు, కాబట్టి చర్య తీసుకొంటే బాగుంటుంది కదా?...

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబునాయుడు:- ఎంక్వయిరీ చేయిస్తాము, చర్య తీసుకొంటామని తెలియజేస్తున్నాను. ఈ సభద్వారా మీకు హామీ ఇస్తున్నాను, ఎంక్వయిరీ చేయిస్తామని ఆ మంత్రిగారు కూడా చెప్పారు. ఎంక్వయిరీ చేయించి చర్య తీసుకొంటామని చెపుతున్నాను.

శ్రీ గాదె వెంకటరెడ్డి:- అధ్యక్షా...

మిస్టర్ స్పీకర్:- వెంకటరెడ్డి గారూ, కూర్చోండి, జీరో అవర్ తీసుకొంటున్నాను...

Sri Gade Venkata Reddy:- There is no question of enquiry, Sir. There is prima facie case.

శ్రీ పి.జనార్ధన్ రెడ్డి:- చంద్రబాబునాయుడు గారు ఇప్పుడే వచ్చినట్లు ఉన్నారు, మళ్ళీ చెప్పమంటే చెపుతాను. రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం పథకానికి మేము డబ్బు అడగలేదని చెపుతున్నారు. మరోవైపు అధికారులు బలవంతంగా కలెక్ట్ చేస్తున్నారు. ఈ డ్యూయల్ పాలసీ మాకు అర్థం కాలేదు. సి.ఎస్.రావు అనే అధికారిపై చాలా అవినీతి ఆరోపణలు ఉన్నాయి.**

Mr. Speaker:- I am not allowing. You Speak on the subject. I have allowed you sufficient time. You have taken time to protest. If you want to protest, you protest.

శ్రీ పి.జనార్ధన్‌రెడ్డి:- ఉన్న సంగతి చెప్పాలి కదా. మేనేజింగ్ డైరెక్టరుగా ఉన్న సి.ఎస్.రావు ఫారెస్టు డెవలప్‌మెంట్ కార్పొరేషన్‌లో పనిచేసే ఎంప్లాయీస్ బేసిక్ పేలో 10 పర్సెంట్ ఇవ్వాలని....

Mr. Speaker:- That is not the subject. You have to understand. You have taken sufficient time. Now, Zero-hour.

శ్రీ పి. జనార్ధన్‌రెడ్డి:- అక్కడ లేడీ ఎంప్లాయీస్‌ను వేధించి బలవంతంగా డబ్బు వసూలు చేయడం జరిగింది. నేను మనవిచేసేది ఏమటంటే ఈ సంక్షేమ కార్యక్రమం కొరకు మీరు డెకాయిటీ చేయండి లేడీ ఎంప్లాయీస్‌ను బెదిరించండి, ఏ విధంగాచేసి అయినా సరే మాకు డబ్బు తెచ్చి ఇవ్వండి, ఒక రోజు జీతం ఇవ్వండి అని రామారావుగారు ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ ఇచ్చారేమో మాకు అర్థం కావడం లేదు. కాబట్టి ఈ ప్రభుత్వానికి, ముఖ్యమంత్రిగారికి అవినీతిపరులను శిక్షించాలని ఉన్నట్లయితే వారిని వెంటనే సస్పెండ్

(అంతరాయము)

చేయాలి. సస్పెండ్ చేస్తారా లేక ఏమి చేయకుండా ఊరుకొంటారా? ఇంత అవినీతిపరుడు లేడీ ఎంప్లాయీస్‌ను బెదిరించడం జరిగింది, లేడీ ఎంప్లాయీస్ అక్కడ పని చేయడానికి భయపడుతున్నారు. అలాంటి అధికారిని వెనుకేసుకొస్తున్నారు. అతనిపై ఏమీ చర్య తీసుకొంటామని ప్రభుత్వం చెప్పడంలేదు, అతన్ని సస్పెండు చేస్తామని చెప్పడం లేదు. అందుకు నిరసనగా మేము సభనుంచి వాకౌట్ చేస్తున్నాము.

(ఈ సందర్భంలో కాంగ్రెస్ పార్టీ శాసన సభా పక్షం నాయకుడు శ్రీ పి. జనార్ధన్‌రెడ్డి తన పార్టీకి చెందిన శాసన సభ్యులతో సభనుంచి వాకౌట్ చేశారు.)

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- Mr. Speaker, Sir, allow me to make my submission. Later, he can protest. The point is very, very limited. What has happened is that certain allegations have been made against the Officer of forceful collection of money from the employees to pay to the Chief Minister's Fund. Nobody is against the Chief Minister's Fund. Everybody is for it. It is very, very limited point of allegation that force was used for collecting that amount and it had been credited for that purpose. The Minister has also assured the House that he is going to enquire into the matter. It is a very very limited point-whether force

11·10 ఉ·

was used for collecting that amount which has been credited for that purpose. The Minister has also credited for that purpose. The Minister has also assured the House that he was going to enquire into the matter and if found that force was used, he would take appropriate action. It is a very limited point. Nobody is against this. On this limited point, raising allegations of dishonesty against the Leader of the House is totally uncalled for, Sir. It deserves to be condemned in no uncertain terms, Sir.

శ్రీ పి. పురుషోత్తమ రావు (సిరిపూర్):- అధ్యక్షా, మంచి పనుల కోసం విరాళాలు సేకరించడం అభ్యంతరకరం కాదు. ఈ పరిస్థితి చూస్తే, అందరూ అనుకున్నది ఇదీ కావాలని అధికారి దుర్వినియోగం చేసి పెద్దల మెప్పు కోసం ఈ కార్యక్రమం చేశారు. నూటికి నూరు శాతం ఇది తప్పుగా ఉంది. దీనిపై సరైన చర్య తీసుకోలేదు కనుక నేను వాకవుట్ చేస్తున్నాను.

(ఇండిపెండెంట్ సభ్యుడయిన శ్రీ పి. పురుషోత్తమ రావు వాకవుట్ చేశారు.)

సభా కార్యక్రమము

శ్రీమతి వై. సీతాదేవి (ముదినేపల్లి):- అధ్యక్షా, కోఆపరేటివ్ మినిస్టర్‌గారి దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఆప్కోవారు లాంగ్ టర్మ్, షార్ట్ టర్మ్, మీడ్ టర్మ్ లోన్స్ విషయంలో 1 శాతం వసూలు చెయ్యాలని జీ.వో. ఇచ్చారు. రైతులు గగ్గోలు పెడుతున్నారు. 1 శాతం అంటే చాలా ఎక్కువ అవుతుంది కనుక దాని మీద సరైన చర్య తీసుకోవాలి. 1 శాతం కాకుండా తగ్గించాలి. గతంలో ఉన్నట్లుగా రు.25, రు.50 మాగ్జిమం లిమిట్ పెట్టాలని కోరుతూ, ఈ జీ.వోను మీ ద్వారా వారికి పంపుతున్నాను.

(జీ.వో. గౌ. సభాపతికి అందచేయడం జరిగింది)

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, కార్మిక వర్గానికి అనుకూలంగా ఉన్నామని చెప్పడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తోంది. కానీ ప్రాక్టికల్‌గా చూస్తే, కార్మికులు బజారులో పడి, దైన్యస్థితిలో ఉంటే, వారిని ఆదుకోడానికి బదులు నిర్లిప్త భావంతో ఉన్న పరిస్థితి కనిపిస్తోంది. నిన్నటి సంగతి తెలిసిందే. ఆల్విన్ కార్మికులున్నారు. ఇది చాలా ప్రెస్టీజియస్ సంస్థ. మా చిన్ననాటి నుంచి తెలుసు. 1486 మంది కార్మికులు ఉన్నారు. ఈ సంస్థ మూతబడుతుంటే, వారిని ఇతర ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలలో అబ్జార్బ్ చేసుకోవాలని ఆదేశాలు ఇచ్చిన తరువాత కూడా వారందరినీ అబ్జార్బ్ చేసుకోలేదు. ఊరికే జీతాలు ఇచ్చి పోషిస్తున్నారు. బెనిఫిట్స్ లేవు. హెచ్.ఆర్.ఎ, డి.ఎ వంటివి ఇచ్చే పరిస్థితి లేదు. ఇది నిన్నటి విషయం. రిపబ్లిక్ ఫోర్జ్ కంపెనీ కూడా బి.ఐ.ఎఫ్. ఆర్‌కు రెఫర్ అయి మూడు సంవత్సరాలయింది. పది రోజుల క్రితమే పోయిన నెలలో బి.ఐ.ఎఫ్.ఆర్ బెంచ్ కూర్చుని రిపబ్లిక్ ఫోర్జ్‌ను ప్రయివేటు వారు వస్తే అమ్మాలని అనుకున్నారు. దుబాయ్ నుంచి ఎవరో వచ్చారట. ఒక కోటి రూపాయలు వారు ఇచ్చిన నిర్ణీత వ్యవధిలో కట్టకపోతే మూసివేయాలని తీర్పు వచ్చింది. గత నాలుగు నెలల నుంచి అక్కడి కార్మికులకు జీతభత్యాలు లేవు. ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలను ప్రభుత్వం రివ్యూ చెయ్యాలి. లేకపోతే భారం అనుకుంటే ఫలానా విధంగా చెయ్యాలనే దానిపై ఆలోచించండి. ఏదో చెబుతున్నారు. ప్రయివేట్‌కు ఇవ్వాలనేది ఉంటే – రెడ్ సిగ్నల్ ఉంది. చర్చించి, ప్రజల ముందు అవుట్‌లెట్ చూడాలి. ఇక్కడ చూడండి. రు. 2 కోట్లు వాలెంటరీ రిటైర్‌మెంట్‌కి పెట్టారు. 135 మంది వాలంటరీ రిటైర్‌మెంట్‌కి అప్లయ్ చేసుకున్నారు. రు.2 కోట్లు పెట్టుకుని కూడా వారికి డబ్బు ఇవ్వలేదంటే అర్థం ఏమిటి? సరైన టైంలో కార్మికులకు అనుకూలంగా ప్రయాణిస్తున్నారా, లేదా అనేది ఆలోచించాలి. పదే పదే ఇటువంటివి జరుగుతున్నాయి. అన్ని ప్రభుత్వరంగ సంస్థలను డిఫంక్ట్ చేసి, కార్మికులను నిరుత్సాహ పరచి, కార్మిక

వ్యతిరేక విధానానికి పోతున్నారనే నింద రానివ్వకండి. దీని విషయంలో సమాధానం ఎవరయినా చెప్పాలి.

శ్రీ టి.సీతారాం:- అధ్యక్షా, నాగేశ్వర రావుగారు చెప్పారు. ఫ్యాక్టరీలు అన్నిటిలో లాకవుట్ అయ్యే పరిస్థితులు, క్లోజ్ అయ్యే పరిస్థితుల మీద మొన్ననే ముఖ్యమంత్రిగారి సమక్షంలో చర్చ జరిగింది. ఎట్లా రివైవ్ చెయ్యాలనేది ఆలోచించడం జరుగుతుంది. రు.2 కోట్లు వాలంటరీ రిటైర్‌మెంట్ కోసం పెట్టిన దానిలోంచి అప్లయ్ చేసుకున్న వారికి ఇవ్వలేదు. అన్నారు. తప్పకుండా సంబంధిత అధికారులతో ఎంక్వయిరీ చేసి వెంటనే తగిన విధంగా చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ బి.వెంకటేశ్వర రావు:- అధ్యక్షా ఏ మాత్రం విద్యకు నోచుకోని మారు మూల గ్రామాలలో వారికి కనీసం ప్రాథమిక విద్యయినా బోధించాలనే దృష్టితో కేంద్రప్రభుత్వం ఆపరేషన్ బ్లాక్ బోర్డు, అనియత విద్య అనే రెండు పథకాలు ప్రవేశపెట్టింది. ఈరెండు పథకాలకు నూటికి నూరు శాతం కేంద్రప్రభుత్వమే నిధులు ఇస్తుంది. దీనిలో ఏం కొనాలంటే పెట్రోమాక్స్ లైట్స్, కాగితాలు, స్కేల్స్ వంటి అవసరమైన పరికరాలు కొని మారుమూల ప్రాంతాలకు పంపాలనే విధానం ఉంది. ఈ కొనుగోలుకి రాష్ట్రప్రభుత్వం బాధ్యత వహించి పని చేస్తుంది. డబ్బు కేంద్రానిది. అవసరమైన పరికరాల కొనుగోలు విషయంలో జిల్లాస్థాయిలో గతంలో కొనేవారు. దీని వల్ల టెండర్స్ పెట్టడం, కొద్దో గొప్పో అవినీతి జరిగినా, దానిని అరికట్టే అవకాశం ఉండేది. దీనిని 1993లో అన్యాక్రాంతం చేశారు - కేంద్రీకరణ చేశారు. అంటే అవినీతిని కేంద్రీకరణ చేశారు. ఎస్.టి.సి కొనుగోలు పేరుతో చేస్తే, రు.11 కోట్ల విలువ గల వస్తువులు కొనాలి. అందులో రు.8 కోట్లకే ఎస్.టి.సి ఒకే కంపెనీకి ఇచ్చింది, మిగతాది జాప్యం చేసి వేరే వేరే ఇచ్చారు. చాలా అవినీతి చోటు చేసుకుంది. ప్రభుత్వం దీని మీద వెంటనే విచారించి, పూర్వపు పద్ధతికి మార్చి, పరికరాల కొనుగోలులో కోట్ల రూపాయలు దుర్వినియోగం కావడానికి బాధ్యులయిన అధికారుల మీద చర్యలు తీసుకోవాలి. కేంద్రప్రభుత్వ నిధులు. రాష్ట్రప్రభుత్వ అజమాయిషీ. సమాధానం చెప్పాలి.

శ్రీ ఎన్.ప్రసన్నకుమార్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఈ రోజు ఎస్.టి.సికి సంబంధించి ఈనాడు పేపర్‌లో వచ్చింది. ఇది వెంటనే సి.ఎం.గారి దృష్టికి తీసుకువెళ్లాను. టెండర్స్ కుంభకోణంలో సి.ఎం.గారు స్పందించి, సి.బి.సి.ఐ.డి. ఎంక్వయిరీకి ఆదేశించారు. రిపోర్టు రాగానే ఎంత పెద్ద వారయినా చర్య తీసుకునేందుకు ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉంది.

శ్రీ ఆర్.దామోదర రెడ్డి (తుంగతుర్తి):- మంత్రిగారిని అభినందిస్తున్నాను. పత్రికలో రాగానే వెంటనే స్పందించి, సి.ఎం.గారు చర్యతీసుకున్నందుకు వారిని అభినందిస్తున్నాను. నా వద్ద కొంత సమాచారం ఉంది. ఆ మెటీరియల్ మీ ద్వారా వారికి పంపుతున్నాను.

(గౌ·సభాపతికి కొన్ని పత్రాలు పంపడం జరిగింది)

శ్రీ ఎం·కోదండ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, లేబర్ మినిస్టర్‌కు సంబంధించినది చాలా రోజులయింది, 304 రూల్ క్రింద నోటీసు ఇచ్చి, చర్చించాలనుకున్నాము· కానీ తమరు అనుమతించలేదు· జీరో అవర్‌లో అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు, రంగారెడ్డి జిల్లాలో కూకట్‌పల్లి పారిశ్రామిక వాడలో టెక్నో ఎలక్ట్రానిక్స్ సంస్థ పనిచేస్తోంది· అందులో సమారు 300 మంది పనిచేస్తున్నారు· వారి డిమాండ్ ఏమంటే 1994లో ఒక అగ్రిమెంట్ జరిగింది· మళ్ళీ క్రొత్తగా అగ్రిమెంట్ జరిగిన ప్రకారం వేతనాలను సవరించాలని, వారికి రావలసిన హక్కులు రాబట్టుకోడానికి వారు ప్రయత్నం చేస్తే, ఏ కారణం లేకుండా 23 జనవరి, 1995న అకారణంగా లాకవుట్ చేశారు ఆ ఫ్యాక్టరీని· దానిలో సంవత్సరానికి 2 వేల ట్రాన్స్‌ఫార్మర్స్ తయారవుతాయి· ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డుకే కాకుండా ఇతర రాష్ట్రాలకు కూడా సప్లయ్ అవుతాయి· ఇటువంటి ముఖ్యమైన పరిశ్రమ మూతపడింది· అక్రమంగా లాకవుట్ అయింది· ట్రాన్స్‌ఫార్మర్స్ లేక రైతులు ఇబ్బంది పడుతున్నారు· ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు సప్లయి చెయ్య లేకపోతున్నది· ఈ సంస్థ కోట్ల రూపాయలు సంపాదించింది· జనవరి 23 నుంచి ఇప్పటి వరకు ప్రభుత్వం నిద్రపోతోంది· వారిని పిలిచి మాట్లాడి లాకవుట్ ఎత్తివేతకు చర్య తీసుకోలేదు· ఇది చాలా ప్రధానమైనది· మూడు మాసాలుగా ఆ కార్మికులు వారి కుటుంబాలు రోడ్డున పడ్డారు· ఇంత ప్రధానమైన ఈ ఫ్యాక్టరీని వెంటనే తెరిపించడానికి శ్రద్ధ తీసుకుని, చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను·

11·20 ఉ· శ్రీ టి· సీతారామ్: అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు కోదండ రెడ్డి గారు చెప్పిన దానిలో ఇప్పుడు సంబంధిత లేబర్ మినిస్టరు శ్రీ పరిటాల రవీంద్ర గారు ప్రస్తుతం ఇక్కడ లేరు· వారు వచ్చిన వెంటనే డిస్కస్ చేయడం జరుగుతుంది· అయినప్పటికీ ఆ కార్మికులు నాకు కూడా ఒక రిప్రజెంటేషన్ ఇవ్వడం జరిగింది· గతంలో ఆ కార్మికులతో ఉన్న సత్‌సంబందాలను బట్టి నాకు ఇచ్చారు· దాని మీద వెంటనే విచారణ జరిపించి – ఎందుకంటే విషయం ట్రాన్స్‌ఫార్మర్స్‌కు సంబంధించింది కాబట్టి రాష్ట్రంలో ఉన్న విద్యుత్ సమస్యను దృష్టిలో పెట్టుకుని ప్రభుత్వం వెంటనే తగు చర్య తీసుకోవడానికి సిద్ధంగా ఉంది· అక్కడున్న కార్మికులను, యాజమాన్యాన్ని రప్పించి అవసరం అయితే ఎలాంటి చర్య అయినా తీసుకోవడానికి వెనుకాడము· దీని మీద చర్య తీసుకుంటాము· ఆ సమయంలో వీలుంటే కోదండ రెడ్డి గారిని కూడా ఆ సమావేశానికి ఆహ్వానించడం జరుగుతుంది·

శ్రీ సిహెచ్ విద్యాసాగర రావు:- అధ్యక్షా, వాస్తు ఈ మధ్య భయం కాని, పిచ్చి గాని వెర్రి కాని–చాలా వెర్రితలలు వేస్తున్నది· ప్రైవేటు వ్యక్తులు ఎవరయినా ఇళ్ళ నిర్మాణంలో వాస్తుప్రకారంగా బాగాలేదంటే ఇళ్ళు మార్చుకోవడం డోర్స్ మార్చుకోవడం అదనంగా కట్టడాలు చేయడం జరుగుతుంది· కాని ప్రభుత్వ పరంగా ఈనాడు సచివాలయంలో వాస్తు ప్రకారంగా గేట్లు బాగాలేదని గేట్లను మార్చి తెలుగు తల్లివైపు హుస్సేన్ సాగర్ వైపు పెట్టాలని ఆలోచన చేస్తున్నారు· మంత్రుల ఛాంబర్స్ కాని, మంత్రుల ఇళ్ళు కాని ఎం·ఎల్·ఏ క్వార్టర్సులో ఇళ్ళు కాని మొత్తం మారుస్తున్నారు·

అసలు సచివాలయంలోనే మారుస్తుంటే మంత్రి వర్గమే మారుస్తుంటే ఆంధ్ర దేశంలో ప్రతి మండల కార్యాలయంలో మండలాధ్యక్షురాలు కాని అధ్యక్షులు కాని మండలం కూల గొట్టడం, మళ్ళీ నిర్మాణం చేయడం కాని జరుగుతుంది. ఈ విధంగా సచివాలయం దగ్గర నుంచి మండలం వరకు పాకి పోయింది. కోట్ల రూపాయల ప్రజా ధనం దుర్వినియోగం అవుతోంది. ప్రభుత్వ పరంగా ఈ విధంగా సచివాలయ గేట్ల నిర్మాణం కోసం శాంక్షన్ చేశారు అందులో కూడా నామినేషన్ పై ఇస్తున్నారు దీనిలో అవినీతి కార్యక్రమాలున్నాయి. ఎల్ బ్లాకులో 8వ ఫ్లోర్‌లో నీళ్ళు లీకేజీ అయితే ఆ ఫ్లోర్ మరమ్మతు చేస్తే బాగుంటుంది కాని మొత్తం 8 ఫ్లోర్‌లు రిపేర్ చేస్తున్నారు. ఇలాంటి అవినీతి కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నాయి, వాస్తు పేరిట. ఇది ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. నా భయం ఏమంటే మంత్రి గారి ఛాంబర్ బాగాలేదు అంటే ఫర్వాలేదు కాని మంత్రిగారి చెవో, ముక్కో వంకరగా ఉంది బాగాలేదంటే ప్లాస్టిక్ సర్జరి మొదలు పెడితే మా మంత్రులు బాధలకు గురవుతారు. వాస్తు ఆలోచనలో స్పష్టమైన వైఖరి ఉండాలి. మంత్రి వర్గాన్ని పెట్టండి. వాస్తు శాస్త్రజ్ఞులను పిలిపించి ఒక విభాగాన్ని ఏర్పరచండి. వారి సలహాలు తీసుకోండి. ~~వారి సలహాల ప్రకారం~~ షేరు చేస్తే మాత్రం మంత్రుల రూపు రేఖలు మారిపోతాయేమోనని భయం కలిగే పరిస్థితి ఉంది.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు:- అధ్యక్షా, మిత్రులు విద్యాసాగర రావు గారు తన ఇల్లు అంతా చాలా పెర్‌ఫెక్ట్‌గా వాస్తు పెట్టుకోవడమే కాకుండా దేవుడి పైన కూడా ఏ విధంగా ఎక్స్‌ప్లాయిట్ చేస్తున్నారో దేశానికి అందరికీ తెలుసు. దేవుడి మీద ఏ విధంగా ఎక్స్‌ప్లాయిట్ చేస్తున్నారో దేశంలో ఉండే ప్రజలందరికీ తెలుసు. మనం చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. అయితే ఒక విషయం చెప్పారు. మొత్తం సెక్రటేరియట్ ట్రాఫిక్‌ను బట్టి కార్లు పోవడానికి లేకుండా ఒక పద్ధతి లేకుండా ఉంది. కార్లు గాని ఇతర విజిటర్స్ పోవడానికి కాని వి.ఐ.పి లు వచ్చినా వెహికల్స్ పెట్టుకునే దానికి వీలు లేని పరిస్థితి. ముందర మనం పార్కింగ్ పెట్టలేని స్థితి. ఒక వేళ వాస్తు కూడా సింక్రనైజ్ అయితే కావచ్చు కాని అవతల ఎక్కువ ల్యాండ్ ఉంది. ఆ ల్యాండ్‌లో వెహికల్స్ పెట్టి అదే విధంగా సెక్యూరిటీ కూడా రెగ్యులరైజ్ చేయవచ్చు. సెక్రటేరియట్‌లో చూస్తే మనం పోయే పరిస్థితి లేదు. ఒక బ్యాడ్ కల్చర్ ఉంది. వక్కా ఆకు నమిలి ఊసి అంతా గందరగోళంగా ఉంది. నీట్‌గా పెట్టాలనే ఉద్దేశ్యంతో పెయింట్స్ వేస్తున్నారు, తప్ప వేరే ఉద్దేశ్యం కాదు వారు ఇంకో మాట చెప్పారు. అవినీతి జరుగుతోంది అన్నారు. దయచేసి స్పెసిఫిక్ ఇన్సిడెంట్ ఇస్తే ప్రభుత్వం డెఫినెట్‌గా ఎవరినీ స్పేర్ చేయదు. తప్పకుండా యాక్షన్ తీసుకుంటాము

శ్రీ మహ్మద్ అమానుల్లాఖాన్:- అధ్యక్షా, మీ ద్వారా హోం మినిస్టర్ గారికి సంబంధించి చెబుతున్నాను. మొగల్‌పురా ఫైరింగ్ కేసులో ముస్తఫా అలీ ఖాన్ తండ్రి కమ్రుదిన్ అలీ కోర్టులో స్టేట్ పోలీసు మీద నాకు నమ్మకం లేదు సి.బి.సి.ఐ.డి నుంచి ఎంక్వయిరీ చేయాలంటే దానికి కోర్టు పర్మిషన్ ఇచ్చింది. సి.బి.సి.ఐ.డి. ని ఎంక్వయిరీ చేయమని. కోర్టు డైరెక్షన్ ఇచ్చినా వారు రెఫ్యూజ్ చేస్తున్నారు. ఈ గవర్నమెంటు చర్య తీసుకుని సి.బి.సి.ఐ.డి.కి డైరెక్షన్ ఇస్తే మంచిది.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి:- అధ్యక్షా, న్యాయ స్థానం ఇచ్చిన తీర్పును తప్పనిసరిగా పరిశీలించడం జరుగుతుంది. ప్రభుత్వానికి న్యాయ స్థానాల పట్ల గౌరవం ఉంది. సి.బి.సి.ఐ.డి. ఎంక్వయిరీకి కోర్టు డైరెక్షన్ ఇస్తే దాని ద్వారా చేయించడానికి ప్రభుత్వానికి ఏ మాత్రం అభ్యంతరం లేదు.

Sri Asaduddin Owaisi:- Hon'ble Speaker Sir, recently when the demands of Urban Development were discussed, the Hon'ble Minister for Municipal Administration had categorically stated that if the people did not get water they would not get water Bills. But, Sir, I have ample proof to show that people are not getting water, but they are getting Bills amounting to Rs. 3000/- and Rs.4000/-. This is happening in Yakutpura and Charminar Constituencies. Sir, through you I submit the Bills to the Government. (Bills were submitted to the Hon'ble Speaker).

అర్జీల సమర్పణ

Mr. Speaker:- I will receive only the petitions, not the representations.

శ్రీ పి. జనార్ధన రెడ్డి:- సర్ ఆల్విన్ ఫ్యాక్టరీ చాలా పేరు మోసిన ఫ్యాక్టరీ. రాష్ట్రంలో ఇటువంటి ఫ్యాక్టరీ లేదు. 1486 మంది ఎంప్లాయీస్‌ను ఆరోజుల్లో ప్రైవేటైజేషన్ చేసినప్పుడు ఎక్సెస్‌గా ఉన్నారని వేరే ప్రభుత్వ కార్యాలయాలకు పంపించడం జరిగింది. ఒక జీ.ఓ. తీసి ఒక సంవత్సరం తరువాత వారిని పర్మనెంట్ చేస్తామన్నారు. ఇంకా వారిని పర్మనెంట్ చేయలేదు. వారు సెక్రటేరియట్ వద్ద ఒక రోజు నిరాహార దీక్ష చేశారు. 1486 మంది భయ భ్రాంతులై ఉన్నారు. వారి ఉద్యోగాలు పోకుండా చూడాలని ఒక మెమోరాండం ఇచ్చారు. దానిని ముఖ్యమంత్రి గారికి పంపిస్తున్నాను. వారిని పర్మనెంటు చేసేట్లుగా చూడాలని కోరుతున్నాను.

(పిటిషన్‌ను అధ్యక్షులకు అందజేసారు)

శ్రీ ఇ. ప్రతాపరెడ్డి:- నర్సరావు పేట కాసు రాఘవమ్మ బ్రహ్మానందరెడ్డి కాలేజీలో తెలుగు లెక్చరర్‌గా పని చేసే (లేట్) వెంగళ రెడ్డి గారు ఇన్విజిలేటర్‌గా ఉండి ఇంటర్మీడియట్ పరీక్షలలో కాపీ కొడుతుంటే విద్యార్ధిని పట్టుకోవడం జరిగింది. ఆ విద్యార్థి కోపంతో ఆయనను కొట్టారు. సాయంత్రం ఇంటికి పోయి కొడితే ఆయన చనిపోయారు మొన్న జీరో అవర్‌లో రాంభూపాల్ రెడ్డి గారు కూడా ప్రస్తావించారు. వారికి ఆర్థిక సహాయం చేయమని కోరుతున్నాను.

(పిటీషన్‌ను అధ్యక్షులకు అందజేసారు)

శ్రీ కె.సుబ్బరాజు (విజయవాడ-వెస్ట్):- అధ్యక్షా, ఇది రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వ ముద్రణాలయాల కార్మికులకు సంబంధించి పెట్టుకున్న పిటిషన్. 9-9-1993న గవర్నమెంట్ సెంట్రల్ ప్రెస్. సెక్యూరిటీ ప్రెస్, ఫ్యాకోర్ట్స్ ప్రెస్, టెక్ట్స్ బుక్ ప్రెస్, అసెంబ్లీ ప్రెస్ లో పని చేసే కార్మికులు బందులో పాల్గొన్న కారణంగా ఒకరోజు వేతనం కట్ చేశారట. ఇతర ప్రభుత్వ సంస్థల్లో పని చేసే వారికి ఆరోజు పే చేశారట. వీరికి కూడా పేచేయాలని అన్ని యూనియన్స్‌కు ఇచ్చినప్పుడు వీరికి కూడా ఇవ్వాలని కోరుతూ వారిచ్చిన పిటిషన్‌ను తమకు పంపుతున్నాను.

(పిటిషన్ అధ్యక్షులకు అందజేసారు)

శ్రీ ఎం.ఎ.గఫూర్:- అధ్యక్షా, నిజాం వైద్యశాలలో కంట్రాక్ట్ లేబర్ 500 మంది ఉన్నారు. ఈరోజు అక్కడ సమ్మె జరుగుతోంది. ఆ కంట్రాక్టర్ కంట్రాక్ట్ కార్మికులను తీసి వేశారు. అదేమంటే మంత్రి వర్గం మద్దతు ఉంది అంటున్నాడు. దయచేసి మీరు ఆదేశం ఇవ్వవలసిందిగా కోరుతున్నాను ఆ పిటిషన్ తమకు పంపుతున్నాను.

(పిటిషన్ అధ్యక్షులకు అందజేసారు)

11.30 ఉ. శ్రీ బద్దం బాల్‌రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఇది ముఖ్యమంత్రిగారికి సంబంధించిన అంశం. మెరైన్ కమ్యూనికేషన్ ఎలక్ట్రానిక్స్ ఇండియా లిమిటెడ్, విశాఖపట్నం ఈ కంపెనీ గత 1984 నుండి మూతపడి వున్నది. అందులో పనిచేసే కార్మికులు జీతభత్యాలు లేక పస్తులు వుండవలసిన పరిస్థితి వచ్చింది. 200 మంది కార్మికులు రోడ్డున పడే పరిస్థితి వుంది వారిని అదుకోవడానికి గత ప్రభుతం లెటర్ నం. 47/1/సి/93 తేది. డిసెంబర్ 94 ద్వారా రెండున్నర కోట్ల రూపాయలు కార్మికుల జీతభత్యాల కొరకు యిచ్చినప్పటికీ యాజమాన్యం కార్మికులకు జీతాలు యివ్వడం లేదు.

(పిటిషన్ అధ్యకులకు అందజేశారు)

Sri Gade Venkat Reddy:- Sir, the matter relates to the Minister for Toal Prohibition. It is a question of implementing the orders of the High Court by the Government. The Government did not implement the orders, and did not take any steps. I am passing on the papers to take immediate action, Sir.

(Papers were sent for Submission to the Hon'ble Speaker)

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, రిపబ్లిక్ ఫోర్జికంపెనీలో జరిగిన ఫోర్జరీ బిల్లులకు సంబంధించిన అంశం మీముందు పెడుతున్నాను. మజ్దూర్ యూనియన్ సభ్యులు దీనికి సంబంధించి రిప్రజెంటేషన్ యిచ్చారు. రిపబ్లిక్ ఫోర్జ్ కంపెనీ యం.డి.గారు ఫోర్జరీ బిల్స్‌పెట్టి లక్షలాది రూపాయలు స్వాహా చేశారు. కంపెనీకి మెటీరియల్స్ తెప్పించకుండానే తెప్పించినట్లుగా లారీ నంబర్స్ కూడా లేకుండా బిల్సు మీద సంతకాలు పెట్టడం వల్ల కార్మికులకు జీతభత్యాలు కూడా రాని పరిస్థితి ఏర్పడింది. కార్పొరేషన్స్ మూతపడడానికి యం.డి లు చేస్తున్న నిర్వాకం యిది ఎంక్వయిరీ చేయించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

(పిటిషన్ అధ్యక్షులకు అందజేశారు)

శ్రీ ఆర్. గాంధీ (వేపంజెరి):- అధ్యక్షా సెక్రటేరియట్‌లో ఏ బ్లాక్ ఎక్కడ వుందో, ఆయా బ్లాకులలో ఏయే డిపార్ట్మెంట్స్ వున్నాయో, ఏయే మంత్రుల ఛాంబర్స్ వున్నాయో తెలియక ప్రజలు యిబ్బంది పడుతున్నారు. సెక్రటేరియట్ ఎంట్రెన్స్‌లో డిస్ప్లే మ్యాప్ ఒకటి, యిన్‌ఫర్మేషన్ బోర్డ్ ఒకటి పెడితే ప్రజలకు సౌకర్యంగావుంటుందని తమ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి.రాంభూపాల్‌రెడ్డి:- అధ్యక్షా, గిద్దలూరు నియోజకవర్గంలో 1994-95 సంవత్సరంలో కరువు నివారణ పథకం క్రింద కేటాయించిన సొమ్ములో రు.7 లక్షలు అన్యాక్రాంతం అయింది. కాంగ్రెస్ పెద్దల అండదండలతోనే ఈసొమ్ము స్వాహా చేయడం జరిగింది. ఈ విషయంలో విచారణ జరిపించవలసిందిగా పిటిషన్ యిస్తున్నాను.

(పిటిషన్ అధ్యక్షులకు అందజేశారు)

Mr. Speaker:- If you give any representations I will return thems only petitions I will receive. ఇంతకుముందే రెండు మూడుసార్లు చెప్పాను. ఎవరయినా డెలిగేట్స్ యిచ్చిన రిప్రజెంటేషన్‌కు ఎం.ఎల్.ఏల కవరింగ్ లెటర్‌ను జతపరచినట్లయితే It will be referred to the Petitions Committee. Otherwise I will send them back to you.

శ్రీ పి.శ్రీనివాసరెడ్డి:- అధ్యక్షా, నా కాన్‌స్టిట్యుయెన్సీలో బడాబర్ దర్గా వుంది. ప్రతి సంవత్సరం రు.20 లక్షల నుండి నుండి రు.30 లక్షల దాకా ఆదాయం వస్తోంది. ఆ ఆదాయాన్ని నియోజకవర్గంలోని మైనారిటీ యిన్‌స్టిట్యూషన్స్‌కు ఉపయోగించకుండా వక్ఫ్ బోర్డులో జమ చేస్తున్నారు. అలా కాకుండా లోకల్‌గా జరిగే డెవలప్‌మెంట్ యాక్టివిటీస్ కొరకు ఉపయోగించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

(పిటిషన్ అధ్యక్షులకు అందజేశారు)

శ్రీ ఇ·పెద్దిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ప్రభుత్వ పాఠ్యపుస్తకాల ముద్రణాలయంలో 130 మంది దినసరి వేతన కూలీలు 8 సంవత్సరాలుగా పని చేస్తున్నారు· వారిని పర్మనెంట్ చేయాలని ప్రభుత్వం గతంలో ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది· వెంటనే పర్మనెంట్ చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను·

(పిటిషన్‌ను అధ్యక్షులకు అందజేశారు)

ఒక గౌరవ సభ్యుడు:- అధ్యక్షా, కరీంనగర్ జిల్లా, మెట్‌పల్లి గ్రామపంచాయతీ సర్పంచ్ జవహార్ రోడ్ గార్ యోజన నిధులను దుర్వినియోగం చేశారు· ఈ విషయంలో కలెక్టర్ గారికి మెమోరాండం కూడా యిచ్చాము· తప్పకుండా చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా తమ ద్వారా కోరుతున్నాను·

(పిటిషన్‌ను అధ్యక్షులకు అందచేశారు)

Shri Asaduddin Owaisi:- Sir, this is a representation from the Staff of Town Planning Office, regarding the Town Planning Officers in various Mandals who were appointed in Guntur and other districts. These officers are appointed from other states of Utter Pradesh etc and this is against the 6 Point Formula. I am submitting it to you.

శ్రీ సిహెచ్·రాజేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, తమకు సమర్పిస్తున్న పిటిషన్స్‌ను సంబంధిత మంత్రిగారికి తమద్వారా పంపినట్లు అవుతుందా, లేక పిటిషన్స్ కమిటీకి రిఫర్ చేస్తారా?

Mr. Speaker:- I will verify and I will check-up whether there are petitions or not. If they are Petitions, I refer them to the Petitions Committee. If you address the Minister and if I find any representations, I will give them back.

శ్రీ సిహెచ్·రాజేశ్వరరావు:- పిటిషన్స్ కమిటీకి మాత్రమే పంపుతారా, థ్యాంక్స్

మిస్టర్ స్పీకర్:- పిటిషన్స్ అయితే పిటిషన్స్ కమిటీకి వెడతాయి· ఇంతకుముందు కూడా నేను చెప్పాను· పిటిషన్స్ అంటే డెలిగేట్స్ ఎం·ఎల్·ఏలకు యిస్తే, వారు కవరింగ్ లెటర్ పెట్టి నాకు యిస్తే పిటిషన్స్ కమిటీకి రిఫర్ చేస్తాను, లెటర్ మీద వ్రాసి యాక్షన్ తీసుకోండి అని కోరితే తిరిగి మీకే పంపుతాను· మీరు సంబంధిత మంత్రిగారికి పంపవలసి వుంటుంది· Please, don't use me as Post-office.

శ్రీ కె·బాపిరాజు:- అధ్యక్షా, తమరు చాలా కేటగారికల్‌గా చెప్పారు· సంతోషం· ఎమర్జన్సీ స్క్రూటినీ అన్నమాట· 5వ తారీకు యిస్తూ యిది· అంతర్గాంలో···

మిస్టర్ స్పీకర్:- పిటీషన్ వుందా?

శ్రీ కె·బాపిరాజు:- ఉంది, తమ కోసమే తయారు చేశాను అధ్యక్షా...

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను ఎమర్జన్సీగా పని చేస్తాను· పిటిషన్స్ కమిటీ ఎప్పుడు డిస్పోజ్ చేస్తుందో?

శ్రీ కె·బాపిరాజు:- అధ్యక్షా, విశాలమైన ఆంధ్రరాష్ట్రం వుండగా 300 మందీ అసెంబ్లీముందు చనిపోతాము అని అంటున్నారు· తమరు శాంతమూర్తి కనుక అటువంటి కోరిక వారికి కూడదని చెప్పవలసివుంటుంది· ఇది చాలా సీరియస్ యిస్యూ· గత పదీ సంవత్సరాలుగా అంతర్గాం స్పిన్నింగ్ మిల్ మూతపడి వుంది· ఆ కార్మికులు చెప్పి చెప్పి అలిసిపోయి వున్నారు· 5 వ తేదీ లోపల యిస్యూ తేలకపోతే అసెంబ్లీముందు ఆత్మహత్య చేసుకుంటామని వారు అల్టిమేటం యిచ్చారు· సమస్యను సీరియస్‌గా తీసుకోవాలని హృదయపూర్వకంగా కోరుతున్నాను·

(పిటిషన్ అధ్యక్షులకు అందజేశారు)

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఒక కాపీ గవర్నమెంట్‌కు కూడా పంపించండి·

శ్రీ కె·బాపిరాజు:- అధ్యక్షా, I am really grateful to you Sir, తప్పకుండా యిస్తాను·

శ్రీ సిహెచ్·విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, వారు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటామని బెదిరించారు· హృదయపూర్వకంగా స్వీకరించండి అంటే ఎలా? సమస్య పరిష్కారం చేయండి సర్? సంబంధిత కార్మికశాఖ మంత్రిగారికి తమరు డైరెక్షన్ యివ్వండి· ఇది అవమానకర మైన విషయం· ప్రభుత్వమునకు డైరెక్షన్ యిచ్చి వారికి యింటీరిం రిలీఫ్ అయినా, యిప్పించడానికి ప్రయత్నం చేయండి·

మిస్టర్ స్పీకర్:- గవర్నమెంట్‌కు యివ్వవలసిందిగా సజెస్ట్ చేశాను· పిటిషన్స్ కమిటీకి పంపితే It will take its won time. This is not a subject to be discussed.

శ్రీ సిహెచ్·విద్యాసాగరరావు:- బాపిరాజుగారు మెన్షన్ చేసినందుకు చాలా సంతోషం·

Mr.Speaker:- I have suggested to Mr. Bapi Raju, to represent to the Government directly. Let him immediately represent to the Government.

శ్రీ వి.అబ్బాయి (ఎల్లందు):- అధ్యక్షా, పార్శీ కులస్థులు వున్నారు. 1890లో వారు ఇండియాకు వచ్చారు. మన రాష్ట్రంలో వీరు 18 వేల మంది వున్నారు వారికి క్యాస్ట్ సర్టిఫికేటు యివ్వడంలో యిబ్బందులు వున్నాయి. వారిని వెనుకబడిన వర్గాల వారిగా గుర్తించవలసిందిగా కోరుతూ ప్రభుత్వానికి పిటిషన్ యిచ్చాము. పరిశీలించ వలసిందిగా కోరుతున్నాను.

(పిటీషన్ అధ్యక్షులకు అందజేశారు)

శ్రీ ఇ.సీతారామమ్మ (కూచినపూడి):- అధ్యక్షా, ఇది రైతుల సమస్య, ప్రకాశం బ్యారేజ్ అధునికీకరణ విషయానికి వచ్చినప్పుడు తెనాలి డివిజన్‌లో పంటకాల్వలు పూర్తిగా దెబ్బతిన్నాయి. నా నియోజకవర్గంలో, తీరప్రాంతం కావడం వల్ల కొన్ని కాల్వలు పూర్తిగా దెబ్బతిన్నాయి. వాటి అధునికీకరణ కొరకు తుఫాను నిధుల నుండి గ్రాంట్ యిస్తారా?

శ్రీ ఎం.కాశిరెడ్డి (కనిగిరి):- అధ్యక్షా, కనిగిరి పట్టణంలో 1979లో తీవ్రమైన తుఫాను సంభవించింది. అక్కడ వున్న ఎండోమెంట్స్ ల్యాండ్‌లో నాయీ బ్రాహ్మలు, రజకులు ఇళ్ళు వేసుకున్నారు. ప్రభుత్వం ఇళ్ళు వేసుకోవలసిందిగా అదేశించడం వల్ల అలా వేసుకున్నారు. ఆ తరువాత ఒక పెద్ద మనిషి కోర్టుకు వెళ్ళి ఆర్డరు తెచ్చుకున్నారు. ఇప్పటివరకు ఇళ్ళు కట్టుకున్న వారికి పట్టాలు కూడా యివ్వలేదు. 150 మంది రజకులు, నాయీ బ్రాహ్మలకు పట్టాలు మంజూరు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

(పిటీషన్ అధ్యక్షులను అందజేశారు)

శ్రీ ఎన్.గోపాలరావు (కొత్తూరు):- అధ్యక్షా, ఇది గిరిజన శాఖ మంత్రిగారికి సంబంధించిన అంశం ముఖ్యంగా శ్రీ కాకుళం జిల్లాలోని సీతంపేట గిరిజన సహకార సంస్థలో గోడౌన్ క్లర్క్‌గా పనిచేస్తున్న శ్రీ టి. సత్యనారాయణ అనే వ్యక్తి రు.2 లక్షల 36 వేల వరకు ప్రభుత్వ సొమ్మును అన్యాక్రాంతం చేసినట్లు గతంలో దినపత్రికలలో కూడా వచ్చింది. కుంభకోణానికి సంబంధించి విచారణ చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

(పిటిషన్ అధ్యక్షులకు అందజేశారు)

Mr. Speaker:- Mr.Gopal Rao, please take your seat. The Hon'ble Minister for Primary Education wants to make a statement please.

ప్రాథమిక విద్యాశాఖ మంత్రి ప్రకటన: రద్దు చేయబడిన 10వ తరగతి పరీక్షలు మే 10వ తేదీన నిర్వహించడం గురించి.

శ్రీ చీక్కాల రామచంద్ర రావు:- అధ్యక్షా, గతంలో 10వ తరగతి పరీక్షలు వాయిదాపడి, రద్దు చేయడం జరిగింది. 11-5-95 నుంచి పరీక్షలు నిర్వహించాలనుకున్నాము. అయితే, బక్రీద్ 10వ తారీఖున వారి కాలెండరు ప్రకారం వున్నది. బక్రీద్ గురించి అనేక మంది ముస్లిం సోదరులు 11వ తారీఖు సెలవు కావాలని కోరిన మీదట 10వ తరగతి పరీక్షలు 10 తేదీనుండి నిర్వహించాలని నిర్ణయించడం జరిగింది. దీ. 10-5-95న స్పైన్సు రెండవ పేపరు; 11-5-95 హాలీడే 12-5-95న సోషల్-1 పేపరు; 15-5-95 సోషల్-2 పేపరు; 16-5-95 ఫిజికల్ స్పైన్సు నల్లగొండలో మాత్రమే మాత్స్ పేపరు. 2 కృష్ణా జిల్లా ఒకటి మాత్రమేనని సభ్యులకు తెలియచేస్తున్నాను.

Shri Asaduddin Owaisi:- Sir, the SSC exams have been put on different dates. But there, the M.A., M.Sc., and MBBS., exams also are going on. I request the Government. through you, to look into the matter as well.

సర్వీసెస్, న్యాయశాఖ మంత్రి ప్రకటన: గుంతకల్ అంతర్గాం మిల్లు రీఓపెన్ చేయుట గురించి.

శ్రీ టి. సీతారామ్:-అధ్యక్షా, నిన్న కూడా సభ దృష్టికి తీసుకు రావడం జరిగింది. యిప్పుడు బాపిరాజుగారు, జనార్ధనరెడ్డి గారు ఒక పిటిషన్‌ను పంపించారు. దాని మీద ఆల్ రెడీ, గుంతకల్ అంతర్గాం మిల్లు కార్మికులను సంప్రదించి అది రీఓపెన్ చేయడానికి చర్యలు తీసుకున్నాము. అంతర్గాంకు సంబంధించి కూడా నేను కార్మికులను పిలిచి చర్చించి ఆ సమస్య పరిష్కారం చేయడానికి ప్రభుత్వం కృతనిశ్చయంతో వున్నది. గౌరవసభ్యులకు తెలియపరచేది ఏమిటంటే, ప్రభుత్వం ఆ మిల్లును తెరిపించడానికి చర్యలు తీసుకుంటుంది. కాబట్టి కార్మికులు ఆ చర్యల నుంచి విరమించుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి.జనార్ధనరెడ్డి:- మంత్రిగారు రియాక్టు అయ్యారు చాలా సంతోషం. ఒక చిన్న క్లారిఫికేషన్ కావాలి...

మిస్టర్ స్పీకర్:- నో ప్లీజ్...

శ్రీ పి.జనార్ధనరెడ్డి:- 300 మంది కార్మికులు సూసైడ్ చేసుకుంటా మంటున్నారు. మంత్రిగారు రియాక్టు అయ్యారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ప్లీ ఐ కాంట్....

శ్రీ సిహెచ్.విద్యాసాగరరావు:- మా యిబ్బంది కూడా చెప్పాలి. భీమిలి గురించి చెప్పాలి. చాలా ప్రధానమైన సమస్య వచ్చింది. ఆల్‌పార్టీ మీటింగు ముఖ్యమంత్రిగారు పెడతామన్నారు. మీటింగుకు పిలిచారు కాని సమయం లేకపోవడం వల్ల సిన్సియర్ మార్చారు. నిన్నకూడా ఆ సమావేశానికి పిలిచారు. నిన్న బిఎసి కూడా వున్నది. బిఎసి ప్రధాన విషయం కాబట్టి ఎటెండు కాలేకపోయాము. కాంగ్రెసు సోదరులు కూడా ఎటెండు కాలేదు. అది ప్రధాన సమస్య - నిర్ణయం తీసుకున్నట్లుగా తెలిసింది. మీ ఛాంబరులో పునరాలోచన చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. అధ్యక్షా, అబ్జెక్టివ్ గా వుండాలి అన్ని సమాధానాలు రావాలంటే వీలు కాదు. ప్రధాన విషయాలు మరుగున పడే ప్రమాదం వున్నది. ప్రజల్లో అనుమానం వస్తుంది. భీమిలికి సంబంధించిన విషయంలో ఐఏఎస్; ఐఎఎస్ వారు మిగతా వారు వున్నారు అనే సందర్భంవచ్చింది. దాన్ని పునరాలోచించాలని కోరుతున్నాను.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- sir, this House discussed that issue at length. Then, it was decided that the Finance Minister also should give an open offer for suggestion. They were invited to the Hon'ble Chief Minister's Chambers. Those who came, participated about whatever decisions they had taken, the Government had no objection. On this the Government has open mind.

శ్రీ పి.జనార్ధనరెడ్డి:- నిన్న భీమిలి స్థలాల విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారు 11 గంటలకు మీటింగు పెట్టారు. అదే సమయంలో తమ దగ్గర కూడా మీటింగు వుంది. దాని తరువాత...

మిస్టర్ స్పీకర్:- దాని తరువాత పిలిచారు.. It is left to the Government.

శ్రీ పి.జనార్ధనరెడ్డి:- 375 ఎకరాలకు సంబంధించినది. ఐపిఎస్, ఐఎఎస్, చాలా మంది ఇన్‌వాల్వుమెంటు వున్నది కనుక రేపు ఎల్లుండి మళ్లీ ఫ్లోర్ లీడర్స్ ని పిలిపించి మీటింగు పెట్టి సజెషన్స్ తీసుకోమని చెప్తుంది? లేకపోతే, ప్రజల్లో అనవసర అనుమానాలు వస్తాయి. కాబట్టి మీ ద్వారా మంత్రిగారు అశోకగజపతిరాజుగారిని మళ్లీ మీటింగు పెట్టాలని కోరుతున్నాను.

Shri P. Ashok Gajapathi Raju:- Mr.Speaker Sir, they had made a demand and on the Motion admitted by you, the Hon'ble Finance Minister clearly stated that the Government had an open mind at it and he would use his offices to convene a meeting. A meeting was convened. The Finance Minister personally told Mr. Janardhana Reddy also and quite "If you cannot come, please send somebody from your party also". Sir, nobody turned up till then, they say "No, we will continue to suspect you as dishonest". అంటే this is really uncharitable and uncalled for-

Mr. Speaker:- Please that subject was over.

శ్రీ పి.జనార్ధనరెడ్డి:- మీ చాంబర్‌లో మీటింగు కాలేదు. డిస్కషన్ కాలేదు. సభను తప్పుదారి పట్టిస్తున్నారు మంత్రిగారు.

శ్రీ సిహెచ్.విద్యాసాగరరావు:- ఏదైనా సమావేశం పెట్టాలంటే....

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- Sir, in my presence he has personally invited.

(Interruptions)

Sir, allow me to complete. (Interruptions by Shri K.Bapi Raju) Did I come in your way? Sir, is this the way to behave? Sir, there has to be charity to think this Government is transparent Government. It is not that they have not been invited.

Mr. Speaker:- How many Members have attended?

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- Sir, I do not have that details but some Member from their party did attend the meeting and he did express views. If they want another meeting, we can talk to them and this thing has been discussed on the floor of the House. It need not be brought up again. Sir, this is my Submission, through you.

Mr. Speaker:- He is very clear about it.

శ్రీ సిహెచ్.విద్యాసాగరరావు:- మీ పర్మిషన్ కావాలి సార్... లెజిస్లేచరు మినిస్టరు గారు సమావేశం పెట్టాలనుకున్నప్పుడు సభలో రూపొందించిన ఏజెండా ప్రకారం మీ ఆదేశాల ప్రకారం పోతున్నాము. 304 క్రింద చర్చ ఉండడం వల్ల ఎటెండు కాలేదు. మీటింగు వుండాలి. అయితే టిఎసి మీటింగు వున్నది. మళ్లీ మీటింగు పెట్టాలి. శాసనసభ నుడుస్తున్నప్పుడు మీ యిష్టం వచ్చినట్లు సమావేశాలు పెట్టు కోవడం పిలవడం రాలేదు అని ఎక్స్‌పార్టీ డెసిషన్ తీసుకోవడం బాగా లేదు.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- Sir, no ex-party decision was ever taken.

Mr. Speaker:- No permission of the Speaker is needed, When it has been agreed to by the Government tc convene a meeting.

శ్రీ కె.బాపిరాజు:- మీటింగు పెట్టినప్పుడు లీడర్లను పిలవడం, డిప్యూటీ లీడరును పిలవడం జరుగుతుంది. ఆల్ పార్టీస్ తరపున, అసెంబ్లీ తరపున ఒక రెజల్యూషన్ పాసుచేసుకుని డిస్కషన్‌చేసుకుందాము. రెండువేలసంవత్సరం లోపల ప్రాజెక్టులు అన్నీ కూడా పూర్తి చేసుకోవాలి. యుద్ధప్రాతిపదిక మీద చేయాలి. సి.ఎం.గారిని కలుసుకుందామంటె ఒప్పుకున్నారు. మీటింగుకు పిలిచారు. తరువాత రేపుపొద్దున మీటింగు వున్నది. రమ్మన్నారు. రత్నయ్యగారు వచ్చి మళ్లీ పిలుస్తామన్నారు. ఇప్పుడు రత్నయ్యగారు అదృశ్యమయ్యారు. పిలుస్తారు మీరే, మర్చిపోతారు మీరే - ఆరోపణలు కూడా మీరే చేస్తారు. అన్నీ మీరే అంటే ఎలా?

శ్రీ పి.జనార్ధనరెడ్డి:- నిన్న ఏది అయితే నిర్ణయం తీసుకున్నారో దానికి మేము బాధ్యులం కాము. అధ్యక్షా, నిన్న ఆల్‌పార్టీ ఫ్లోర్ లీడర్సు మీటింగు పెట్టారు. ఆ మీటింగులో టిఎసి మీటింగులో వున్నాము. ఆ మీటింగుకు వెళ్లి మేము మాట్లాడలేదు. హౌసులో 304 డిస్కషన్ వుండె. స్పీకర్‌గారి పర్మిషన్ తీసుకుని...

మిస్టర్ స్పీకర్:- మై పర్మిషన్ నాట్ నెసెసరి....

శ్రీ పి.జనార్ధనరెడ్డి:- 11.00 గంటలకు కాకుండా వేరే సమయం అయింది. మాకు

11.50 ఉ. తెలియదు. ప్రభుత్వం ఏదయితే నిర్ణయం తీసుకుందో, ఆ నిర్ణయానికి కట్టుబడి లేము. ప్రజలకు వ్యతిరేకంగా నిర్ణయం తీసుకున్నారు?

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- Mr. Speaker Sir, Whatever decision our Government takes, our Government is responsible for the same. There is no second thought about it. We were elected by the people and we will govern the people. We will not run away from the governance. For any decision, we involve them (Opposition Parties) for suggestions. If they are willing to give suggestions, they are welcome. If they are not willing to give suggestions, it is also welcome. There is no point of throwing blaming on the Government's door. This is uncalled for, unbeck~~oning. This is~~ what I want to submit.

(Interruptions)

Raising any subject just because on this excuse is nothing but misuse of this August House.

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తేసుకురాబడిన విషయములు: నల్గొండ జిల్లా, నాంపల్లి పోలీస్ స్టేషన్ సి.ఐ. మద్యం త్రాగిన స్థితిలో జీపు నడుపుతూ ఒక వ్యక్తి మరణానికి కారకుడైన విషయాన్ని గూర్చి.

శ్రీ ఎన్.రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఇప్పటికి నాలుగుసార్లు లేచి కూర్చున్నాను అధ్యక్షా, తమరు నన్ను పిలుస్తే వారు లేచి నిల్చుంటున్నారు. ఇది హోంశాఖ మంత్రిగారికి సంబంధించిన విషయం. నల్గొండ జిల్లా లోని ,నాంపల్లి పోలీసు సర్కిల్ యిన్స్పెక్టర్ త్రాగి జీప్ నడుపుకుంటూ వచ్చి, ఆ జీపును రోడ్డు వెంబడి తేసుకువచ్చి రోడ్డు వెంబడే వున్న డబ్బాలకు గుద్ది అక్కడ వున్న మనుషులను గుద్దుకుంటూ పోతే ఒక వ్యక్తి చనిపోవడం, నలుగురైదుగురికి గాయాలు తగలడం జరిగింది. అటువంటి పరిస్థితుల్లో ప్రజలు "ఇది ఏమి అన్యాయం. రోడ్డు ప్రక్కన కూర్చున్న వారిని చంపావు" అని ఉద్రేకానికి లోనై జీప్ టైర్స్ నుండి గాలి తీసి, జీపు అద్దం పగలగొట్టడం జరిగింది అది నేరం అని ప్రజల మీద పోలీసులు కేసు పెట్టారు. సర్కిల్ యిన్స్పెక్టర్‌ను సస్పెండ్ చేయడం చాలా విచిత్రమైన ఘటన. మంత్రిగారి స్టేట్‌మెంట్‌లో సర్కిల్ యిన్స్పెక్టర్ త్రాగలేదని పేర్కొనడం జరిగింది. త్రాగాడో లేదో అని పరీక్షకు పంపిన వ్యక్తి యస్‌ఐ. పరీక్షించిన వ్యక్తి యస్‌ఐ క్రింద స్థాయి వ్యక్తి ఆయన త్రాగలేదని సర్టిఫికేట్ యిస్తే, జనం మీద కేసు పెట్టడానికి సిద్ధం అయినట్లుగా మంత్రిగారి స్టేట్‌మెంట్ చూస్తే అర్థం అవుతోంది. హోం మంత్రిగారి రిపోర్టులో ఎ.పి.9 యఫ్ -1201 నెంబరుగల

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకురాబడిన విషయములు. నల్గొండ జిల్లా, నాంపల్లి పోలీస్ స్టేషన్ సి.ఐ. మద్యం త్రాగిన స్థితిలో జీపు నడుపుతూ ఒక వ్యక్తి మరణానికి కారకుడైన విషయాన్ని గూర్చి.

ప్రభుత్వ జీపును నాంపల్లి నుండి గుర్రంపోడుకు దురుసుగా, నిర్లక్ష్యంగా నడుపుకుంటూ వచ్చి, గుర్రంపోడు పోలీసు స్టేషను సమీపంలో రోడ్డు ప్రక్కన వున్న క్షురకుని డబ్బాను గుద్దాడు. ఈ సంఘటనలో క్షురకుని దుకాణం సమీపంలో కూర్చుని వున్న ముగ్గురు వ్యక్తులకు గాయాలై రక్తం కారుతూ వుండగా వారిని నల్గొండలోని ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యస్థానపు ఆసుపత్రికి తరలించడం జరిగింది. అంతే కాకుండా మరో యిద్దరు కూడా స్వల్పంగా గాయపడ్డారు. తీవ్రంగా గాయపడిన ముగ్గురిలో 50 సంవత్సరాల వయస్సుగల శ్రీ జాల వీరయ్య అనే ఆయన నల్గొండ ఆసుపత్రిలో చికిత్సపొందుతూ మరణించాడు ఆ తరువాత పబ్లిక్‌ను చెదరగొట్టడానికి యస్సై వస్తే ఆయన మీద రాళ్ళు వేశారు. ఆయన లాఠీ ఛార్జ్ చేయడానికి పోతే, రోడ్డు ప్రక్కన కూర్చున్న మమ్మల్ని జీపు గుద్దింది కాక నువ్వు కూడా కొడతావా అనే పద్ధతిలో జనం ఉద్రేకానికి పోతే అది తప్పుగా చూపించి అల్లరి మూక రాళ్ళు విసిరినట్లుగా రిపోర్టులో వ్రాయడం జరిగింది రిపోర్టు ఈ పద్ధతిలో వుంటే ప్రజలకు పోలీసు డిపార్ట్‌మెంట్‌పైన, ప్రభుత్వం పైన విశ్వాసం ఎలా వుంటుంది? నమ్మకం ఎలా వుంటుంది? దయచేసి ఆలోచించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. సమయం వృథా కాకుండా మంత్రి గారి సమాధానం తరువాత క్లారిఫికేషన్ అడుగుతాను.

హోం శాఖమంత్రి (శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి):- అధ్యక్షా 9-4-1995 తేదీసాయంత్రం సుమారు 4.45 గంటలపుడు నల్గొండ జిల్లా లోని నాంపల్లి పోలీసు సర్కిలు ఇన్‌స్పెక్టరు, శ్రీ నూర్ అహమ్మద్, తనకు కేటాయించినట్టి ఎ.పి. 9-ఎఫ్ 1201 నెంబరు గల ప్రభుత్వ జీపును నాంపల్లి నుండి గుర్రపోడుకు దురుసుగా, నిర్లక్ష్యంగా నడుపుకుంటూ వచ్చి, గుర్రంపోడుకు పోలీసు స్టేషన్ సమీపంలో రోడ్డు ప్రక్కన వున్న క్షురకుని డబ్బాను గుద్దాడు ఈ సంఘటనలో క్షురకుని దుకాణం సమీపంలో కూర్చుని వున్న ముగ్గురు వ్యక్తులకు గాయాలయి, రక్తం కారుతుండగా వారిని నల్గొండ లోని ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యస్థానపు ఆసుపత్రికి తరలించడం జరిగింది. అంతేకాకుండా, మరో ఇద్దరు కూడా స్వల్పంగా గాయపడ్డారు. తీవ్రంగా గాయపడిన ముగ్గురిలో, 50 సంవత్సరాల వయస్సు గల శ్రీ జాల వీరయ్య అనే ఆయన నల్గొండ ఆసుపత్రిలో చికిత్సపొందుతూ మరణించాడు. ఈ సంఘటన గురించి తెలుసు కొన్నమీదట. సుమారు 200 మంది తో కూడిన అల్లరి మూక పోలీసు జీపుపై దాడి జరిపి, ముందట వున్న కిటికీ అద్దాలను పగులకొట్టి, టైర్లలోంచి గాలితీసేసి, నష్టపరిచారు. ఈ లోగా నాంపల్లి పోలీసు స్టేషను పోలీసు సబ్-ఇన్‌స్పెక్టరు శ్రీ జలాల్‌పాషా, గుర్రంపోడుకు వచ్చి, అల్లరిమూకను శాంతింప చేయడానికి ప్రయత్నించగా, ఈ అల్లరిమూక ఆయనపై రాళ్ళు విసరడంతో ఆయన ముఖంపై గాయాలయ్యాయి. పోలీసు స్టేషనులోని గార్డుతోపాటు నలుగురు పోలీసులు ప్రతిఘటించినప్పటికీ, ఈఅల్లరిమూక పోలీసు స్టేషను లోపలికి బలవంతంగా చొరబడి, టెలిఫోన్‌వైర్లను కోసేసి, టెలిఫోనును ఫర్నిచరును ధ్వంసం చేశారు. ఈ అల్లరి మూక అదుపు లోకి

రాకుండా, గొడ్డళ్ళతోను, రాళ్ళతోను దాడి చేస్తుండడంతో, పోలీసు స్టేషను గార్డు ఎ.ఆర్.పి.సి-491, తన 303 రైఫిల్‌తో గాలిలో ఒక రౌండు కాల్పులు జరుపగా, అల్లరిమూక చెల్లాచెదురైపోయింది. ఈ పోలీసు కాల్పుల్లో ఎవ్వరూ గాయపడలేదు.

పోలీసు సర్కిలు ఇన్‌స్పెక్టరు మద్యపానాన్ని పూర్తిగా మానేసినట్లు పేర్కొనడమయింది. అయినప్పటికీ, ఆయనకు చెల్లుబడి అయిన డ్రైవింగ్ లైసెన్సు లేదు. అయితే, జీపుకు ప్రత్యేకంగా డ్రైవరును ఏర్పాటు చేసినప్పటికీ, ఆయన పోలీసు జీపును నడిపాడు. ప్రమాద సంఘటన జరిగిన సమయంలో సర్కిలు ఇన్‌స్పెక్టరు మద్యం సేవించిన స్థితిలో లేడు. సర్కిలు ఇన్‌స్పెక్టరును అరెస్టుచేసి, సస్పెన్షనులో వుంచడ మయింది. గుర్రంపోడు పోలీసు స్టేషనులో ఐ.పి.సి. 427 వ విభాగంతోపాటు 337, 338, 304 విభాగాల క్రింద నేరం నెంబరు 19/95లో కేసును రిజిస్టరు చేయడమయింది.

మృతుని న్యాయవారసులతోపాటు గాయపడిన వ్యక్తులు, మోటారు వాహనాల చట్టం క్రింద నష్టపరిహారం కోసం సమర్థమైన కోర్టుకు వెళ్ళవచ్చును. డిపార్ట్‌మెంట్‌లోని వ్యక్తులపై కేసుపెట్టి అరెస్టు చేసిన ఘనత మాదే అని రాఘవరెడ్డి గారికి మనవి చేస్తున్నాను. గాయపడిన వ్యక్తులకు చికిత్స చేయించడం జరుగుతోంది శాంతి భద్రతలను పరిరక్షించవలసిన అధికారులే ఈ విధంగా ప్రవర్తించకూడదు. వారి ప్రవర్తనలో మార్పు రావాలి. రాఘవరెడ్డిగారు చెప్పిన విషయాలతో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. అతనిపైన కేసు పెట్టడం అరెస్టు చేయడం జరిగింది. యఫ్.ఐ.ఆర్. యిస్యూ చేసి అరెస్టు చేసి ఉద్యోగం నుండి తొలగించిన విషయం, నాకు తెలిసిన వెంటనే యస్‌పి గారికి ఆదేశాలు యిచ్చి 24 గంటలలో చర్య తీసుకోవడం జరిగింది ఈ విషయం రాఘవరెడ్డి గారికి మనవి చేస్తున్నాను. వారిని ఫర్‌దర్‌గా క్లారిఫికేషన్ అడగమనండి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, సర్కిల్ యిన్‌స్పెక్టర్ దురుసుగా వ్యవహరించి నందుకు మాత్రమే కేసుపెట్టినట్లుగా రిపోర్టులో వుంది అన్యాయంగా ఒకరిని చంపి ముగ్గురిని గాయపరుస్తే, జనం ఉద్రేకపడితే, వారిని గురించి అల్లరిమూక అని వ్రాశారు. లైసెన్సు లేకుండా వాహనం నడిపినట్లు రిపోర్టులోనే వుంది. వారిని సస్పెండ్ చేశారు. ఒకరిని చంపినందుకు ముగ్గురిని గాయపరచినందుకు కేసు ఏమీ లేదు సర్కిల్ యిన్‌స్పెక్టర్ మీద ఏయే సెక్షన్స్ ప్రకారం కేసు పెట్టారు? ప్రజల మీద ఏ సెక్షన్స్ క్రింద కేసులు పెట్టారు? ఎవరి మీద ఏ సెక్షన్స్ ప్రకారం కేసులు పెట్టిందీ తెలుపవలసిందిగా తమ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి.ఇంద్రారెడ్డి:- అధ్యక్షా, కొందరు ఈ సంఘటనను ఆసరాగాతీసుకొని పోలీసు స్టేషనులోకి చొరబడి టెలిఫోన్ వైర్స్, ఫర్నిచర్ ధ్వంసం చేయడం జరిగింది. ఈ విషయం డిపార్టుమెంటల్ ఎంక్వయిరీలో తేలింది. సర్కిల్ యిన్స్పెక్టర్ పైన కేసు నమోదు చేయడం జరిగింది. సంబంధిత సర్కిల్ యిన్స్పెక్టర్ బాధ్యతా రహితంగా ప్రవర్తించినందుకు ఆయనను సస్పెండ్ చేసి, ఆరెస్టు చేసినందుకు ప్రభుత్వాన్ని అభినందించవలసిందిగా రాఘవరెడ్డిగారికి ఈ సందర్భంగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. అమాయకుల మీద పెట్టిన కేసులను తొలగిస్తాము. ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యకు అభినంధించవలసి వున్నది.

(గౌ ఉప సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో వున్నారు)

12.00 మ. శ్రీ ఎన్.రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరు మీద హత్యా కేసు నమోదు చేయాలి.

శ్రీ బి.వెంటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, నిన్న గాక మొన్ననే పోలీసు పద్దుల మీద చర్చ జరుగుతున్నప్పుడు ఒక విషయాన్ని చెప్పాను పోలీసుల యొక్క ప్రవర్తన ప్రజలకు దగ్గరగా చేర్చే విధంగా లేదని, దురుసుగా వ్యవహరిస్తున్నారని చెప్పాను. అధ్యక్షా, మంత్రిగారు చదివిన స్టేట్మెంట్లోని భాష మంత్రిగారు వ్రాసారని నేను అనుకోను. త్రాగి ఇష్టం వచ్చినట్లు జీప్ను నడిపి అందర్ని గాయపరిచి, ఒకరి మరణానికి కారకుడయిన వాడు, నల్గురిని గాయపరచిన వాడు ఏమో పెద్ద మనిషి, అందుకు తిరగబడిన వారేమో అల్లరిమూకనా? ఈ "అల్లరి మూక" అనే మాటను స్టేట్మెంట్లో పదిసార్లు వ్రాసారు. ఈ భాష ఏ భాషండీ? "కోపోద్రిక్తులయిన ప్రజలు" అని వ్రాయలేరా? ఆ మాట అనడానికి కుదరదా? దీనికి మంత్రిగారు ఏ విధంగా స్పందిస్తారు? ఎందుకు ఆ సి.ఇ. మీద హత్యా నేరం క్రింద కేసు పెట్టలేదు? త్రాగి ఇష్టం వచ్చినట్లు ప్రవర్తించి, ఒకడి మరణానికి కారకుడైన వాడిని వదిలిపెట్టి ప్రజల మీద మీరు కేసు పెడతారా? పైగా కేసుల గురించి ఏమి ఇచ్చారండీ సెక్షన్ 337, 338 క్రింద కేసు రిజిష్టర్ చేశామన్నారు. అదే విధంగా గాయపడిన వారు వారికి రావలసిన ఎక్స్గ్రేషియా కోసం వారే దావా వేసుకోవాలా? ప్రత్యేకంగా వారు దావా వేసుకోవాలా? అసలు ఏయే సెక్షన్స్ క్రింద సి.ఐ.మీద కేసు బుక్ చేశారు? స్టేట్మెంట్లో వ్రాసిన భాష గురించి మీరు ఏ విధంగా స్పందిస్తారు? అవి చెప్పాలి అని నేను మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి.ఇంద్రారెడ్డి:- మొన్ననే.. హోమ్ శాఖ పద్దుల మీద అనేక మంది సభ్యులు మాట్లాడుతూ పోలీసుల ఇన్వెస్టిగేషన్ పద్ధతులు .మరియు వారు వాడే భాషలో మౌలిక మార్పులు రావాలని సూచించారు. పోలీసు భాషను సమగ్రంగా మార్చడం కోసం ఉన్నత స్థాయిలో ఆలోచన జరుగుతున్నది....

శ్రీ టి. వెంకటేశ్వరరావు:- ఇప్పుడు స్టేట్‌మెంట్‌లో వ్రాసిన దానికి ఏమి చెపుతారు?

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి:- అది బాధాకరమైన విషయమే

శ్రీమతి పి. భారతి (సత్తెనపల్లి):- ఇప్పుడు మీరు కూడ అదే మాట్లాడారు.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి :- అధ్యక్షా, సంఘటనకు బాధ్యుడైన సి.ఐ. మీద కేసులు పెట్టడం జరిగింది. ఐ.పి.సి 427, 337. 338, 304 (ఎ) సెక్షన్స్ క్రింద కేసులు పెట్టడం జరిగింది. అదే విధంగా మరణించిన అతనికి, గాయపడిన వారికి ఏ విధంగా న్యాయం చేస్తారు, ఎక్స్‌గ్రేషియా ఇస్తారా అని పెద్దలు రాఘవరెడ్డిగారు, వెంకటేశ్వరరావు గారు అడిగారు. ఈ విషయంలో జిల్లా కలెక్టరును ఆదేశించడం జరిగింది. మరణించిన వారికి, గాయపడిన వారికి ముఖ్యమంత్రిగారు సహాయ నిధి నుండి ఆర్థిక సహాయం చేయడం కోసం ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉందని గౌరవ పెద్దలకు మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా నేను సింపుల్‌గా ఒకటే క్లారిఫికేషన్ అడుగుతాను. అసలు మీరు చూపించిన సెక్షన్స్‌లోచంపినందుకు సంబంధించిన కేసు ఏది? అయిదుగురిని గాయపరిచిన క్షురకుని డబ్బాను విరగొట్టినందుకు పెట్టిన సెక్షన్ ఏది? జనం పోలీసు స్టేషన్ మీద దాడి చేసి ఫర్నిచర్, కుర్చీలు విరగగొట్టారని మీరు చెప్పారు. పోలీసులు ఎక్కడ నుండి వచ్చారండి? ఆ సి.ఐ., ఎస్.ఐ.లు నాంపల్లి పోలీసు స్టేషన్ నుండి వచ్చారు. ఎస్.ఐ. వచ్చి జనం రెచ్చిపోయే విధంగా ప్రయత్నం చేశాడు. జనాన్ని అదుపులో పెట్టవలసిన ఎస్.ఐ. జనాన్ని రెచ్చగొట్టే విధంగా వ్యవహరించాడు. అయ్యా తప్పు అయిపోయింది, క్షమించండి అంటే అంతటితో పోయేది. పోలీసు జులుం చూపిస్తే ప్రజలు సహిస్తారా? వారు రెచ్చిపోక ఏమి చేస్తారు? చెప్పండి. ఇటువంటి పద్ధతులకు పోలీసులు పాల్పడడం ఏ విధంగా న్యాయం అవుతుందో నాకు అర్థం కావడం లేదు. ఎక్స్-గ్రేషియా ఇచ్చామంటున్నారు. వారికి ఇంతవరకు ఏమీ ఇవ్వలేదు. కనీసం గాయపడిన వారికి సానుభూతి కూడ చెప్పే దిక్కు లేదు. అసలు కేసు పెట్టామంటున్నారు. కేసు ఎవరి మీద పెట్టారు సి.ఐ. మీదనా లేక జనం మీదనా? సి.ఐ. జీపును ర్యాష్‌గా నడపడం వల్లనూ, లైసెన్స్ లేకుండా జీపును నడపడం వల్లనూ ఈ సంఘటన జరిగిందని, ఆ సెక్షన్స్ క్రిందే కేసులుపెట్టామన్నారు. అసలు అయన తాగి ఉండి జీప్ నడిపాడు. తాగకపోతే, జీప్‌ను అటు ఇటూ పల్టీలు కొట్టించుకొంటూ నడిపించడు కదా. అది మీరు చెపుతారా?

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి:- స్పీకర్ సార్, రాఘవరెడ్డిగారు అనేక సంవత్సరాలుగా ప్రజా ప్రతినిధిగా ఉన్నవారు. వారికి తెలియంది కాదు. సి.ఐ. బాధ్యతారహిత్యంగా ప్రవర్తించడం జరిగిందని, లైసెన్స్ లేకుండా డ్రైవింగ్ చేయడం జరిగిందని, అతను చేసినటువంటి తప్పు వల్ల ముగ్గురు గాయపడ్డారని, ఒక మనిషి మరణించడం జరిగిందని ఇంతకు ముందే

చెప్పడం జరిగింది· డ్రైవింగ్ లైసెన్స్ లేనందున ఐ·పి·సి· సెక్షన్ 427, అదే విధంగా బాధ్యతారాహిత్యంగా జీప్‌ను నడిపి ప్రమాదం చేసినందుకు ఐ·పి·సి· 337, 338 విభాగల క్రింద కేసులను నమోదు చేయడం జరిగింది· అతనిని వెంటనే అరెస్టు చేయడం, సస్పెండ్ చేయడం కూడ జరిగింది· అదే విధంగా కోపోద్రిక్తులైన ప్రజలపైన కేసులు పెట్టారని రాఘవరెడ్డిగారు అంటున్నారు· ఒకవేళ కేసులు పెట్టినట్లయితే, ఆ కేసులను తొలగిస్తాం· ఈ కేసుకు సంబంధించి పోలీసులు ఎవరిని అరెస్టు చేయలేదు· ముఖ్యమంత్రిగారి సహాయ నిధి క్రింద ఎక్స్‌గ్రేషియా ఇప్పిస్తాం· గాయపడిన వారికి ఆర్థిక సహాయం చేయవలసిందిగా కూడా నేను జిల్లా కలెక్టరును ఆదేశించి, తగు చర్యలు తీసుకొంటాను రాఘవరెడ్డిగారూ, అనేక సందర్భాల్లో పోలీసులను క్షమించి వదిలివేయడం జరుగుతుంది· కానీ ఇక్కడ మేము వెంటనే సి·ఐ·ని అరెస్టు చేసి, సస్పెండ్ చేశాం· అటువంటి సందర్భాలు చాల అరుదు· ఆ ఘనత మాకు దక్కింది· దానిని అభినందించవలసిందిగా కూడా కోరుతున్నాను·

శ్రీ బి·వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, సెక్షన్స్ 304 క్రింద కేసు పెట్టడం ఏమిటి? అసలు 302 క్రింద కేసు బుక్ చేయాలి· బాధ్యతారాహిత్యంగా ప్రవర్తించాడని మీరే అన్నారు· అది ఒకటి· రెండవది నష్టం జరిగిన ఆస్థిపాస్తులకు నష్టపరిహారం ఇప్పించాలి· చనిపోయిన వ్యక్తి కుటుంబానికి ఎక్స్‌గ్రేషియా ఇప్పించాలని నేను స్పష్టంగా చెప్పాను· వాటి గురించి చెప్పాలి· తరువాత సి·ఐ·పైన మీరు ఏ ఏ సెక్షన్స్ క్రింద కేసులు నమోదు చేసింది ఖచ్చితంగా చెప్పాలి·

శ్రీ పి·ఇంద్రారెడ్డి:- అధ్యక్షా, సెక్షన్ 337-కాజింగ్ సింపుల్ ఇంజూరీస్ బై ఏ ఫూవ్ పర్సెన్స్, సెక్షన్ 338 క్రింద, అక్కడ ఉన్నటువంటి అమాయకులను ఇంజ్యూర్ చేస్తూ జీప్ నడిపినందుకు కేసు నమోదు చేయడం జరిగింది· అదే విధంగా బాధ్యతారాహిత్యంగా అతని యొక్క నెగ్లిజెన్స్ వల్ల, జరిగిన ఈ సంఘటన సందర్భంగా సెక్షన్ 304 (ఎ) క్రింద కూడా కేసు నమోదు చేయడం జరిగింది· Under this Section, a person who behaves wrongly and due to that action another person died. So this comes under Section 304 sub-clause (A). ఇది మర్డర్ కేసు క్రింద రాదు· ఎందుకంటే ఇది ర్యాష్ అండ్ నెగ్లిజన్స్ వల్ల జరిగింది కాబట్టి 304 (ఎ) క్రింద కేసు నమోదు చేయడం జరిగింది· తరువాత లాస్ ఆఫ్ ప్రాపర్టీస్ క్రింద, క్షురకుని డబ్బా డ్యామేజ్ అయినందున సెక్షన్ 427 క్రింద కేసును నమోదు చేయడం జరిగింది· ఇక్కడ ఐ·పి·సి· 302 అప్లికబుల్ కాదు అని గౌరవసభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను·

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- సెక్షన్ 304 ·· ఎన్‌క్రోచ్‌మెంట్ ఆఫ్ టెంపుల్ ల్యాండ్·····

శ్రీ కె·బాపిరాజు:- అధ్యక్షా, ఒక నిమిషం· తమరి ద్వారా మంత్రిగారిని చాలా సింపుల్‌గా అడుగుతాను· మంత్రిగారు మాట్లాడుతూ సి·ఐ·ని సస్పెండ్ చేసినందుకు అభినందించమంటున్నారు· ఎందుకు అభినందించాలి? సి·ఐ· త్రాగినందుకు అభినం[illegible]

ప్రజల్ని చంపినందుకు అభినందించాలా? ప్రజలందరూ తిరగబడినందుకు అభి: ంచాలా? ఆ తరువాత సి.ఐ. ప్రజల మీద తిరగబడినందుకు అభినందించాలా? ఒక ప్రక్కన ప్రొహిబిషన్ పెట్టితే, మన పోలీసులు మరో ప్రక్క తాగుతూ... ప్రక్కనే ఎక్సైజ్ మినిస్టర్ ఉన్నాడు ... జీపులు నడిపిస్తున్నందుకు అభినందించాలా? ఎందుకయ్యా అలా నవ్వుతావు? ఎటువంటి రియాక్షన్ లేదు. ఎందుకు నవ్వు? పోలీసు డిపార్టుమెంట్‌లో నీలాంటి వాళ్ళే ఉండాలి.

12.10 శ్రీ పి.ఇంద్రారెడ్డి:- నాకు నవ్వు ఎందుకొచ్చిందంటే నాంపల్లిలో ట్రాఫిక్ మ. కానిస్టేబిల్ ఒకాయనకి మన రాజు గారిలాగానే మీసాలుంటాయి. ఈయనను చూడగానే ఆయన గుర్తుకొచ్చి నవ్వేనంతే.

శ్రీ కె. బాపిరాజు:- కానిస్టేబిల్ కూడా మనిషే. నన్ను పోల్చినందుకు నాకు సంతోషంగానే వుంది. నాంపల్లిలో కాదు తమిళనాడులో అందరు పోలీసులూ యిలాగే మీసాలతో వుంటారు.

శ్రీ ఎన్.రాఘవరెడ్డి:- డబ్బాలు కోల్పోయిన వారికి నష్టపరిహారం చెల్లిస్తారా అని అడుగుతున్నాను. మధ్యన ఈ మీసాల పంచాంగం ఏమిటి సార్?

శ్రీ సిహెచ్.విద్యాసాగరరావు:- మంత్రిగారు సస్పెన్షన్ చేసే మూడ్‌లో వున్నారు. కానిస్టేబుల్ అనుకుని వారిని సస్పెండు చేయకండి.

శ్రీ పి.ఇంద్రారెడ్డి:- నష్టపరిహారం విషయంలో కలెక్టరుకు ఆదేశాలు పంపించడం జరిగింది. డబ్బాలకు, ఆస్తికి నష్టం కలిగిన వారందరికీ నష్టపరిహారం చెల్లించ బడుతుందని మరీ మరీ చెబుతున్నాను. అధ్యక్షా.

(2) రాష్ట్రంలో దేవాలయ భూముల ఆక్రమణను గూర్చి

శ్రీ డి.నాగేందర్:- ఎండోమెంట్సు ల్యాండుకు సంబంధించి ల్యాండు గ్రాబింగుపై మంత్రిగారు స్టేట్‌మెంటు యివ్వడం జరిగింది. The statement discloses that there are about 32,000 Institutions in the State which have been published under section 6 of A.P. Charitable Hindu Religious Institutions and Endowments Act, 1987. వారు యిచ్చిన స్టేట్‌మెంటు ప్రకారం 32 వేల ఇనిస్టిట్యూషన్సులో 21 వేలు పోగా మిగిలిన 11 వేల ఇనిస్టిట్యూషన్సుకు మాత్రమే ఖాళీ స్థలాలున్నాయని చెప్పారు. It also discloses that nearly 21,000 of the Institutions do not possess any landed property. తరువాత 3 వ పేజీలో రెండవ పేరాలో It is also stated that the second and the worst factor is encroachments and that it is estimated that about 17,900 acres plus 5,90,000 Sq.

Yards of land belonging to various Institutions in the State have come under the occupation of encroachers and land-grabbers. అదె మంత్రిగారు ఈ మధ్య నిజామాబాదు పర్యటించినపుడు 4-2-95 నాడు ఒక స్టేట్ మెంటు యిచ్చారు. పత్రికా ప్రకటన కూడా యిచ్చారు. సుమారు 70 వేల ఎకరాల ఎండోమెంట్సు స్థలం వుంది అందులో 15 వేల ఎకరాలు కబ్జాదారుల చేతుల్లో వుందన్నారు. నారంగాపూర్‌లో హనుమాన్ టెంపుల్‌కు చెందిన 150 ఎకరాల భూమిని కబ్జా చేశారని స్టేట్‌మెంటులో వుంది రెండవ పేజీలో పేద కుటుంబాల వారికి, భూమి లేని పేదలకు ఎండోమెంట్సు ల్యాండును మార్కెట్ వాల్యూ ప్రకారం 75 శాతానికే యిస్తామని మంత్రి గారు చెప్పారు ఇంకో స్టేట్‌మెంటులో ఎవరైతే భూ కబ్జాదారులున్నారో వారికి, నిజామాబాదు పర్యటించిన సందర్భంలో స్టేటమెంటు యిస్తూ, వారికి మార్కెట్ వాల్యూ ప్రకారం 57 శాతానికి యిస్తామని అన్నారు పేద ప్రజలకు 75 శాతం ఏమిటి, ల్యాండు గ్రాబర్సుకు 57 శాతం ఏమిటి? గుడిసెలు లేని పేదవారికి స్థలాలు యిస్తామని రెవెన్యూ మినిస్టరు గారు స్టేట్‌మెంటు యిచ్చారు. అటువంటి పేదవారికి కాకుండా ల్యాండు గ్రాబర్సుకు ఎక్కువ ప్రోత్సాహం యిచ్చి ల్యాండ్సు యిస్తామని మంత్రిగారు అంటున్నారు.

అటిడ్సులో మురళీధర్ బాగ్‌లో శ్యాంసుందర్ అనే ఆయన ఎండోమెంట్సులో వున్నప్పటికీ ల్యాండు గ్రాబర్సుతో కుమ్మక్కు అయ్యి, అధికారులు, ల్యాండు గ్రాబర్సు కలిసి భవానీమాత టెంపుల్‌కు చెందిన ల్యాండును కాజేయాలని చూస్తున్నారని నేను అనేకసార్లు అదికారుల దృష్టికి తెచ్చాను అక్కడ ఉత్సవాలు జరిగినపుడు ప్రైవేటు వ్యక్తులతో అదకారులు ప్రమేయం కల్పించుకుంటున్నారు విజయనగర్ కాలనీలో వెంకటేశ్వరస్వామికి చెందిన భూమిలో 15-20 ఎకరాలతో సుమారు 4-5 ఎకరాలు కబ్జా జరిగింది చుట్టుప్రక్కల వున్నవారే ఈ కబ్జా చేస్తుకున్నారు తర్వాత, హార్ట్ ఆఫ్ ద సిటీలో ఉస్మాన్ గంజ్‌లో తుల్జాభవన్ టెంపుల్‌లో సుమారు 2 ఎకరాల ల్యాండులో మల్టీ స్టోరీడ్ బిల్డింగ్‌ను కట్టారు అదకారుల దృష్టికి తెస్తే చర్యలు తీసుకోలేదు ఎండోమెంట్సు డిపార్టుమెంటు కబ్జాదారులకు తొత్తులుగా పని చేస్తోంది తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం యాక్షను తీసుకుంటుందా?

(At this juncture, Sri Simhadri Satyanarayana, the Hon'ble Minister for Endowments was on his legs trying to clarify)

Let him take steps. It is his look out. Let me complete Sir. నేను చెప్పేది, ల్యాండ్‌లెస్ పూర్ కి ఎండోమెంట్సు భూములిస్తామంటున్నారు భూ కబ్జాదారులకు కన్‌సెషన్ రేట్లో యిస్తామని అంటున్నారు. ఎండోమెంట్సు వారు కబ్జాదారులకు తొత్తులుగా పని చేస్తున్నారు కబ్జాదారులపై మంత్రిగారు ఏమి చర్య తీసుకుంటారు?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- నాలుగు నెలల్లో మల్టీ స్టోరీడ్ బిల్డింగ్ ఎలా కడతారండీ?

శ్రీ సింహాద్రి సత్యనారాయణ:- అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన సభ్యులు చెప్పారు. యాక్ట్ 30 ఆఫ్ 1987 అనేది తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం హయాములో వచ్చింది. సెక్షన్ 80 (సి) లో రెండు క్లాజులు పెట్టడం జరిగింది. వాటిలో ఒక దాని ప్రకారం లీజులన్నీ రద్దు చేయడం జరిగింది. రెండవ క్లాజు ప్రకారం ల్యాండ్‌లెస్ పూర్ ఎవరైతే వుంటారో వాళ్ళు కొనుక్కోవడం కోసం ఎస్టిమేటెడ్ వాల్యూలో 75 శాతం కడితే చాలు, అది కూడా 4 వాయిదాలలో కడితే చాలన్నాము. కొందరు హైకోర్టుకు వెడితే స్టే యివ్వడం జరిగింది. సస్పెండు చేసి, స్ట్రైక్ డౌన్ కూడా చేశారు. సుప్రీం కోర్టుకు తర్వాత అపీలు చేశాము. అక్కడ అది పెండింగులో వుంది. చంద్రబాబునాయుడుగారు కూడా చెప్పారు. ఈ

12.20 మ: ల్యాండును ఫ్రీగ యివ్వాలని సభ్యులు చెప్పారు. వారు మినహాయింపు ఇచ్చిన టెంపుల్స్ మేనేజ్ కావాలి. అందువలన ఫ్రీగా ఇవ్వడానికి వీలులేదు **Temples must run with their own funds. There ~~will be no contribution~~ from Government side sir.** అందువలన ఫ్రీగా ఇవ్వడానికి వీలుపడదు. భూకబ్జాకు 75 శాతం, అనాధరైజ్డ్‌గా ఎన్‌క్రోచ్ చేసినప్పుడు మార్కెట్‌రేటు ప్రకారం అన్నారు. వెంకటేశ్వర స్వామి దేవాలయం గురించి కూడా చెప్పారు. తప్పకుండా చర్యలు తీసుకుంటాము. దానిని 83 సెక్షన్, ల్యాండ్ గ్రాబింగ్ క్రింద చర్య తీసుకుంటామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ డి.నాగేందర్:- అధ్యక్షా, ఇప్పుడు టెనెన్సీ యాక్ట్ గురించి చెప్పారు. లాంగ్‌లీజు నుండి ప్రొటెక్ట్ చేయడానికి ఈ ఈయక్ట్ వలన వీలు కలుగుతుంది. దీనివలన దేవాలయాలకు కూడా చాలా లాభం వస్తుంది. నేను మంత్రిగారిని కోరేది ఏమిటంటే, ఇది హార్ట్ ఆఫ్ ద సిటీలో వుంది. మార్కెట్ వాల్యూ కూడా రు. 5 వేల నుండి రు. 10 వేల వరకు ఉంది. సుమారు 500 కుటుంబాలు రోజువారీ బిజినెస్ ఫ్రూట్స్ మొదలయినవి బిజినెస్ చేసుకుంటూ మన్నారు. చాలా పేదవారు ఏ రకంగా ఈ భూమికి మొత్తం రేటు చెల్లించి తీసుకోగలరు? ఇటువంటి స్థలాలు ఆక్రమించుకొని మల్టీస్టోరీడ్ భవనాలు కడుతున్నారు. వారిమీద చర్య తీసుకోండి. నేను మురళీధర్ బాగ్ గురించి అడుగుతున్నాను. అక్కడిప్రజల ఆవేదనను మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. వారికి మార్కెట్ వాల్యూ కాకుండా మినిమం ప్రైస్ పెడితే వారికి ప్రయోజనం కలుగుతుంది. మంత్రిగారు ఎప్పుడూ దేవునిసేవలోనే వుంటారు కాబట్టి ప్రజలపైన సానుభూతి చూపాలని కోరుతూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటున్నాను.

*శ్రీ సింహాద్రి సత్యనారాయణ:- సుప్రీంకోర్టులో ఈ వ్యవహారం పెండింగ్‌లో వుంది కనుక 75 శాతం ఇవ్వడానికి వీలులేదు. గౌరవసభ్యులు చెప్పినట్లు గవర్నమెంట్ ల్యాండ్స్‌కు టెంపుల్ ల్యాండ్స్‌కు తేడా ఉంది. **Temples will run with their own funds.** ఇందులో గవర్నమెంట్ కంట్రిబ్యూషన్ ఉండదు. కాబట్టి ఇవ్వడానికి వీలు ఉండదు.

శ్రీ ఎం కోదండ రెడ్డి - అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు నాగేందర్‌గారు 304 నిబంధన క్రింద నోటీసు ఇచ్చారు దానిని మంత్రిగారు రాష్ట్రంలో వున్న దేవాదాయ శాఖకు సంబంధించిన చట్టం ద్వారా కొన్ని విషయాలలో వారు నోట్ అందించడం జరిగింది కానీ ఎర్రవలో నాగేందర్‌గారు స్పెసిఫిక్‌గా హైదరాబాద్ సిటీలో వున్న కొన్ని ఎండోమెంట్ భూములలో పేదవాళ్ళు ఉన్నట్లు చెప్పారు చాలాకాలం నుండి వున్నారు మరి ప్రభుత్వం కూడా అంటోంది పేదల స్వాధీనంలో వున్న ఎండోమెంట్ భూములను వారికి ఇండ్లు కట్టుకోడానికి ఇస్తామని గతంలో కూడా చాలా సార్లు చెప్పడం జరిగింది కాంగ్రెస్‌పార్టీ కూడా ఎండోమెంట్ భూములు పేదలకు ఇవ్వాలని నిర్ణయం తీసుకొంది రాష్ట్రంలోని ఎండోమెంట్ భూములపైన చల్లా కొండయ్య కమిటీ రిపోర్టు ఉంది దానిని తెప్పించుకొని చూడండి గౌరవసభ్యులు నాగేందర్‌గారి అవేదన ఏమిటంటే, ఇప్పటికిప్పుడు మీవద్ద వివరాలు లేకపోవచ్చు వారు ప్రత్యేకంగా హైదరాబాదు సిటీని గురించి మెన్షన్ చేశారు వారు మెన్షన్ చేసిన దానినీ గతంలో అక్కడ వుంటే పేదప్రజలకు ఇస్తారా? ఇవన్నీ మార్చి మల్టీస్టోరీడ్ బిల్డింగులు కట్టుకుంటున్నా ఎండోమెంట్స్‌వారు ఊరుకుంటున్నారు ఆ ఆస్తులు ప్రభుత్వానికి దక్కడం లేదు పేదప్రజలకు దక్కడం లేదు కాబట్టి మీరు ఒక సమావేశం ఏర్పాటుచేసి స్పెసిఫిక్‌గా ఏదయితే పేదల గురించి చెప్పారో, ఇంకా ఎవరయినా శాసనసభ్యులు చెబుతున్నా, బాల్‌రెడ్డిగారు తయారుగా వున్నారు అడగడానికి కాబట్టి ఒక సమావేశం ఏర్పాటుచేసి స్పెసిఫిక్‌గా వీటి గురించి చర్యలు తసుకుంటే బాగుంటుందని కోరుతున్నాను

శ్రీ సింహాద్రి సత్యనారాయణ - కోదండరెడ్డిగారు చెప్పినట్లు, గౌరవసభ్యులు చెప్పినట్లు భూములకు, గవర్నమెంట్ ఎక్వయిర్ చేసి మార్కెట్‌రేటు చెల్లించినప్పుడు ఇవ్వడం జరుగుతుంది ఆ విధంగా మా ప్రభుత్వానికి అభ్యంతరం లేదు When it is acquired for market price for giving it to poor there is no objection sir. ఫ్రీగా ఇవ్వడానికి చట్టం ఒప్పుకోదు అట్లా వీలుకాదు

శ్రీ బద్దం బాల్‌రెడ్డి - అధ్యక్షా, గతంలో కూడా కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఈ దేవాదాయ భూములు పేదలకు చెందేట్లు చేస్తామని హామి ఇచ్చారు ఈ ప్రభుత్వం దేవాదాయ భూములను పేదరైతులకు పౌకధరలకు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను దేవాదాయ శాఖకు సంబంధించిన భూములలో పేదప్రజలు 50, 60 సంవత్సరాల నుండి గుడిసెలు వేసుకొని ఉంటున్నారు అందువలన ఎండోమెంట్స్ వారు సోషల్‌వెల్ఫేర్ శాఖనుండి డబ్బు తీసుకొని పేదప్రజలకు పట్టా ఇచ్చే కార్యక్రమం చేపట్టాలని కోరుతున్నాను హైదరాబాద్ సిటీలో చాలా దేవాదాయ భూములు వున్నాయి కొంతమంది భూ ఆక్రమణదారులు వాటిని ఆక్రమించుకుంటున్నారు కాబట్టి పేదలకు న్యాయం చేయాలి విలువయిన భూములను దృష్టిలో పెట్టుకొని ఆక్షన్ పద్ధతి కాకుండా కొటేషన్ పద్ధతిలో స్వచ్ఛందసంస్థలకు లీజుకు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను

శ్రీ సింహాద్రి సత్యనారాయణ:- అధ్యక్షా, పేదరైతులకు ఇవ్వాలనే ఉద్దేశ్యం మాకు కూడా ఉంది. అయితే సెక్షన్ 82 లోని క్లాజ్ 1, 2 ప్రకారం సుప్రీంకోర్టులో పెండింగ్‌లో వుంది కనుక ఆ విషయం తెలెవరకు చెప్పలేము. రెండవది పొసెషన్‌లో వున్న పేదలకు ఇవ్వడానికి గవర్నమెంట్ ఎక్వయిర్ చేసి ఇస్తే మాకు ఎలాంటి అభ్యంతరం లేదు. మాకు కావలసింది మార్కెట్ రేటు. స్వచ్ఛంద సంస్థల విషయంలో కూడా పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ బద్దం బాల్‌రెడ్డి:- ఆక్షన్ పద్ధతి విరమించుకోవాలి.

(ప్రతిపక్ష సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

12.30 మ. శ్రీ కె. బాపిరాజు:- అధ్యక్షా, గతంలో నేను కూడా దేవాదాయ శాఖను చేశాను. కాని కొద్ది మాసాలే చేశాను. ఈ ల్యాండ్స్ అన్నీ హార్ట్ ఆఫ్ ది సిటీలో ఉన్నాయి. ఒక తాలూకా సెంటర్‌లో కానీ, ఏదైనా విలేజ్‌లో కాని, హార్ట్ ఆఫ్ ది సిటీలో కాని, టౌన్‌లో కానీ ఈ దేవాదాయ భూములు ఉంటాయి. ఇవి ఎంత వేల్యుబుల్ ల్యాండ్స్ అంటే, చెప్పడానికి వీలులేనంత విలువైనవి. కొన్ని వేలాది కోట్ల రూపాయల ఖరీదు చేస్తాయి. ఒక మాట చెబుతాను. గుంటూరులో ఒక సినిమా హాలుకు సంవత్సరానికి రు. 500/- రెంట్ ఇస్తారు. ఆ సినిమా హాలుకు ఎదురుగా ఉన్న స్కైకిల్ స్టాండ్ నెలకు రు. 200/- ఇస్తారు. సినిమా హాలుకు సంవత్సరానికి రు. 500/- అయితే, స్కైకిల్ స్టాండుకు నెలకు రు. 200/- ఏ రకంగా ఎక్స్‌ప్లాయిట్ చేస్తున్నారో చూడండి. పేదవారు, మిడిల్ క్లాస్ వాళ్ల విషయంలో మీరు కన్సిడరేషన్ ఇచ్చినా పరవాలేదు. కానీ, ఐనకాడికి తీసుకోవాలని అనుకునేవాడికి అవకాశం ఇవ్వకండి. ఈ ల్యాండ్ ఎవరి దయాదాక్షిణ్యాలతోనో వచ్చింది కాదు. దేవుడి మీద ప్రేమతో, భక్తితో ఇచ్చిన భూములు. విరాళంగా ఇచ్చిన భూములు. దయచేసి తొందరపడిపోకండి. మీరు తొందరపడిపోయి 75 పైసలు ఇస్తే 25 పైసలు ఒదిలిపెట్టేస్తామని అనుకోకుండా 10 సార్లు ఆలోచించండి. అర్ధగంటలో ఆర్డర్లు ఇచ్చే అలవాటు మీకు ఉంది. అలా కాక 4 సార్లు, 10 సార్లు ఆలోచించి నిర్ణయం తీసుకోండి.

శ్రీ సింహాద్రి సత్యనారాయణ:- మా స్నేహితులు బాపిరాజు గారు గత 5 సంవత్సరాలలో మరచిపోయిన విషయాలపై చర్య తీసుకుంటాము.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- కాల్ అటెన్షన్ జీ. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు.

ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన అత్యవసర ప్రజా ప్రాముఖ్యంగల విషయము: శ్రీ కిష్ణదేవరాయ విశ్వవిద్యాలయంలో వైస్‌ఛాన్సలర్ నియామకమును గూర్చి·

ఉన్నత విద్యాశాఖమంత్రి (శ్రీ జి·ముద్దుకృష్ణమనాయుడు):– అనంతపురం, శ్రీకృష్ణ దేవరాయ విశ్వవిద్యాలయం వైస్–ఛాన్స్‌లర్ పదవి, శ్రీ ఎం·జె·కేశవమూర్తి పదవీకాలం 22–12–1994 తేదీన ముగిసిన పర్యవసానంగా ఖాళీ అయింది· ప్రభుత్వం, రెగ్యులరు వైస్–ఛాన్స్‌లరును నియమించేంతవరకు శ్రీ ఎం·జె·కేశవమూర్తిని అనంతపురం, శ్రీ కృష్ణ దేవారాయ విశ్వవిద్యాలయం ఇన్‌ఛార్జి వైస్–ఛాన్స్‌లర్‌గా నిమమించింది· అయితే, ఆరోగ్య కారణాలవల్ల ఇన్‌ఛార్జి వైస్–ఛాన్స్‌లరు విధుల నిర్వహణ నుండి తనను రిలీవు చేయవలసిందిగా ప్రొఫెసరు ఎం·జె· కేశవమూర్తి కోరారు· ప్రభుత్వం ఆయిన అభ్యర్థనను ఆమోదించి, మన్నించి 13–2–1995 తేదీగల విద్యా శాఖ జి·ఓ· ఆర్·టి నెం· 175 ద్వారా ఇన్‌ఛార్జి వైస్–ఛాన్స్‌లర్ హైదరాబాదులోని ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలేజియేట్ విద్యా శాఖ కమీషనరును నియమించింది· అప్పటి నుండి ఆమె అనంతపురం శ్రీకృష్ణ దేవారాయ విశ్వవిద్యాలయం ఇన్‌చార్జి వైస్–ఛాన్స్‌లరుగా విధులను నిర్వహిస్తున్నారు·

విశ్వవిద్యాలయాల చట్టానికి ఒక సవరణ చేసిన దృష్ట్యా, అన్ని యాజమాన్య మండలాలు రద్దు అయ్యాయి· వాటిస్థానే కార్యనిర్వాహక కౌన్సిళ్లను ఏర్పాటు చేయడమయింది· శ్రీకృష్ణ దేవారాయ విశ్వవిద్యాలయానికి ఈ క్రింది రెండు కారణాల వల్ల వైస్–ఛాన్స్‌లరు నియామకంలో జాప్యం జరిగింది· అవి 1· ప్రభుత్వం మారడం 2· విశ్వవిద్యాలయాల చట్టానికి దరిమిల చేసిన సవరణ· ఈ సవరణ మూలంగా, సెర్చ్ కమిటీ చేసిన సిఫారసులను ప్రభుత్వం సరికొత్తగా పరిశీలించాల్సిన అవసరం ఏర్పడింది· (ఈ కమిటీలోని నామినీలను గత ప్రభుత్వం ఎంపిక చేసింది) రాబోయే రెండు మూడు వారాల్లో శ్రీ కృష్ణ దేవారాయ విశ్వవిద్యాలయానికి కొత్త వైస్–ఛాన్స్‌లర్‌ను నియమించడానికి కృషి జరుగుతున్నది·

శ్రీ కె·రామకృష్ణ:– అధ్యక్షా, ఈ విశ్వవిద్యాలయ చట్టానికి సవరణ చేసిన దృష్ట్యా, కొత్తగా కార్యనిర్వాహక కౌన్సిల్ ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది· అని మంత్రిగారు తమ నోట్‌లో చెప్పారు· ఈ చట్ట సవరణ ప్రకారం ఎగ్జిక్యూటివ్ కౌన్సిల్ నియామకం జరగలేదని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను· ఎందుకంటే, అనంతపురం, కర్నూలు జిల్లాలలో ఉన్న డిగ్రీ కళాశాలలు ఎస్·కె·యూనివర్సిటీ పరిధిలోకి వస్తాయి· మీకు కూడా తెలుసు, మీరు కూడా కర్నూలు జిల్లాకు చెందినవారే· అయితే ఈ రెండు జిల్లాలకు సంబంధం లేని వాడిని, తనకు అనుకూలంగా ఉన్న వ్యక్తిని ఎగ్జిక్యూటివ్ కౌన్సిల్‌లో వేసుకోవడం జరిగింది· ఎగ్జిక్యూటివ్ కౌన్సిల్‌లో ఎస్·సి·, ఎస్·టి·వారిని ఒక్కరిని కూడా వేయలేదు· చట్టానికి సవరణ చేసినపుడు మంత్రిగారు బ్రహ్మాండమైన ఉపన్యాసం ఇచ్చారు· ఎగ్జిక్యూటివ్ కౌన్సిల్‌లో ఎం·ఎల్·ఎ·లను తీసివేయమని ఎన్·టి·రామారావు గారు చెప్పారు, రాజకీయాలను దూరం చేయాలనుకుంటున్నాము· ఇది మా పార్టీ గొప్పతనమని బ్రహ్మాండంగా ఉపన్యాసం ఇచ్చిన మంత్రిగారు ఎగ్జిక్యూటివ్ కౌన్సిల్‌లో చిత్తూరు జిల్లా మదనపల్లిలో మునిసిపల్ ఛైర్మన్‌గా ఓడిపోయిన వ్యక్తిని చేర్చారు· ఎం·ఎల్·ఎ·గా గెలిస్తే రాజకీయం, మునిసిపల్ ఛైర్మన్‌గా ఓడిపోతే ఎగ్జిక్యూటివ్ కౌన్సిల్ మెంబర్·

ఆయనగారు చెప్పిన బుక్ కూడా తెచ్చాను. మీరు వెరిఫై చేయాలని ఇది మీకు ఇస్తున్నాను. గెలిచిన ఎం.ఎల్.ఏ.రాజకీయ నాయకులు, ఓడిపోయిన మునిసిపల్ ఛైర్మన్ అయితే రాజకీయం లేదని చెప్పి వారిని వేయడం జరిగింది. ఏ మాత్రం సంబంధం లేని మదనపల్లి రాజకీయ నాయకుడిని కృష్ణదేవరాయ యూనివర్సిటీ ఎగ్జిక్యూటివ్ కౌన్సిల్‌లో వేయడం జరిగింది. ఆయనకు యూనివర్సిటీతో ఏ రకంగా సంబంధం ఉందని అడుగుతున్నాను. డిసెంబరు 22వ తేదీ వైస్ ఛాన్సలర్ పదవి ఖాళీ అయింది. మంత్రిగారు చెప్పేది క్రొత్తగా చట్టం వచ్చింది, గవర్నమెంటు మారింది కాబట్టి ఇంతవరకు ఆలస్యమైందని చెబుతున్నారు. కానీ శ్రీకృష్ణదేవరాయ యూనివర్సిటీ తరువాత నాగార్జున యూనివర్సిటీ, కాకతీయ యూనివర్సిటీ, జె.ఎన్.టి.యులలో, వి.సి.ల పదవులు ఖాళీ అయితే, ఆ పోస్టులను మాత్రం వెంటనే నియమించడం జరిగింది. కానీ మీ యూనివర్సిటీ విషయంలో, ఆలస్యం చేస్తున్నారు. అందుచేత ఈ ఎగ్జిక్యూటివ్ కౌన్సిల్‌ను మళ్ళీ పునరుద్ధరించాలి. ఎవరినో, ఆయనకు చిత్తూరు జిల్లాలో తొత్తులుగా ఉండే వారిని తెచ్చి అనంతపురం శ్రీకృష్ణదేవరాయ యూనివర్సిటీ ఎగ్జిక్యూటివ్ కౌన్సిల్ మెంబరుగా చేసి రిమోట్ కంట్రోలు ద్వారా మా యూనివర్సిటీని నడిపిద్దామని అనుకుంటున్నారు. యూనివర్సిటీలో పరిస్థితులు బాగోలేవు. అక్కడ దారుణమైన పరిస్థితులున్నాయి. ప్రిన్సిపాల్‌పై దాడి చేశారు. లెక్చరర్స్‌ను కొట్టడానికి పోతున్నారు. దానిని సక్రమంగా చేయవలసిన బాధ్యత ఉంది. అప్పటికైనా వైస్‌ఛాన్సలర్ పదవిని భర్తీ చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

సెర్చి కమిటీలో 3 పేర్లు వేశారని అంటున్నారు. కోట్లాది రూపాయలను కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఖర్చు పెడుతున్నాయి. మీరు ఏదైతే చెప్పారో, దానికి కట్టుబడి ఉండాలి. ఆ రోజు ఉపన్యాసం బ్రహ్మాండంగా ఇచ్చి ఈ రోజు వచ్చేసరికి తారుమారు చేస్తే, క్రింద వారు అమాయకులు కాదు. అనంతపురం, కర్నూలు జిల్లాలకు చెందిన శాసన సభ్యులు, తెలుగుదేశం, కాంగ్రెసు, సి.పి.ఐ., సి.పి.ఎం., అందరము కూడా ముఖ్యమంత్రిగారికి సంతకాలు చేసిన మెమొరాండం ఇస్తున్నాం. కాపీకూడా మీకు పంపుతున్నాము. దీనిపైన ముఖ్యమంత్రి గారు చొరవ తీసుకుని పరిశీలన చేయవలసిందిగా మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ టి.ముద్దు కృష్ణమనాయుడు:- అధ్యక్షా, ఇది వైస్‌ఛాన్సలర్‌కు సంబంధించి, ఎగ్జిక్యూటివ్‌కు సంబంధించింది కాదు. అయినా అడిగారు కాబట్టి చెబుతున్నాను. అది పొలిటికల్ అపాయింట్‌మెంట్. ప్రభుత్వం నియమించేది కాని మీరు చెప్పినట్లు మేము నియమించేది కాదు. అక్కడ ఎవరు మంచివారో, వారిని వేయడం జరిగింది. అంతే తప్ప, మరొకటి కాదు. అది రాయలసీమ ఏరియాకు సంబంధించింది. మీరు చెప్పినట్లుగా మేము వేయాలని, మీరు ఇచ్చిన పేరు వేయాలని మీరు చెప్పడం మంచిది కాదు.

(అంతరాయం)

యూనివర్సిటీ ఒక స్టేట్‌కు సంబంధించింది, ఒక ఊరికి కాదు. మీరు చెప్పేది మేము వేయవలసిన అవసరం లేదు. దాని ఎపాయింట్‌మెంట్ విషయంలో మంచి వారిని వేశాము. అందులో అనుమానం లేదు.

(అంతరాయం)

12.40 మ. ఎగ్జిక్యూటివ్ కౌన్సిల్ అడిగేప్పుడు వేరే ప్రశ్న వేయమనండి. ప్రభుత్వం తరంగా మంచి ఎక్సలెంట్ పర్సన్‌ని నామినేట్ చేయడం జరిగింది. వారికి ఏమయినా గ్రీవెన్సెస్ ఉంటే చెప్పమనండి ఎవరిని వేశారనేది ప్రభుత్వ ప్రిరాగేటివ్ it is Government's prerogative and he has been appointed.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ బి.వెంకటేశ్వరరావు:- అందులో పేర్లు ఉన్నవారిని ఒక్కొక్కరిని పిలవం

శ్రీ కె.సుబ్బరాజు:- హౌజ్ ఆర్డర్‌లో లేదు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- మంత్రిగారు ఇందాకే చాలా క్లియర్‌గా చెప్పారు. ఎవరి సీట్లలో వారు కూర్చోండి.

శ్రీ బి.వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, ప్రతీ సమస్య పరిష్కరించడంలో మేము సహకరించాము. అన్ని బిల్లుల, డిమాండ్స్ మీద చర్చ జరుగుతూఉంటే నిబంధనలకు విరుద్ధంగా సాయంత్రంపూట కూడా జరుగుతొందని మేము అనుకున్నాము. సభ్యుల పేర్లు ఉన్నాకూడా ఒక్క నిమిషం సమయం ఇవ్వమంటె ఇవ్వకుండా ఇది ఏమి అన్యాయం?

శ్రీ కె.రామకృష్ణ:- ఎగ్జిక్యూటివ్ కౌన్సిల్ గురించి మేము మెన్షన్ చేశాము. మేము అడిగినదానికి రిప్లయి ఇస్తారా?

(అంతరాయం)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- జిల్లా పేరుతో పెట్టుకోకూడదు. రాయలసీమలో యూనివర్సిటీ అంతే కాని కర్నూలు, కడప, అనంతపురం జిల్లా అని అంటే కాదు. మంత్రిగారు క్లియర్‌గా చెప్పారు. రాజకీయాలు వద్దు.

(అంతరాయం)

శ్రీ కె.రామకృష్ణ:- అనంతపురం జిల్లా అనీ కాదు, కర్నూలు జిల్లా అనీ కాదు చిత్తూరు జిల్లాను తొత్తుగా చేసుకుంటున్నారు.

శ్రీ జి.ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- తొత్తులు, గిత్తులు అని అనడంకాదు. అవి అన్‌పార్లమెంటరీ. ఇది రాష్ట్రానికి సంబంధించిన యూనివర్సిటీ. రాష్ట్రంలో ఎవరికయినా ఇవ్వవచ్చు. గవర్నమెంట్ ప్రిరాగేటివ్. ప్రభుత్వం మంచి వారినే వేసింది. దానికి అనుమానం లేదు. రాష్ట్రానికి యూనివర్సిటీ కాని అనంతపురానికి కాదు. మీరు చెప్పినంతమాత్రాన మేము నేర్చుకోవలసిన అవసరం లేదు. University is for the State - not for a particular part of State. The Government has got power and we have appointed.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:- మేము తమకు ఇచ్చిన నోటీస్‌లో ఎగ్జిక్యూటివ్ కౌన్సిల్ గురించి స్పెషల్‌గా మెన్షన్ చేశాము. దాని గురించి రిప్లయి చెప్పకుండా, కేవలం వి.సి. మాట్లాడాలికదా అని అంటున్నారు. Have you gone through the Notice please?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ఆ యూనివర్సిటీలో అన్ని జిల్లాలవారు చదువుతున్నారు. ప్రభుత్వాన్ని డిక్టేట్ చేయకూడదు.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:- మేము ఇచ్చిన నోటీస్‌లో ఎగ్జిక్యూటివ్ కౌన్సిల్ గురించి ఉంది. అది లేనట్లుగా మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. కాబట్టి ఆ విషయాన్ని పరిశీలించి ఎగ్జిక్యూటివ్ కౌన్సిల్ విషయంలో తిరిగి ఆలోచిస్తారా లేదా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ జి.ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- ఎగ్జిక్యూటివ్ కౌన్సిల్ చేనప్పటికీ నేను జవాబు చెప్పాను. అది స్టేట్ సబ్జక్ట్. ఒక జిల్లాకని కాదు ఎగ్జిక్యూటివ్ కౌన్సిల్‌ని నామినేట్ చేసుకునే విషయం రాష్ట్రప్రభుత్వానికి ఉంది. రాష్ట్రప్రభుత్వం మంచివారినే వేయడం జరిగింది.

(అంతరాయం)

శ్రీ కె.సుబ్బరాజు:- గౌరవమంత్రివర్యులు యూనివర్సిటీ స్టేట్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ అని చెప్పారు. దానిలో ఎవరికీ అభ్యంతరం లేదు. కొంతమంది సభ్యులు అక్కడ శాసనసభ్యులు ఉంటే రాజకీయాలనేవి వస్తాయని చెప్పారు. అలాంటప్పుడు ఒక రాజకీయపార్టీకి సంబంధించినవారిని అందులోను ఓడిపోయినవారిని. అలా నియమించడం అనే దానిలో ఆంతర్యం ఏమిటని ప్రశ్నిస్తున్నాను. నాగార్జున యూనివర్సిటీ వైస్ ఛాన్సిలర్‌ని మార్చారు. ఈ యూనివర్సిటీకి సంబంధించి ఇంత జాప్యం చేయవలసిన అవసరం ఎందుకు వచ్చిందని తమద్వారా మంత్రిగారిని ప్రశ్నిస్తున్నాను.

శ్రీ జి.ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- త్వరలోనే యూనివర్సిటీ వైస్‌ఛాన్సిలర్‌ని నియమించడం జరుగుతుంది. జాప్యానికి కారణాలు చెప్పాను. గత ప్రభుత్వం నామినేట్

చేసిన నామినీ సర్చ్ కమిటీలో ఉన్నారు. కాబట్టి ఆయనను మార్చి క్రొత్త ప్యానల్ వచ్చాక త్వరలోనే వైస్‌ఛాన్సలర్ పోస్టును భర్తీ చేయడం జరుగుతుంది.

సభాసమక్షములో ఉంచిన పత్రములు

Mr. Deputy Speaker:- All the Papers to be laid are deemed to have been laid on the Table.

1. 10th Annual Report of A.P. Electronics Development Corporation Limited for 90-91 with audit reports etc.,

A Copy of the 10th Annual Report of A.P. Electronics Development Corporation Limited for the Year 1990-91 together with the Audit Report and the Comments of the Comptroller and Auditor General of India, in compliance with Sec.619 (a) (3) of the Companies Act, 1956

2. re- Notification of G.O.Ms. No:22, Rev. (Ex.II) dt. 20-1-1995 with rules.

A Copy of the Notification issued in G.O.Ms.No:22, Rev. (Ex.II) dated. 20-1-1995 relating to the Rules for conduct of Wholesale and retail trade in liquor by A.P. Devarages Corporation Limited as required under priviso 29 (2) of A.P. Ordinance No. 19 of 1994, dt: 29-12-1994.

3. Re- Notification ~~copies pertaining to~~ Panchayat Raj and Rural Development & R (Mdl.I) Department etc.,

Copies of the following notifications with which certain rules have been made pertaining to Panchayat Raj and Rural Development & R (Mdl.I) Department as required under Se.268 (4) of the A.P. Panchayat Raj Act, 1994.

1. G.O.Ms.No: 304, dt: 24-5-1994
2. G.O.Ms.No: 361, dt: 18-6-1994
3. G.O.Ms.No: 367, dt: 22-6-1994
4. G.O.Ms.No: 378, dt: 28-6-1994
5. G.O.Ms.Nos.434 to 437 dt: 15-7-1994.
6. G.O.Ms.No: 438, dt: 16-7-1994
7. G.O.Ms.No: 444, dt: 18-7-1994
8. G.O.Ms.Nos. 471 & 472, dt: 26-7-1994

9. G.O.Ms.No: 506, dt: 6-8-1994
10. G.O.Ms.No: 508, dt: 6-8-1994.
11. G.O.Ms.No: 515 dt: 17-8-1994
12. G.O.Ms.No: 559 dt: 5-9-1994
13. G.O.Ms.No: 626, dt: 28-9-1994
14. G.O.Ms.No: 662, dt: 15-10-1994
15. G.O.Ms.No: 703, dt: 5-11-1994
16. G.O.Ms.Nos. 877 to 880, dt: 3-12-1994
17. G.O.Ms.No: 898 dt: 10-12-1994
18. G.O.Ms.No: 913 dt: 21-12-1994
19. G.O.Ms.No: 923 dt: 28-12-1994
20. G.O.Ms.No: 63, dt: 1-2-1995
21. G.O.Ms.No: 72, dt: 4-2-1995
22. G.O.Ms.No: 123 dt: 8-3-1995.

ప్రభుత్వ బిల్లులు: (1) 1995, ఆంధ్రప్రదేశ్ సర్వే అండ్ బౌండరీస్ (సవరణ) బిల్లు ప్రతిపాదించబడినది.

Minister for Finance & Revenue Sri N. Chandra Babu Naidu:- Sir, with your permission, I beg to move for leave to introduce the Andhra Pradesh Survey and Boundaries (Amendment) Bill, 1995.

Mr. Deputy Speaker:- Motion moved.

The Question is:

That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Survey and Boundaries (Amendment) Bill, 1955.

(pause)

Motion was adopted and the Bill was introduced.

1995, ఆంధ్రప్రదేశ్ గ్రౌండ్ వాటర్ (రెగ్యులేషన్ ఫర్ డ్రింకింగ్ వాటర్ పర్పసెస్) బిల్లు
(ప్రతిపాదించబడినది)

Minister for Panchayat Raj & Rural Development and Rural Water supply Sri. (K.Ramachandra Rao):- Sir, with your permission, I beg to move for leave to introduce the Andhra Pradesh Ground Water (Regulation) for drinking Water purposes) Bill, 1995.

Mr. Deputy Speaker:- Motion moved.
"The question is:

That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Ground Water (Regulation for drinking Water Purposes) Bill, 1995.

(pause)

The Motion was adopted and the Bill was introduced.

1995 ఆంధ్రప్రదేశ్ మండల న్యాయ పరిషత్‌ల బిల్లు. (ప్రతిపాదించబడినది)

Minister for Services, Courts, Justice, Stationery & Printing (Sri T.Seetharam):- Sir, with your permission I beg to move for leave to introduce the Andhra Pradesh Mandala Nyaya Panchayats Bill, 1955.

Mr. Deputy Speaker:- Motion moved.

The Question is:

"That leave, be granted to introduce the Andhra Pradesh Mandala Nyaya Panchayats Bill, 1955."

(Pause) ·

Motion was adopted and the Bill was introduced.

1995-96 సంవత్సరమునకు బడ్జెటు (ఆదాయవ్యయ పట్టిక) గ్రాంట్ల కొరకు అభ్యర్థన

అభ్యర్థన నెం· II -గవర్నరు మంత్రి మండలి
అభ్యర్థన నెం· IV -ఎన్నికలు
అభ్యర్థన నెం· XI -సచివాలయము మరియు ఇతర వివిధ పరిపాలనా సర్వీసులు
అభ్యర్థన నెం· I -రాష్ట్ర శాసనమండలి
అభ్యర్థన నెం· XLVII -పర్యాటక శాఖ
అభ్యర్థన నెం· XXII -సమాచారం, ప్రచారం

Minister For Commercial Taxes and Legislative Affairs (Sri P. Ashok Gajapathi Raju):- Sir, with your permission, on behalf of the Hon'ble Chief Minister, I beg to move:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.2,49,89,000/- under Demand No: II - Governor and Council of Ministers."

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.69,41,98,000/- under Demand No. IV - Elections."

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.65,22,78,000/- under Demand No: XI - Secretariat and other Miscellaneous Administrative Services."

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.11,76,06,000/- under Demand No: I, State Legislature."

Minister for Tourism & Culture (Sri M. Narasimhulu):- Sir, with your permission, I beg to move:

That the Government be granted a sum not exceeding Rs.3,15,16,000/- under Demand No: XLVII - Tourism.

Minister for Commercial Taxes & Legislative Affairs (Sri P. Ashok Gajapathi Raju):- Sir, with your permission, on behalf of the Hon'ble Chief Minister, I beg to move:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.23,04,90,000/- under Demand No: XXII - Information and Publicity."

Mr. Deputy Speaker:- Demands moved.

All cut motions are moved.

DEMAND NO. IV - ELECTIONS Rs. 69,41,98,000/-

Sri P. Nageswara Rao:- Sir, I beg to moved.

To reduce the allotment of Rs. 69,41,98,000/- for Elections by Rs. 100/-

రాష్ట్రములో మండల జిల్లా పరిషత్తు ఎన్నికలలో తీవ్రమైన రిగ్గింగు జరిగినందుకు నిరసనగా.

Sri Vanka Satyanarayana:- Sir, I beg to moved.

To reduce the allotment of Rs. 69,41,98,000/- for Elections by Rs. 100/-

మున్సిపల్ కౌన్సిల్ మరియు విజయవాడ కార్పొరేషన్ ఎన్నికలలో ఇంపర్సినేషన్ జరుగకుండా అపుచేయలేనందుకు నిరసనగా.

Sri B. Bal Reddy:- Sir, I beg to move.

To reduce the allotment of Rs. 69,41,98,000/- for Elections by Rs. 100/-

రాష్ట్రంలో అన్ని జనరల్ ఎన్నికలలో మరియు స్థానిక ఎన్నికలలో ఫోటో కార్డుతో ఎన్నికలు జరుపనందులకు నిరసన తెలుపుచున్నాము.

Sri D. China Mallaiah:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 69,41,98,000/- for Elections by Rs. 100/-

స్థానిక సంస్థల ఎన్నికలలో ఎలక్షన్ నియమావళికి విరుద్ధంగా గుడంబా ప్రవహింపచేసిన, అధిక ఖర్చులు చేసినా అనేక అవకతవకలు జరిగినా తగు చర్య తీసికొనందుకు నిరసనగా.

Sri K. Subba Raju:- Sir I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 69,41,98,000/- for Elections by Rs. 100/-

విజయవాడ నగర పాలక సంస్థ ఎన్నికలకు లేదా బై ఎలక్షన్స్‌కు ఫోటా గుర్తింపు కార్డులు లేనందున.

DEMAND NO. XI - SECRETARIAT & MISCELLANEOUS ADMINISTRATIVE SERVICES Rs.65,22,78,000/-

Sri N. Raghava Reddy:- Sir I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.65,22,78,000/- for Sectt. & Miscellaneous administrative services by Rs.100/-

సచివాలయములో జరుగుచున్న రెడ్‌టేపిజం మరియు అవినీతిని అరికట్టనందుకు నిరసనగా.

Sri M.B. Chowhan:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.65,22,78,000/- for Sectt. & Miscellaneous administrative services by Rs.100/-

పై కేటాయింపు అల్ప సంఖ్యాక వర్గాల సంక్షేమానికై అభివృద్ధికి ఏమాత్రము సరిపోనందున నిరసిస్తూ తగ్గించాలని ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

Sri D. China Mallaiah:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.65,22,78,000/- for Sectt. & Miscellaneous administrative services by Rs.100/-

శాసన సభ్యునికి నియోజకవర్గములోని గ్రామాల మంచినీరు, రోడ్ల అభివృద్ధికి గత ప్రభుత్వం మాదిరి డబ్బు కేటాయించబడుట లేనందుకు నిరసనగా.

DEMEND NO. XLVII - TOURISM - Rs.3,15,16,000/-

Sri N. Narasimha Reddy:- Sir I beg to move:

To reduce the allotmentof Rs.3,15,16,000/- for Tourism by Rs.100/-

పానగల్లు, ఉదయసముద్రం చెరువు వద్ద టూరిజం శాఖ ఆధ్వర్యంలో గెస్టుహౌస్ నిర్మించనందుకు నిరసనగా.

Sri S. Venkata Veeraiah:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotmentof Rs.3,15,16,000/- for Tourism by Rs.100/-

ఖమ్మం జిల్లా పాలేరు నియోజకవర్గపరిధిలోని పాలేరు రిజర్వాయరువద్ద పర్యాటక కేంద్రంగా అభివృద్ధి పరచనందుకు నిరసనగా.

Sri B. Bal Reddy :- Sir I beg to move:

To reduce the allotmentof Rs.3,15,16,000/- for Tourism by Rs.100/-

హైదరాబాద్‌లోని కార్వాన్ నియోజకవర్గములో బాపూఘాట్‌ను పర్యటనా స్థలముగా యాత్రికులకై అభివృద్ధి యింతవరకు ఆర్. అండ్ బి. వారు చేయనందులకు నిరసన తెల్పుచున్నాము.

Sri K. Subba Raju:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotmentof Rs.3,15,16,000/- for Tourism by Rs.100/-

విజయవాడ నగరంలో గాంధీకొండ అభివృద్ధి, భవానీలంక నిర్మాణాలకు ప్రత్యేక కేటాయింపులు లేకపోవడం గురించి నిరసనగా.

Sri B. Bal Reddy:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotmentof Rs.3,15,16,000/- for Tourism by Rs.100/-

హైదరాబాద్‌లోని శాతం చెరువును సమారు 100 ఎకరములు స్వాధీనపరచుకొని టూరిజం సెంటరు అభివృద్ధి పరుస్తామని యింతవరకు అభివృద్ధి చేయనందులకు నిరసన తెల్పుచున్నాము.

Mr. Deputy Speaker:- Cut Motions moved:

12-50 మ. మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- బడ్జెట్ డిస్కషన్.

*శ్రీ గాదె వెంకటరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఈ డిమాండ్స్‌కి సంబంధించినంత వరకూ స్టేట్ లెజిస్లేచర్, గవర్నర్ అండ్ మినిస్టర్ అలాగే పరిపాలనకు సంబంధించినంత వరకూ సెక్రటేరియట్ స్టాఫ్ చాలా ప్రధానమయినవి. ప్రధమంగా ఎగ్జిక్యూటివ్, జ్యుడీషియరీ, లెజిస్లేచర్ అనేవి చాలా ప్రధానమయిన అంశాలు, వీటిని రాజ్యాంగంలో పెట్టుకోవడం జరిగింది. భారతదేశంలో మన రాజ్యాంగంలో ఫెడరల్ సెటప్ ఉంది. కానీ స్పిరిట్ వచ్చినప్పుడు యూనిటరీ. Our Constitution is federal in character and unitary in spirit. కానీ స్టేట్ అండ్ సెంట్రల్ రిలేషన్ చాలా ప్రధాన మయినది. అందుకు గవర్నర్ వ్యవస్థ చాలా ముఖ్యము. రాష్ట్రంలో కాంగ్రెస్ పార్టీ ఉండవచ్చు లేదా తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలో ఉండవచ్చు. కేంద్రంలో జనతా పార్టీ లేక ఇంకేదయినా ఉండవచ్చు. రాష్ట్రప్రభుత్వాలు కేంద్రప్రభుత్వంలో సమన్వయింగా ఉండాలి. అండర్‌స్టాండింగ్ ఉండాలి. రాజ్యాంగాన్ని గౌరవించే పరిస్థితిలో ఉండాలి. రాజ్యాంగానికి వ్యతిరేకంగా పోవడం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి మంచిది కాదు. రాజ్యాంగ నిర్దేశతలే గవర్నర్ వ్యవస్థ ఉండాలనీ, ఈ ఫెడరల్ సెటప్‌లో సమగ్రత, సార్వభౌమాధికారాలను కాపాడాలని, రాష్ట్రానికి, కేంద్రానికి మధ్య సుహృద్భావవాతావరణం నెలకొనాలనే ఉద్దేశ్యంతోనే ఈ గవర్నర్ వ్యవస్థను ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. కానీ ఈనాడు గవర్నర్ వ్యవస్థ గురించి రకరకాల వ్యాఖ్యానాలు వస్తున్నాయి. ముఖ్యంగా మన ముఖ్యమంత్రిగారు మొట్టమొదటి నుండి అంటే సెంట్రల్ స్టేట్ రిలేషన్స్ గురించి సర్కారియా కమీషన్ పని చేస్తున్నప్పటి నుండి కూడా గవర్నర్ వ్యవస్థను రద్దు చేయాలనే సిద్ధాంతాన్ని ఆయన అడ్వకేట్ చేస్తున్నారు. 1984లో జరిగిన సంఘటను గుర్తు పెట్టుకొని గవర్నర్ వ్యవస్థ మంచిది కాదని వారు చెప్పవచ్చుకానీ గవర్నర్ వ్యవస్థ మరియు అవసరము దేశ సమగ్రతకు సార్వభౌమాధికారానికి ఇది ఉండాలి. స్టేట్, సెంట్రల్ రిలేషన్ షిప్ పటిష్టంగా ఉండాలంటే గవర్నర్ వ్యవస్థ ఉండితీరాలి అని మనవిచేస్తున్నాను. I think it may be appropriate to speak about the relationship of C.M. with the Governor as far as the State of Tamil Nadu is concerned. తమిళ నాడు రాష్ట్రానికి సంబంధించినంత వరకూ గవర్నర్ మీద ఆ రాష్ట్ర శాసనసభలో ఒక తీర్మానం పాస్ చేయడం గూడా జరిగింది. కాన్‌ఫ్రంటేషన్ వచ్చింది. నేను దాని రెపరెన్స్ ఇస్తున్నాను. మన ముఖ్యమంత్రిగారు ఆ తీర్మానాన్ని సమర్థించడం జరిగింది. డి.ఎం.కె. ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడు గూడా ముఖ్యమంత్రిని ప్రాసిక్యూట్ చేయడానికి గవర్నర్‌కి పర్మిషన్ ఇచ్చే అధికారం ఉందాలేదా అనే సమస్య మీద మద్రాస్ హైకోర్టులో జస్టిస్ శ్రీనివాస్ మరియు తంగమణి జడ్జిమెంట్ ఇవ్వడం జరిగింది. గవర్నర్ వ్యవస్థను

* An asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

వద్దు అనడం మంచిది కాదనీ మనవిచేస్తున్నాను. ఎవరికీ గవర్నర్ ఆక్షనీ క్వశ్చన్ చేసే అధికారం లేదు. అందుకే మద్రాస్ హైకోర్ట్ రెండుసార్లు జడ్జిమెంట్ ఇవ్వడం జరిగింది. మన ముఖ్యమంత్రిగారు ఆ మద్రాస్ హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు మీదగానీ, అక్కడి గవర్నర్ చర్యలనీగానీ, అక్కడి రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి కేంద్రప్రభుత్వానికి మధ్య ఉన్న రిలేషన్‌షిప్ మీదగాని వ్యాఖ్యానించడం సమంజసం కాదని మనవిచేస్తున్నాను. జయలలిత వర్సస్ డాక్టర్ చెన్నారెడ్డి కేసులో 27-4-95 క్లియర్ గా తీర్పు ఇవ్వడం జరిగింది. For the misdeeds of the మిస్ జయలలిత C.M of Tamilnadu somebody filed a petition. Before Madras High Court నామినేటెడ్ గవర్నర్ ఉంటే ఉపయోగము లేదు. గవర్నర్లకు పవర్స్ లేవు. ముఖ్యమంత్రికి మాకు పవర్స్ ఉన్నాయనేమాట మన ముఖ్యమంత్రి గారు అనడం మంచిది కాదు. ఈ గవర్నర్ వ్యవస్థ గురించి తూలనాడడం మంచిదికాదని మనవిచేస్తున్నాను. లెజిస్లేచర్‌కి సంబంధించినంత వరకూ అశోక గజపతిరాజుగారు అన్నారు. It is a well established Principle. పాలసీ మాటర్స్‌కి సంబంధించినంతవరకూ, ముఖ్యమంత్రిగానీ, మంత్రులు గానీ ఏదయినా శాసనసభా కార్యక్రమాలు నడిచేప్పుడు బయట ప్రకటనలు చేయడం మంచిది కాదు. ప్రివిలేజ్ క్రిందకు వస్తుంది. ఈ విధంగా శాసనసభ జరిగేప్పుడు విధానపరమయిన నిర్ణయాలు బయట ప్రకటించడం సమంజసం కాదు. వారి ప్రభుత్వం వచ్చి 100 రోజులయిన సందర్భంగా పత్రికా ఇంటర్వ్యూలో క్రియేషన్ ఆఫ్ కర్షక పరిషత్ అని ప్రకటన చేయడం ఎంతవరకూ సమంజసం. ఈ రాష్ట్ర శాసనసభను అగౌరవ పరచినట్లు అవుతుంది. కన్‌స్ట్రక్షన్ ఆఫ్ కాలేజ్ బిల్డింగ్స్ విషయంలో దాదాపు రు.24 కోట్లు బడ్జెట్‌లో శాంక్షన్ చేస్తున్నామనీ చెప్పడం జరిగింది. అసెంబ్లీ నడుస్తోంది. డిమాండ్స్ ఉన్నాయి. అలా చెప్పడం ఎంత వరకూ సమంజసమనీ అడుగుతున్నాను. ప్రధాన మంత్రిగారు అక్షరాస్యత కార్యక్రమం క్రింద ఒక్కొక్క ఇంటి నుండి పాఠశాలకు వెళుతున్న ఒక విద్యార్థికి 10 కిలోల బియ్యం ఇస్తామనీ చెప్పడం జరిగింది. దానిమీద కూడా ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పడం ఎంతవరకూ సమంజసమనీ అడుగుతున్నాను. I request the Hon. Chief Minister. He may be elected with absolute majority, but he must respect the House and follow the traditions and conventions. సభా సాంప్రదాయాలను గుర్తించవలసిన బాధ్యత ముఖ్యమంత్రిగారి మీద ఉంది. అలా కాకుండా ఎప్పుడుపడితే అప్పుడు బయట విధానపరమయిన ప్రకటనలు ఇవ్వడం సమంజసం కాదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇది ప్రివిలేజ్ క్రిందకు వస్తుంది. మేము ప్రివిలేజ్ మోషన్ ఇస్తే స్పీకర్‌గారు రిజెక్ట్ చేస్తున్నారు. స్టేట్ లెజిస్లేచర్‌కి సంబంధినంతవరకూ He may be permitted. I am not speaking against the Chair. I would like to request Chair. It is a matter of suggestion. ఎప్పుడయినా ఏ సభ్యుడయినా ప్రివిలేజ్ మోషన్ ఇచ్చినప్పుడు రిజెక్ట్ చేసినట్లయితే కారణాలు చెప్పమనీ అడిగేది లేదు కానీ ప్రివిలేజ్ మోషను ఎవరు ఇచ్చింది దేనిసందర్భంలో ఇచ్చింది. చెప్పాలనీ సజెక్ట్ చేస్తున్నాను. I am not finding fault with the Chair. నేను ఇదివరకు అంటే 67 మొ" 72 వరకు శాసనసభ్యుడిగా ఉన్నప్పుడు ప్యానల్‌ఛైర్మన్‌గా ఉన్నాను. I also conducted the House number

of times in five years. రూలు 304 మరియు అడ్జర్న్‌మెంట్ మోషన్ రిజెక్ట్ చేసినప్పుడు గాని స్పీకరుగారు రీజన్స్ చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. కాని రిజెక్ట్ చేస్తున్నామన్నమాట ప్రజలకు తెలియాలి. అంటె ఎవరు తీర్మానము యిచ్చినది, ఏ సందర్భంగా ఇచ్చినది స్పీకరు గారు చేయవలసిన అవసరముంది. ఏమయినా రాష్ట్రంలో జరిగితే వాటి గురించి అపోజిషన్ పార్టీలవారు ప్రజల తరపున ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకురావలసిన బాధ్యతవుంది ఏది ఏమయినప్పటికీ ముఖ్యమంత్రిగారు బయట ఇలా శాసనసభ జరిగేప్పుడు విధానపరమయిన నిర్ణయాలు ప్రకటించరాదని. నా అభిప్రాయం. మేము సప్లిమెంటరీస్ అడుగుతున్నాము. సమాధానాలు రావడం లేదు. ఆజ్ ఎ మ్యాటర్ ఆఫ్ సజెషన్ సమాధానం చెప్పించవలసిన బాధ్యత స్పీకర్‌గారి మీద అంటే అక్కడ ఛైర్‌లో
1-00 మ. కూర్చున్నవారి మీద ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. సప్లిమెంటరీలకు సమాధానం చెప్పనీయకుండా, అవాయిడ్ చేసి అసలు ప్రశ్నలనే అడగనీయకుండా చేయడం అన్నది మంచిది కాదు. ఎవరు ఏ పక్షంలో వున్నా, ప్రతిపక్షంలో వున్నా, అధికార పక్షంలో వున్నా యిలా సభా సంప్రదాయాలను పాటించవలసిన బాధ్యత మనందరిపైనా వుంది. మరి ఈ విషయాలను మీరు ఆలోచించండి. ముఖ్యమంత్రిగారికి సంబంధించినంత వరకూ ఆయన విధానాలకు, నిర్ణయాలకు మనం చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. వారు ఏదైనా ప్రభుత్వంలో మంచి జరిగితే తమ ప్రతిభలనీ లేకపోతే అధికారుల, మంత్రుల ఐ.ఏ.యస్‌ల బాధ్యతని తెలుపుతారు. అలాంటి తప్పు అభిప్రాయాలను ప్రజలకు కలుగచేసే ముఖ్యమంత్రిగారి స్వభావం మంచిది కాదు. పాలసీ స్టేట్‌మెంట్స్ యివ్వవలసి వచ్చినప్పుడు ఒక్క ముఖ్యమంత్రిగారే చేయాలని, ఎవరైనా పాలసీ మాటర్స్ సంబంధిత మంత్రులు చేసినట్లయితే, ఆ అధికారం నా ఒక్కడిదే, మీరు చెప్పడానికి, చేయడానికి వీలు లేదని ముఖ్యమంత్రిగారు అంటున్నారు. ట్రాన్స్‌పోర్ట్ మినిస్టరుగానీ, ఫారెస్టు మినిస్టరుగానీ, హోమ్ మినిస్టరుగానీ ఏదైనా స్టేట్‌మెంట్స్ యివ్వడం జరిగితే, నేనే సర్వాధికారిని నాకు తెలియకుండా ఎవరూ పాలసీ స్టేట్‌మెంట్స్ చేయకూడదు అనే విధానం ఏదైతే అవలంభిస్తున్నారో అది డెమోక్రటిక్ పద్ధతికి విరుద్ధం. ఆయన నిర్ణయాలకు, తప్పు ఒప్పులకూ దేనికీ మంత్రులు అనగా మీరు సమాధానం చెప్పరు, వ్యతిరేకించరు, ఒక్క చప్పట్లు కొట్టడం మాత్రమే మీకు తెలుసు. ముఖ్యమంత్రిగారికి నా మనవి ఏమిటంటే ప్రజాస్వామ్య పద్ధతులకు అనుగుణంగా, చట్టం పరంగా, రాజ్యాంగపరంగా మంత్రులను, శాసన సభ్యులను అందరినీ గౌరవించాలనే శాసన సభా సంప్రదాయాన్ని వారు తప్పనిసరిగా పాటించాల్సి వుంది. వాటికి విరుద్ధంగా ప్రవర్తించకండి. స్టేట్‌మెంట్స్ విషయములో చంద్రబాబు నాయుడు గారికి కూడా ఎగ్జంప్షన్ లేదు. ఉదాహరంకు అధికారంలోకి రాగానే చంద్రబాబు ఒక సర్క్యులర్ మాత్రం పంపారు. అది ఈ ప్రభుత్వానికి డబ్బు అవసరం వుంది. చాలా కష్టంగా వుంది. నిధులు లేవు, కనుక ఒక్క జీతాలు తప్ప వేరే ఏవీ కూడా డబ్బు శాంక్షను చేయకూడదని, సర్క్యులర్ అందరికీ పంపబడింది. దాని గూర్చి అందరూ తలోరకంగా మాట్లాడుకున్నారు. అది విన్న ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ సర్క్యులర్ ఎలా వచ్చింది? ఎవరు పంపమన్నారు? ఎలా యిచ్చారంటూ వెంటనే దానిని ఉపసంహరించుకున్నారు.

చంద్రబాబునాయుడుగారి విషయమే యిలా అయితే వేరే మంత్రుల సంగతి యింక ఎలా వుంటుందో చెప్పండి. అది వేరే ఎవరూ చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. అలాగే అధికారులకు సంబంధించినంతవరకూ సివిల్ సప్లైస్‌కు సంబంధించిన ఒక జి.ఓను యిచ్చి, అది రేషన్ కార్డ్స్ ఏరివేతకు ఆర్డర్స్ Weeding out కి అధికారము యిచ్చినారు గాని కార్డులు లేని వారికి అనగా Inclution ఇవ్వలేదు. ఈ జి.ఓ ఎలా యివ్వబడిందో ముఖ్యమంత్రి తనకు తెలియదని, దానిని ఎవరు యిచ్చారని అంటూ తిరిగి దానిని రద్దు చేయమన్నారు. మరి ఈలాంటి పద్ధతులు ముఖ్యమంత్రిగా వారు అనుసరించడం ఎంతవరకు ధర్మం? ఈ విధానం అవలంబించడం వారికి మంచిది కాదు. ప్రభుత్వం అంటే మంత్రులకూ, ముఖ్యమంత్రికీ సంబంధితాధికారులకూ సత్సంబంధాలు వుండాలి. వారు చెప్పేది ఒకటి. చేసేది మరొకటి. చెప్పిన కార్యక్రమాలను చేటినీ, యిచ్చిన ఆర్డర్స్‌ను చేటినీ ఇంప్లిమెంట్ చేయడంలేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు సర్వంసహాధికారం నాదేనంటూ ఇంప్లిమెంటేషన్లో మంత్రులు చెప్పినా, ఎవరు చెప్పినా టాప్ టు బాటమ్ తనదే అధికారం అనడం ఎంతవరకు సమంజసమో మీరు చెప్పండి. Is it a good principal? Is it a good convention? అలాగే కమర్షియల్ టాక్స్ విధించడంలో సర్చార్జ్ విషయంలో అభిప్రాయాలు ఎలా వెలువరించారో చూడండి. ఒకసారి ప్రజలపై పన్ను వేసి, తరువాత ప్రభుత్వం అవసరం లేదు, యిందులో తన ప్రమేయం లేదనడం, పన్ను తీసివేయమనడం, అధికారులపై నెపం వేయడం ఎంతవరకూ సమంజసం అన్నది ఆలోచించండి. అందువల్ల నా మనవి ఏమిటంటే ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ రాజ్యాంగాన్ని గౌరవిస్తూ ఈ రాష్ట్ర పరిపాలన సవ్యంగా కొనసాగించాలంటే ఉద్యోగస్తులతో సత్సంబంధాలు పెట్టుకోవాల్సి వుంటుంది. అప్పుడే రాజ్యాంగబద్ధంగా పరిపాలన సక్రమంగా కొనసాగుతుంది. చంద్రబాబు నాయుడు గారూ ఈనాడు ఒక సంఘటన జరిగింది. ఫారెస్టు డిపార్టు మెంటులో స్వలాభం కోసం ఒక ఆఫీసరు సంక్షేమ కార్యక్రమాల కోసం అంటూ ఉద్యోగస్తులనుండి వారి జీతాలనుండి డబ్బును వసూలు చేసి ప్రభుత్వానికి అందజేశాడు అతనికి ప్రమోషను యివ్వబడింది. This sort of sycophancy either of the Minister or the Chief Minister is not desirable. It is disastrous to the administration and also state పొగడటం కాదు. మీలోనూ వున్నారు. మాలోనూ వున్నారు. కానీ ఈ స్పైకోఫాన్సీ అన్నది డిజైరబుల్‌కాదు అని మీ అందరికీ తెలియజేస్తున్నాను.

ఒక పోస్టులు భర్తీ చేయడం విషయంలో ఆలోచిస్తే, అయ్యా, మీరు అధికారంలోకి రాకముందు, ఎక్సైజ్ కానిస్టేబుల్స్‌ను రిక్రూట్ చేయాలనే విషయంలో పద్ధతి ప్రకారం రెగ్యులర్‌గా వారిని ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్‌చేంజుల ద్వారా పిలిచి నిర్వహించి, న్యాయంగా ధర్మంగా నోటిఫికేషన్ ఇష్యూ చేశాము. మేము వాటిని పూర్తిగా నిర్వహించాము యిప్పుడా పోస్టులు కూడా రద్దు చేశామనడం ఏం న్యాయం? అలాగే ఈనాడు టీచర్స్ విషయానికి వస్తే కాంగ్రెసు పార్టీ వారు అలా చేశారు, యిలా చేశారంటూ అంటున్నారు. ఇది సమంజసమైన పద్ధతేనా? టి.డి.పి. ప్రభుత్వం ఒక కమిటీ వేసింది. అందులో ఎం.ఎల్.ఏ కలెక్టరు జాయింట్ కలెక్టరు తో కూడిన కమిటి అప్పటి టి.డి.పి. ప్రభుత్వము నియమించింది. ఈ విధానాన్ని It is questioned in a court of law.

మీరు వేసిన జి.ఓ.ను కొట్టి వేయడానికి మూడు సంవత్సరాలు పట్టింది. మేము అధికారానికి వచ్చిన తరువాత, 1989లో వచ్చినా, 92 వరకూ కోర్టులో ఈ రిట్‌వుంది. దానిని కోర్టు డిస్మిస్ చేసింది. అందువల్ల కొత్త పద్ధతులను అవలంభించడానికి మీరు వేసిన జి.ఓ.ను కొట్టి వేయడానికి మూడు సంవత్సరాలు పట్టింది. మేము అధికారానికి వచ్చిన తరువాత, 1989లో వచ్చినా, 92 వరకూ కోర్టులో, అవలంభించడానికి ఒక కొత్త జి.ఓను. ఇష్యూ చేశాము. రిక్రూట్‌మెంట్స్ కూడా చేశాము. పరీక్షలు కండక్టు చేశాము. ఎటువంటి కంప్లైంట్స్ లేకుండా పూర్తి చేశాము. అంటే మీరు మళ్ళీ సుప్రీం కోర్టుకు పోవడం, ఎంతవరకు సమంజసమో ఆలోచించండి. దానిని బట్టి మీరు ఇంతవరకూ చేసిన అప్పాయింట్ మెంట్స్ అన్నీ కూడా డబ్బును సంపాదించడానికి మాత్రమే చేశామన్న మాట నిజమైనదికాదు. అలా అనడం మంచి పద్ధతికాదు. ఎందుకంటే ఏదో విధంగా గత ప్రభుత్వం చేసిన వాటినన్నిటినీ రద్దు చేసి, ఇది రద్దుల ప్రభుత్వం అనీ పేరు తెచ్చుకొనే పద్ధతి మంచిది కాదు. దేనికైనా మంచీ, చెడూ, రెంటి విచక్షణా వుండాలి. ఈ పద్ధతి మంచిది కాదని మేము చెపుతున్నాము. లాస్టు టైము కూడా మీరు ప్రభుత్వం లోకి రాగానే విలేజ్ ఆఫీసర్లను ఎబాలిష్ చేశారు. అలాగే పంచాయతీ రాజ్‌లను చేయాలని చూశారు. మంచీ చెడులన్నవీ అన్ని చోట్లా వుంటాయి. ఎప్పటికీ అవతలివారే చెడ్డవారినీ చెప్పడం మంచి పద్ధతికాదు. ఎరర్ ఈజ్ హ్యూమన్. సింపుల్‌గా కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం వారు తప్పు చేశారనడం మంచిది కాదు. అందులోనూ మంత్రులూ, శాసన సభ్యులూ అంతా చెడ్డవారు కాదు. అలాంటి తప్పుడు ఆలోచనా విధానం మంచిది కాదు. ఏమైనా మిసప్రాప్రియేషన్స్ వుంటే పట్టుకోండి. మేము ఎప్పటికీ తప్పు పట్టం. తప్పు ఎవరు చేస్తే ఏమిటి? టి.డి.పి వారు చేసినా, కాంగ్రెసు వారు చేసినా పట్టుకుని సివియర్‌గా పనిష్మెంట్ యివ్వండి. అరెస్టు చేయండి. రోట్ చేయండి. అంతేగానీ ఏదో, దురుద్దేశ్యంతో కాంగ్రెసు వారే తప్పు చేశారు. తక్కిన వారు చేయరనడం మంచిది కాదు. కనుక ఈ విషయాలను ఆలోచించండి.

ఇక చంద్రబాబు నాయుడుగారు గవర్నమెంటు ప్లీడర్స్‌ను గూర్చి మాట్లాడారు. ఏదో మేము రిజర్వేషన్స్ పెట్టాము. మేమున్నదే బలహీన వర్గాల, హరిజనుల వారి కోసమే వున్నాము. వారిపై మాకు ఎంతో ప్రేమ వుంది అంటున్నారు. దీనికి సంబంధించిన జి.ఓ. ఇష్యూ చేశారు. 18-1-1995న హైకోర్టులో గవర్నమెంటు ప్లీడర్స్‌ను అప్పాయింట్ చేసుకున్నారు. అందులోకి కులాలజోలికి నేను పోను. మీరు అందులో ఎంతమంది బలహీన వర్గాల ప్రాతినిధ్యం యిచ్చారు? పేద ప్రజానీకం మీద మాకే ప్రేమ అనీ ఉపన్యాసాలు యివ్వడం కాదు. కాంగ్రెసు వారికి లేదు కనుక ఆ భాగ్యవంతులు మిమ్ముకలను నాశనం చేశారనీ అనడం రెచ్చగొట్టడం కాదు. మీరు మీ ప్రభుత్వం యింతవరకూ ఈ ప్లీడర్స్ విషయంలో ఎంతమంది హరిజనులకు యిచ్చారు. నర్సింహులు గారు ఈ జి.ఓ గురించి చాలా మాట్లాడుతారు. ఇండిపెండెంటుగా వున్నప్పుడు మరీ ఎక్కువగా మాట్లాడేవారు. ఇప్పుడు క్యాబినెట్ హోదాలో వున్నారు. 18-1-1995లో గవర్నమెంటు ప్లీడర్స్‌ను రిక్రూట్ చేసుకున్నారు అందులో ఈ బలహీన, పేద, హరిజనులకు, ఎంత శాతం కేటాయించారు చెప్పండి? ఈ సభలో యిక్కడే మీరు ఈ కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం బలహీన వర్గాల వారినీ, హరిజనులను తీసి వేసి రెడ్లనూ, దొడ్లనూ వెనువేసుకునీ తిరుగుతున్నదనీ ఆనాడు మీరన్నారు. మరి ఈ జి.ఓ. ప్రకారం ఎంతమందికి మీరు యిచ్చారో, తెలియజేయవలసిన
1.10 బాధ్యత మీకు వుంది. 13-3-1995 తారీఖున అసిస్టెంటు గవర్నమెంటు ప్లీడర్సును మ. ఎ.పి.ట్రిబ్యునల్‌లో చేయడం జరిగింది. For how many people

belonging to the weaker sections, minorities, Harijans and backward classes you have given and included? అందరికి న్యాయం చేయలేము. అది నేను ఒప్పుకొంటాను. మీరు చెప్పేది ఒకటి చేసేది ఒకటి. అవసరం వస్తేనేమో ముస్లిములను హరిజనులకు వ్యతిరేకం, బలహీన వర్గాలకు వ్యతిరేకం మీ ప్రభుత్వం ఇట్లా చేసింది అని చెప్పేడటువంటి ఉపన్యాసాలు నేను విన్నాను అంటున్నాను. మేము తప్పుచేస్తే చేశామని అనుకొందాము We are going to accept. మేము ఎందుకు ఓడిపోయామో కారణాలు మాకు తెలుసు. మీరు చేసేటవంటిది చేయండి. దేశానికి మంచి చేయండి. అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేపట్టండి, సంతోష పడతాము. We will not oppose those things. ప్రతి మంత్రి, ప్రతి సభ్యుడు మాట్లాడుతూ మీ ప్రభుత్వంలో ఏమి చేశారు? మీరు ఎట్లా చేశారు ముఖ్యమంత్రిగారు చేయకూడదా అని మీరు మాట్లాడడం మంచి సాంప్రదాయం కాదు, మంచి పద్ధతి కాదు అని నేను మీ అందరికీ మనవిచేస్తున్నాను. అధికారానికి వచ్చిన తరువాత ఎన్ని ఆర్డినెన్సు జారీ చేశారనే విషయం మనవిచేస్తున్నాను. రాజకీయ ఒత్తుడులకులొన్నై మార్కెటింగ్ ఆర్డినెన్సు జారీ చేశారు. To gain political advantage and even when they have when they have not completed their term and without knowing anything దానిని మీరు ఆర్డినెన్సు ద్వారా జారీ చేశారు. ఈవిధమైనటువంటి సాంప్రదాయం, కన్వెన్షన్ ఏది అయితే ఉన్నదో అది మంచిది కాదు. మార్కెటింగు కమిటీస్‌కు సంబంధించి డివిజన్ బెంచి నుంచి సుప్రీం కోర్టుకు పోతున్నారు. అట్లానే పంచాయితీరాజ్‌కి సంబంధించిన బిల్లులో కాన్‌ఫ్లిక్టు వచ్చినప్పుడు, ఎవరైనా సరే మీ ఇష్టం వచ్చిన ప్రకారం చేస్తాము అనడం కోర్టు తీర్పు మీకు వ్యతిరేకంగా అశేషప్రజానీకం మాకు అండ ఉన్నదని మేము కోర్టు తీర్పు ఖాతరు చేయవలసిన అవసరం లేదని అనే ధోరణి ఏదైతే ఉన్నదో ఆ పద్ధతి ఉన్నదో అది మంచి సంస్కృతి కాదు. ప్రజాస్వామ్యానికి వస్తే కోర్టు న్యాయం చట్టం చెప్పింది అంటారు. మీ పద్ధత, విధానం గురించి మీ ఆలోచన సరళిని చెప్పమని మి అందరికి మనవిచేస్తున్నాను. అట్లానే ఉదాహరణకు మిగిలిన జిల్లా పరిషత్తు ఎన్నికలు ఉన్నాయి. మీ విధానము ఏమిటి? అడ్వకేటు జనరల్‌గారు ఉన్నారు. ఆయన పాలసీల గురించి మాట్లాడుతున్నారు. టివర్సు పోస్టులు ఉన్నాయి. మేము చేసినటువంటివి రద్దు చేసినట్లు చేసి మరల ఇంటర్వ్యూలకు పిలిచి ఎగ్జామ్స్ కండక్టు చేసి మా ప్రభుత్వం చేసిందని విధాన ప్రకటనలు చేయడం ఎంతవరకు సమంజసం ఈ విధానము మంచిది కాదు. When there was a dispute between the Election Commission and the State Government you have got stay from the High Court. It is good precedent to disrespect the election Commission Is it good principal that you are adopting? నేను ఫర్దర్‌గా మాట్లాడుతున్నాను. ఒక ఇష్యూ అడ్వకేటు జనరల్‌కు పంపించామని చెప్పినారు ముఖ్యమంత్రిగారు నేను అన్నీ రాశాను ఎవిడివిట్ తయారు చేశాను అని అంటారు. సీనియర్ అడ్వకేటు ఇక్కడ ఉంటారు. అడ్వకేటు ఆన్ రికార్డు అక్కడ ఉంటారు. లక్షలాది రూపాయలు ఖర్చుపెట్టినా ఈ ప్రావర్టీ సేఫ్‌గార్డుకు మంచి అడ్వకేటును పెడతామని

చెప్పినటువంటి ముఖ్యమంత్రిగారు ఆ తరువాత జరిగిన చరిత్ర ఏమిటో మనం చూసినాము. మీరు నియమించిన సీనియర్ అడ్వకేటు అప్పియర్ కాలేదు. You have kept quiet on that. That shows the weakness on the part of the Government. మీ అడ్వకేటు జనరల్ వెళ్ళాడు సుప్రీం కోర్టులోని మాట పేపర్లో మీరు చూసే ఉంటారు. The Advocate-General can advise the State Government. But, he cannot dictate terms. He cannot issue policy statements openly. I request the Chief Minister to make a note of the situation and set right matters. This Advocate-General or some one-whoever he may be - I am questioning X. Y. or Z. ఈ పద్ధతి ప్రకారం వాళ ఇష్టం వచ్చినట్లు మాట్లాడే పద్ధతి బాగాలేదని మీ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. అధికారుల బదిలీ ఏ విధంగా జరిగింది? మోహనరెడ్డి జనత్‌హౌస్సెస్ అయితేనేమి, పన్వర్ విషయం అయితే నేమి లేకపోతే ఎం.ఒ.యు.లకు సంబంధించిన విషయం అయితే నేమి సెలవు పెట్టి వెళ్ళడం జరిగింది. ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయడం జరిగింది. మన రాష్ట్రంలో మంచి ఆఫీసర్లు చాలామంది ఉన్నారు. వాళ్ళతో సత్సంబంధాలు ప్రభుత్వం కలిగి ఉండాలి. నీతి, నిజాయితీగల ఆఫీసర్లను మనం గౌరవించాలి. వారిని ఇష్టం వచ్చినట్లు మనం వాడుకోవడానికి వీలులేదు. మనం చెప్పింది విననంత మాత్రాన వాళ్ళను ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయడం ఇబ్బంది పెట్టడం మంచి సాంప్రదాయం కాదు అనే మాట మీ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. అందువల్ల రిలేషన్‌షిప్ ఏది అయితే ఉన్నదో నిన్న ఒక ఇన్‌సిడెంటు జరిగింది. దానిని మనము చర్చించినాము. I do not want to go into that. Every one knows about it. Everyon knows the Ananthapur incident.ఎం.ఎల్.ఎ.లు అధికార దర్పంతో ఉండడంతో, ఆఫీసర్లు అందరూ భయపడు తున్నారు. ఆఫీసర్లను కొడుతున్నారు. ఈ విధంగా మహబూబునగర్ జిల్లాలో జరిగింది. తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో, శ్రీకాకుళం జిల్లాలో జరిగింది. శాసన సభ్యులైనటువంటి వారు మంత్రులు అయినటువంటి వాళ్ళు అధికార దర్పంతో, అధికారుల మీద పెత్తనం చెలాయించి వారిని భయపెట్టడం మంచిదికాదు. మనం కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తే, అశేషప్రజానీకం ఉన్నది. ఈ నాడు మనం ఎన్నికలకు పోకపోవచ్చు. మనం ఎలక్షన్నుకు పోయేటప్పుడు చాలా మంది మన పద్ధతిని నడవడిని గమనిస్తూ ఉంటారు. దీని విషయం కూడా మనమందరం ఆలోచించుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. పేర్లు ఎత్తను కానీ రాష్ట్రంలో రాజకీయాలకు సంబంధించినంతవరకు. I do not want to mention the names. But, those who are not in power and those who are not connected with the administration are commenting on the allocation of portfolios. How is it justified? ఆయనకు చెప్పే హక్కు మాకు లేదు. టి.టి.డి ట్రస్టు బోర్డువిషయం తప్పుకోవాలని అనడంలో All the policy statments and the administrative acts so far... ఏవిధంగా అంత:పుర రాజకీయ్యాలు జరుగుతున్నాయో గమనించండి. మేము పిచ్చి పిచ్చి పనులు చేస్తే ఊరుకోము. టి.టి.డిలో, ట్రస్టులో, ప్రైవేటు లాడ్జిలు. ఇవి అన్ని ఎందుకు మాట్లాడుతున్నాను. ఏవిధంగా అనుకొంటే ఉండవలసిన దగ్గుపాటి వ్యాఖ్య, చంద్రబాబు కామెంటు దాని మీద వచ్చేటప్పటికి దగ్గుపాటి అయ్యా నేను అనవలసి ఉండవలసిన మాట కాదు. ఒక ప్రకటన, మరల దానికి కొంతరు స్టేటుమెంటు వస్తుంది. ఈ విధంగా

పరిపాలన అనేది ముగ్గురు, నలుగురు నిర్వహించేది కాదు. వాళ్ళకు ఇష్టమైనప్పుడు వేళ్ళ స్టేటుమెంటు వేళ్ళకు ఇష్టం కాని అప్పుడు వాళ్ళ స్టేట్‌మెంటు రాజకీయాలతో పాడు చేయకుండా మంచి పద్ధతి ప్రకారం చేయవలసిందిగా ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తున్నాను. మన ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో పార్లమెంటులో కమిటీ వచ్చింది. డిమాండ్సు వచ్చినపుడు కమిటీస్ ఏర్పాటు చేసి ఏ సబ్జెక్టు మీద ఎవరికైతే ఇంటరెస్టు ఉంటుందో చర్చ చేసి కమి రూపంలో మరల పార్లమెంటుకు రావలసిన పద్ధతి ఏది అయితే ఉన్నదో అది మంచి సాంప్రదాయం కాంప్లిమెంటు కూడా వచ్చింది దేశం మొత్తం మీద. ఇక్కడ కూడా మన గౌరవనీయులైన స్పీకర్‌గారు రామకృష్ణుడు గారు ఈ పద్ధతి బాగుందని చెప్పినారు. Let us experiment it. We will approve and recommend the decision of the Hon'ble Speaker. ఈ పద్ధతి మనం ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఏది అయితే పార్లమెంటులో అనులులోనున్న పద్ధతి మనం అమలు పరచాలి. ఆ ప్రకారం మనం కూడా స్టేటు లెజిస్లేచర్‌కు సంబంధించినంతవరకు చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. మన ముఖ్యమంత్రిగారు ఎన్నికల మ్యానిఫెస్టోలో కృష్ణపట్నం థర్మల్ స్టేషన్‌యొక్క అగ్రిమెంటు కుంభకోణంతో నిండి పోయిందని కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం కోట్లాది రూపాయలు తీసుకొని నిర్ణయం తసుకొన్నటని తెలియచేసినారు. I do not want to indulge in such wild allegations, I do not want to do that. తాను అధికారానికి వచ్చిన తరువాత దాని మీద మేము మరల హౌస్‌కమిటీ వేశాము అని చెప్పారు. దీంట్లో ఏదో కుంభకోణం ఉన్నది. కుంభకోణాలు అని ఆరోపణలు చేసేటటువంటి వాడను కాదు. కాని ప్రజలు మిమ్ముల్లను గూర్చి అనుమాన పడవలసిన అవసరం వస్తుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ కృష్ణపట్టణం మీద మీరు నిర్ణయం తీసుకొంటారా? ముద్దు కృష్ణమనాయుడు సుప్రీం కోర్టులో దావా వేసినారు. మీరు ఎన్నికలు ముందు ఒక మాట ఎన్నికలు తరువాత ఒక మాట. కృష్ణపట్టణం థర్మల్ స్టేషన్ మీరు రద్దు చేస్తామని సూత్రం ఒక పేపర్లో చదివాను. అర్ధరుప ఇంతవరకు భేవ అనుమానానికి తావు ఇస్తుంది. The people will suspect the attitude of the Government in cancelling the Krishna-patnam contract. ఈ రాష్ట్రం యొక్క ఇన్‌కంకు సంబంధించినంత వరకు మీకు తెలుసు. మనకు ఎక్కువ ఆదాయం వచ్చేది సేల్సు ట్యాక్స్ మీద వస్తుంది. ఈ సంవత్సరం 3,600 కోట్ల రూపాయలు వస్తుందని మన మంత్రిగారు చెప్పారు. దాని మీద సర్‌చార్జి పన్ను 200 కోట్ల రూపాయలు వస్తుందని అన్నారు. It is the net revenue collected in addition to the tax devolved by the Government of India. Actually from Government of India you are receiving in so far as the State Government is concerned. ఎక్సైజ్ డ్యూటీస్ కానీయండి ఆర్టికల్ 275 గ్రాంట్సు కానీయండి లేకపోతే పబ్లిక్ లోన్సు కానీయండి పబ్లిక్ డబ్బు కానీయండి వరల్డు బ్యాంకు ఎయిడ్ కానీయండి యూనియన్ ట్యాక్సెస్‌లో, ఎక్సైజ్ డ్యూటీస్‌లో మన ప్రభుత్వానికి పర్సంటేజ్ వస్తుంది. ఫైనాన్సు కమిషన్ ద్వారా కొంత డబ్బు వస్తుంది. ఎంప్లాయీస్ గురించి మనం ఖర్చు పెడుతున్న డబ్బు ఒకసారి
1.20 లెక్కవేసుకొన్నట్లయితే During 1994-95 we spent Rs. 126.57 crores
మ. on the employees of the municipal institutions and corporations. On the Government employees we spent Rs. 4501.75 crores during 1994-95 on Corporation employees alone

we spent Rs.1551 crores. దీన్ని ఎందుకు మనవి చేస్తున్నానంటే· We have to spend on employees. Escalation is there. Inflation is there. మనము కూడా ఎంప్లాయీస్‌కు సక్రమమైన పద్ధతిలో అన్ని సౌకర్యాలు కలుగజేయవలసిన అవసరముంది· దీనికి అనుగుణంగా రెవిన్యూను పెంచవలసిన అవసరముంది· కమర్షియల్ ట్యాక్సెస్ రూపములో ఎన్నో వేల కోట్ల రూపాయలు ఎగ్గొట్టబడి వున్నాయి· అలాగే ఎక్సయిజ్ డ్యూటీకి సంబంధించినంతవరకు కొన్ని ఎరియర్స్ వున్నాయి· ఏ·పి·ఎస్·ఇ·బి·లో వేలాది కోట్ల రూపాయలు బకాయిలు రావలసినవి వున్నాయి· పేదవారే భయపడి పన్ను కడతారు· పది వేల కోట్ల రూపాయలు ఎరియర్స్ వసూలు చేయవలసిన అవసరము ఎంతయినా వుంది· వసూలు చేయడంలో కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరముంది· ఇది ప్రతి డిపార్టుమెంటులో జరగాలి· ప్రతి డిపార్టుమెంటులో రెడ్‌టేపిజం తగ్గాలంటే ప్రొసీజర్ మారాలి· నేను మినిస్టరుగా చేశాను· ఒక కాగితాన్ని ఎగ్జామిన్ అండ్ పుటప్ అని అంటే 6-7 సంవత్సరాలు పడుతుంది· అశోకగజపతి రాజు గారు ఎక్సయిజ్ మినిస్టరుగా చేశారు· వారు ఎప్పుడో 1983 లోనో, 84 లోనో ఒక ఫయిల్‌లో ఎండార్స్ చేశారు· నాకు ఎగ్జాక్ట్‌గా గుర్తు లేదు· ఆ ఫయిల్స్ అన్నీ నాకు సర్క్యులేట్ చేయడం జరిగింది· ఎందుకు చెబుతున్నానంటే ఈ రెడ్‌టేపిజం ముఖ్యంగా పోవాలి· గ్రామాల్లో రాజకీయ చైతన్యము పెరిగింది· అక్కడ పిటిషన్స్ పెట్టాలంటే ఎం·ఆర్·ఒ·లు మొదలుకొని సి·ఎం·వరకు పెడుతున్నారు· They are aware of the rules of the Government and the conditions in the society. Devolution of powers is essential. Delegation of powers is essential. దీన్ని సింప్లిఫయి చేయవలసిన అవసరముంది· సింప్లిఫయి చేయటానికి Delagation of powers is essential. అది వుంటేనే ఈ ప్రభుత్వ పరిపాలన సక్రమంగా నడుస్తుంది· అడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిఫారమ్స్ కమిటీని వేయండని సూచన చేస్తున్నాను· Revenue administration is a major issue now. రెవిన్యూ అడ్మినిస్ట్రేషన్‌లో కలెక్టర్ పవర్స్ గురించి మీకు తెలుసు· ఎం·టి·రాజు కమిటీ వుండగా All the powers have been vested with the Collector. He is equal to Chief Minister in the district. పంచాయితీ రాజ్‌కు సంబంధించినంత వరకు కలెక్టరే, సివిల్ సప్లయిస్‌కు సంబంధించినంతవరకు కలెక్టరే, మత్స్య పరిశ్రమకు సంబంధించినంతవరకు కలెక్టరే ఇంకా అనేక శాఖలు కలెక్టరే చూడవలసి వస్తున్నది· పవర్స్‌ను డెలిగేట్ చేస్తూ, ఈ పవర్స్ కలెక్టరుకు, ఈ పవర్స్ జాయింట్ కలెక్టరుకు సంబంధించినవని డివైడ్ చేయకపోతే కష్టమని మనవి చేస్తున్నాను· Anamoly is there with regard to the Government posts. సి·ఎల్·ఆర్·గా వున్న ఆయనను సి·ఎస్·గా తీసుకొని వచ్చారు· The Commissioner of Land Revenue is a senior I.A.S Officer and he is equivalent to the Chief Secretary. Can the order of the C.L.R be questioned in the Secretariat? A Secretary to Government questions the order of the C.L.R. He is much more Junior to the C.L.R. How are you going to rectify the situation?. రెవిన్యూ బోర్డును రద్దు చేసి సి·ఎల్·ఆర్· అన్నారు· కమీషనర్ అన్నారు· తేడా ఏమీ లేదు· ఈ శిస్తమును కూడా పునరుద్ధరణ చేసి, బ్రహ్మాండంగా అన్ని

రంగాలలో మార్పులు చేస్తామని అన్నారు; చేయండి. నేను చెప్పినవి కూడా ఆలోచించమని మనవి చేస్తున్నాను.

డిసిప్లినరీ ప్రొసీడింగ్స్‌కు సంబంధించినంతవరకు ఉద్యోగస్తులపై ఎంక్వయిరీ ఆఫీసర్లను వేస్తూ వుంటారు. 10-15 సంవత్సరాలు ఆ ఎంక్వయిరీ, జరిగితే, అతనికి వచ్చే ప్రమోషన్ రాదు. దానికి అడ్డుగా Enquiry is pending against him. How many files are pending like this for the last or fifteen years on disciplinary proceedings? అని చెప్పి పవర్స్ మిస్‌యూజ్ చేస్తూ, ఈ ఆర్బిట్రరీ పవర్స్ ఏవయితే పెట్టారో అది న్యాయము కాదని, దానికొక పద్ధతి తీసుకొని రావలెనని మనవి చేస్తున్నాను. All disciplinary actions where he may be guilty or he may not be guilty. Fix some time limit of one or two or three years. How many files are pending in the Secretariat which are concerned with the disciplinary proceedings? మీరు ఎందుకు చేయలేదు. అని అంటాను. I am giving this suggestion to you. You call for all the disciplinary proceeding files and try to decide. Do not think that this man did it or that man did it. Create confidence in the Government employees. ఇన్నోసెంట్ పీపుల్ చాలా మంది పై ఎంక్వయిరీ నెపం పెట్టి ప్రమోషన్ రాకుండా హెరాస్ చేస్తున్నారు. ఇది వెంటనే పరిష్కారము చేయవలసిన అవసరముంది. జూనియర్స్‌గా వున్న వారి విషయంలో, నాణ్యత, నిపుణత, ఎఫిషియన్సీ పేరుతో మనకు అవసరమైన వారు ఎవరయితే వున్నారో వారు జూనియర్స్ అయినా ప్రమోషన్ ఇచ్చి, సీనియర్‌ని ఓవర్‌లుక్‌చేసి అతనిని లూప్‌లైన్‌లో పడేస్తున్నారు. లేదా వారు కాంగ్రెసు ప్రభుత్వములో వారికి అనుకూలంగా పనిచేశారనేనెపంతో వాళ్ళను ప్రక్కకు పెట్టాలనే ఆలోచన చేస్తున్నారు. ఈ రకమైన సంప్రదాయం సమంజసం కాదు. డిసిప్లినరీ ప్రొసీడింగ్స్‌కు టైం ఫిక్స్ చేస్తేగాని న్యాయం జరగదని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఎవరు ఎక్కడ పని చేసినా న్యాయం జరుగుతుందనే అభిప్రాయాన్ని ప్రజలలో క్రియేట్ చేయాలి. మంచి పేరు తెచ్చుకునేటందుకు ప్రయత్నించండి. People are with you. ఒక ఉద్యోగికి ప్రమోషన్ వచ్చే సమయంలో ఏదో ఒక సాకుపెట్టి, సస్పెండ్ చేసి, 2-3-4 సంవత్సరాల వరకు ఇబ్బంది కలుగజేస్తున్నారు. There must be some proper guidelines and instructions and do justice in every manner. చెడ్డపేరు తెచ్చుకోకుండా అందరికీ న్యాయం కలుగజేయండి....

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- Sir, we will have to get these demands passed soon because the Appropriation Bill has to go in for publication. That cannot be postponed. That is why, I request all the Members through you that let us finish the demands fast so that we can pass the Appropriation Bill.

1.30 మ. శ్రీ గాదె వెంకటరెడ్డి:- కోర్టు నిర్ణయాలను....

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ప్రింటింగ్‌కు పోవాలి.

శ్రీ పి.అశోకగజపతిరాజు:- అప్రోప్రియేషన్ బిల్లు పాస్ కావాలి రేపు. ఇంతవరకు వచ్చాము One group of demands is to be passed today. Let us pass the demands. సాయంత్రము ఉంది కాని డిమాండ్స్ పైన కాదు.

శ్రీ గాదె వెంకటరెడ్డి:- శాసనసభ్యులు ఎవరైతే అక్రమంగా లాభార్జనలు చేస్తున్నారో, ప్రభుత్వములో డిస్‌ప్రపోర్షనేట్‌గా ఇన్‌కమ్స్ సంపాదించిన ఆఫీసర్స్‌కి ఏవిధంగా శిక్షలు పెడుతున్నామో ఆ విధంగానే పబ్లిక్‌లో పనిచేసేటటువంటి వారికి, రాజకీయాలలో ఉండేటటువంటి వారికి, శాసన సభ్యులు అయినా, మంత్రులు అయినా వారందరికి లోకాయుక్తని పెట్టాలని నిర్ణయం జరిగింది. కాని ఒకటి మనవి చేస్తున్నాను. సి.ఎమ్.గారి అభిప్రాయం మరి ఎందుకో ఇతర రాష్ట్రాలలో ముఖ్యమంత్రులు అందరిని కూడా లోకాయుక్త పరిధిలోకి రావాలని కోరుకుంటూ ఉంటే మన ముఖ్యమంత్రిగారు కులదీప్‌నాయర్‌కి ఇంటర్వ్యూ ఇచ్చినప్పుడు లోకాయుక్త పరిధిలోకి నేను మటుకు ఉండడానికి వీలులేదనే పద్ధతిగా మాట్లాడిన విషయం మీకు జ్ఞాపకం చేస్తున్నాను. కాబట్టి ముఖ్యమంత్రిగారు ధర్మం, న్యాయం, సత్యం, స్వచ్ఛంద పరిపాలన, ట్రాన్స్‌పరెన్సీ అని చెప్పే ప్రభుత్వం ముఖ్యమంత్రిని లోకాయుక్త పరిధిలోకి తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. అందువల్ల లోకాయుక్త పరిధిలోకి వేయవలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. Large number of cases are pending in the Court. లక్షలాది మంది పాపం లిటిగేషన్ అవస్థ పడుతూ ఉన్నారు. మున్సిఫ్ కోర్టులు, సబ్‌కోర్టులు ఉన్నాయి. ఈ కోర్టులలో త్వరితంగా పరిష్కారం కోసం ప్రభుత్వం ఏమైనా చర్యలు తీసుకుంటోందా - తీసుకోవలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. కాని టెంపర్‌మెంటల్ సి.ఎమ్. కిచెన్ కేబినెట్ కావాలని కులదీప్ నాయర్‌కి చెప్పారు. ఈ కిచెన్ కేబినెట్ ఏమిటో ఆయన ఏమిటో మరి ఆ డిస్‌కషన్ జరిగేటప్పుడు జయప్రకాశ్ నారాయణ, పి.ఎస్ అక్కడ ఉన్నాడు. అది ఎట్లా అని ఆయన అంటే Kitchen cabinet is a must అన్నారు. ఒక మాట చదివి వినిపిస్తాను అడ్మినిస్ట్రేషన్‌కు సంబంధించినది.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- అవసరం లేదు.

శ్రీ గాదె వెంకటరెడ్డి:- **

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- అవసరం లేదు.

(Interruptions by Sri M.Narasimhulu)

Sri Gade Venkata Reddy:- No, No, I am not alleging. Mr.Narsihulu, I am not telling anything.. I am not casting aspersions.. ఆయన చెప్పిన మాటలే చదువుతున్నాను.

*** Expunged as ordered by the Chair.

శ్రీ ఎమ్.నరసింహులు:- అధ్యక్షా, ఆయన ఏమి...

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ గాదె వెంకటరెడ్డి:- ఆయన ఆలోచనా విధానం చెపుతున్నాను. I am rot casting as persions against the Chief Minister or anybody else. This is the attitude of the Chief Minister and how the Government is working.. ఆయన అన్న దానికి నేను మనవి చేస్తున్నాను. అట్లాగే 3 కోట్ల 50 లక్షల టన్నులు గోడౌన్స్‌లో ఉన్నాయి. యుగో, తీసేసెయ్యండి, పగలగొట్టేసెయ్యండి ఈ ధాన్యం అంతా మేము తీసుకుంటామనే మాట, ఆవేశపరమైన ఆలోచనా విధానం ఏదయితే ఉందో అది మంచిది కాదని మనవి చేస్తున్నాను. పరిపాలన మీద ముఖ్యమంత్రిగారికి పట్టుసడలింది. ఈ సర్దుబాటు చేసుకోవలసిన అవసరం, రాష్ట్ర క్షేమం దృష్ట్యా ఈ సర్దుబాటు చేసుకోవాలి. చిత్రవిచిత్రమైన ధోరణిలో మంత్రులు వస్తున్నారు, శాసనసభ్యులు వస్తున్నారు ఆ విధంగా ఉంది. మద్యనిషేధంలో అయితేనేమి, క్రిమినల్ ఏక్టివిటీస్ అయితేనేమి సక్రమమైన పద్ధతిలో ఉండాలి. ఏ శాసనసభ్యుడు అని నేను మోన్షన్ చేయడం లేదు. దీనిని కంట్రోలు చేయవలసిన అవసరం ఈ ప్రభుత్వానికి, ముఖ్యమంత్రికి ఉందని కూడా మనవి చేస్తున్నాను. సి.ఎమ్. గారు శాసన సభలో ఉండి ఆయన చెప్పవలసిన కార్యక్రమాలు ఉన్నాయి. కాని వస్తాడు, అయిదు నిముషాలు కూర్చుంటాడు, లేచి గుబుక్కున ఒక స్టేట్‌మెంట్ చేస్తాడు, మళ్లీ లోపలికి వెళ్లిపోతాడు. లేకపోతే కాంగ్రెస్ వారు తినేసారు అన్న పాయింట్ మీద హౌస్ కమిటీ అంటాడు. మాకు ఏమీ అభ్యంతరం లేదు. prepared to welcome these House Committees. ఈ విధమైన పద్ధతి, ఆలోచనా విధానం సరయినది కాదు, బాగా లేదని తమ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను....

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- రాజేశ్వరరావు గారు.

శ్రీ గాదె వెంకటరెడ్డి:- ఏదో ఇన్‌ఫర్‌మేషన్ పబ్లిసిటీలో కోట్లాది రూపాయలు విజయభాస్కరరెడ్డిగారి ప్రభుత్వంలో ఏదో తినేసారని మీరు చెపుతున్నారు. నేను అంటున్నాను. It was entrusted to Sistas. In the name of advertisement, to the tune of Rs.1.5 crores... దానికి ఏదో పెద్ద వ్యవహారం చేసి రాధాకృష్ణారావు కమిషన్ వేశారు. ఆయన గురించి I am not going into the details. అందువల్ల ఈ విధమైన విండిక్టివ్ ఏటిట్యూడ్‌తో కమిషన్‌ను వేయబోకండి. మేము వ్యతిరేకించడం కాదు. విండిక్టివ్ ఏటిట్యూడ్‌తో వేయకండి. మంచి పరిపాలన చేయండి. మాలో మంచిని తీసుకోండి, తప్పులు చేస్తే శిక్షించండి, ఎంక్వయిరీస్ చేయించండి. కేసులు బుక్ చేయండి. మీమీద కూడా కేసులు ఉన్నాయి? మరిచిపోకూడదు. సుప్రీం కోర్టులో ముఖ్యమంత్రిగారి మీద కేసు ఇంకా పెండింగులోనే ఉంది, మరచి పోకూడదని మనవి చేస్తున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- రాజేశ్వరరావుగారు.

శ్రీ బద్దం బాల్‌రెడ్డి:- 1-30 అయింది సార్... కంటిన్యూ చేస్తారా, బ్రేక్ చేస్తారా, చెప్పండి.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- Sir, you can adjourn after the demands are passed. There is no problem on that score. Let the demands be passed. We will adjourn.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- బ్రేక్ చేస్తాము లెండి..

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- We can take a break after the demands are passed, ~~so that we can go~~ in for publication of the Appropriation Bill.

(ఇంటరప్షన్స్)

Sri, surprisingly right from the beginning it is the Opposition which wants adjournment and the Government wants to continue the Session. It was never so in the past.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి:- 1-30 కి అడ్జరన్ అవుతుందని పార్టీ మీటింగు పెట్టుకున్నాము....

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు:- మాకు కూడా పార్టీ మీటింగు ఉంది.

Sri Gade Venkata Reddy :- We are prepared to sit even up to 10.00 p.m. after lunch-break

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- By 2.30 p.m. if the House passes the demands, you can go. Why don't you pass the demands? There is no problem on that score.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, ఈవేళ దాదాపు రూ. 11,70,06,000 డబ్బు లెజిస్లేచర్ కొరకు అని తరువాత సెక్రెటేరియట్ కొరకు వేరే ప్రతిపాదించారు. నేను లెజిస్లేచర్ పైననే కేంద్రీకరించి మాట్లాడాలనుకొన్నాను. మిగతా భాగాన్ని మా పార్టీ

తరఫున వంకా సత్యనారాయణగారు మాట్లాడతారు. శాసన సభ పాత్ర గురించి గౌరవ సభ్యులందరికి నేను చెప్పనక్కరలేదు. మనమంతా వివిధ రంగాల నుంచి వచ్చినటువంటి అనేక అనుభవాలు కలిగిన, బాధ్యత కలిగిన వ్యక్తులము. మీరు అన్యథా భావించకూడదు. ఈ శాసన సభ యొక్క పాత్ర మన రాజ్యాంగము నిర్దేశించిన ప్రకారమే నాలుగు పాదాలలో ప్రధానమైన పాదం మనది. లేజిస్లేచర్, ఎగ్జిక్యూటివ్, జుడీషియరీ, ఫ్రీ ప్రెస్ అనుకున్నామే – ఈ నాలుగింటిలో పవిత్రమైన పాత్ర లెజిస్లేచర్‌ది. అసెంబ్లీ చేసినటువంటి చట్టాలను, నిబంధనలను స్క్రూటినీ చేసే అధికారమే కోర్టుకి ఉంది. లెజిస్లేటివ్ అసెంబ్లీ చేసిన చట్టాలను అమలుపరిచే అధికారం ఎగ్జిక్యూటివ్‌కి ఉంది. ఈ ఎగ్జిక్యూషన్ లెజిస్లేచర్, మనమంతా చేస్తున్న కార్యక్రమాలను ప్రజలకు సత్యంగా న్యాయంగా అందజేసే బాధ్యత ప్రెస్‌కి ఉంది. కాబట్టి, ఈ సందర్భముగా కేంద్ర బిందువు శాసన సభ. ఈ శాసన సభ నుంచి ఈ అధికారాలన్నీ ఉత్పన్నము అవుతున్నాయి. దేశానికి పార్లమెంటు కాని – చాల అత్యంత కేంద్రమనే విషయాన్ని పవిత్రమైన విషయాన్ని ఈ పవిత్ర ప్రాంగణానికి, శాసనసభకు అధ్యక్షులుగా ఉన్న తమరు మా కాన్‌స్షెన్స్ కీపర్‌గా, ఈ రాష్ట్రం యొక్క కాన్‌స్షెన్స్ కీపర్‌గా, ఈ శాసన సభకు అధికారాన్ని రాజ్యాంగము ఇచ్చింది. ఇంతటి శాసన
1.40 సభలో మనం మన కర్తవ్యాన్ని ఎలా నిర్వహిస్తున్నామో ఒకసారి ఇతరుల
మ. విమర్శలకు తలవొగ్గి అర్థం చేసుకోవాలి. అదేవిధంగా మనంకూడా ఆత్మ విమర్శ చేసుకోవడం చాలా అవసరం. ఆత్మవిమర్శ లేకపోతే మన శాసనసభను మనం బాగుచేసుకోలేం ఈ ఆత్మ విమర్శ చేసుకొనే సందర్భంలో మనందరి పాత్రలూ ఉంటాయి, అందులో అధికార పార్టీ పాత్ర ప్రధానమైంది. అలాగే ప్రధాన ప్రతిపక్షంగా ఉన్న పార్టీ పాత్ర ప్రధానమైంది. అలాగే మేము ప్రతిపక్షంలో ఉన్న వాళ్ళం, మా పాత్ర సందర్భానుసారం ఉంటుంది. ఈ సందర్భంలో మీకు మనవిచేయదలచుకొన్నది ఏమిటంటే బయటి ప్రపంచం దృష్టిలో ఈ శాసనసభయొక్క విలువలు పడిపోతున్నాయనీ, శాసన సభలో జరిగే చర్చలయొక్క ప్రమాణాలు క్రిందకి దిగజారిపోతున్నాయినీ, శాసన సభలో జరిగే గొడవలు కొంతవరకు అసహ్యంగా కూడా ఉన్నాయనీ పత్రికలలో కూడా వ్రాయడం జరుగుతోంది. అలాగే ప్రజలనుంచి విమర్శలు కూడా వస్తున్నాయి. గత 45 ఏళ్ళుగా శాసన సభ చిత్రం చూస్తే నాకు రెండవ శాసన సభనుంచి ఇందులో ఉండే గౌరవం దక్కింది. కాబట్టి అప్పటినుంచి ఈనాటి దాకా చూస్తున్నాం, శాసన సభ యొక్క ప్రమాణాలు తగ్గాయో, పెరిగాయో చూస్తే నేను ఆ రెండింటికీ రెండు సమాధానాలు చెప్పదలచుకొన్నాను. మొదటి సభలో విద్యావేత్తలు ఉండడం, మంచి భాషా కోవిదులు, పండితులు ఉండడం, అలాగే అడ్వకేట్లు ఉండడం జరిగింది. రెండవ, మూడవ సభలలో మొదటి సభలో వున్న విద్యావేత్తలు అడ్వకేట్లు రావడం జరిగింది, అదేవిధంగా ఆనాడు లెజిస్లేటివ్ కౌన్సిల్ కూడా ఉండడం వల్ల విద్యావేత్తలైన ఉపాధ్యాయుల పాత్ర ఎక్కువగా ఉండడం, వారి పరిభాష, వారి పద్ధతి చూసినట్లయితే, ఈనాడు ఈ దృష్ట్యా చూసినట్లయితే, ఈనాడు ఈ దృష్ట్యా చూసినట్లయితే ప్రమాణాలలో కొంత తగ్గుదల కనపడుతోంది. అంతటి పరిశుద్ధమైన భాషలో, ఎంతో జాగ్రత్తగా తమ అభిప్రాయాలు చెప్పగలిగే నాయకులు ఈనాడు ఎక్కువగా గెలవడం లేదు. విద్యావిషయికంగా చూస్తే ఆనాటికీ ఈనాటికీ ప్రమాణాలు తగ్గిపోయాయి అలాగే పార్లమెంటులోనూ ప్రమాణాలు తగ్గిపోయాయి. అయితే ఆనాటికీ, ఈనాటికీ ప్రజలయొక్క ప్రాతినిధ్యపు పాత్ర పెరిగింది. వెనకటి మాదిరిగా కాకుండా ఈనాడు సామాన్య

కష్టజీవులనుంచీ, గ్రామసీమల్లో మామూలు మనుషులుగా ఉన్నవారు ప్రజాసేవ చేసి, ఎన్నికలలో గెలిచి ఇక్కడికి వస్తున్నారు. కాబట్టి లెజిస్లేటివ్ అసెంబ్లీయొక్క రిప్రజెంటేటివ్ కేరక్టర్ బాగా ఉంది. వారంతా తమ సమస్యల్ని సూటిగా చెపుతున్నారు. చర్చల్లో వారు ఉపయోగించే భాష అంత సందర్భోచితంగా ఉండకపోవచ్చు. అంత ఉన్నత స్థాయిలో ఉండకపోవచ్చు, కానీ సూటిగా, స్పష్టంగా ప్రజల సమస్యలగురించి, వారి అవసరాలగురించి చెపుతున్నారు. ఆ విధంగా ఇక్కడ ప్రమాణాలు పెరుగుతున్నాయనే నా అభిప్రాయం, పెరుగుతున్నాయనే ఆత్మవిశ్వాసం కూడా మనకు ఉండాలి. అయితే మరో విధంగా చూస్తే ప్రమాణాలలో తగ్గుదల కనపడుతున్నది. నిజమైన రిప్రజెంటేటివ్ కేరక్టర్ ఇక్కడ ప్రతిబింబిస్తున్నదా అనేదానిలో అనేక రకాల అభిప్రాయాలు ప్రజల్లో వస్తున్నాయి. ఏమైనప్పటికీ శాసన సభలో ప్రమాణాలు దిగజారిపోతున్నాయన్న విమర్శ శాసన సభలో మన ప్రవర్తనకు ప్రతిబింబమే. అదృష్టవశాత్తూ ఈసారి జరిగినట్లుగా ఎన్ని సంవత్సరాల క్రితం జరిగిందో కాని గిలిటిన్ కాకుండా డిమాండ్స్‌పై చర్చలు జరిగి రేపు ఎప్రాప్రియేషన్ బిల్లును ఆమోదించబోతున్నాం. అందుకే ఒక విధంగా మనల్ని మనం అభినందించుకోవాలి. అలాగే శాసన సభా వ్యవహారాల శాఖ మంత్రిగారిని మనమంతా అభినందించాలి..

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- Sir, we have to thank ourselves for being able to understand one another and work together.

Sri Ch. Rajeswara Rao:- Exactly what I mean is that. ఇలా సభను కండక్ట్ చేసినందుకు మంత్రిగారిని మనం అభినందించాలి, అదేవిధంగా అందుకు సహకరించినందుకు మనను మనం అభినందించుకోవాలి. చాలా మంచి పని జరిగింది, ఎందుకంటే డిమాండ్స్‌పై చర్చ చాలా ప్రధానమైంది, ఇదివరకు నా మిత్రులు చెప్పినట్లు ఇంకా కమిటీ సిస్టం గనక ఉండివున్నట్లయితే, కమిటీలలో ప్రాసెస్ జరిగివున్నట్లయితే శాసన సభయొక్క సమయాన్ని మరింత ఎక్కువగా సద్వినియోగం చేసుకొని డిమాండ్స్‌పైన, ప్రజా సమస్యలపైన ఇంకా బాగా చర్చించడానికి అవకాశం ఉండేది. కాబట్టి మేము కమిటీ సిస్టంకు అనుకూలంగా ఉన్నాం, వచ్చే సంవత్సరం నుంచి కమిటీ సిస్టంను ప్రవేశపెట్టాలని కోరుతున్నాం. అలా అయితే బడ్జెట్‌కు సంబంధించి శాసన సభలో ఎక్కువ సమయాన్ని వెచ్చించి రాష్ట్రవ్యాపితంగా ఏర్పడిన సమస్యలపై మన అనుభవాలను క్రోడీకరించి, విశ్లేషించి, డబ్బు దుర్వినియోగం, అవకతవకలను బాగా ఎండగట్టి మనం ఒక నిర్ణయానికి వస్తే, వీటిని గుణపాఠాలుగా తీసుకొని వచ్చే సంవత్సరం ముందుకుపోయే అవకాశం ఉంటుంది. తమరు అధ్యక్షులుగా ఉన్నారు కాబట్టి దురదృష్టవశాత్తూ ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించే అధికారం లేదని అనుకోకుండా విమర్శించవచ్చు. ఎందుకంటే తమరు కూడా శాసన సభ్యులే కాబట్టి అధ్యక్ష పీఠాన్ని గౌరవించవలసిన బాధ్యత మీపైన కూడా ఉందని చెప్పే బాధ్యత మామీద కూడా ఉంది. తమరి అధ్యక్షతన ఈ సభను చక్కగా, హుందాతనంతో నిర్వహించవలసిన బాధ్యత తమపై ఉంది. అధ్యక్షుల వారంటే కేవలం టైం ప్రకారం, ఎజెండా ప్రకారం కార్యక్రమాన్ని పూర్తిచేసే టైం కీపర్ కాదు, కండక్టరే కాదు – యూ ఆర్ కన్సెన్సెస్ ఆఫ్ దిస్ హౌస్. మా అందరి

కోరికలనూ దృష్టిలో పెట్టుకొని, ఈ శాసన సభకు రాజ్యాంగం ప్రసాదించిన అధికారాన్నీ, విధులనూ సూక్ష్మంగా గ్రహించి అవసరమైతే అటు ప్రభుత్వాన్నీ, ఇటు ప్రతిపక్షాన్నీ మందలించే ఇన్‌హెరెంట్ అధికారాలు కలిగినటువంటి అత్యంత ఉన్నతమైన స్థానం మీది; మీదే కాదు, మాది కూడా. సమయం వచ్చినప్పుడు మీరు అలంకరించిన ఉన్నత స్థానం యొక్క గౌరవాన్ని కాపాడకపోతే, మీరు వ్యతిరేకిస్తున్నారనో, చెడగొడు తున్నారనో నేను చెప్పడం లేదు కాని సందర్భం వచ్చినప్పుడు మీరు నిలిచి, శాసన సభయొక్క ఉద్దేశాన్ని చాలా గట్టిగా, పకడ్బందీగా చెప్పలేకపోతే శాసన సభ యొక్క ఉన్నత స్థానాన్ని అలంకరించిన మీరు మీ బాధ్యతని సంపూర్ణంగా నెరవేర్చడం లేదన్న విచారాన్ని వెలిబుచ్చడంలో బాధపడుతున్నాను. మీరు టైం కీపర్ కాదు, ఒక అధికారి లంచం తిన్నాడు, ఒక చోట దుర్మార్గం జరిగింది అని చెప్పి మేము దాదాపు రుజువుచేసే పరిస్థితి కూడా వచ్చినప్పుడు అధికార పక్షం డిఫెండ్ చేస్తుంటే ఆ సందర్భంలో స్పీకర్‌గారు అధికార పక్షం, ప్రతిపక్షం అని అనుకోకుండా సభలో ప్రస్తావించబడిన వాస్తవాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని రూలింగ్ ఇచ్చి, డైరెక్షన్ ఇచ్చి చర్చను సమాప్తం చేసిన సందర్భాలు ఉన్నాయి. అలాంటి స్పీకర్స్ ఉన్నారు, అలాంటి చరిత్ర ~~మనకు ఉంది~~ అందువల్ల ఈ సందర్భంలో మీకు సవినయంగా వినమ్రతతో మనవిచేస్తున్నాను, అధ్యక్ష పీఠంయొక్క పాత్ర ఇంతింత పకడ్బందీగా రాష్ట్ర ప్రజలయొక్క అంతరాత్మను గౌరవించే పద్ధతులలో నిర్వహించవలసిన అవసరం ఉందని మాత్రం సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను. మనకు ప్రశ్నోత్తరాల సమయం ఉంది, రూల్ 304 క్రింద అంశాలు ఉన్నాయి, షార్ట్ నోటీస్ క్వశ్చన్స్ ఉన్నాయి. మీరు చూస్తూనే ఉన్నారు, మధ్యాహ్నం ఒకటిన్నర అయినా ప్రశ్నలకు సమాధానాలు, షార్ట్ నోటీస్ క్వశ్చన్లకు సమాధానాలు, 304 లు, జీరో అవర్, అదృష్టం కొద్దీ అప్పుడప్పుడూ పిటిషన్స్ వస్తున్నాయి. నాకు జ్ఞాపకం ఉన్నంతవరకూ 30 ఏళ్ళ క్రింద జీరో అవర్ వుంటే, ఈ జీరో అవర్‌కు సమయం పోతోందని జీరో అవర్‌కు 304 అని పేరు పెట్టి ఒక టైంను సృష్టించారు. ఆనాడు రూల్స్ కమిటీలో, బి.ఏ.సి. లో అలా ప్రతిపాదించాం. అయితే తరువాత ఏమైపోయిందంటే 304 వచ్చింది కాని జీరో అవరూ అట్లాగే ఉండిపోయింది. అంటే ఇప్పుడు రెండూ ఉండిపోయాయి. ఇలా అవసరాన్ని బట్టి సమయాన్ని సాగదీసుకొంటు అసలు చర్చల్ని మరుగునపడేసే పద్ధతి న్యాయం కాదు. ఇలాంటి నిర్ణయాలు తీసుకొంటే మాకు అభ్యంతరంలేదు. ఎందుకంటే శాసన సభలో ప్రశ్నల ద్వారా, 304 నిబంధన క్రిందా బయటి ప్రపంచంలో జరిగే దుర్మార్గాలు, అక్రమాలు భూ ఆక్రమణలు, లంచగొండితనం, ఇలాంటివన్నీ మీ దృష్టికి తేవలసిన బాధ్యత మామీద ఉంది. ఇలాంటి విషయాలను గురించి ఇక్కడ రిప్రజెంట్ చెయ్యవలసిన బాధ్యత కేవలం ప్రతిపక్షాలకే ఉందని కాదు, అధికార పక్షానికి కూడా ఉంది. అయితే వారికి మంత్రి పదవులు ఉన్నాయి కాబట్టి ఈ విషయాలలో వారు అంతగా శ్రద్ధ చూపించకపోవచ్చు. ఇప్పుడు మనవి
1.50 చెయ్యదలుకున్నాను. అధికార పక్ష సభ్యులు రోజురోజుకి నోరు తెరిచి స్పష్టంగా
మ. మాట్లాడుతుండడం నేను చూస్తున్నాను. మా సభ్యులు, పెద్దలు చాలా మంది చెబుతున్నారు. ఎన్నడూ లేనిది అధికార పక్ష సభ్యులు మాట్లాడుతున్నారు, సంతోషించవలసిన విషయం. అధికార పక్షం అయినంత మాత్రాన నోరు మూసుకుని భజన చెయ్యడం కాదు. వారు కూడా ప్రజల సమస్యలను అర్థం చేసుకుని, జోక్యం చేసుకోవడం చాలా అవసరం. అటువంటి బాధ్యత అధికారపక్షంలో గల శాసన సభ్యులు వహిస్తున్నందుకు

సంతోషమే. కానీ ఈ సందర్భంలో మనవి చెయ్యవలసిన ముఖ్యమైన విషయం ఉంది. సంఘంలో ఉన్న దురాచారాలు, దుర్మార్గాలు వీటికి వ్యతిరేకంగా పోరాడే విషయంలో అధికారపక్షానికి కానీ ప్రతిపక్షానికి కాని బాధ్యత ఉంది. అధికార పక్షం కంటే మాకే ఎక్కువ బాధ్యత ఉంది. ప్రత్యేకించి మేము వెతుకుతూ ఉంటాము, సంపాదిస్తాము. పట్టుకుంటాము. అవన్నీ వచ్చినప్పుడు లేదా శాసన సభలో ప్రశ్నలకు సమాధానాలు చెప్పేటప్పుడు, 304 నిబంధన క్రింద చెప్పేటప్పుడు, వేరే సందర్భాలలో చెప్పేటప్పుడు - తాము చేసిన దుర్మార్గాలు బయట పెట్టకుండా, ప్రశ్నలకు అడ్మిట్ కానివ్వరాదని, 304 నోటీసులు అడ్మిట్ కానివ్వరాదని, అడ్మిట్ చేసినా సమాధానం వక్రీకరించి, తప్పుదారిలో పోవాలని ఆ దుర్మార్గులు ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. వారి చేతులు శాసన సభ పవిత్ర ప్రాంగణంలోకి చాస్తున్నారు అనే వార్తలు వింటున్నాము. ఇది చాలా ప్రమాదకరం. ఇది జరిగితే శాసన సభలో ఇంకా కూర్చునే పని లేదు. ఇటువంటి దుర్మార్గపు ఉద్దేశాలతో ఉన్న వారికి వ్యతిరేకంగా చర్చించవలసిన అవసరాలు వస్తున్నాయి. ఇటువంటి చర్చలు, డిమాండ్స్ కాకుండా చెయ్యడానికి అనేక ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. చేసినంత మాత్రాన మీరు కానీ నేను కాని లొంగిపోయామని చెప్పడం లేదు. అది సాధ్యపడదు. మనం లొంగేది లేదు. ఆ ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. దయచేసి అధ్యక్షుల వారు, మీరు మేము అంతా కూడా జాగ్రత్తగా ఉండి, ఇటువంటి దుష్ట ప్రయత్నాలు, ఈ పవిత్ర ప్రాంగణంలోకి రాకుండా చెయ్యాలని స్పష్టంగా చెబుతున్నాను. సంబంధిత అధికారులు కూడా జాగ్రత్తగా ఉండాలని మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత ఒక విషయం మనవి చెయ్యకతప్పదు. మనం చర్చిస్తున్నాము. శాసన సభలో సహజంగా కొన్నాళ్ళు తెలుగుదేశం, కొన్నాళ్ళు కాంగ్రెసు ఉండవచ్చు, మేము ఉండవచ్చు. ఎవరైనా కానీ పరస్పర అవగాహనతో, పరస్పర గౌరవంతో చర్చలు జరగాలి. ఏదయినా చర్చలో కానీ, ప్రశ్నలో కానీ వచ్చిన చిన్న సందర్భాలను ఉపయోగించుకుని ప్రతి చిన్న సందర్భాన్ని మీ అధికార పార్టీ వారు, మంత్రులు స్వార్థాల కోసం చేస్తున్నారని, రాజకీయాల కోసం చేస్తున్నారని, సందర్భోచితంగా కాకుండా, సందర్భ శుద్ధి లేకుండా చేస్తున్నారన్నది ఉంది. ప్రతిపక్షంలో గల మేము, కాంగ్రెసే కాదు, మేము కూడా అవసరాన్ని మించి పొలిటిసైజ్ చెయ్యడం వల్ల, రాజకీయ రంగులు పూయడం వల్ల కూడా మన సమయం వృథా అవుతోంది. రాజకీయం పులమడం తప్పని నేను చెప్పడం లేదు. కొన్ని సందర్భాలలో కనిపిస్తూ ఉంటుంది. దాని వెనుక రాజకీయం. ఆ వ్యక్తి ఎవరు, చేసిన పని ఏమిటి అనేది స్పష్టంగా ఉంటుంది. అది చాలు. స్పష్టంగా కనబడే దానికి రాజకీయ రంగు పూయడం దేనికి? మీరు హూశారని వారు అదిరి, బెదిరిపోయి, అంతకంటే ద్విగుణీకృతంగా రాజకీయం చెయ్యడం, నీవెంత అంటే నీవెంత అనుకుంటూ సవాళ్ళు విసురుకోవడం, దానికి సమాధానాలు చెప్పడం ఎట్లా ఉంటుందంటే ఛట్టిపోలు పంచాయతీ అంటారు, పల్లెటూరు పంచాయతీలలాగా, 50 ఏళ్ళ క్రితం జరిగిన చెట్టు క్రింద కూర్చుని చర్చించుకునే పద్ధతిలోకి ఆ స్థాయిలోకి శాసన సభ చర్చలు దిగజారడం జరిగింది. జరుగుతోంది. దీనికి ప్రధాన బాధ్యత మా పైన ఉంది. ప్రతిపక్షం మీద ఉంది. ప్రధాన ప్రతిపక్షానికి ప్రధాన

బాధ్యత ఉంటుంది. మనం అవసరం కంటే మించి రాజకీయం చెయ్యకూడదు. కంటికి కాటుక ముంచిదే కానీ కళ్ళు పోయేంత పెట్టుకోవడం తప్పు మిత్రమా. దాని వల్ల ఏమయిపోయింది? దీని వల్ల అవతలి వారు సమాధానం చెప్పడంలో తొందర పడుతున్నారు. నేను సలహా ఇస్తున్నాను. అదే సందర్భంగా ఎట్టి పరిస్థితిలో కూడా మంత్రులయిన వారు ఈ రాజకీయ చర్చలకు దిగజారకూడదు. మీ వెనుక సభ్యులు మాట్లాడితే మాకేమీ అభ్యంతరం లేదు. మంత్రులే అధికార పార్టీ సభ్యుల కంటే ముందు ఒకరి మీద ఒకరు పోటీ పడుతూ ముఖ్యమంత్రిగారిని డిఫెండ్ చేస్తున్నామనో, ప్రతిపక్షాల వారికి సమాధానం చెబుతున్నామనుకుని ఛాలెంజెస్ మీద ఛాలెంజెస్ విసురుతున్నారు. చేతులు పైకి లాగుతున్నామని చూపడం, గెశ్చర్స్ చూపడం జరిగిందని చెబుతున్నారు. నేను చాలా బాధ పడ్డాను. గెస్టికులేషన్ చేస్తున్నారు. అందులో మంత్రులున్నారు – లెజిస్లేచర్‌లో వాళ్ళు పార్టీ కాదు, ఒక విధంగా భాగమే కాని క్యాబినెట్‌లో చేరారు. ఎగ్జిక్యూటివ్‌లో చేరారు. సమాధానాలు చెప్పవలసిన వారు. విమర్శ అర్థం చేసుకోవలసిన వారు. సమాధానం చెప్పవలసిన వారు. అంతే తప్ప మా మీద ఎదురు దాడి చేసే అధికారం వారికి లేదు. వారే అంగీకరించి, క్యాబినెట్‌లో చేరారు. మంత్రులే ఒక పార్టీగా తయారయితే ఇంక శాసన సభ గౌరవం ఉండదు. దయచేసి మంత్రులు, ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా గమనించాలి. నిన్న ముఖ్యమంత్రిగారు చేసిన పద్ధతి చూశాం. ఇప్పుడు వారుంటే నా విమర్శను అర్థం చేసుకునే వారు. అంతటి సౌమ్యుడు, అంతటి విశాల హృదయం గల వారు కనుక చెబుతున్నాను. వారు కూడా అవసరాన్ని మించి రాజకీయం చేశారు. ప్రశ్న ఎక్కడికో పోయింది. మీరు ఏం చేశారంటే, మీరేం చేశారని అనుకుని లాభం లేదు. ఎప్పుడు ఎవరేం చేశారో, ఎవరు ఏం చేసినందుకు ఏం జరిగిందో జరిగింది. శాసనసభలో ఆ పాత్ర వారిది, ఈ పాత్ర వీరిది. అవసరం వస్తే సందర్భశుద్ధిగా రాజకీయం అయితే కావచ్చు కానీ శృతిమించి పోరాదని నేను వినయపూర్వకంగా మనవి చేస్తున్నాను. అది కనుక అరికడితే ఎవరి హోదాలో వారు మనగలుగుతారు. ప్రజాస్వామ్యం అంటే ఏమిటి? ఎవరి హోదాలు వారికి రాజ్యాంగం నిర్ణయించింది. ఎవరి పరిమితులు వారికి రాజ్యాయంగం నిర్ణయించింది. ఆ పరిమితులలో, ఆ హద్దులలో మెలిగితే అందరూ కలిసి, సుఖంగా ఐక్యంగా కార్యక్రమాలు చెయ్యవచ్చు. అటువంటి పరిమితులు దాటిపోయి ఉభయత్రా రాజకీయాలు చేస్తున్నారు. అవసరం కంటే మించి రాజకీయం చెయ్యకూడదు. ఒకరు మాట్లాడుతుంటే, ఇద్దరు, ముగ్గురు, నలుగురు లేచి మాట్లాడడం, ఈ విధంగా కేకలు వెయ్యడం వల్ల సభా సమయం వృథా అవుతుంది. ఈ రకంగా కేకలు వెయ్యకపోతే స్పీకరు గారు వినరు, అల్లరి చేస్తే కానీ ఆయన టైం ఇవ్వరు అంటే కానే కాదు. ప్రశాంతంగా, గంభీరంగా, హుందాగా ఎవరి స్థానంలో వారు నిలబడాలి. అటువంటివి చూశాను. ప్రతిపక్షంలో కానీ, అధికార పక్షంలో కానీ ఎవరు లేచినా పిన్ డ్రాప్ సైలెన్స్ ఉన్న సందర్భాలు ఈ శాసన సభలో ఉన్నాయి. తిరిగి అటువంటి పరిస్థితులను పునరావృతం చేసుకుందాము. అటువంటి అలవాట్లు, సాంప్రదాయాలు మరచిపోకుండా, పునః నిర్మాణం చేసుకుందాము. బయట ప్రపంచంలో మన మీద వచ్చిన అపశృతులను, అపార్థాలను తొలగించుకుందాము. మనమంతా కలిసి అందుకు కృషి చేస్తే తప్పు కాదు. ఈ శాసన సభలో ఇదే సబ్జెక్ట్ మీద ప్రత్యేకించి నేను మాట్లాడడంలో ఉద్దేశం ఏమంటే మనమంతా ఆత్మవిమర్శ చేసుకుని ముందుకు పోవాలి. ఒకటి, రెండు విషయాలు చెప్పి ముగిస్తాను. లైబ్రరీ ఉంది మనకు.

లైబ్రరీ అండ్ రిసెర్చ్ అన్నారు. బడ్జెట్ ప్రసంగంలో కూడా రెండు, మూడు సార్లు ప్రస్తావించాను. లైబ్రరీ అంటే కేవలం పుస్తకాలు ఉండడం కాదు. ఇద్దరు, ముగ్గురు ఉద్యోగస్థులను పెట్టడం కాదు. పత్రికలలో కటింగ్స్ పెట్టడం కాదు. శాసన సభలో ఏ సబ్జెక్ట్ మీద చర్చ జరుగుతోందో దానికి సంబంధం గల పార్లమెంటరీ చర్చలు, ఇతరత్రా పుస్తకాలలో సమాచారం అంతా కూడా స్టడీ చేసి, తెలుసుకుని అంతా ఒకచోట అమర్చి పెట్టాలి. సభలో ఒక సబ్జెక్ట్ వస్తుంది. మేము ఇక్కడ నుంచి వెళ్ళి అడగగానే దానికి సంబంధించి ఒకటి, రెండు పుస్తకాలున్నాయి. ఫ్లాగ్స్ పెట్టి మాకు చూసి ఇవ్వగలగాలి. చూసుకోండి, గ్రంథాలయం ఉంది అంటే ఎవరు చూసుకుంటారు? ఇక్కడ ప్రశ్న వచ్చింది, డిమాండ్ వచ్చింది. గౌరవసభ్యులు చూడలేరు. సమాచారం అందించగలగాలి. అటువంటి లైబ్రేరియన్స్ కావాలి. అంత లోతుగా పరిశీలించి, పరిశోధించి మనకు సమాచారం అందచెయ్యగల వారు కావాలి. ప్రయివేటుగా లైబ్రరీస్ చాలా ఉన్నాయి. శాసన సభకు డబ్బు తక్కువా? ఎన్ని కోట్లు ఖర్చు చేస్తున్నాము. అశోకగజపతిరాజుగారు రు.12 కోట్లు ఇస్తున్నాం. లైబ్రరీని పునరుజ్జీవనం చెయ్యండి. ఎక్స్‌పర్ట్‌ని పెట్టండి. మేము కోరిన ఒక గంటలో అవసరమైన పుస్తకాలు, చాప్టర్స్, పేజీలు మాకు చూపెట్టగలిగే సమర్థులను పెట్టండి.

2.00 రాష్ట్రంలో ఉన్నారు వారు. అటువంటి స్థాయికి లైబ్రరీలను తీసుకు వస్తేనే మా మ. అందరికీ ప్రోత్సాహంగా ఉంటుంది. ఉపయోగంగా ఉంటుంది.

తరువాత ఎం.ఎల్.ఏలు చాలా పిటిషన్స్ తమకు పంపుతున్నారు. వెనుక పిటిషన్స్ కమిటీ ఉంటే ఎప్పుడు పిటిషన్ ఇచ్చేవారో తెలియదు. సంవత్సరం మొత్తం మీద 18, 20, 30, 40 పిటిషన్స్ ఇస్తే ఎంక్వయిరీకి ఇచ్చేవారు. పిటిషన్స్ కలక్టర్లకు, డిపార్టుమెంటుకు పంపిస్తే వారు కదిలి దానిపైన ఎంక్వయిరీ చేసి సమాచారం ఇచ్చేవారు. ఇప్పుడు రోజుకు 50 పిటిషన్స్ వస్తున్నాయి. వద్దు అనడం లేదు. గౌరవ సభ్యులను నేను వ్యతిరేకించడం లేదు. సమస్యలు లేవని కాదు. ఉన్నాయి. అప్పుడు స్పీకర్ గారికి ప్రశ్న వేస్తే స్పీకర్ గారు చెప్పారు. ఎన్ని సమస్యలు వచ్చినా పిటిషన్స్ కమిటీకి మాత్రమే పంపిస్తాము లేకపోతే పోస్ట్ బాక్స్ కాదన్నారు. సమస్యలు వేరే ఉంటే మంత్రి గారికి ఇచ్చు కోవాలి అన్నారు. రోజుకు 50 సమస్యలు పిటిషన్ కమిటీకి పోతే ఎలా? పిటిషన్ కమిటీ ఒకటి కాదు, రెండు, మూడు కమిటీలు వేయండి. ప్రాంతాల వారీగా చేయండి. లేక జిల్లాకు ఒక పిటిషన్ కమిటీ వేయండి. ఒక పిటిషన్ కమిటీ వల్ల కానే కాదు. అందుకొరకు ఈ పిటిషన్స్ కమిటీకి ఉండే బాధ్యతలను పరిశీలించి దానికి వచ్చే రిప్రజెంటేషన్స్ దృష్టిలో పెట్టుకుని పునర్నిర్మాణం చేయండి. విభజన చేయండి. ఏమయినా చేయండి కాని ఇదే పరిస్థితి ఉంటే శక్తికి మించిన ప్రయత్నం చేసినట్లుగా కనపడుతోంది. ఇది మాత్రం వెంటనే పరిశీలించాలని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇంకో విషయం. ముఖ్యమంత్రి గారిని కలవాలి. సింపుల్ విషయం. రాజులను, మహారాజులను కలిసినట్లు అక్కడకు వెళ్ళగానే పెద్ద సందోహం. ఎన్నికైన ఎం.పి.లు, ఎం.ఎల్.ఏలు, మంత్రులు కూడా ముఖ్యమంత్రి గారి ఛాంబర్‌లో పడిగాపులు పడి

కూర్చోవలసిందే. మా బోటి వాళ్ళం ఏం చేస్తాము? మరొక మార్గం లేదు. అసలు మేము రావడం తప్పా అనుకోవలసిందే. వారిని తప్పు పట్టడం లేదు. కలిస్తే తప్పకుండా ఆప్యాయంగా పలకరిస్తారు. సంతోషంగా మాట్లాడతారు. నవ్వుతూ ఆహ్వానిస్తారు. సమాధానాలు చెబుతారు. ముఖ్యమంత్రిగారికి ఉన్న సద్గుణాలను తక్కువ అంచనా వేయడం లేదు. కాని సమయం లేదు. సందర్భం లేదు. ఏర్పాట్లు లేవు. దానికి పడికట్టు లేదు. వెళితే కుప్పలు కుప్పలుగా ఉంటారు. దానికి పరిష్కారం చేయండి.

శ్రీ జి.ముద్దుకృష్ణమ నాయుడు:- ఎన్నుకోబడిన ఎం.ఎల్.ఏలు కనుక వస్తారు. ప్రజలు వస్తారు. ముఖ్యమంత్రి గారికి చెప్పుకోవాలని వస్తారు. వస్తే సంతోష పడాలి. అందరూ రావాలి.

శ్రీ బద్దం బాల్‌రెడ్డి:- దానిని వ్యతిరేకించడం లేదు, కాదనడం లేదు. ఎం.ఎల్.ఏ లకు కూడా అవకాశం ఇవ్వాలి వారిని కలవడానికి.

శ్రీ సిహెచ్.రాజేశ్వర రావు:- ముఖ్యమంత్రి గారికి సర్వ హక్కులు ఉన్నాయి. చేస్తున్నారు. మా పాయింట్ ఏమిటంటే మాకు సమయం ఇవ్వడం గురించి. ఇంటి దగ్గర కాని, సెక్రటేరియట్ లో గాని ఇవ్వాలి. సెక్రటేరియట్ వద్ద కూడా గంటలు గంటలు పడిగాపులు కాయాలి. మా బోటి వయసు మళ్ళిన వారి గురించి కాదు. మేమయినా రెండు, మూడు గంటలు కూర్చుంటాము. యువకులే 5 నిముషాలు కూడా కూర్చోలేక ఇదెక్కడిదండి అని కోపానికి వస్తున్నారు. అందుకొరకు ఏదో ఒక క్రమబద్ధీకరణ జరగాలి. ముఖ్యమంత్రి గారి దోషం లేదు. అవగాహన దోషం. క్యాబినెట్ దోషం ఏమీ లేదు. పరస్పర అవగాహన ఉండాలి. ఎన్ని గంటలయినా కూర్చుంటారు - అవసరం ఉంటే పని చేసుకుంటారు అన్న పద్ధతి కాదు. అందుకొరకు దీనిని ముఖ్యమంత్రి గారితో చర్చించి వారి స్టాఫ్‌తో సెక్రటేరియట్ స్టాఫ్‌తో మన శాసన సభ స్టాఫ్‌తో చర్చించి మాకు ఇచ్చే అనేక ప్రివిలేజెస్‌లో మొదటి ప్రివిలేజ్‌కు సంబంధించి ముఖ్యమంత్రి గారిని, మంత్రులను కలసి రెండు నిముషాలు సమస్యలు చెప్పు కోవడానికి ఏ ఇబ్బంది లేకుండా సౌకర్యాలు కల్పించవలసి ఉంటుంది. మిగతా సౌకర్యాల సంగతి తరువాత చూసుకుందాము. మా విద్యుక్త ధర్మంలో మంత్రులను కలవడం సమస్యలు చెప్పుకోవడం చాలా అవసరం అన్నటువంటిది చెప్పాలి. నార్మల్ డిమాండ్స్‌లో లేక శాసన సభ సమయంలో ముఖ్యంగా ప్రజలు వస్తారు మా పార్టీ కార్యకర్తలు వస్తారు. మాకు వారి నుంచి సబ్జెక్టులు అనేకం తెలుస్తాయి. అప్పటికప్పుడు రాసి చెప్పవలసిఉంటుంది. దానిని రెగ్యులరైజ్ చేసే మార్గం చూడండి. నేను విమర్శించడం లేదు. ఇప్పుడున్న గందరగోళాన్ని తొలగించి రెగ్యులరైజ్ చేస్తే సమస్యలకు పరిష్కారం ఉంటుంది.

ఆఖరి విషయం. శాసన సభ సమావేశాలు ప్రతి నెల పెడతామంటున్నారు. ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రకటించారు. దాని ఔన్నత్యాన్ని చర్చించడం లేదు. శంకించడం లేదు. ప్రతి నెలా ఒకసారి సమావేశం పెడితే పెద్ద యంత్రాంగం కదలవలసి ఉంటుంది. ఈ శాసన సభలో రెండు రోజులో, మూడు రోజులో కూర్చుంటే సమస్యలు పరిష్కారం కావు. కనీసం వారం రోజులు చర్చ జరగాలి. వారం రోజులు అంటే రావడం తప్ప సబ్జెక్టు కూడా ఎక్కువ ఉండకపోవచ్చు. ప్రతి నెలా అంటే ఇక్కడకు వచ్చి కూర్చుని చేసేది ఏమీ ఉండక పోవచ్చు. సామాన్యంగా మనం మూడు సార్లు కూర్చుంటాము. వర్షాకాలం, శీతా కాలం,

బడ్జెటు సెషన్ ఈ విధంగా మూడు, నాలుగు సార్లు కూర్చోండి. ప్రతి సమావేశం కనీసం 10, 15 రోజులకు తగ్గకుండా పెట్టాలి. రెండు రోజుల కొరకు ఇక్కడకు వచ్చి ఈ హంగామా చేసుకుని ఏ విషయం పరిష్కారం కాకుండా పోతే ప్రయోజనం ఉండదు. ఈ విషయాన్ని వ్యతిరేకించడం లేదు కాని పునరాలోచన చేయండి. ఉపయుక్తం చేయండి. ప్రయోజనం చేయండి.

అంతే కాదు ఆఖరి విషయం ఒకటుంది. అధ్యక్షుల వారు ఈ శాసన సభ కార్యక్రమాలను టెలికాస్ట్ చేయాలని నిర్ణయం ప్రకటించారు. అభినందిస్తున్నాను. ఇది రెండు విధాలుగా ఉపయోగపడుతుంది. ఈ శాసన సభలో ఏదో కుంభకోణం జరిగిపోతోంది అనుకునే ప్రజలకు అర్థం అవుతుంది. చెడు గురించి అనుకుంటున్నారు. మంచి గురించి చూడడం లేదు. వారందరికీ మన మంచితనాన్ని చూపిద్దాము. మనం కూడా క్రమశిక్షణగా ఉంటాము. ఏ విధంగా ప్రశ్నలకు సమాధానా లిస్తున్నారు, ఉప ప్రశ్నలు మేము వేస్తుంటాము అవి అన్ని జాగ్రత్తగా దృష్టిలో పెట్టుకుని యజమానులైన ప్రజలు ముందర ఉన్నారు కాబట్టి వళ్లు దగ్గర పెట్టుకుని పని చేయాలనే బాధ్యత ~~ఉంటుంది ఈ~~ టెలికాస్ట్ చేయడం చాలా ఉపయోగంగా ఉంటుంది. దయచేసి క్వశ్చనవర్, 304 లాంటివి 2 అవర్స్ ఉంటాయో వాటిని తగ్గించి అవసరం అయితే ఈ క్వశ్చనవర్ తరువాత ఈ సమయం 304 తరువాత చాలా డేంజరస్ జీరో అవర్ ఈ రెండు, మూడు సందర్భాలను ఏకీకృతం చేసి టెలికాస్ట్ చేయించండి. తరువాత ఇబ్బంది లేదు. బిల్స్ వస్తే ఎవరి పని వారు చేసుకుంటారు. ఎవరి జాగ్రత్తలో వారుంటారు. వారే చేసుకుంటారు. కోపాలకు ఉద్రేకాలకు, పంతాలకు పట్టుదలలకు వచ్చే సందర్భాలను ఆ పిరియడ్‌ను టెలికాస్ట్ చేయండి. మన కరక్షన్ ప్రాసెస్ ద్వారా పోతుంది. ప్రజలకు కూడా మనలను అర్థం చేసుకోవడానికి వీలుంటుంది. అది మీరు చేయాలని కోరుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వర రావు:- అధ్యక్షా, 1.30 గంటలకు ముగించాలి. రెండయింది. ఎటు తిరిగి సభ సాయంత్రం జరుగుతుంది అన్నారు. అరచినా ఉపయోగం లేదు కాబట్టి ఏమీ అనడానికి లేకుండా నేను చెబుతాను.

పెద్దలు వెంకటరెడ్డి గారు చాలా సీనియర్ సభ్యులు వారు మాట్లాడారు సనియర్ సభ్యులు రాజేశ్వరరావు గారు మాట్లాడారు. నేను వారు చెప్పిన వివరాలలోకి పోకుండా క్లుప్తంగా ఈ శాసన సభ లెజిస్లేషన్, శాసన సభ మంత్రి వర్గం, సమాచారం ఈ మూడు డిమాండ్లకు సంబంధించినంత వరకు పరిమితమై మాట్లాడుతాను.

ముఖ్యంగా ఈ గవర్నర్స్ వ్యవస్థ ఏదయితే ఉన్నదో ఒకానొకప్పుడు మనం పెట్టుకున్నప్పుడు భారత రాజ్యాంగం ప్రకారంగా ఉంది. ఇవ్వాళ గవర్నర్ల వ్యవస్థ దండగ మారి వ్యవస్థగా పెద్ద వైట్ ఎలిఫెంట్‌గా మిగిలిపోతోంది. డబ్బులు, ఖర్చులు వగైరా చూచినట్లయితే పెద్ద వైట్ ఎలిఫెంట్. ఇది కేంద్రంలో ఏ ప్రభుత్వం ఉన్నా రాష్ట్రంలో ఏ ప్రభుత్వం ఉన్నా పైన ప్రభుత్వం అయితే నియమిస్తుందో దానికి సి.ఐ.డి. గా పని

చేస్తున్నది. రాష్ట్ర పరిపాలనలో జోక్యం చేసుకుంటోంది. తమకు కూడా తెలుసు 2.10 అధ్యక్షా, ప్రజాస్వామ్యయుతంగా ఎన్నికయిన ఈ రాష్ట్రంలో పార్టీ స్థాపించిన మ. కొద్ది రోజుల్లోనే ముఖ్యమంత్రిగా ఎన్నికయిన శ్రీ యన్.టి.రామారావు అమెరికా వెళ్లిన సందర్భంలో, రాష్ట్రంలో గవర్నర్‌గా వున్న శ్రీ రాంలాల్ ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థను ఎంత ఖూనీ చేశారో, దానివల్ల ఎంత గందరగోళం జరిగిందో ప్రత్యేకంగా చెప్పనవసరం లేదు. అది ఒక ఉదాహరణ. మొన్నటివరకు వున్న గవర్నర్ కుముద్‌బెన్ జోషి సంతకాలు పెట్టకుండా ఫైల్స్ ఆపిన పరిస్థితి కూడా చూశాము. ఈనాడు తమిళనాడులో పరిస్థితి చూస్తున్నాము. ఏ విధంగా చూసినా ఇది ఆచరణలో నిరుపయోగమైన వ్యవస్థతప్ప, ఈ వ్యవస్థ వుండవలసిన అవసరం లేదని నేను మనవిచేస్తున్నాను. మరొక మాటలో చెప్పాలంటే ఇది వైట్ ఎలిఫెంట్ ఎందుకూ ఉపయోగపడనటువంటిది. అందువల్ల గవర్నర్ వ్యవస్థ రద్దు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. కేంద్రప్రభుత్వం నియమించిన సర్కారియా కమిషన్ కూడా ఇదే సూచన చేసింది, శాసనసభకు సంబంధించినంతవరకు మిత్రులు మాట్లాడారు. మన శాసన వ్యవహారాల మంత్రి యువకుడు, ఉత్సాహవంతుడు. ఏదో ఒక రకంగా అన్ని డిమాండ్స్ మద మాట్లాడాలనే తపన వున్న వ్యక్తి, కానీ ఆయనకు ఒక్కడికే క్రెడిట్ యివ్వదలచుకోలేదు. రెండువైపుల వారు సహకరిస్తేనే అది సాధ్యం అవుతుంది. రెండువైపులా మ్రోగుతేనే తాళాలు అవుతాయి. శాసనసభ్యులు, సభాపతి వీరందరి సహకారంవల్ల ఇది సాధ్యమయిందని నా అభిప్రాయం కొన్ని లోపాలు వుండవచ్చు. లేవని నేను అనను. అందరి సహకారంతో యిది జరిగింది. ఈ విధంగా చక్కగా జరిగినందుకు శాసనసభ వ్యవహారాలమంత్రిగారిని అభినందించడంతోబాటు మమ్మల్ని మేము అభినందించుకుంటున్నాము. అలా అభినందించుకోవడం నేరం కాదు. ముఖ్యంగా ఈ శాసన సభలో వివిధ డిమాండ్స్ పైన చర్చలు జరగడం ద్వారా ప్రభుత్వ యంత్రాంగం మీద అదుపు వస్తుంది. పరిపాలనా వ్యవహారాల్లో లోపాలు ఎక్కడ దొర్లుతున్నాయి? చేసిన చట్టాలు ఎందుకు సక్రమంగా అమలుజరగకుండా పోతున్నాయి? ప్రభుత్వ యంత్రాంగంలో వున్న లోపాలు ఏమిటి? ఇవన్నీ చర్చకు రాబడి ప్రభుత్వ యంత్రాంగం మీద అదుపు రావడానికి ఉపయోగపడుతుంది అధ్యక్షా. సరియగు చర్చలు జరపడానికి అనువైన వేదికగా మనం శాసనసభను తయారు చేసుకున్నప్పుడే సమయం సద్వినియోగం అవుతుంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా ఒక చక్కని సాంప్రదాయం ప్రవేశపెట్టింది. స్థాయీ సంఘాలను వేసి వివిధ డిమాండ్స్‌ను ఒక గ్రూప్ చేసి వాటికి కొంత టైమ్ యిచ్చి చర్చించి, ఆ తరువాత పార్లమెంట్‌లో సమగ్రంగా చర్చించి ఆమోదించడం జరుగుతోంది. విడిగా చర్చలు జరిగినందువల్ల, గ్రూప్ చర్చల వల్ల చర్చలు ఉపయోగకరంగా ఫలవంతంగా వుంటున్నాయి. దానితోబాటు శాసనసభ జరిగినంతకాలం, ముఖ్యంగా బడ్జెట్ సెషన్‌లో ప్రభుత్వ యంత్రాంగం పని చేయలేదు. జిల్లాలలో కానివ్వండి, రాష్ట్రంలో కానివ్వండి పని చేసే పరిస్థితి వుండదు. ఉదయం వచ్చి రాత్రి దాకా కారువల్లాగా ఉద్యోగస్థులంతా కూర్చోవలసిందే తప్ప కాగితం మీద సంతకం పెట్టే దిక్కే వుండదు. ఒక రకంగా చర్చలు కూడా ఫలవంతంగా సాగవు. రెండిందాలా ప్రభుత్వ యంత్రాంగం పని చేయకుండా వుండే పరిస్థితి వస్తుంది. గత ప్రభుత్వంలోను, ఈప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత కూడా చెప్పారు, గ్రూప్ చర్చలు జరగడం కోసం స్థాయీ సంఘాలను వేస్తాము అని. తప్పకుండా ఆ సాంప్రదాయాన్ని వచ్చే సమావేశం నుండి ప్రవేశపెట్టాలని నేను తమ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. అంతేకాకుండా స్థాయీ సంఘాలు ఎలా పనిచేస్తున్నాయనే విషయంలో

సంవత్సరానికి ఒకసారి రెవ్యూ కూడా జరగాలి. ఆ విధంగా జరిగినప్పుడు మాత్రమే మనం ఈ చట్టసభల్లో సరిగా పనిచేయడానికి, చట్టాలు సరిగా అమలుజరగడానికి ఉపయోగపడే విధంగా వుంటుందని ప్రభుత్వానికి సూచిస్తున్నాను. నెలకు ఒకసారి శాసనసభ సమావేశాలు జరపడం సాధ్యం కాదని మిత్రులు రాజేశ్వరరావు గారు చెప్పారు అది ఆచరణసాధ్యం కాదు. ఏ రకంగా చూసినా ఉపయోగకరం కాదు. పరిపాలనలో అస్తవ్యస్థం ఏర్పడుతుంది. కనీసం మూడు టెరమ్స్ (సంవత్సరానికి 3 సార్లు) కరెక్టుగా జరిగితే బాగా జరిగినట్లే. అది ముఖ్యమంత్రిగారు అమితోత్సాహంతో చెప్పిన మాట తప్ప, ఆచరణసాధ్యం కాదు. అందువల్ల ప్రభుత్వ పాలన సాఫీగా జరగదని మనవి చేస్తున్నాను. నేను చట్టసభల పనతీరును చెబుతున్నాను. ముఖ్యంగా మనం సృష్టించుకున్న సాంప్రదాయాన్ని కూడా పాటించకపోతే ఏ రకంగా కూడా ఉపయోగపడదు. చట్టాలు నిరుపయోగం అవుతాయని మనవి చేస్తున్నాను. బిల్లులను ప్రవేశపెడతారు. నిబంధనల ప్రకారం వారం రోజుల గడువు యివ్వాలి. పాత చట్టం చదవాలి. సవరణలు చూడాలి. ఈ సవరణలు ఏరకంగా ఉపయోగపడతాయనేది చూడాలి. సభ్యులు సరియగు పద్ధతిలో చదివి, అవగాహన చేసుకొని, దాని మీద చర్చించాలంటే కొంత సమయం యివ్వాలి. ఈనాడు ఆరు బిల్స్ యిచ్చారు. ఏమైనా చర్చ జరుగుతుందాండీ? ఏమైనా ఉపయోగం జరుగుతుందాండీ? నామటుకు నాకు అర్థం కాలేదు. నేను పండితుడిని కాదు. ఏదో చెయ్యి ఎత్తడం తప్ప అంతనికీ తెలుసు అని నేను అనుకోను. నేను తప్పు చెబితే మన్నించ వలసిందిగా చెబుతున్నాను. ఈ యొక్క బిల్లులనేవి వారంరోజుల ముందు యివ్వాలి. అవసరమైన సవరణలతో చర్చ జరగాలి. కానీ ఈనాడు అలాకాకుండా హడావిడిగా ఆరు బిల్లు తెచ్చారు. ఒక్కటి కూడా మేము ఆమోదించము. సరియగు పద్ధతిలో ప్రవేశపెట్టాలి. ఏ ప్రభుత్వం వారు అయినా సెలక్టు కమిటీ అంటే ఎందుకోమరి గిజగిజలాడతారు. సెలక్టు కమిటీలో పరిమిత సంఖ్యలో సభ్యులు వుంటారు. అన్ని పార్టీల వారు వుంటారు. లీగల్ ఒపీనియన్ యిచ్చేవారు వుంటారు. అనుభవం గల కార్యదర్శులు సలహాలు యివ్వడానికి వుంటారు. ఆ రకంగా చర్చించి సరియగు ~~చట్టం రావడానికి~~ ఉపయోగపడుతుంది. సెలెక్టు కమిటీ అంటే ప్రభుత్వం ఎందుకు గిజగిజలాడుతుందో అర్థం కాదు. ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థ పటిష్టంగా వుండాలంటే, ఆ చట్టం సక్రమంగా వుండాలంటే సమగ్రంగా వుండాలంటే తప్పనిసరిగా సెలెక్టు కమిటీలు వేయడానికి ప్రభుత్వం అంగీకరించాలి. అదే రకంగా ప్రశ్నలు, సమాధానాలు. చట్టసభకు జీవం పోసేది ప్రశ్నోత్తరాల కాలం. ఈయొక్క ప్రశ్నోత్తరాల కాలాన్ని సవ్యంగా ఉపయోగించు కోవలసింది ప్రతిపక్షం ప్రభుత్వపక్షం మమ్మల్ని గుంజీలు తీయిస్తున్నారు అంటే సరి కాదు. ప్రభుత్వం సాఫీగా జరగాలంటే యిది చాలా కీలకమైనది. నేను గత 10 సంవత్సరాలుగా శాసన సభ్యుడిగా వున్నాను. ఆ ప్రభుత్వ హయాంలో ఈ ప్రభుత్వ హయాంలో కూడా వున్నాను. ప్రశ్నోత్తరాల సమయంలో కొంతమంది మంత్రులు రెచ్చగొట్టినట్లుగా చెబుతున్నారు. ఇది చాలా దుర్మార్గమైన చర్య ఎందువల్లనంటే అందువల్లనే గందరగోళం ఏర్పడుతుంది. ముందుగా చదువుకొని రారు. తమ క్రింది ఉద్యోగస్థుల నుండి తెలుసుకొని రారు. కార్యభారంవల్ల కావచ్చు. కాదని నేను అనను శాసనసభ జరిగినంతకాలం అయినా తెలుసుకోవాలి. రెచ్చగొట్టే పద్ధతుల్లో మంత్రుల సమాధానాలు వుండకూడదు. సాధ్యమైనంతవరకు సమగ్రమైన సమాధానం చెప్పడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. అదే పనిగా ప్రశ్నలను వాయిదా వేయకూడదు. ఇష్టం

లేని ప్రశ్నను ఈ శాసనసభలో ఒక మంత్రిగారు నాలుగుసార్లు వాయిదా వేశారు. అందువల్ల ఏమి ఉపయోగం? ఎంతో సుదీర్ఘకాలంగా ఎన్నో ప్రశ్నలు వేస్తారు. మేము ఏనాడో యిచ్చిన ప్రశ్నలు సంవత్సరాల తరబడి పోస్టుకావు. ఇది యదార్థమైన విషయం. కాలం తీరిన తరువాత పోస్టు అవుతాయి. ఒకె సందర్భంలో తమరు కూడా ప్రతిపక్షంలో వున్నప్పుడు అందరం కలిసి గొడవ చేశాము. ఒక ప్రశ్న వేస్తే ఆ సమస్య తీరిన తరువాత ఎంతో కాలానికి వచ్చింది. అందుకు బాధ్యులు ఎవరు? ఎవరిని నిందించాలి? సభకు బాధ్యత వహించే కార్యదర్శిగారు తీసుకోవాలి. కీలకమైన ప్రశ్నోత్తరాల విషయంలో కీలకమైన ప్రశ్నలను వదిలిపెట్టి ప్రాధాన్యత లేని వాటిని పోస్టు చేయడం జరుగుతోంది.

2.20 మ. నేను ఉదాహరణలు చెప్పగలుగుతాను. ప్రశ్నలు పంపిస్తారు ఆయా పార్టీలవారు. మీరు అప్పుడప్పుడు గ్రూప్ లీడర్సును పిలిచి మీ ప్రశ్నలు ఏమి ఉన్నాయి? ఏమిపోస్టు చేయాలని అడగడం ద్వారా మరింత ప్రజాస్వామికంగా చర్చ జరగడానికి ఉపయోగపడుతుంది. అందుకని, సభాపతిగారు, కార్యదర్శిగారి సమక్షంలో ఫ్లోర్ లీడర్సును పిలవండి? మీ ప్రశ్నలు యిన్ని ఉన్నాయి – యిన్ని రావడానికి అవకాశం వున్నది మీ పార్టీకి ఏమి వేయమంటారు అని అడిగితే అవి చర్చలకు ఉపయోగపడవా? అది ఎందుకు చేయరని అడుగుతున్నాను. ఆరకంగా భవిష్యత్తులో నైనా చేస్తారా? మంత్రిగారు చూడాలని మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుచున్నాను. పెద్దలు రాజేశ్వరరావుగారు చెప్పారు. చట్టాలు అనేవి, రాజ్యాంగం అనేది మనం రూపొందించుకున్నదే. రాజ్యాంగం జడపదార్థం ఏమి కాదు. కదిలించడానికి వీలు లేదు అవి కాదు. మారినపరిస్థితులకు అనుగుణంగా చట్టాలు మారతాయి. ఆచార వ్యవహారాలు కూడా మారతాయి. మన ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలో 304 నిబంధన రూపొందిచుకున్నాము కనీసం గంట, అర్థగంట ఏది. అయినాసరే గంట టైమ్ తీసుకుని చేస్తే ఎక్కువ విచారణ రావడానికి వీలుంటుంది. జీరో అవర్ మన దగ్గరనే కాదు, పార్లమెంటులో కూడావున్నది. కొన్ని అత్యవసర సమస్యలు కూడా వుంటాయి. ఆయా పార్టీలు తమతమ జిల్లాలలో జరిగిన అన్యాయాలను బయటకు ఎత్తిచూపిస్తే, ఇది శాసనసభలో వస్తుంది అని ప్రజలు అనుకుంటారు. ప్రభుత్వం వైపు నుంచి సమాధానం రావడానికి ఆరకమైన ఒక యంత్రాంగంపై అదుపు రావడానికి ఉపయోగపడుతుంది అందుకని జీరో అవర్ చాలా అవసరం. జీరో అవర్‌లో పనిగట్టుకుని ఉపన్యాసాలు చేయాలని అభిప్రాయంకాదు. క్లుప్తంగా వుండాలి. జీరో అవర్ వుండాలి. 304 నిబంధన వుండాలి. మన శాసనసభ నియమావళి ప్రకారం 304 రెండువుండాలి ప్రతిరోజూ, స్వల్పవ్యవధి ప్రశ్నలు రెండువుండాలి; దాంతోపాటు 74 నిబంధన ప్రకారం 2 వుండాలి. ఇందులో ఏ ఒక్కటి అయినా పాటించబడుతుందా? ఇది దురదృష్టం తప్పనిసరిగా పోస్టు అయ్యేటట్లు చూడాలి. చర్చించబడేటట్లు చూడాలి. పార్టీలు కూడా బాధ్యత వహించాలి; నేను కేవలం ప్రభుత్వాన్ని అనడం లేదు. శాసన సభలో, గత సంవత్సరాలలో మైకులు విరుచుకోవడం, అరచుకోవడం సరిపోయింది. యీసారి 'గిలటిన్', కాకుండా డిమాండ్సు చర్చించడం జరిగింది అంటే యీ శాసనసభలోనే.

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులనుండి హర్ష ధ్వానాలు)

శ్రీ కె. బాపిరాజు:- అక్కడ కాదు; మాకు ధన్యవాదాలు చెప్పండి? మా సహకారం వుంటే కదా అది జరుగుతుంది?

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- దాంతోబాటు బిఎసిలో మనం ఏమి గమనించామంటే ప్రజాసమస్యలు కరువు. కరెంటుకోత, మంచినీరు, శాంతిభద్రతలు వగైరా అవన్నీ వచ్చినా రాకపోయినా యీ సమస్యలన్నిటి మీద ఏదో ఒక రూపంలో చర్చ జరిగింది. ఇందులో మనం అభినందించుకోకున్నా మంత్రిగారిని, సభాపతిని అభినందించక తప్పదు. మంత్రివర్గం పనితీరు చెప్పాలి. చట్ట సభలు చేసినదానిని ఎగ్జిక్యూటివ్ అమలుపరచాలి. మీది ఎగ్జిక్యూటివ్ బాడీ. అమలుపరచడానికి యంత్రాంగం లేకపోతే చట్టాలు చేసి ఏమి లాభం? చిన్న విషయం అమలుపరచడం లేదు. మీరుకాని, చేయలేదు. మీరు వచ్చి నాలుగు నెలలు కావచ్చు. ఒకశాసనసభ్యుడు మీకు లెటర్ వ్రాస్తే నెలల తరబడి సమాధానం రాదు. ఎన్నో ఉదాహరణలు చెపుతాను. శాసనసభ్యుల ఖర్మ ఇట్లా వుంటె ప్రజలు ఖర్మ ఏమిటి? మీరే ఇట్లా వుంటె జిల్లాయంత్రాంగంలో శాసనసభ్యుడు ఉత్తరం వ్రాస్తే ఎందుకు సమాధానం వ్రాయరు? యస్ ఆర్ నో ఏదో ఒకటి చెప్పండి? శాసనసభ్యుడు తనకు ఎన్నుకున్న ప్రజలకు బాధ్యత వహిస్తాడు. మీరు ఇతనికి బాధ్యత వహించాలి. కాబట్టి, ఎగ్జిక్యూటివ్ సమాధానం యివ్వకపోవడం ఇది దుర్మార్గం అందామా? ఆ పదము ఏమి పెట్టాలి? పెద్దలు రాజేశ్వరరావుగారు చెపితే బాగుంటుంది. దురదృష్టం అనను - బాధ్యతా రాహిత్యం అంటాను నేను అదేకరక్టు పదము అని నా అభిప్రాయము. అందుకనే 'యథారాజా తథా ప్రజా అంటారు. పైవారు అట్లా వుంటె, క్రిందివారు అంతకంటే అధ్వాన్నంగా వుంటారు. ఇది జరగకుండా వుండాలి. సలహాసంప్రదింపులు జరపడం వల్ల జిల్లాయంత్రాంగం స్ట్రీమ్‌లైన్‌చేయడం జరుగుతుంది. ఎప్పుడు అయితే అధికారులు పాల్గొని సలహాసంప్రదింపులు జరిపి ఎక్కడ వైఫల్యం చెందామో దీనికి సరైన సమాధానం జిల్లా యంత్రాంగంలో వస్తుంది. దానిని స్ట్రీమ్ లైన్ చేయడం చాలా అవసరం. కార్పొరేషన్స్ - ఒకవేళ ఏమైనా నష్టాలలో నడిస్తే దానికి అవసరమైన ఛైర్మన్‌ను వేయాలి. లాభాలు రావడానికి కృషిచేయాలి. రాజకీయ నిరుద్యోగులకు ఉద్యోగం కల్పించడం కోసం వేసే కార్పొరేషన్స్ శుద్ధ దండగ అని మనవి చేస్తున్నాను. నేను చెప్పాను వార్ ప్రభుత్వంలో రాజీవ్ గాంధి టెక్నాలజీ మిషన్ ఒకటి ఏర్పాటుచేశారు. దానికి ఒక చైర్మన్ ఏర్పాటు చేశారు. దానికి ఒక ఆఫీసు ఏర్పాటుచేశారు. దాని నిధులు, విధులు ఏమిటోతెలియదు ఇంతవరకు. అదిమీరు అవలంబిస్తున్నారు. 'పిండికి, బియ్యానికి ఒకటే మంత్రం' నేను పెట్టడం లేదు. కొన్ని సరిగా వున్నాయి. సమర్థులైనవారిని వేయండి ఐడిసికి సమర్థులైన, పరిపాలనా దక్షులైన పార్థసారథిని నియమించారు. అదేవిధంగా రిపబ్లికన్ ఫోర్జ్ కంపెని ఒకటి వచ్చింది. దాని ఎం.డి. ఏమి చేశారో అదే చేశారు. కాబట్టి, సమర్థత కలిగిన వారిని వేసి లాభసాటిగా నడిచేటట్లుచూడాలి. అనుభవంకలిగినవారిని, నిష్ణాతులను తీసుకురండి అది వదిలిపెట్టి రాజకీయ నిరుద్యోగులకు ఉద్యోగం కల్పించే పేరుతో వారిని తెల్ల ఏనుగులాగా మేపవద్దు అని మనవిచేస్తున్నాను. నాకు తెలుసు - పేరు అనవసరం. ఒక ఐఎఎస్ ఆఫీసర్ అయితే 10 కార్పొరేషన్లకు ఆయన

2·30 మ· ఎండిగా వున్నారు. 10 ఎ.సి. కార్లు వుండేవి. ఆ రకమైన పద్ధతుల్లో ఈ కార్పొరేషన్లు ప్రజా ధనాన్ని దుర్వినియోగం చేయకూడదని తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- త్వరగా ముగించండి.

శ్రీ టి.వెంకటేశ్వరరావు:- నేను చాలా క్లుప్తంగా చెబుతున్నాను. అనవసరమైన విషయాలు చెప్పడం లేదు. నేను చెప్పడం పూర్తికావచ్చింది. పూర్వం రాజులు, మహారాజుల కాలంలో మండలాలు వుండేవి. శ్రీ కృష్ణదేవరాయలకాలంలో వున్నాయి. రాజులు, మహారాజులు తమ చుట్టూ వుండే భజనపరులకు జాగీర్లు, యినాములు, మక్తాలు, అగ్రహారాలు యిచ్చేవారు. అదే విధంగా ఈ కార్పొరేషన్ పదవులను కట్టబెట్టవద్దని తమ ద్వారా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. అవినీతి అనేది రోజురోజుకూ పెరిగిపోతూ వుంది. ఏ స్థాయిలో అవినీతి జరిగినా దాన్ని అరికట్టాలని అందరమూ ఆశిస్తాము. అందరమూ శ్రీవైష్ణవులమే. రొయ్యల బుట్టలలో మాత్రం రొయ్యలు మిగలడం లేదు అన్నట్లుగా వుంది. అవినీతిని అరికట్టడం అనేది పై స్థాయినుండి ప్రారంభం కావాలి. పై స్థాయి నుండి ప్రారంభం అవుతేనే క్రింది స్థాయిలో ఖచ్చితంగా అమలు జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇందుకు మంత్రులు, శాసనసభ్యులు, అందరం బాధ్యులం కావాలి. మనం బాధ్యత వహించినప్పుడే ప్రజలు కూడా చైతన్యవంతులు అవుతారు. ఏ పరిస్థితుల్లోను అవినీతిని సహించకూడదని మనవి చేస్తున్నాను. అవినీతి పెరగడానికి కారణం మన చుట్టూ కొంతమంది భజనపరులను చేర్చుకోవడం. వాళ్ళు చెప్పిందల్లా చేయడం ఒక భాగం. ఇందాకే వెంకటరెడ్డిగారు, పెద్దలు చెప్పారు. ఆయన చాలా నిష్పక్షపాతంగా మాట్లాడుతారు. వారి హయంలో రాజకీయపక్షపాతాలు, రాజకీయ కరప్షన్ ఎంత జరిగిందో నేను ప్రత్యేకంగా చెప్పనవసరం లేదు. చాలాసార్లు చర్చలు జరిగాయి మీ దగ్గర కూడా అదే విధంగా జరుగుతూ వుంది. ఆ విషయం నేను మనవి చేస్తున్నాను. దాన్ని సరిదిద్దుకోండి. ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలో పార్టీలు మారుతాయేతప్ప ప్రభుత్వ యంత్రాంగం మారదు. అది శాశ్వతమైనది. ఏ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చినా ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని సరియగు పద్ధతిలో తీర్చిదిద్దడానికి ప్రయత్నం చేయాలేతప్ప ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని మన స్వార్థానికి ఉపయోగించుకునే పద్ధతి వుండకూడదు. ఆ విధంగా ఎవరు చేసినా క్షమించరాని నేరమే. తప్పనిసరిగా మనం వీటన్నింటినీ పాటించితీరాలి. ఒక అధికారిని ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయడం అనేది పనిష్మెంట్ కాదు. అతను అవినీతిపరుడు అయితే విచారణ చేయాలేతప్ప రాజకీయాల కోసం బాధ్యత గల అధికారిని చీటికి మాటికి బదిలీ చేయకూడదు. ఈ విధంగా చేయడంవల్ల ప్రభుత్వం అంటే పల్చదనం పెరుగుతుంది. అందువల్ల చాలానష్టం జరుగుతుందని తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. ఆఖరుమాట ఒకటి చెబుతాను. రిటైర్ అయిన వారిని తీసుకువచ్చి జీవోలు యిచ్చి, మూడు, నాలుగు సంవత్సరాలు ఉద్యోగంలోకి తీసుకోవడం జరుగుతోంది. ఇక్కడి వారు (కాంగ్రెస్) అధికారంలో వుండగా అలాగే చేశారు. ఈ రోజు వీరు (టిడిపి) అదే పని చేస్తున్నారు. మెడికల్ డైరెక్టర్‌గా రిటైర్డ్ వ్యక్తిని వుంచారు. రెండు సంవత్సరాల క్రితం రిటైర్ అయిన మెడికల్ డైరెక్టర్‌ను తీసుకువచ్చి, సమర్థవంతంగా పనిచేసే వారి స్థానంలో పెట్టారు. వారు అనుభవజ్ఞులు అనుకుంటే పార్ట్‌టైమ్ (సేవలు తీసుకుంటే అభ్యంతరం లేదు. వారు (కాంగ్రెస్) ఒయస్‌డి అంటూ రిటైర్ అయిన వారిని తెచ్చిపెట్టారు. మీరు కూడా అదే విధంగా ఎందుకు చేస్తున్నారు? ఆ విధంగా చేయడం న్యాయమా? ప్రభుత్వయంత్రాంగంలో

యువకులు, సమర్ధవంతంగా పనిచేసేవారు వుండగా ఈ విధంగా చేయడం న్యాయంకాదు. తమకు ప్రమోషన్స్ వస్తాయని ఆశించినవారు ప్రభుత్వం గురించి ఏ రకంగా అనుకుంటారు? చాలా అసహ్యకరమైన అభిప్రాయం ఏర్పడుతుంది. అటువంటి పనులు యికనైనా చేయవద్దు. అపని చేశారు. చేయలేదు అనడం న్యాయం కాదని, సత్యం కాదని మనివి చేస్తున్నాను.

ఆఖరు విషయం సమాచార వ్యవస్థ. సమాచార వ్యవస్థను ఎట్లాబడితే అట్లా ఉపయోగించుకుంటున్నాము. పాత ప్రభుత్వం సమాచార వ్యవస్థను అదే పనిగా ఉపయోగించింది. రోజూ పేజీలకు పేజీలు ప్రకటనలు పెట్టారు. 2 లక్షల 40 వేల ఇళ్ళు పేదలకు, బలహీన వర్గాలకు యిస్తున్నామని ప్రకటించారు. నిర్మించలేదు నిర్మించవలసిందిగా ఆర్డర్ వేశారు. పోతూ, పోతూ ఆర్డర్ చేసి పోయారు. వీరు వచ్చిన తరువాత దాన్ని నిలుపుదలచేసి పారేశారు. వారు ఆర్డర్ వేయంగా, వీరు నిలుపుదల చేశారు. ఇవి ఏ రకంగా ఉపయోగపడతాయి అని అడుగుతున్నాను. సమాచార వ్యవస్థను ఈ విధంగా దుర్వినియోగం చేసే పరిస్థితి వుంది. వీరు యిచ్చిన లెజిస్లేషన్, గవర్నర్, మంత్రులు, సమాచార వ్యవస్థ వీటికి సంబంధించి మాట్లాడాను. ఇవి నేను అనుభవపూర్వకంగా చెప్పిన మాటలు, నా అనుభవం తప్పు అయితే తప్పు అయిన వాటిని త్రోసిపుచ్చండి. న్యాయంగా వున్న వాటిని స్వీకరించండి. నిజం ఎంత నిష్ఠూరంగా వున్నా వాస్తవం మీ ముందు పెట్టక తప్పదు వీటన్నింటి గురించి సీరియస్‌గా ఆలోచించాలని కోరుతూ, ఈ అవకాశం యిచ్చిన తమకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బద్దం బాల్‌రెడ్డి:- అధ్యక్షా, డిమాండ్స్ గురించి చివరిరోజు మాట్లాడండని అంటున్నారు. సమయం తక్కువ వుంది మాట్లాడక తప్పడం లేదు. ఇప్పటివరకు ప్రతిపక్షాల నాయకులు చాలా అంశాల మీద మాట్లాడడం జరిగింది. భారతీయ జనతా పార్టీ తరపున నేను మాట్లాడుతున్నాను. మన ప్రభుత్వ పరిపాలన ఎలా వుందనేది ఆలోచిస్తే ముఖ్యమంత్రి హీరో అయ్యారు. మంత్రులంతా జీరోలుగా వున్నారు. నేను అనడం కాదు, ప్రజలు, ప్రభుత్వాధికారులు అంటున్నారు. మా మాట అధికారులు వినడం లేదని మంత్రులే మొరపెట్టుకుంటున్నారు. ప్రజలు ఏమి అనుకుంటారు? ఈనాడు మంచి ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ కావాలి. గతంలో 1983 లో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చినప్పుడు, యన్.టి.రామారావు గారు ముఖ్యమంత్రి అయినప్పుడు, అప్పుడున్నటువంటి అడ్మినిస్ట్రేషన్, అప్పుడున్నటువంటి అధికారుల చేయూత ఈనాడు మనకు కనబడడం లేదనేది స్పష్టంగా అర్ధం అవుతోంది. ఈనాడు పట్టు కోల్పోయారు. ఎందుకు అధికారులు మాట వినడం లేదు? తెలుగుదేశం వారు తమకు సంబంధం వున్నవారిని, తమ వర్గం వారిని మాత్రమే తీసుకోవడం, మిగతావారిని దూర ప్రాంతాలకు ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయడం జరుగుతోంది. కాంగ్రెస్ వారు కూడా తమ బంధువులను తమ వర్గం వారిని, దగ్గర వారిని దగ్గరకు తీసేవారు. మీరూ అదే పని చేస్తున్నారు. ఏ ప్రభుత్వం వచ్చినా కులం పేరుతో వర్గం పేరుతో బంధుత్వం పేరుతో అధికార యంత్రాంగాన్ని డిస్టర్బ్ చేస్తున్నారు

కాబట్టి ఈనాడు భద్రత కుంటుపడిపోతున్నది. ఎవరూ చిత్తశుద్ధితో పనిచేసే పరిస్థితి లేదు. మనకున్న బడ్జెటును మనం సక్రమంగా వినియోగించుకోలేని పరిస్థితి వున్నది. మన రాష్ట్రం దిగజారిపోయింది అధ్యక్షా, ఇటువంటి విధానాలు మానుకుంటే మన రాష్ట్రం అభివృద్ధి చెందుతుంది. అడ్మినిస్ట్రేషన్ చక్కగా నడుస్తుంది. అందరూ చిత్తశుద్ధితో పనిచేసే అవకాశం కల్పించడానికి తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేయాలని తమ ద్వారా కోరుతున్నాను. అందరూ చెప్పుకుంటున్నారు అధ్యక్షా, ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత కోర్టులను ధిక్కరిస్తోందని. కోర్టు ఉత్తర్వులను పట్టించుకోనప్పుడు మనం చట్టాలను చేయడం ఎందుకు? కోర్టులు పెట్టడం ఎందుకు? కోర్టు ఉత్తర్వులను ఏమాత్రం లెక్కచేయకపోతే ప్రభుత్వాన్ని ఎవరయినా లెక్క చేస్తారా అని అడుగుతున్నాను.
2.40 మ. మనం జ్యుడిషియల్ వ్యవస్థను గౌరవించవలసిన అవసరం ఉంది. ఆ వ్యవస్థను ఎంత గౌరవిస్తే అంత మంచిదని మీకు చెపుతున్నాను. అధ్యక్షా, ఇక్కడ ఒక ఉదాహరణ చెపుతాను. పబ్లిక్ సర్వీస్ కమీషన్ వారు నిర్వహించిన పరీక్షల్లో ఉత్తీర్ణులయిన వారికి దాదాపు 540 మందికి డిప్యూటీ తాహశీల్దారు పోస్టుల్లో నియమిస్తూ, ఇంతవరకు అపాయింట్‌మెంట్ ఆర్డర్స్ ఇవ్వలేదు. అదే పరీక్ష వ్రాసిన మిగతా 1500 మందికి, ఇతర డిపార్టుమెంట్స్‌లో ఉద్యోగాలు లభించాయి కాని, వారి కంటె ఎక్కువ మార్కులు వచ్చి, డిప్యూటీ తాహశీల్దార్లుగా సెలక్టు కాబడిన వారికి మాత్రం ఇంతవరకు ఉద్యోగాలివ్వలేదు. 1992 లో అప్పటి కమీషనర్ ఆఫ్ ల్యాండ్ రెవెన్యూ వారు 540 మందిని సెలక్టు చేసి పంపమని వ్రాస్తే, ఈరోజు మాకు అవసరం లేదని మళ్ళీ వారే చెప్పుతున్నారు. అంటే గత ప్రభుత్వం క్యాండిడేట్స్‌ను పంపమని అడిగింది కాబట్టి ఈ ప్రభుత్వం వారిని నియమించుకోదలచుకోలేదా? డిప్యూటీ తాహశీల్దార్లు లేకపోతే రెవెన్యూ డిపార్టుమెంట్ ఏ రకంగా పనిచేస్తుంది? ఇది కోర్టును ధిక్కరించినట్లు కాదా? ఈ రకంగా జరగకుండా ఉండాలంటే, ప్రభుత్వం జాగ్రత్తపడటం చాలా అవసరం అని నేను భావిస్తున్నాను.

ఇక ఎన్నికల విషయానికి వస్తే, ఎన్నికలు నిర్వహించే ప్రక్రియ కేంద్రప్రభుత్వ ఆదేశాల ప్రకారమే మనం జరుపవలసి ఉంటుంది. అయితే 1971 సెన్సస్ ప్రకారం నియోజకవర్గాలను డీ-లిమిటేషన్ చేశారు. అయితే, 1981, 1991 సెన్సస్ ప్రకారం ఇంతవరకు నియోజకవర్గాల డీ-లిమిటేషన్ చేయలేదు. కేంద్రం అందుకు అనుమతించడం లేదు. కాబట్టి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ విషయమై ఒత్తిడి తీసుకొనిరావాలని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను. పెండింగ్ ప్రాజెక్టుల విషయంలో మనం ఏ విధంగా ఏకగ్రీవంగా రిజొల్యూషన్ పాస్ చేస్తామో, అదే విధంగా ఈ విషయంలో ఒక రిజొల్యూషన్ పాస్ చేసుకోవాలి. ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో మనం ఎన్నికలు జరుపుకొంటాం. కాబట్టి అదే స్ఫూర్తితో రెండు సంవత్సరాలకు ఒకసారి వోటర్స్ లిస్టు తయారుచేయాలి. ఎన్యుమరేషన్ చేసే విషయంలో ఆయా జిల్లాకలెక్టర్లు బాధ్యత వహిస్తారు. కాని హైదరాబాద్ విషయం వచ్చేసరికి, మున్సిపల్ కమీషనర్ స్పెషల్ ఆఫీసర్ చేయిస్తాడు. హైదరాబాద్ వోటర్స్ ఎన్యుమరేషన్‌లో అనేక అవకతవకలు జరుగుతున్నాయి ఈవిషయమై గతంలో ఛీఫ్ ఎలక్షన్ కమీషనర్, స్టేట్ ఎలక్షన్ కమీషనర్ దృష్టికి తీసుకొని వెళ్ళాం. ఈ వ్యవస్థను

మార్చవలసిన అవసరం ఉంది. హైదరాబాద్‌లో ఎన్యుమరేషన్ సక్రమ పద్ధతిలో నిర్వర్తించే విధంగా హైదరాబాద్ డిస్ట్రిక్ట్ కలెక్టర్‌కే ఆ బాధ్యత అప్పగించాలని మీ ద్వారా కోరుతున్నారు.

ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో ఎన్నికలు జరగాలంటే మరొక విధానం ఏమంటే ఐడెంటిటీ కార్డ్స్ ఉండాలి. ఐడెంటిటీ కార్డ్స్ ఇచ్చే విషయంలో కేంద్రప్రభుత్వ ఆదేశాలను పాటిస్తామని ఈప్రభుత్వం చెపుతున్నది. అందుకు 1995–96 సంవత్సరంలో 66 కోట్ల రూ.లు కేటాయించామని చెపుతున్నారు. రాబోయే పార్లమెంట్ ఎన్నికలలో, ఛీఫ్ ఎలక్షన్ కమీషనర్ ఆదేశాల ప్రకారం ఐడెంటిటీ కార్డులను ప్రవేశపెట్టాలని, అదే విధంగా మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ ఎన్నికలలో కూడా ప్రవేశపెట్టాలని తమరి ద్వారా కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, ఇక చిత్రపరిశ్రమ విషయానికి వస్తే, 30 సంవత్సరాలు మన ముఖ్యమంత్రి నందమూరి తారక రామారావుగారు సినిమాలలో నటించి, గొప్ప నటుడు, మహానటుడు అనే బిరుదులు పొందాడు. ~~అటువంటి ఆయన ముఖ్యమంత్రి~~గా ఉంటే చిత్రపరిశ్రమ అభివృద్ధి చెందుతుందని చాల మంది ఆశించారు. కాని ఈ రోజు రాష్ట్రంలో అనేక సినిమా థియేటర్స్ మూతపడుతున్నాయి. చిత్రపరిశ్రమ హైదరాబాద్‌కు తరలి రావడానికి ఎన్నో ఇబ్బందులు కల్గుతున్నాయి. వాటిని తొలగించడానికి ముఖ్యమంత్రిగారు ముందుకు రావాలి. సబ్సిడీ విషయానికి వస్తే, కేవలం మూడు లక్షల రూ.లను మాత్రమే ఇప్పిస్తున్నారు . దానిని సుమారు నాలుగైదు లక్షలకు పెంచాలని నేను మీ ద్వారా కోరుతున్నాను సినిమా థియేటర్స్ అన్ని శ్లాబ్ పద్ధతి వల్ల మూతపడుతున్నాయి. ఎగ్జిబిటర్స్, డిస్ట్రిబ్యూటర్స్ చాల మంది బాధపడుతున్నారు. దీని గురించి ఆలోచన చేయడం చాలా మంచిదని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. హైదరాబాద్‌లోని సగం సినిమా థియేటర్స్ పెద్ద పెద్ద కాంప్లెక్స్‌లుగా తయారయ్యాయి.

అదే రకంగా పర్యాటక శాఖ గురించి చెప్పవలసి వస్తే, మన రాష్ట్రంలో దేశ, విదేశీయులను సహితం ఆకర్షించే కేంద్రాలున్నాయి. అనేక చారిత్రాత్మక కట్టడాలున్నాయి. అయితే టూరిజం కేంద్రాల అభివృద్ధికి తీసుకోవలసిన చర్యలను ప్రభుత్వం తీసుకోవడం లేదు. అంత శ్రద్ధ ప్రభుత్వం తీసుకోవడం లేదు. ముఖ్యంగా నా నియోజకవర్గంలో 400 సంవత్సరాల చరిత్ర గల గోల్కొండ కోట, దాని ప్రక్కనే కుతుబ్‌షాహి టోంబ్స్ ఉన్నాయి. నేను టోంబ్స్‌కు చెందిన 100 ఎకరాల భూమిని కబ్జా నుండి కాపాడటంతో ఈరోజు ప్రతిరోజు అక్కడ ఒక తెలుగు సినిమా షూటింగ్ జరుగుతున్నది. అది ఒక పర్యాటక కేంద్రంగా మారింది. దాని ప్రక్కనే మిలిటరీకి చెందిన 30 ఎకరాలు ఉంది. దానిని మనం రక్షించుకోలేకపోతున్నాం పర్యాటక కేంద్రాలకు చెందిన భూములు అన్యాక్రాంతమై పోతుంటే , వాటిని రక్షించుకొనేందుకు పర్యాటక శాఖ ముందుకు రావడం లేదు. అదే విధంగా జమీల్‌కుంట దగ్గర 48 ఎకరాలు ఉంది. అది కూడా అన్యాక్రాంతమైపోతున్నది. రక్షించుకోలేక పోతున్నాం. అదే విధంగా నా నియోజకవర్గంలోనే మూసీనది ఒడ్డున బాపు ఘాట్ ఉన్నది. నిజంగా ఈ రోజు ఈ బాపు ఘాట్ అభివృద్ధి చెందింది అంటే ఆ క్రెడిట్ అంతా మన గవర్నర్ కృష్ణకాంత్‌కే దక్కుతుంది. వారు వచ్చిన తరువాతే ఈ బాపుఘాట్ అభివృద్ధి చెందడం

మొదలైంది. వారు మహాత్మాగాంధీ పుట్టిన రోజున, వర్ధంతి రోజున ఆ ఘాట్‌కు వచ్చి శ్రద్ధాంజలి ఘటిస్తూ ఉన్నారు. కాబట్టి మూసీనదిప్రైన అక్కడ ఒక బండ్ లాంటిది నిర్మాణం చేసి, దానిని ఒక పవిత్రమైన స్థలంగా, విజిటర్స్ వచ్చేందుకు వీలుగా చేసినట్లయితే బాగుంటుంది. 100 కోట్ల రూ.లతో ఈ ప్రాజెక్టును ప్రారంభించినప్పటికీ, ఇంతవరకు పనులు జరగడం లేదు. ఆ పనుల్ని త్వరత్వరగా జరిపించడానికి ప్రయత్నం చేయవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఢిల్లీలో రాజ్‌ఘాట్‌ను, శక్తి స్థల్‌ను ఏ విధంగా అయితే పర్యాటకులు సందర్శిస్తున్నారో, అదే విధంగా ఈ బాపుఘాట్‌కు రావడానికి అవకాశం ఉంటుంది. కాబట్టి దానిని ఒక టూరిస్ట్ సెంటర్‌గా తీర్చిదిద్దాలని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

అదే రకంగా కమర్షియల్ టాక్సెస్ విషయంలో మంత్రిగారు ...

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- కమర్షియల్ టాక్సెస్ డిమాండ్ అయిపోయిందండి.

శ్రీ పి.అశోకగజపతిరాజు:- ఆ డిమాండ్ ఎప్పుడో వోటింగ్ అయిపోయింది.

శ్రీ బద్దంబాల్‌రెడ్డి:-. అయిపోయిందా... సరే..అశోకగజపతిరాజు గారు శాసనసభ వ్యవహారాల శాఖ మంత్రిగా కూడ కొనసాగుతున్నారు. డిమాండ్స్ ఏవీ గిలిటిన్ కాకుండా, ఉదయం, సాయంత్రం రెండు పూటలా అసెంబ్లీ పెట్టి మమ్మల్ని ఎక్సర్‌సైజ్ చేయిస్తున్నారు. రోజుకు 12, 14 గంటలు కూడ సభ సమావేశమవుతున్నది. అందుకు వారు తీసుకొన్న శ్రద్ధకు మా పార్టీ తరపున నేను అభినందిస్తున్నాను. అదే రకంగా మా సభ్యులు గానీ కాంగ్రెస్ సభ్యులు కానీ మీతో ఎంతో సహకరిస్తున్నారు. గతంలో వారు
2.50 మ. చేసినంత, కల్పించినంత యిబ్బంది ప్రస్తుతం మేము చేయడం లేదు. దానిలో 10 శాతం మాత్రమే చేస్తున్నాం. అర్థం చేసుకోవాలి. ఉభయ కమ్యూనిస్టు పార్టీలు, బి.జె.పి.లు క్రమశిక్షణ గల పార్టీలు. ప్రజలకు వ్యతిరేకంగా ఏవైనా నిర్ణయాలు తీసుకున్న సందర్భాలలోనే కొంచెం యిబ్బంది పెడుతున్నాం.

శాసనసభ వ్యవహారాల మంత్రి గారికి ఒక సూచన చేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రి గారు అప్పుడప్పుడు చెబుతున్నారు. నెలకు 4 రోజులు అసెంబ్లీ పెడతానని. ముఖ్యమంత్రి మారినపుడల్లా మార్చనక్కర లేదు. తెలుగుదేశం పార్టీ వచ్చి నా యిష్టం వచ్చినట్లు రాజ్యం నడుపుతానంటే అది పద్ధతి కాదు. పార్లమెంటులో అక్కడి వ్యవహారాలు చూసే మంత్రి, స్పీకరు, ఇక్కడ మన స్పీకరు, మన శాసనసభా వ్యవహారాల మంత్రి అందరికీ బాగా తెలుసు. ఈ అసెంబ్లీని మనం ఏడాదిలో 100 రోజులు నడిపించుకోవాలి. బడ్జెటు సెషనును హారిబరీగా 40 రోజులు జరుపుకోవాల్సిన అవసరం లేదు. 20 రోజుల చొప్పున 2 నెలలు జరుపుకోవచ్చును. ఆ విధంగా 100 రోజులు కనీసం శాసనసభను జరుపుకుంటే ప్రజల సమస్యలను చక్కదిద్దగలము. అధికారుల అవినీతిని బయటపెట్టగలము మీ అడ్మినిస్ట్రేషనును చక్కదిద్దే ప్రయత్నం చేయగలము. మంచి సూచనలతో పేద ప్రజలకు సహాయపడాలంటే

శాసనసభ ద్వారా, చట్టాల ద్వారా మనం రక్షించుకోగలము. శాసనసభను ఏడాదికి కనీసం 100 రోజులు జరపాలనీ మా పార్టీ డిమాండు. మన యిష్టం ప్రకారం రాజ్యం చేయాలనడం మంచిది కాదు. నాకి అవకాశం యిచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఆర్. చంద్రశేఖరరెడ్డి (వనపర్తి) సమాచార శాఖకు సంబంధించి రెండు మూడు సూచనలు మీ ద్వారా మంత్రిగారికి మనవి చేస్తాను. సమాచార వ్యవస్థలో ప్రధానమైనవి 3 అంగాలు. అవి టెలివిజన్, రేడియో, పత్రికలు. ఈరోజు మనం అటానమస్ బాడీ అనుకుంటున్నప్పటికీ టి వి. రేడియోలు పరిమితులతో వున్నాయి. మిగిలిన మూడవ వ్యవస్థ పత్రికలు. గత చాలా సంవత్సరాలుగా విశేషించి గత 5 సంవత్సరాలుగా చాలా అన్‌వాంటెడ్ సంఘటనలు, ఎట్మాస్ఫియర్ క్రియేట్ కావడం జరిగింది. ఇట్లాంటి సందర్భాలలో విలేసులకు సంబంధించిన కేసులలో ప్రెసిపిటేట్ కాకుండా ఎక్కడికక్కడ పరిష్కరించాల్సిన అవసరం వుంది. నేను ప్రత్యేకంగా కోరేదేమంటే జిల్లా స్థాయిలో జిల్లాకలెక్టరు రూరల్ ఏరియాలలో యిటువంటివి జరిగినపుడు రియాక్టు కావలసిన అవసరం వుంది. ప్రెస్ రిలేషను స్నేహానికి తప్పనిసరం. అన్ని రాజకీయ పార్టీల భావాలు, సిద్ధాంతాలు ప్రజానీకానికి తెలియజేసే ప్రధాన అంగం పత్రికలు ఇట్లాంటి వాళ్లను యిబ్బంది పెట్టకుండా, వితవుట్ గోయింగ్ ఇన్‌టు ది యిండివిడ్యువల్ మెరిట్స్ కలెక్టరు గారు చొరవ తీసుకోవాలి. అదే విధంగా డివిజన్ స్థాయిలో ఆర్.డి.ఓ. వంటి ఉన్నతాధికారులు మాత్రం ప్రెసిపిటేట్ కాకుండా యిమీడియెట్‌గా సాల్వ్ చేయడానికి యంత్రాంగం ఏర్పాటు చేయాలి. ప్రభుత్వం నుంచి ఆ విధంగా ఆదేశాలు వుండాలి. ప్రెస్పరెంట్స్‌కు సంబంధించినంతవరకూ ఎక్రెడేషన్. కార్డులు వున్న వారికి బస్సుపాసులు జిల్లా స్థాయిలో వుంటున్నాయి. నేను కోరేదేమంటే, తప్పనిసరిగా కానిస్టిట్యూషను లెవెల్‌లో బస్సుపాసులు పత్రికా మిత్రులకు యివ్వాలి. 5 నుంచి 10 సంవత్సరాలు పూర్తి చేసుకున్న వారికి గుర్తింపు పత్రాలు వున్నవారికి యిళ్లస్థలాలు యివ్వాలి. గతంలో 1983 నుంచి 1989 వరకూ వున్న రామారావు గారి టైములో పత్రికలతో మంచి గుర్తింపు, గౌరవం వుండేది. నేను తమ ద్వారా కోరేది, వీలయినంత త్వరలో యిళ్లస్థలాల విషయం పరిశీలించాలి.

తదుపరి డిస్ట్రిక్ గెజిటెర్సు ప్రింటు చేస్తున్నారు. అవి ఎక్కడ వున్నాయో తెలియదు గత 5 సంవత్సరాలలో మహబూబునగరు జిల్లాలో ట్రైచేస్తే దొరకలేదు. ఎగ్జాస్టు అయిపోయాయన్నారు. కనీసం అవి లెజిస్లేటర్సుకైనా అందుబాటులో వుండాలి. ఆయా జిల్లాలకు సంబంధించిన సమగ్రమైన గెజిటీర్సును డివిజను స్థాయిలో అమ్మకానికి పెడితే ఇంటలెక్చువలు; ఆసక్తి గల వారు కొనుకునే అవకాశం వుంటుంది. ఎక్కడో లైబ్రిరీలకు, మ్యూజియమ్ముకు పరిమితమైనట్లు కనిపిస్తోంది. డిస్ట్రిక్టు గెజిటీర్సు ప్రింటవుతున్నాయన్న సంగతి ప్రజలకు తెలియదు. గతం వుంటే భవిష్యత్తును నిర్ణయించుకోవచ్చు. దీని విషయమై తగు శ్రద్ధ తీసుకోవాలి.

మొదటిసారి ఈ శాసనసభలో మాట్లాడే అవకాశం కలిగినపుడు గవర్నరు గారి ప్రసంగానికి ధన్యవాదాలు తెలిపే రోజున చెప్పాను. సిస్టాస్ అనే సంస్థ చాలా సందర్భాలలో ప్రభుత్వం పరంగానో. పార్టీ పరంగానో తెలియకుండా ప్రకటనలిచ్చింది. చాలా

సందర్భాలలో ఓవర్‌లాపింగ్ కూడా వచ్చింది ఈ విషయంలో సమగ్రమైన విచారణకు నేను అప్పుడు డిమాండు చేశాను. ఇప్పుడు కూడా చేస్తున్నాను. మరొకసారి మీద్వారా డిమాండు చేస్తున్నాను.

టూరిజంకు సంబందించి, ప్రత్యేకంగా చెప్పేది, క్యాంటీన్సు నిర్వహణలో శుభ్రత విషయమై తగు శ్రద్ధ తీసుకోవాలి.

మహబూబునగరులో చాలా టూరిస్టు ప్రదేశాలున్నాయి. శిల్లాఘునాపూర్, చంద్రగడ్, పానగల్, వనపర్తి పాలిటెక్నిక్ కళాశాల. ఈ కళాశాల బెంగుళూరు సెలస్ మాదిరిగా చాలా బాగుంటుందని చూడటానికి చుట్టుప్రక్కల ప్రాంతాలనించి చాలా మంది వస్తూవుంటారు. వీటికి ప్రాధాన్యత నిచ్చి, ప్రజానీకానికి తెలిసే విధంగా పెద్ద ఎత్తున ప్రచారం చేయాలి.

మొట్టమొదటిసారిగా సభకు వచ్చిన సందర్భంలో గత సంవత్సరాల రికార్డ్సు లైబ్రరీలో చూశాను. గిలెటిన్ కాకుండా మొట్టమొదటిసారిగా అన్ని డిమాండ్సుపై చర్చ జరుగుతోంది. ప్రభుత్వ విధానం దీనికి కారణం. It is a transparency Government as promised by the Chief Minister. ప్రతిపక్షాలు, ప్రభుత్వము, లెజిస్లేచర్ మినిస్టరు గారు, అందరు సభ్యులూ సహకరించి ఈ విధంగా నడిపించారు. ప్రభుత్వం కూడా ఎక్కడికక్కడ స్పందించి నిర్ణయాలు తీసుకుని ఎన్నో సభసంఘాలు వేయడానికి ఓపెన్‌గా నిర్ణయించింది. ఇంతకుముందు ఈ సభలో మహామహులు తరిమెల నాగిరెడ్డి గారు, పుచ్చలపల్లి సుందరయ్య గారు, తెన్నేటి విశ్వనాథం గారు, వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య గారు, యిప్పుడు ఎన్.టి.రామారావు గారు ఉన్న సందర్భంలో నాకు, సామాన్యుడికి సైతం యిందులోకి ప్రవేశం కల్పించిన రామారావు గారికి ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

Minister for Commercial Taxes and Legislative Affairs:- (Sri P. Ashok Gajapathi Raju):- Mr. Speaker Sir, I am delighted- the other Hon'ble Members, if they want, they can speak on on Appropriation Bill Sir - and we are able to coming to a close of the Debate.

(Sri Venka Satyanarayana tried to seek the permission of the Chair to speak)

Sir, my personal request to him through the Chair, is there will be an apportunity for him to speak during the Appropriation Bill. Please let him make use of that Sir,

please allow us and it is already getting delayel Actually, in practice, we have to think of the Legislators here. In cracial hours you Cooperated with us and altogether we have been able to, atlease to some extent, if not the desired level put this House back on the rails

I am really delighted that we are passing the Demands without applying "Guillotine" today.

Sir, in fact this fete was last achieved by this House in 1980-81. Since then we have somehow never been able to discuss every thing and pass our Demands. Sir, there was another important factor as far as the running of our House is concerned. That is the number of days we have been sitting in a year. If the recent past is any indication, Sir, in the year 1990-91, we sat for 54 days, in 1991 for 40 days - in 1992 for 47 days - in 1993 for 45 days and in 1994 for 36 days.

The highest number of days, the Legislature has sat has been way back in 1958 - that is 78 days.

Somehow, if you are not going to sit, where is the question of opportunity Sir? That is why exactly, our Government came to the idea, that the House should sit atleast approximately around 70 days in a year. That is why our Hon'ble Chief
3.00 మ. Minister also crystalised this thought and said, probably, if we sit for the last week of every month or in a week in every month, we could achieve our objective. We are not ruling out what the Hon'ble Members have suggested "Why every month? why not a group of a few months sitting together." We are not ruling it out. But we would like to have a number of days, so that discussion also in this august House will become meaningful.

A large number of issues also have been raised here. Particularly on Centre state relationship. We are very friendly with any political party that will come into power at the Union.

(Some Congress- I Member said: "Just Improved")

Not just improved - we have always been friendly Sir.

Our Ministers even in the past and even now, never went to another State and threw challenges on those Governments stating that "I will not enter that car I challenge this state Government to withdraw the cars" These petty levels, no Telugu Desam Government Minister could ever descend to. Sir, it takes two hands to clap. We are happy that we are getting cooperation atleast on a different level from the Government of India and we hope it will continue to imporove on a mutual respect basis - not on "A slave - Master relationship".

With regard to Sarkaria Commission, we have made our ideas very very clear. On the Institution of the Governor also, we have made our ideas very very clear Sir. We have given it to the Sarkaria Commission in the past Sir. They have also said, "Administrative reforms are necessary". There is a thinking on those lines.

Employees - Government relationship also should be good. We agree with that in principale Sir.

Sir, it is said that decisions are not standing the scrutiny of Law. This was also mentioned. Sir, we would like our decisions do stand the scrutiny of Law. We tried our best to abide by the Constitution and the Laws of the land. One thing - atleast our Government might have had adverse decisions coming from various Courts but motives are not attributed like our previous Government Sir. That type of thing did not happen in our Government either in the past or

now Sir. We are conscious that there are certain problems. We respect the Judiciary - We respect the Press - we respect the Opposition. In fact we have not resorted to undemocratic practices also Sir, In this House also, my good friend Mr.Bapi Raju will agree with me - that suspensions had not been at the cost of democracy Sir, unlike in the past "for Rest of the Session, thrown out - we do not listen to you. You have no place in this democratic world - stay out." This type of veridicts have not come about Sir. We are thankful to them also to have understood this and Co-operated with us. Co-oprarated not because of Co-operating with " Telugu Desam" but Co-operating with" the Government of the day" to make democratic practices - a reality.

శ్రీ కె బాపిరాజు మాట్లాడడానికి ప్రయత్నించారు·

శ్రీ కె·బాపిరాజు:- నన్ను కూర్చోమంటారా, చెప్పనా·

శ్రీ పి· అశోక్ గజపతి రాజు:- నా పర్మిషన్ ఎప్పుడయినా చెప్పారా? ఇప్పుడు ఎందుకు? If I differ, I differ on principle. I have no war against you or any Member of this august House, past or present.

(shouts ... agreed..")

Thank you. I am honoured.

Sir, a lot of suggestions have come a round to improve the working of this House, Sir. With the Co-operation of the Chair and with the Co-operation of the Members, we hope that we will be able to achieve this.

We are thankful also for the guidances given to us by sênior Members - we are fortunate that they are still with us to-day Sir. We will keep that in mind when we work Sir.

No doubt, certain unhealthy practices have developed and there should not be3 encroachment our Government and it is not going to encourage them. Then, there have been casting remarks also against our Government, against individuals in the Government. I do not think that I would reply to that and vitiate a good atmosphere here. Those who have called us "Zeros" it is, O.K. It is left to their intelligence Sir. I do not have anything to say and I do not have anything to reply to that. Those who cursed us from the Opposition Benches - it is O.K. they are entitled to their opinion in a democracy Sir. All of us are entitled for our opinion. All I can say is - "You have formulated your opinion which is erroneous" that is all, I can say, nothing else.

Sir, actually nothing has been really raised on these Demands, i.e. on the Governor - and Council of Ministers and with regard to the Elections. A few suggestions have come across. We-are at it. The Identification cards are must and they should come.

Sir, about these delimitations, the Parliament will have to pass it - as soon as the Parliament passes it, we will be at it. We are also aware that a lot of distortions over the year came because of demographic roles have crept into the system. It needs attention. Somilarly Sir, We are happy about the functioning of our State Legislative under the able guidance of our Hon'ble Speaker and we will continue to be of assistance to the Chair and the Members of the House and we will try to exploit the avenues to a kind of improvement - bring it in here so that Parliamentary practices become very good, exemplary that Constitutional accountability of the Government to this House gets translated into practice. It has been on the Statute Book for a very long time. But in practice, it has been not translated.

I personally think all the Members, particularly I happen to be - I am just fortunate - I am just lucky, that to be a

Minister in charge of Legislative affairs at a time when the House has not applied the guillotine

I am very fortunate and I think you all.

పర్యాటక, సాంస్కృతిక శాఖమంత్రి (శ్రీ ఎం.నర్సింహులు):- అధ్యక్షా, పర్యాటక కేంద్రాలను అభివృద్ధి చేయడానికి ముఖ్యంగా మన రాష్ట్రంలోఉన్న దివ్యమయిన దేవాలయాలు, అందమయిన సరస్సులు మనోహరమయిన జలపాతాలు, సముద్ర ఆశ్రమ ప్రాంతాలు బౌద్ధక్షేత్రాలు ఎన్నో వున్నాయి. వీటన్నింటినీ కూడా అభివృద్ధి చేయవలసిన అవసరం ఉంది. భగవంతుడు ఇచ్చిన అందమయిన ప్రదేశాలు మనకు వున్నాయి. కొన్ని దేశాలలో తాత్కాలికంగా క్రియేట్ చేసి ఆనందపడుతున్నారు. మన రాష్ట్రంలో భగవంతుడు ఇచ్చిన అందమయిన ప్రదేశాలు, ప్రాంతాలు వున్నాయి. అటువంటి ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చేసుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఈ ప్రదేశాలను చూడడానికి దేశంలోని నలుమూలల నుండి పర్యాటకులు విరివిగా రావడానికి ఈ పర్యాటక కేంద్రాలను అభివృద్ధి చేయాలి. దీనికోసం తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అనేక కార్యక్రమాలను-చేపట్టాలని ఆలోచన చేస్తున్నదని మీద్వారా గౌరవసభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాము. ఆర్థిక వనరులు తక్కువగా ఉన్న ఈ పరిస్థితిలో అంత పెద్దగా ఏమీ చేయలేము. ఈ విధంగా మనం ఎన్నో కార్యక్రమాలను
3.10 వస్తున్న విషయం మీకు తెలియంది కాదు. ఈనాడు కృష్ణా నదిలో భవానీ ఐలెండ్‌ను
మ. డెవలప్ చేయడానికి, ప్రత్యేకంగా ఒక ఫ్లోటింగు రెస్టారెంటును ఏర్పాటు చేసుకుని, అక్కడ ఒక పార్కు కూడా డవలప్ చేసుకుందుకు, అరకు వేలీని డవలప్ చేసుకుందుకు, మనం కొన్ని కోట్ల రూపాయలను ఖర్చు చేస్తున్నాము. అలాగే మన దగ్గర ఉన్న బుద్ధ విగ్రహం భారత దేశంలోనే సంచలనాత్మకమైనది. పర్యాటకులు విదేశాలకు రావడానికి కొన్ని కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేస్తారు. అందువల్ల మన పర్యాటక కేంద్రాలన్నిటి గురించి ప్రచారాన్ని సాగించడానికి ముఖ్యంగా 5 ప్రాంతాలలో రీజినల్ సెంటర్స్ ఉన్నాయి వాటి ద్వారా ప్రచారం చేయడానికి బాగుంటుంది. 1985 నుంచి ఇప్పటివరకు పర్యాటకులకు వసతులు కల్పించడానికి 18 కాటేజీలు నిర్మించడం జరిగింది. మన రాష్ట్రంలో వరంగల్లు, విశాఖపట్నం తిరుపతి, విజయవాడ, నాగార్జునసాగర్‌లలో రీజినల్ సెంటర్స్ ఉన్నాయి. న్యూఢిల్లీ, గోవాలలో కూడ ఉన్నాయి. పర్యాటక కేంద్రాల అభివృద్ధి అవసరమన్న ఉద్దేశ్యంతో ప్రత్యేకంగా కేంద్రం యొక్క సహకారం తీసుకుని మన రాష్ట్రం షేర్ కూడా కొంత పెట్టుకుని కొన్ని కార్యక్రమాలు చేపట్టి ముందుకు సాగుతున్న విషయం గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. భవిష్యత్తులో ఈ పర్యాటక కేంద్రాలను ఇంకా అభివృద్ధి చేసుకోవాలనే ఉద్దేశ్యం ప్రభుత్వానికి ఉన్నది అనే విషయాన్ని తెలియజేస్తూ, ఇంతకంటే ఎక్కువ మాట్లాడి అందరిని విసిగించడం కంటే, ఇప్పటికే ఆలస్యమైంది కాబట్టి ఈ డిమాండును ఏకగ్రీవంగా పాస్ చేయాలని కోరుకుంటున్నాను.

సమాచార, పౌరసంబంధాల శాఖమంత్రి శ్రీ దాడి వీరభద్రరావు:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు కొందరు సమాచార శాఖ గురించి కొన్ని సూచనలు ఇవ్వడం జరిగింది. ముఖ్యంగా

నేటి ప్రభుత్వం రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం పథకం, సంపూర్ణ మద్యనిషేధం అమలు పరుస్తున్నందువల్ల దానికి తగిన ప్రచారాన్ని సరియైన పద్ధతిలో - ఎక్కువా కాకుండా, తక్కువా కాకుండా సరియైన పద్ధతిలో ఇవ్వడానికి తగిన చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. ఇందులో భాగంగా మనకు ప్రెస్ మీడియా - ఎ.ఐ.ఆర్.ను, వీడియో ఫిల్మ్స్, అడ్వర్టైజ్ మెంట్స్, సాంగ్ అండ్ డ్రామా అడ్వర్టైజ్‌మెంట్స్ ద్వారా ప్రచారం చేపట్టడం జరుగుతుంది. అంతేకాకుండా 'ఆంధ్రప్రదేశ్' అనే మంత్లీ మ్యాగజైనును ఇంకా అందమైన రీతిలో అందరూ చదవడానికి వీలైన పద్ధతిలో ఉండేలా చర్యలు తీసుకోబోతున్నాము.

ఫిలిమ్ డవలప్‌మెంట్‌కు సంబంధించినంతవరకు కొన్ని సరియైన నిర్ణయాలు తీసుకునేటటువంటి పద్ధతిలో చర్చలు జరుగుతున్నాయి. అంతే కాకుండా ప్రతి సంవత్సరం జరిగే ఫిలిమ్ అవార్డుల ఫంక్షన్స్‌ను కూడా సమాచార శాఖ నిర్వహిస్తున్నది. ఈ సంవత్సరం కూడా నంది అవార్డులను త్వరలోనే నిర్వహించడం జరుగుతుంది. ప్రభుత్వం చేస్తున్నటువంటి అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను డాక్యుమెంటరీలద్వారా, ~~న్యూస్ రీల్స్ ద్వారా~~ తయారు చేయించి, చూపించడం జరుగుతోంది. పూన, మద్రాసు ఫిలిం ఇన్‌స్టిట్యూట్‌లలో చదివే విద్యార్థులకు స్కాలర్‌షిప్పులు ఇచ్చే పద్ధతి కూడా ఉంది.

ప్రెస్ వారికి, వారి సంక్షేమం నిమిత్తమై కావలసిన ఫండ్‌ను ఇదివరకు మేము తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంలో ఎస్టాబ్లిష్ చేయడం జరిగింది. కాని దానికి తగిన నిధులను సేకరించడంలో గత ప్రభుత్వం విఫలం అయింది. దానికి సరియైన నిధులను సేకరించే పద్ధతులను గురించి ప్రభుత్వం కూడా ఆలోచన చేస్తుంది. అంతే కాకుండా ప్రెస్ వారిపై ఎట్రాసిటీస్ జరిగినట్లయితే వాటి మీద తగిన చర్య తీసుకునే విధంగా హోం మంత్రిగారు ఛైర్మన్‌గా ఒక కమిటీని కూడా ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతుంది. జర్నలిస్టులకు ప్రెస్ టూర్స్ ఏర్పాటు చేయడానికి తగిన చర్యలు ఈ బడ్జెట్‌లో పొందుపరచబడ్డాయి. రాష్ట్రంలో ఉన్న కళాకారులందరికి తగిన భృతి కూడా కల్పించే విధంగా ఒక సాంగ్ అండ్ డ్రామా డివిజన్‌ను స్ట్రెంగ్తెన్ చేసి, దాని ద్వారా సమాచార శాఖ కార్యక్రమాలు అందరికీ తెలిసే విధంగా చర్యలు తీసుకోబడ్డాయని తెలియజేస్తున్నాను. ఫిలిమ్స్ డివిజన్‌లో చూసినట్లయితే సబ్సిడీలను 2 లక్షలు, 3 లక్షల నుంచి 5 లక్షలవరకు పెంచమని బాల్‌రెడ్డి గారు కోరడం జరిగింది. అదే విధంగా ఇక్కడ ఉన్న ఎంటర్‌టైన్‌మెంట్ ట్యాక్సు గురించి తెలియజేస్తూ కొన్ని థియేటర్స్ మూసివేసే పద్ధతిలో ఉన్నాయని చెప్పడం జరిగింది. ఎంటర్‌టైన్‌మెంట్ ట్యాక్సు వల్ల స్థానిక సంస్థలు నడుస్తున్నాయి. ఈ సబ్సిడీల గురించి కాని, ఎంటర్‌టైన్‌మెంట్ ట్యాక్సుల గురించి అయితేనేమి చలన చిత్ర పరిశ్రమకు చెందిన ప్రముఖులతో చర్చలు జరిపి నూతనమైన విధానలలో మార్పులు కోరినట్లయితే, వాటి మీద తగు ఆలోచన చేసి చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

గాదె వెంకట రెడ్డి గారు మాట్లాడుతూ 'సిస్కాస్' సంస్థ గురించి చెబుతూ, కోటి 60 లక్షల రూపాయల వ్యవహారం చాలా చిన్నది, అంత చిన్నదానిమీద ఒక పెద్ద కమిషన్ వేయడం భావ్యంగా ఉండదని చెప్పడం జరిగింది. అవినీతికి మొత్తాలతో సంబంధం లేదని అభిప్రాయపడుతున్నాను. ఇంతమొత్తం అయితే అవినీతి, అంత మొత్తం అయితే కాదు అని లేదు. కోటి 60 లక్షల రూపాయలు అయితే చర్య తీసుకోకూడదు అనే వారి భావనను నేను సమ్మతించడంలేదు. అక్రమాలు జరిగాయా లేదా అని పరిశీలన చేయడం మా ధ్యేయం. కాబట్టి దీని మీదఎంక్వైరీ వేయడం జరిగింది.

ప్రెస్ వారు, ఎ.ఐ.ఆర్.వారు, దూరదర్శన్‌వారు శాసన సభ సమావేశాలన్నిటిలోనూ ఎంతో ఓపికతో, మనతోపాటు వారు కూడా శ్రమించి, కృషి చేసి, విషయాలను ప్రజలకు సరియైన పద్ధతిలో అందించి ఎంతో సహకారం చేయడం జరిగింది. వీరందరికీ కూడా ప్రభుత్వం తరపున కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తూ సమాచారశాఖ తాలూకు బడ్జెట్‌ను ఆమోదించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ వి వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, సమాచార శాఖ మంత్రిగారు పాత్రికేయులకు సానుభూతి తెలియచేశారు. ఈ మాటల వల్ల ఉపయోగంలేదు. తమ ప్రభుత్వ హయంలోనూ, కాంగ్రెసు ప్రభుత్వ హయాంలోనూ, అర్హులైన పేద పాత్రికేయులకు జిల్లాలలో ఇళ్ల స్థలాలు ఇప్పిస్తామని అన్నారు. ఎక్కడా ఆచరణ రూపం దాల్చలేదు. క్రొత్త చెప్పులు వేసుకుని తిరిగితే, పాత చెప్పులు అయ్యాయి. వారు తిగలేకపోతున్నారు. ప్రభుత్వం స్థలాలు అక్వైర్ చేస్తుందని నిన్న చెప్పారు. అర్హులైన పాత్రికేయులకు ఇండ్ల స్థలాలు
3.20 ఇప్పించే ఏర్పాటు చేస్తారా? పర్యాటకశాఖామంత్రిగారు సీరియస్‌గా తీసుకోవడం
మ. లేదు. రాష్ట్రంలో నేక పర్యాటక స్థలాలు ఉన్నాయి. కానీ ఈనాడు ఈ శాఖ వారు వాటి మీద ఏమీ శ్రద్ధ చూపించడం లేదు. బయటివారంతా ప్రచారాలు చేసి పర్యాటకుల నుండి నిధులు రాబట్టుకుంటున్నారు. కానీ మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఏమీ లేదు. ఢిల్లీలో పబ్లిసిటీ పుస్తకాలు పంచిపెట్టడం వరకు ఉంది. మన రాష్ట్రంలో విశాఖపట్నం, తిరుపతి, హైదరాబాద్, నాగార్జునసాగర్ మొదలయిన వాటిపట్ల ఏ మాత్రం కనీస శ్రద్ధ చూపడం లేదు. చివరకు నాగుర్జునసాగర్ వద్ద నాగార్జున కొండకు పోవడానికి బోట్ సౌకర్యం లేదు. అసలు మన దగ్గర ప్రయాణీకులను ఆకర్షించి విదేశీ మారకద్రవ్యం రాబట్టుకునే పద్ధతే లేదు. కాబట్టి దీనికోసం ప్రయత్నం చేయమనండి.

శ్రీ కె.బాపిరాజు:- నేను అడుగుదామనుకున్నది బోడేపూడివారు అడిగారు. వారు పెద్దలు, వారికే ముందు ఛాన్స్ ఇవ్వడం జరిగింది. వారితో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. మంత్రిగారు వినడం కాదు, దీని మీద చర్య తీసుకోవాలి,

(అంతరాయం)

ఈ టూరిజంకు ఇంకా కొంత బడ్జెట్ ఉండినట్లయితే బాగుండేది.

శ్రీ కె. సుబ్బరాజు:- మన రాష్ట్రంలో నిర్మించే చలన చిత్రాలకు సబ్సిడీ ఇవ్వడం అనేది ఉంది. కానీ చాలా కాలం నుండి ఇవ్వడం లేదు. దానికి సంబంధించిన డబ్బు రిలీజ్ చేస్తారా? వృద్ధ కళాకారులకు సంబంధించిన పెన్షన్ పరిమితంగా ఉంది. దానిని పెంపుదల చేయడానికి ప్రత్యేక చర్యలు తీసుకుంటారా? టూరిజం శాఖకి సంబంధించినది. గౌరవసభ్యులు చెప్పినట్లు, మన దేశంలో ఏ రాష్ట్రంలోనూ లేని పర్యాటక స్థలాలు మన రాష్ట్రంలో ఉన్నాయి. ఉన్న బడ్జెట్ చాలా పరిమితంగా ఉంది. ఎక్కువ చేయడానికి కావలసిన చర్యలు చేపడతారా?

శ్రీ పి. రామస్వామి:- సమాచార పౌర సంబంధాల శాఖా మాత్యులకు సంబంధించినది వారు అన్నీ చెప్పారు. కానీ అశ్లీలతతోకూడుకున్న చిత్రాలు, అటువంటి పోస్టర్స్ విషయం మాట్లాడలేదు. ఈ విషయమై వివరిస్తారా?

శ్రీ ఎం. నర్సింహులు:- గతంలో ఈ డిపార్టుమెంట్‌ని అసలు ఎవరు చూశారు? తెలుగుదేశ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత దీనికి ఒక రూపం, ప్రగతి ఏర్పడింది. ప్రజలకు వీలుగా ఉండేటట్లు పనులన్నీ జరుగుతున్నాయి. ఇది ఎంతయినా హర్షించదగిన విషయం. ఇతర కార్యక్రమాలను చేపట్టి దర్శకులను అట్రాక్ట్ చేయడం కోసం ప్రయత్నం చేస్తాము. గౌరవ సభ్యులు నాగార్జునకొండకు వెళ్ళడానికి బోటింగ్ సౌకర్యం లేదని చెప్పారు. కానీ అటువంటి సమస్య లేదు. 4 లాంచీలు నడుస్తున్నాయి. దానిలో ఏదయినా చెడిపోయిఉంటే 3 పనిచేస్తాయి. ఆ విధంగా ఏమయినా చెడిపోయి ఉంటే వాటిని బాగుచేయించి నడిపిస్తామని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావు:- అర్హులయిన జర్నలిస్ట్లకు చాలా వరకు జిల్లా కేంద్రాలలో ఇప్పటికే ఇళ్ళపట్టాలు ఇవ్వడం జరిగింది. గ్రామస్థాయిలో అర్హులయిన జర్నలిస్టులకు కూడా ఇళ్ళ పట్టాలు ఇచ్చే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉంది. దానికిగాను తగిన ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది. దీనిలో అర్హత అంటే దీనిమీదే ఆధారపడెవారు ఉన్నారు. ఈ ప్రొఫెషన్‌లోనే స్థిరపడినవారు మొదలైనవారిని పరిశీలించిన మీదట వారికి ఇవ్వడం జరుగుతుంది.

శ్రీ బద్దం బాల్‌రెడ్డి:- జర్నలిస్టుల మీద దౌర్జన్య సంఘటనలు జరుగుతున్నాయి. దాని గురించి చెప్పమనండి.

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావు:- దౌర్జన్యాలు జరిగినప్పుడు వాటి మీద తగు చర్యలు తీసుకోడానికి హోమ్ మినిస్టర్ ఛైర్మన్‌గా ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. దాని గురించి కూడా చెప్పాము. ఆ కమిటీ ద్వారా చర్యలు తీసుకోబడతాయి. గౌరవసభ్యులు రామస్వామిగారు అశ్లీల చిత్రాలు, పోస్టర్స్ గురించి అడిగారు ఈ మధ్య కాలంలో

వస్తున్నాయి, దాని గురించి చాలా ఆందోళన కనిపిస్తోంది. ఈ చిత్రాలను సెన్సార్ చేసే బాధ్యత సెన్సార్ బోర్డ్‌ది. ఈ రాష్ట్రంలో వస్తున్న తెలుగు చిత్రాలలోని అశ్లీలతను అరికట్టడానికిగాను రాష్ట్రప్రభుత్వం సెన్సార్‌బోర్డ్‌తో ఒక సమావేశం ఏర్పాటు చేసి ఈ విషయంలో సెన్సార్‌బోర్డ్ సరయిన చర్యలు తీసుకునేట్లు చేయడానికి ప్రయత్నం చేయడం జరుగుతుందని తమ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. మిత్రులు సబ్బరాజుగారు సబ్సిడీ రిలీజ్ గురించి అడిగారు. గత సంవత్సరం అంతకు ముందు సంవత్సరం సబ్సిడీలు పెండింగ్‌లో ఉన్నాయి అది నిజమే ఈ సబ్సిడీలను రిలీజ్ చేయడంలో కొంత జాప్యం జరిగింది. గత సంవత్సరం ఎకాయిగా ఉన్న 90 చిత్రాలకు 2 కోట్ల 70 లక్షల రూపాయలు సబ్సిడీ రూపంగా రిలీజ్ చేయాలి దీనిని వెంటనే రిలీజ్ చేయడానికి వీలుగా ఈ బడ్జెట్‌లో కొంత డబ్బును పొందుపరచడం జరిగింది

(అంతరాయం)

DEMAND NO. IV ELECTIONS - Rs. 69,41,98,000/-

To reduce the allotment of Rs. 69,41,98,000/- for Elections by Rs. 100/-

రాష్ట్రములో మండల జిల్లా పరిషత్తు ఎన్నికలలో తీవ్రమైన రిగ్గింగు జరిగినందుకు నిరసనగా

To reduce the allotment of Rs. 69,41,98,000/- for Elections by Rs. 100/-

మున్సిపల్ కౌన్సిల్ మరియు విజయవాడ కార్పొరేషన్ ఎన్నికలలో ఇంపర్సినేషన్ జరుగకుండా ఆపుచేయలేనందుకు నిరసనగా

To reduce the allotment of Rs. 69,41,98,000/- for Elections by Rs. 100/-

రాష్ట్రంలో అన్ని జనరల్ ఎన్నికలలో మరియు స్థానిక ఎన్నికలలో ఫోటో కార్డుతో ఎన్నికలు జరుపనందులకు నిరసన తెల్పుచున్నాము.

To reduce the allotment of Rs. 69,41,98,000/- for Elections by Rs. 100/-

స్థానిక సంస్థల ఎన్నికలలో ఎలక్షన్ నియమావళికి విరుద్ధంగా గుడంబా ప్రవహించిన, అధిక ఖర్చులు చేసినా అనేక అవకతవకలు జరిగినా తగు చర్య తీసికోనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 69,41,98,000/- for Elections by Rs. 100/-

విజయవాడ నగర పాలక సంస్థ ఎన్నికలకు లేదా బై ఎలక్షన్స్‌కు ఫోటో గుర్తింపు కార్డులు లేనందున.

DEMAND NO. XI - SECRETARIAT & MISCELLANEOUS ADMINISTRATIVE SERVICE

To reduce the allotment of Rs. 65,22,78,000/- for Sectt. & Miscellaneous Administrative Services by Rs. 100/-

సచివాలయములో జరుగుచున్న రెడ్‌టేపిజం మరియు అవినీతిని అరికట్టనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 65,22,78,000/- for Sectt. & Miscellaneous Administrative Services by Rs. 100/-

పై కేటాయింపు అల్ప సంఖ్యాక వర్గాల సంక్షేమానికై అభివృద్ధికి ఏమాత్రము సరిపోనందున నిరసిస్తూ తగ్గించాలని ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

To reduce the allotment of Rs. 65,22,78,000/- for Sectt. & Miscellaneous Administrative Services by Rs. 100/-

శాసన సభ్యునికి నియోజకవర్గములోని గ్రామాల మంచినీరు, రోడ్ల అభివృద్ధికి గత ప్రభుత్వం మాదిరి డబ్బు కేటాయించబడుట లేనందుకు నిరసనగా.

DEMAND NO. XL VII - TOURISM - Rs. 3,15,16,000/-

To reduce the allotment of Rs. 3,15,16,000/- for Tourism by Rs. 100/-

పానగల్లు, ఉదయసముద్రం చెరువు వద్ద టూరిజం శాఖ ఆధ్వర్యంలో గెస్టుహౌస్ నిర్మించనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 3,15,16,000/- for Tourism by 100/-

ఖమ్మం జిల్లా పాలేరు నియోజకవర్గపరిధిలోని పాలేరు రిజార్వాయరువద్ద పర్యాటక కేంద్రంగా అభివృద్ధి పరచనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 3,15,16,000/- for Tourism by 100/-

హైదరాబాద్‌లోని కార్వాన్ నియోజకవర్గములో బాపుఘాట్‌ను పర్యటనా యాత్రికులకై అభివృద్ధి యింతవరకు ఆర్. అండ్ బి. వారు పూర్తి చేయనందులకు నిరసన తెలుపుచున్నాము.

To reduce the allotment of ~~Rs. 3,15,16,000/-~~ for Tourism by 100/-

విజయవాడ నగరంలో గాంధీకొండ అభివృద్ధి, భవానీలంక నిర్మాణాలకు ప్రత్యేక కేటాయింపులు లేకపోవడం గురించి నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 3,15,16,000/- for Tourism by 100/-

హైదరాబాద్‌లోని శాతం చెఱువును సుమారు 100 ఎకరములు స్వాధీనపరచుకొని టూరిజం సెంటరుగా అభివృద్ధి పరుస్తామని యింతవరకు అభివృద్ధి చేయనందులకు నిరసన తెలుపుచున్నాము

The cut Motion were loss

Mr. Deputy Speaker:- Now the question is:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.2,49,89,000/- under Demand No.II governor and Council of Ministers."

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.69,41,98,000/- under Demand No.IV Elections."

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.65,22,78,000/- under Demand No. XI Secretariat and other Miscellaneous Administrative Service."

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.11,76,06,000/- under Demand No. I State Legislature."

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.3,15,16,000/- under Demand No.XLVII Tourism."

That the Government be granted a sum not exceeding Rs.23,04,90,000/- under Demand No.XXII Information and Publicity."

(Pause)

The motion was adopted and the Demands were granted.

Mr. Deputy Speaker:- Now the House is adjourned to meet again at 5.30 P.M. today.

(Then the House adjourned at 3.28 P.M to meet again at 5.30 P.M. on the same day.)

5·30 మ·

(The House reassembled at 5.30 P.M with the Hon'ble Deputy Speaker in the Chair.)

Sri N. Chandrababu Naidu:- Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Lotteries (Amendment) Bill, 1995 be taken into consideration."

శ్రీ ఎన్·చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, ఈ లాటరీల అమెండ్‌మెంటు బిల్లు చాలా ముఖ్యమైనది· మొన్నటి వరకు బయట చాలా మంది మిత్రులు దీనిని ఎప్పుడు బ్యాన్ చేస్తారు అని అడగడం జరిగింది నేను మంత్రి అయిన వెంటనే నా దృష్టికి వచ్చిన వెంటనే మా నాయకుడు ముఖ్యమంత్రి గారు ఆనాడే చెప్పారు ఈ లాటరీలను తప్పకుండా బ్యాన్

చేయాలని. ఈ రోజు 1200 కోట్ల రూపాయలు కిలో బియ్యం రెండు రుపాయల పథకానికి పేదవారి కోసం ఖర్చు పెట్టడం జరుగుతున్నది టోటల్ ప్రొహిబిషన్ క్రింద 1250 కోట్ల రూపాయలు రావలసిన ఆదాయం పోతోంది అయినప్పటికీ ఈ రెండు కార్యక్రమాలను పేద వారు బాగుపడతారన్న ఉద్దేశ్యంతో చేయడం జరుగుతోంది. ఈ లాటరీల వ్యవహారం చూస్తే గత కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం అయిదు, ఆరు నెలలలోనే ఎనిమిది లాటరీల వారికి పర్మిషన్ ఇవ్వడం జరిగింది. ఎలక్షన్ నోటిఫికేషన్ అయిన తరువాత రెండు, మూడు లాటరీల వారికి కూడా పర్మిషన్ ఇచ్చారని తెలియజేస్తున్నాను. అయితే ఈ సందర్భంగా ఎవరినీ బ్లేమ్ చేయడం లేదు. ఈ లాటరీల వల్ల పేద వారికి చాలా నష్టాలు ఉన్నాయి. ఈ లాటరీలను కొన్ని కార్యక్రమాల గురించి సోషల్ ఆర్గనైజేషన్స్ కోసం తీసుకొని సింగల్ నెంబరు, మట్కా ఇవన్నీ రాష్ట్రంలో జరుగుతున్నాయని తెలియజేస్తున్నాను. ఈ బిల్లు వల్ల రాబోయే రోజులలో ప్రయివేటు లాటరీలను ఎవరూ రన్ చేయడానికి వీలు లేదు సింగల్ నెంబరు లాటరీలు కానీ, మట్కా కానీ ఉండదని తెలియజేస్తున్నాను. యిలీగల్ గా ఎవరైనా ఆపరేట్ చేసినా, తప్పు చేసినా వారికి మూడు సంవత్సరాల కఠిన కారాగార శిక్ష లేక 5 వేల రూపాయల జరిమానా విధించాలని ఈ బిల్లులో పెట్టాము. కొన్ని సందర్భాలలో ఈ రెండూనే అమలు చేయడం జరుగుతుందని తెలియజేస్తున్నాను. ఇతర రాష్ట్రాల లాటరీల గురించి ఏమి చేస్తారని కొంత మందికి సందేహాలు ఉన్నాయి దాని పైన కూడా యాక్షన్ తీసుకొంటున్నాము. ఈ రోజు ముఖ్యంగా శాతము ఏదైతే లాటరీ టిక్కెట్లు అమ్ముతారో దానిపైన ఫీజ్ కట్టే విధంగా కూడా రెగ్యులరైజ్ చేయడం జరుగుతుంది. అంతే కాకుండా బయట రాష్ట్రాల లాటరీలు కూడా మన రాష్ట్రములో అమ్మకుండా బ్యాన్ చేయని ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది. దీనికి కూడా సెంట్రల్ గవర్నమెంటు పర్మిషన్ కావాలి. కాబట్టి సెంట్రల్ గవర్నమెంటు లాటరీలను బ్యాన్ చేస్తే తప్ప యింప్లిమెంటు కాదు. కాబట్టి వారికి లెటర్ వ్రాస్తున్నాము అదే విధంగా సెంట్రల్ గవర్నమెంటుని రిక్వెస్టు చేసి రాష్ట్రంలో టోటల్ లాటరీలను బ్యాన్ చేయాలన్న ఉద్దేశ్యంతో ఉన్నాము. కాబట్టి గౌరవ సభ్యులందరు పనిష్మెంటు, పైన మొదలైన అంశాల గురించి సూచనలు ఇవ్వండి మేము చాలా ఓపెన్ మైండ్‌తో ఉన్నాము. ఈ బిల్లుని మనస్ఫూర్తిగా యునానిమస్‌గా, అభినందిస్తూ, పాస్ చేయాలని మీ ద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను దీనిపైన ఉపన్యాసముగా కాకుండా యింకా యాక్టు అమెండ్‌మెంటు చేయాలంటే సూచనలు ఇవ్వండి అని గౌరవ సభ్యులను కోరుతున్నాను.

శ్రీ మసాల ఈరన్న (ఆలూరు):- అధ్యక్షా, మాట్కా సాధ్యపడుతుందో లేదో అన్నది నా అనుమానము. ఇది బ్యాన్ చేసినందుకు సంతోషం వ్యక్తం చేస్తున్నాను. అధ్యక్షా. ఇది మహారాష్ట్రలో ఓపెన్‌కి 10 గంటలకు వస్తుంది. టెలిఫోన్‌లో ఈ పందెం కడతారు. 12.30 ని లకు క్లోజ్ ఇస్తారు. అవి రెండు కలిపితే బ్రాకెట్ అవుతుంది దీనినే మట్కా అంటారు దీనికి తోడు మూడు నెంబర్లు టోటల్ చేసి ఇది చేశారు. ఇది హాబ్లీ నుంచి వస్తోంది టెలిఫోన్ నుంచి వస్తుంది ఈ విషయమై పకడ్బందీగా చేస్తే బాగుంటుంది. పేదవారు బాగుపడతారు. స్త్రీలు కూడా పది పైసలకు పరి రూపాయలు, రూపాయికి వంద

రూపాయలు అంటారు. ఇలా నేరు చేస్తూ ఉంటే మంత్రి గారు ఏవిధంగా కంట్రోల్ చేస్తారు? రతన్ కాత్రీ బాంబే నుంచి విడుదల చేస్తారు. దీనిని పకడ్బందీగా అరికట్టాలని కోరుతున్నాను

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర్ రావు:- అధ్యక్షా, బేసికల్‌గా ఇతర రాష్ట్రాలకు సంబంధించిన లాటరీలను ఏ విధంగా కర్బ్ చేస్తారు అన్న విషయం స్పష్టంగా మంత్రిగారు చెప్పాలి.

రెండవది, ఈ సింగల్ నెంబరు లాటరీల బ్యాన్ అన్నప్పుడు - అధ్యక్షా, కొన్ని సందర్భాలలో ప్రొహిబిషన్ అమలు పరిచిన తరువాత కొన్ని క్లబ్బులలో తంబోలా అనే గేమ్ ఆడతారు. అదే విధంగా రేస్ క్రింద బెట్టింగ్ ని బ్యాన్ చేయాలన్న ఉద్దేశ్యం ఉన్నప్పటికీ కొన్ని రీజనబుల్ ఎగ్జమ్షన్స్ ఉన్నాయి. ప్రొహిబిషన్‌లో కూడా ఎగ్జమ్షన్స్ ఇచ్చారు. లైసెన్స్ ఉన్న వారికి ఐ.ఎమ్.ఎఫ్.ఎల్. లైసెన్సులు ఇచ్చారు మద్యం సేవించే అవకాశం ఇచ్చారు గ్రాడ్యువల్గా అది కూడా పోవాలన్న ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉంది ఇందులో ముఖ్యంగా ఈ క్లబ్బులన్నీ రిజిస్ట్రేషన్ అయినవి. మొత్తం రాష్ట్ర వ్యాప్తముగా ఉన్న ఈ క్లబ్‌లలో ఫ్యామిలీ వారు పోయి ఎంటర్‌టైన్‌మెంటు పొందడానికి అవకాశం ఉంది. వీటి వల్ల కూడా కొన్ని లక్షలాది రూపాయలు నష్టపోయే అవకాశం ఉంది దీనిలో రిస్ట్రిక్షన్స్ యింపోజ్ చేసి తంబోలా వంటి ఫ్యామిలీ గేమ్స్, అదే విధంగా మంత్రిగారు అవకాశం
5.40 కల్పించాలని కోరుతున్నాను. మరి ఈ కారణంగా ఈ చట్టం చేసిన తరువాత ప్రతి
మ. చిన్న విషయానికి పోలీసులు రెయిడ్ చేసి వాటిని మూసి వేస్తున్నారు. వాటిని గూర్చి వివరించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్ చంద్రబాబు నాయుడు:- అధ్యక్షా, విద్యాసాగర్ రావుగారు చెప్పినట్లు ఈ ప్రైవేటు క్లబ్స్‌లో తంబోల అనేది ఆడవారు ఆడుకునే ఆట. ఈ విషయంలో వారికి బాగా తెలుసనుకుంటాను మగవారు కూడా ఆడవచ్చు. ఇది పిల్లలు, ఆడవారు ఆడుకునే గేమ్ ఇది యాక్టు ప్రకారం తీసేసే అవకాశం లేదు దీనికి యాజ్ ఎటీజ్‌గా పర్మిషను యివ్వబడుతున్నది రేస్ కోర్స్ బెడ్డింగ్ మాత్రం క్లోజ్ అవుతుంది

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:- అధ్యక్షా, మీరు యిచ్చిన చిన్న అవకాశాన్ని కూడా వారు దుర్వినియోగం చేసుకోకుండా వుండరు కనుక ఈయాక్టు చేయడంలో చిమలు దూరడానికి కూడా వీలులేనంత పకడ్బందీగా చేయాల్సి వుంటుంది అలా చేయవలసిందిగా తమను కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్ చంద్రబాబు నాయుడు:- అధ్యక్షా, ఈ తంబోలా గూర్చి చాలా మంది చెప్పారు. ఇందులో సభ్యులు అక్కడికక్కడే నెంబర్ చెయుడం, 2 వెల 5 వేలు యివ్వడం జరుగుతుంది. బెడ్డింగ్ కాదు. ఇది చాలా క్లియర్‌గా వుంది ఇది కాలక్షేపం కోసం ఆడుకునే గేమ్. ఎంటువంటి హాని కలిగించదు.

శ్రీ బద్దం బాల్‌రెడ్డి:- అధ్యక్షా, చాలామంది పిల్లలు ఈరోజుల్లో వీడియో గేమ్స్ అంటు ఆడుతున్నారు వాటి మూలంగా పిల్లల చదువులు దెబ్బతింటున్నాయి. కనుక వీటిని తీసి వేయండి

శ్రీ ఎన్ చంద్రబాబు నాయుడు:- అధ్యక్షా, తంబోలా అన్నది నెంబరింగ్ గేమ్. దీని వల్ల ఎటువంటి హార్మ్ లేదు ఇక బాల్‌రెడ్డిగారన్నట్లు వీడియో గేమ్స్‌ను బ్యాన్ చేశాము

శ్రీ కె. సుబ్బరాజు.- ప్రభుత్వం వారు ప్రభుత్వ లాటరీలను బ్యాన్ చేస్తూ ఒక చట్టం చేశారు అధ్యక్షా, ఇది సింగిల్ డిజిట్ లాటరీలకు కూడా వర్తింపచేయాలి దాదాపు చాలా సంవత్సరాలుగా అనేక మంది పేదలు తమ సర్వస్వాన్ని కోల్పోవడం జరుగుతోంది నేడు ప్రభుత్వం చేసిన ఈ చట్టం వల్ల ఆలాంటి పేదవారు బాగు పడే అవకాశం వుంది. అందుకు చాలా సంతోషంగా వుంది కాని ఈ సందర్భంగా తమకు 2, 3 విషయాలు చెప్పవలసి వుంది. మీరు ప్రైవేటు లాటరీల నిషేదం అన్నారు కాని నేడు ఇతర రాష్ట్రాల నుంచి వచ్చే లాటరీ టికెట్ల కారణంగా, ఈ సింగిల్ డిజిట్ లాటరీలను ఆ పేర్లుతో వీరు కొనసాగించడానికి అవకాశం వుంది మీరు ప్రధానంగా ప్రైవేటు లాటరీలనడంతో యితర రాష్ట్రాల పేర లాటరీ షాపులను నడుపుతూ అక్రమంగా యిక్కడి లాటరీలను నడిపేందుకు అవకాశం వారికి చిక్కుతుంది ఇది చాలా ప్రమాదకరమైంది. దీనితో పేద, బలహీన వర్గాల వారు మళ్లీ ఈ లాటరీల మోజులో తమ జీవితాలను నాశనం చేసుకునే అవకాశం వుంటుంది కనుక దొంగచాటుగా జరుగబోయే ఈ పరిణామాలను ఖచ్చితమైన మీ విధాన నిర్ణయాలతో అరికట్టవలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. తరువాత ప్రభుత్వం చట్టధిక్కారం చేసిన వారికి విధించిన జుర్మానా 5 వేల రూపాయలు శిక్షాకాలం 3 సంవత్సరాలు చాలా తక్కువగా వున్నాయి. ఈ లాటరీలు నిర్వహించే వారికి అంత చిన్నమొత్తము అంత తక్కువ కాలము శిక్ష సరిపోవు శిక్షాకాలాన్ని 5 సంవత్సరాలుగానూ జుర్మానాను 10 వేల రూపాయల వరకు పెంచితే బాగుంటుంది. ఇక వీడియో గేమ్స్ విషయం గూర్చి చెప్పారు. రకరకాలుగా మోసపూరితమైన సొసైటీలు, ప్రజలను వివిధ రకాలుగా మోసపుచ్చుతున్నాయి ఇలాంటివి బహిరంగంగా, పట్టణాలలో, నగరాలలో సాగుతున్నాయి. అలాంటి సంస్థల పట్ల కఠిన చర్యలు తీసుకుని ప్రభుత్వం పేద ప్రజలకు రక్షణ కల్పించవలసిందిగా తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. అప్పుడే ప్రజానీకం తప్పక మిమ్ములను హర్షిస్తుంది. మీ ప్రభుత్వం సమర్థవంతంగా పనిచేసినట్లవుతుందని తమ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ డి రాజగోపాల్:- అధ్యక్షా, ఈ లాటరీలరద్దు బిల్లు చాలా మంచిది. దీనిని మేము సపోర్టు చేస్తున్నాము ఎందుకంటే ఈ లాటరీల ప్రక్రియలో చాలా మంది వ్యక్తులు తమ డబ్బును చీటింగ్‌లో కోల్పోవడం జరుగుతున్నది. ఈ విషయాలను గూర్చి గత శాసన సభ సమావేశాలలోనూ ఈ శాసన సభసమావేశాలలోనూ ప్రతిశాసన సభసమావేశాల

లోనూ ప్రతి సంవత్సరం చర్చించడం జరుగుతోంది. అందుకు ప్రతిస్పందనగా చంద్రబాబునాయుడుగారు ఈ శాసన సభసమావేశాలలో ఈ బిల్లును పెట్టడం చాలా సంతోషదాయకం. అలాగే ఈ బిల్లును పెట్టడమే కాకుండా దీనిని చట్టం ద్వారా సత్ఫలితాలను పొందాలంటే ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం కన్‌స్ట్రక్టివ్‌గా తగు సిబ్బందితో చట్టాన్ని రాష్ట్రంలో అమలు జరుపడానికి కృషి జరుపాల్సి వుంది. ఇదివరలో చేయబడిన చట్టాలు సక్రమంగా అమలు చేయబడలేదంటే, అందుకు అవసరమైన సిబ్బంది లేకపోవడం కారణం కావచ్చు. ఈనాడు ప్రభుత్వ యంత్రాంగం ఎగ్జిక్యూటివ్ అధికారులు కూడా ఈ లాటరీ నిషేధ బిల్లును అమలు జరుపడంలో ఖచ్చితంగా తగు చర్యలు చేపట్టవలసి వుంది. తగు కృషి చేయవలసి వుంది. అంతేకాకుండా ఇప్పుడు ఈ చట్ట ప్రకారం చట్ట వ్యక్కారికి విధించబడే 5వేల రూపాయల జుర్మానాను వారు సులువుగా కట్టగలరు గనుక దానిని 10, 20 వేల రూపాయలకు పెంచాలి. అలాగే వారికి వేసే శిక్షా కాలాన్ని కూడా పెంచినట్లయితే
5.50 సా. తిరిగి వాళ్ళు యిలాంటి తప్పులు చేయరు అవిధంగా చేయడం వలన చట్టానికి వారు భయపడతారు. మంత్రిగారికి నా సలహా ఏమిటంటే 5 వేలకు బదులు పదివేలు జరిమానా పెడితే బాగుంటుంది లేకపోతే 20 వేలకు పెంచండి. శిక్ష కూడా పెంచాలి. కనీసం 5 సంవత్సరాలు పెడితే భయం ఉండే అవకాశం ఉంది. అయితే ఇది బెయిలబులా నాన్ బెయిలబలా అనేది ఇందులో ఉదహరించలేదు. మంత్రిగారు ఈ విషయం మీద వివరణ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. బెయిలబుల్ అఫెన్స్ అని పెడితే ఆటోమ్యాటిక్‌గా పోలీసుస్టేషన్లలో బెయిలు తీసుకుంటారు. నాన్ బెయిలబుల్ అఫెన్స్ అని పెడితేనే మంచిదని నేను అభిప్రాయ పడుతున్నాను. కాబట్టి ఈ ఎమండ్‌మెంట్ చేయాల్సిందిగా మంత్రిగారిని మీద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి.పురుషోత్తమ రావు:- అధ్యక్షా, ఈరోజు సామాన్యుడు కష్టపడకుండా డబ్బు సంపాదించాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఈ లాటరీల దురలవాటు చేసుకొని నష్టపోతున్నాడు మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన ఈ బిల్లుకు మద్దతు తెలుపుతున్నాను. మన రాష్ట్రంలో సింగిల్ నెంబరు లాటరీలు జరుగుతున్నాయి. ఇప్పుడు బ్యాన్ చేస్తామని అంటున్నారు కాని ఇతర రాష్ట్రాల నుండి వచ్చే లాటరీ టిక్కట్లు అమ్ముకుంటూ వాటి చాటున వీటిని కూడా అమ్మే అవకాశం ఉంది. ఈ అవకాశం లేకుండా మొత్తం వారి లైసెన్సులను క్యాన్సిల్ చేయడమే కాకుండా, శిక్ష కూడా ఎక్కువ పడేవిధంగా చూడాలి. ఇది చాలా మంచి బిల్లు. ఇవి కాకుండా ఎక్కడ చూచినా ప్రైవేటు ఛిట్ కంపెనీలు, ఫైనాన్స్ కంపెనీలు వస్తున్నాయి వీటిని కూడా సూపర్‌వైజ్ చేయడానికి చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

Sri Asaduddin Owaisi:- Hon'ble Speaker Sir, I very much welcome this Bill and I congratulate the Government for bringing in such a measure to ban the lotteries which are Social evils to our society. Sir, I want to bring it to the notice of the House that other State Government lotteries are being held in this State. I request the Government look into this and try to curb this activity also.

Sir, another point is one more social evil called satta business is prevalens in the City particularly at Chanchalguda area, where poor people use their savings and incur huge losses when they play it. I request the Government to make sure that full force of law is imposed on this sort of play. I also request that horse-racing in future should be banned because what is happening is with the introduction of prohibition people have turned to this. Now if this is banned, of course, they will turn to some other thing, but we should do our best.

Sir, lastly I request the Government to sympathetically look into the matter of Tambola, which is not a single-digit lottery because two or three numbers come out.

Sir, in big clubs gambling goes on. The task force should be instructed to raid the clubs whenever gambling goes on.

శ్రీ డి.నాగేందర్:- అధ్యక్షా, ఈ సింగిల్ నెంబరు లాటరీలు గురించి గతంలో చాలాసార్లు చర్చించడం జరిగింది. నేను ఈ విషయంలో వ్యక్తం చేసే సందేహాలను మంత్రిగారు వివరించాలని కోరుతున్నాను. అధ్యక్షా, సింగిల్ డిజిట్ లాటరీలను బ్యాన్ చేయాలని హైదరాబాద్‌లో పెద్ద ర్యాలీ తీశారు. అది మీకు తెలియంది కాదు. ఈ లాటరీల వలన ఎన్నో కుటుంబాలు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నాయని పేపర్లో చూస్తున్నాము. గౌరవ మంత్రిగారు ఇందులో ఒక క్లాజ్ పెట్టారు. లాటరీలు నిర్వహించేవారు కోర్టుకు పోయి స్టే తెచ్చుకుంటే వచ్చే పరిణామాలను ఎదుర్కోడానికి మనం సిద్ధంగా ఉన్నామా లేదా? గతంలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం నిషేధిస్తామని నిర్ణయించడం జరిగింది. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడు నేను యూత్ కాంగ్రెస్ జనరల్ సెక్రటరీగా ఎన్నో రిప్రజెంటేషన్స్ ప్రభుత్వదృష్టికి తేవడం జరిగింది. దీనివలన ఎన్నో పేదకుటుంబాలు నష్టపోతున్నాయి. వీళ్ళు కొందరు ఉదయం లాటరీ సెంటర్‌కు వెళ్ళి రాత్రికి పడుకోడానికి మాత్రమే ఇంటికి వస్తారు. మంత్రిగారు రు. 5 వేల జరిమానా, మూడు సంవత్సరాల శిక్ష అన్నారు. లాటరీలు నడిపించేవారికి 5 వేలు పెద్ద సమస్య కాదు. కాబట్టి ఇది 5 వేలు కాకుండా 25 వేలు చేయడం వలన అరికట్టడానికి అవకాశం ఉంటుందని నా అభిప్రాయం. అదే కాకుండా శిక్ష 3 సంవత్సరాలు కాకుండా 5 సంవత్సరాలకు పెంచితే బాగుంటుందని భావిస్తున్నాను. ఈ లాటరీ సెంటర్స్‌లో కొత్తగా ఒక సిస్టం డెవలప్ అయింది. కొన్ని వీడియోగేమ్స్ నడిపి కంప్యూటర్ ద్వారా చివరి రెండు నెంబర్ల మీద ఈ లాటరీ ఉంటుంది కాబట్టి కొన్ని వేల

రూపాయలు వేట మీద అడడం జరుగుతోంది. అలాగే డర్బీ అని ఒక గేమ్‌ను ప్రారంభించారు. ఇందులో రెండు డర్బీలు వేస్తారు. దీనిమీద పది రూపాయలు కడితే 100 రూపాయలు ఇచ్చేవిధంగా ఉంటుంది. పేద కుటుంబాల వారు దీనిని ఏ రకంగా భరిస్తారో ఆలోచించండి.

కాబట్టి ఈ జరిమానాను గానీ, శిక్షను గానీ పెంచాలిసిందిగా కోరుతూ నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

6.00 సా. శ్రీ కె. దయాకరరెడ్డి (అమరచింత) :- అధ్యక్షా, తోటి శాసన సభ్యులు చాలా చక్కగా, ఇన్ని రోజులకు అర్థము చేసుకొని, గత ప్రభుత్వము చేయనిది ....

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ డి. నాగేందర్ :- మొదట చేసింది కాంగ్రెసు ప్రభుత్వమే. మీరు అర్థము చేసుకోండి. స్వచ్ఛంద సంస్థలు వచ్చి. మిస్‌యూజ్...

శ్రీ కె. దయాకరరెడ్డి:- చాలా అర్థము చేసుకొనే చెబుతున్నాను. గత కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము చేయని పనిని మేము చేశాము. లాటరీస్ నడిపే వారిలో ముందు వారి ఏజెంట్లు వుంటారు, వెనుక ఓనర్స్ వుంటారు. ఏజెంట్లు రు.500 – 600 లకో జీతము మీద పని చేస్తూ వుంటారు. వారి నాయకులు వెనక వుంటారు. చట్టపరంగా నాయకుల మీద చర్యలు తీసుకోవాలి. 25 వేల రూపాయలు పెనాల్టీ, 3 నెలల శిక్ష రెండూ కలిపిపెడితే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. అమాయకులైన ఏజెంట్స్‌ను తాకకుండా వారి వెనుక ఎవరయితే ఓనర్స్ వున్నారో వారిపైన చర్యలు తీసుకోవలెనని మనవి చేస్తున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీమతి ఇ. సీతారామమ్మ:- అధ్యక్షా, ఈ చట్టం 1968 లో వచ్చింది అప్పటి నుండి కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము ఈ చట్టము మీద మనసు పెట్టలేదు. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వము వచ్చిన తరువాత, లాటరీస్ విధానాన్ని మార్చవలెననే ఉద్దేశముతో ఈనాడు ఈ సవరణ తీసుకొని రావడం జరిగింది. ఇంతకు ముందు మేమెన్నో సారులు లాటరీస్ రద్దు చట్టాన్ని తీసుకొని రావలెనని అడిగాము. అయినప్పటికి కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము స్పందించలేదు స్పందించకపోగా, లాటరీస్‌ని ఎంకరేజ్ చేసిందని తెలియజేస్తున్నాను. ఎవరయితే నిత్య జీవితములోని అట్టడుగు వర్గాలు, బడుగు వర్గాలు, బలహీన వర్గాలు ఈ లాటరీస్ వల్ల దుర్భర పరిస్థితులకు గురవుతున్నాయో, వారి అభ్యున్నతికి గత కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము చట్టాన్ని తీసుకొని రాలేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఫలితంగా పేద ప్రజానీకము అనేక ఇబ్బందులు ఎదుర్కొంటున్నది. ఈ చట్టాన్ని తీసుకొని వచ్చిన రెవిన్యూ శాఖ మాత్యులు చంద్రబాబు నాయుడు గారికి నా అభినందనలు తెలియజేస్తున్నాను. సామాన్య, బడుగు, బలహీన అట్టడుగు వర్గాల జీవన పరిస్థితులను మెరుగు పరచడానికి తెలుగు దేశం

ప్రభుత్వము ఈ చట్టాన్ని తీసుకొని వచ్చినందుకు నేనెంతో హర్షిస్తున్నాను ముఖ్యంగా మహిళలు ఎన్నో బాధలు పడినారు ప్రతి రోజు వారి భర్తలు సంపాదించి తీసుకొని వచ్చిన ఆదాయాన్ని ఈ సింగిల్ లాటరీస్‌లో పెట్టి కొట్టారు, లక్షలాది రూపాయలు పోగొట్టుకొన్న కుటుంబాలు చాలా వున్నాయి దీనికి కారణము ఆ నాటి ప్రభుత్వము ఈ చట్టాన్ని తీసుకొని రాకపోవడమే మద్యపాన నిషేధమంటారా, గత ప్రభుత్వము మద్యపాన నిషేధ చట్టాన్ని తీసుకొని రావడంలో వెనుకంజ వేసింది, కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము చేసిన విధానంవల్ల ఎన్నో పేద కుటుంబాలు మగ్గిపోయాయి. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము చేయలేని పనిని తెలుగు దేశం ప్రభుత్వము చేసినందుకు నేను గర్విస్తున్నాను సామాన్య మానవుడు జీవితంలో బ్రతకడానికి ....

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ జె. రంగారెడ్డి:- అధ్యక్షా, లాటరీస్‌ను నిషేధిస్తూ ఈ బిల్లును తీసుకొని వచ్చినందుకు నేను హర్షిస్తున్నాను గౌరవనీయ రెవిన్యూ శాఖా మాత్యులు చంద్రబాబు నాయుడు గారు ఈ సమస్యపై వెంటనే స్పందించి దీనికి కావలసిన అంటే నిషేధించడానికి కావలసిన చట్టాన్ని తయారు చేసి, ఈ సమావేశంలోనే ప్రవేశపెట్టినందుకు వారిని అభినందిస్తున్నాను సింగిల్ నెంబరు లాటరీస్ అమ్ముకోడానికి అవకాశము కల్పించండి. గత కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము కొన్ని స్వచ్ఛంద సంస్థల పేర్లతో లైసెన్సులు ఇచ్చి, అయ్యా, ఇప్పుడు అమ్ముకోవద్దు, ఎన్నికలు అయిన తరువాత మా ప్రభుత్వము వస్తే మేము అవకాశమిస్తాము, మా ప్రభుత్వము రాకపోతే వచ్చే ప్రభుత్వము మీద బదనాం పోతుందని వాళ్లకు అవకాశము కల్పించారు. ఈ ప్రభుత్వము వచ్చిన తరువాత సారాను నిషేధించిన తరువాత, ఆ మిగిలిన డబ్బులను సింగిల్ నెంబరు లాటరీ టికెట్స్ కొని, పేదవారు, కార్మికులు నష్టపోవడం జరుగుతున్నది. మా నల్గొండ జిల్లాలో అలాంటి పరిస్థితే వుంటే మేము మొట్టమొదటిసారిగా ముఖ్యమంత్రి గారికి చెప్పడం తరువాత జీరో అవర్‌లో మాట్లాడటం జరిగింది. అంతటితో ఆగక, నల్గొండ ప్రజలు, జిల్లా ప్రజలు ముఖ్యంగా మహిళలు పెద్దెత్తున దానికి వ్యతిరేకంగా పోరాటాన్ని సాగించి, దుకాణాలను మూయించి, టికెట్స్‌ను సేల్ చేయకుండా చేయడం జరిగింది టికెట్స్ అమ్మే వారు కాంగ్రెసు నాయకులు, వారి డీలర్స్ జిల్లాజిల్లాకు ఏజెన్సీ తీసుకొని అమ్ముతున్నారు ఇది రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా జరుగుచున్న పరిస్థితి ఈ ప్రభుత్వము ఈ రకమైన నిర్ణయం తీసుకొన్నందుకు రాష్ట్ర ప్రజలు ముఖ్యంగా మహిళలు హర్షిస్తున్నారు. అట్లాగే ఇతర రాష్ట్రాలకు సంబంధించిన లాటరీ టికెట్స్ విషయంలో ప్రభుత్వము ఒక నిర్ణయం తీసుకోవలసి వుంది ఎందుకంటే మనకు వచ్చే ఆదాయాన్ని పోగొట్టుకొని, ఇతర రాష్ట్రాలకు సంబంధించిన టికెట్స్ మన రాష్ట్రములో అమ్ముకొని వారు డబ్బులు సంపాదిస్తూ వుంటే మనకు బదనాం తప్ప, యింకొకటి కాదు. కనుక, ప్రభుత్వము తగు

నిర్ణయం తీసుకోవలెనని తమద్వారా రెవిన్యూ శాఖ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను శిక్ష విషయంలో ఇప్పుడు వేస్తున్న శిక్ష కంటె, ఇంక కాస్త అదనంగానే విధిస్తే బాగుంటుంది. పెనాల్టీ విషయంలో ఇంకా అదనంగా విధిస్తే భయంగా వుంటుంది.

శ్రీ ఎం కోదండరెడ్డి:- అధ్యక్షా, లాటరీస్ యాక్ట్ 1968 కి అమెండ్‌మెంట్ ఇస్యూ, బిల్ నెం 26/95ను రెవిన్యూ శాఖామాత్యులు ఈ సభలో పెట్టడం జరిగింది ఈ లాటరీస్ విషయంలో గతములో 9వ శాసన సభలో చాలా సందర్భాలలో 304 నిబంధన క్రింద చర్చించడం జరిగింది. ఆనాడు చర్చకు వచ్చినప్పుడు హోం మంత్రి గారు జవాబు చెబుతూ ఇది కేంద్ర చట్టము, రాష్ట్రానికి సంబంధించిన చట్టము కాదు. దీని విషయంలో కేంద్రముతో సంప్రతించి, చట్టానికి సవరణ తీసుకొని రావలెనని అభిప్రాయాన్ని ఆనాడు చెప్పడం జరిగింది. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము కూడా ఈ సింగిల్ నెంబర్ లాటరీస్‌ని బంద్ చేయాలని భావించింది. ఒకసారి ప్రొసీడింగ్స్ తీసి చూడండి రెండు సారులు ప్రస్తావనకు వచ్చింది. ఆ రెండు సారులు కూడా 304 క్రింద మాట్లాడడం జరిగింది. ఈ రోజు చంద్రబాబునాయుడు గారు శాసన సభలో బిల్లు తీసుకొని వస్తామని అన్నారు. తీసుకొని వచ్చారు, అందుకు వారిని అభినందిస్తున్నాను ఉద్దేశమైతే బాగా వుంది. పేదలు కొద్దిపాటి జీతాలు సంపాదిస్తున్న వారు ఈ లాటరీస్ బెడదలో పడి అనేక ఇబ్బందులు పడుతున్నారు చాలా నష్టపోతున్నారు అందువల్లనే ఈ అమెండ్‌మెంట్ చట్టాన్ని తీసుకొని రావడం జరిగిందని అన్నారు. ఇదివరకే ఏవయితే లాటరీలు నడుపుతున్నారో సంక్షేమ
6.10 సా. కార్యక్రమాల పేరు మీద ఉన్నవి అన్ని కూడా ఈ అమెండ్‌మెంటు ద్వారా రద్దు అవుతాయని అన్నారు. మీరు రద్దు చేయండి గతములో కూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు లాటరీలు నడిపాయి. నడుపుతూ ఎన్నో సంక్షేమ కార్యక్రమాలు చేపట్టాయి..

శ్రీ పి చంద్రశేఖర్:- ప్రజల కొరకా ..

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి:- రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు లాటరీలు నడిపాయి, ఒక ఆంధ్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే కాదు...

(ఇంటరప్షన్స్)

మీరు మంత్రి అయి అడ్డుపడితే ఎట్లాగ? వాస్తవాలు తెలుసుకోడానికి ప్రయత్నాలు చేయకపోతే ఎట్లాగ? లాటరీలు రద్దు చేస్తే మేము అడ్డం రావడం లేదు. మా సూచనలు చెపుతున్నాము మేము అప్పుడు అధికారపక్ష శాసన సభ్యులం అప్పుడు కూడా ఈ లాటరీలను ఆపమని చెప్పాము. మేలాగ ప్రభుత్వ విధానాలకు భజన చేయడానికి తయారుగా లేము. తందానతాన అనడానికి లేము. చప్పట్లు కొట్టడానికి కాదు...

(ఇంటరప్షన్స్)

చంద్రబాబునాయుడుగారు బాగా అర్థం చేసుకొన్నారు. వారు ఏదయినా చెపితే నేను అర్థం చేసుకుంటాను. చంద్రశేఖర్‌గారు అర్థం చేసుకున్నట్లుగా లేరు. మీరు అమెండ్‌మెంటు తీసుకువచ్చారు, మేము దానిని సమర్థిస్తున్నాము. నాకు ఒక అనుమానం ఉంది, గతములో కూడా చెప్పాను. ఇది సింగిల్ నెంబర్ లాటరీలు కొన్ని చిన్న చిన్న స్టేట్‌లు ఈ లాటరీలను నడుపుకొమ్మని ఆ రాష్ట్రాలలోనే కాదు ఈ టికెట్లు దేశం మొత్తం మీద ఎక్కడయినా వారు అమ్ముకోవచ్చని, తద్వారా వచ్చే లాభాలతో, వారు రాష్ట్ర సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు ఉపయోగించ వచ్చునని సెంట్రల్ ఆక్టులో ఉన్నట్లుగా నాకు తోచింది. నేను చెపుతున్నాను. ఎంతవరకు ఉంది ఏమి అనేది మీరు సెంట్రల్ గవర్నమెంటుతో సంప్రదించండి. హోమ్ మినిస్ట్రీతో సంప్రదించండి ఈ చట్టం ఒకసారి తీసుకు వచ్చేటప్పుడు సమగ్రంగా అమెండ్‌మెంట్ తీసుకురమ్మని తప్ప మరొకటి కాదు. గతములో కూడా ఉస్మానియా, గాంధీ, కేన్సర్ హాస్పిటల్ – ఇట్లాంటి హాస్పిటల్స్‌ను నడవడానికి మేము సూచనలు ఇచ్చాము ఆ రోజు. అయ్యా, ఈ లాటరీలు బంద్ చేయండి, అవసరం అయితే రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే ఒక లాటరీ నడవాలి తద్వారా వచ్చే లాభాలు ఏమయినా ఉంటే ఆ ~~డబ్బుతో హాస్పిటల్స్‌కి కాని ఇంకా~~ కార్యక్రమాలకు కాని తోడ్పడండి ఈ ప్రైవేటు వారికి ఇవ్వవద్దని చెప్పాము. ఇప్పుడు కూడా అదే మాట చెపుతున్నాము. అందువల్ల ఒకసారి కేంద్ర చట్టం ఏమయినా అడ్డం వస్తుందా అనేది ఒకసారి మీరు ఆలోచన చేయండి. తరువాత కొన్ని క్లబ్బులలో తంబాలా నడుపుతారు. ఇది పెద్ద జూదం ఏమీ కాదు దానిని ఈ చట్టములోకి ఏమైనా తీసుకుంటున్నారా, లేక దానికి ఏమయినా మినహాయింపు ఇస్తున్నారా? గుర్రపు పందాలు కూడా ఉన్నాయి. ఒక్కొక్కప్పుడు మన కళ్ల ముందు పరిగెడితే పందేలు కాసేవారు. కాని ఈరోజు అట్లా కాదు. ఈ రాష్ట్రములోనే కాదు, ఈ దేశములో, ఎక్కడ గుర్రాలు పరుగెత్తినా టి.వి.లతో, చూసి పందాలు కడుతున్నారు. అంతేకాదు, విదేశాలలో ఉరుకుతున్నా పందాలు కాస్తున్నారు. కమర్షియల్ టాక్సెస్ మంత్రిగారు ఉన్నారు...

(ఇంటరప్షన్స్)

దీని వల్ల బెట్టింగ్ టాక్స్ రు.7 కోట్లు ప్రభుత్వానికి వస్తుంది అంటున్నారు. ప్రభుత్వాని కంటె రేసుకోర్సుకే ఎక్కువ లాభాలు వస్తున్నాయి. మేము చాలా సందర్భాలలో చెప్పాము. అయ్యా, మీరు ప్రభుత్వానికి రు.7 కోట్లు ఇస్తే మీకు దాని మీద పదింతలు ఆదాయం రేసుకోర్సుకి వస్తోంది. మీరు రెసుకోర్సును విస్తరించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు ఏమైనా సంక్షేమ కార్యక్రమాలు చేయమని చెప్పాము. గతములో, కోరాము. కాని వాటిని అన్నిటిని ఆలోచన చేసుకొని ఈ చట్టం ఏదయినా సింగిల్ లాటరీలు కాని గుర్రపు పందాలు కాని, ఇవన్నీ కూడా పేద ప్రజలను కృంగదీసే విధంగా ఉంటాయి. ఇవన్నీ లోపాలు ఉన్నాయి. ఈ చట్టం చేసేటప్పుడు జాగ్రత్తగా చేయాలి. మీ ప్రభుత్వ పక్షాన ఉన్న శాసన సభ్యులు అంటున్నారు మీరు చేశారా, మీరు సలహాలు ఇచ్చారా అని చెప్పి, అందువల్ల

మేము ఏదయినా పొరపాటు చేసి ఉంటే మీరు ఆ పొరపాటు చేయకండని మీతో మనవి చేస్తున్నాను. అందువల్ల నా సూచన ఏమిటంటే, నేను మా పార్టీ పక్షాన ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. దీనికి ఏదైనా మీరు పకడ్బందీగా బిల్లు చేయాలి కాబట్టి దీనికి ఒక కమిటీ వేసి మళ్ళీ రేపు చట్టం చేసిన తరువాత కోర్టుకి పోయి స్టే తెచ్చుకొని మళ్ళీ నడిపితే ఇబ్బందికరంగా ఉంటుంది - దానికి ఒక టైమ్ బౌండ్ ప్రోగ్రాము పెట్టి 15 రోజులో, 20 రోజులో సమయం ఇచ్చి పూర్తిగా స్టడీ చేసి సెంట్రల్ అక్టు కూడా స్టడీ చేసి తగిన నిర్ణయం తీసుకుంటే బాగుంటుందని చెప్పి మా పార్టీ పక్షాన మీకు ఈ సలహా ఇస్తున్నాను. అలాగే వీడియో గేములు ఉన్నాయి, చాలా ఉన్నాయి దానిలో. వాటిని అన్నిటిని ఒకసారి స్టడీ చేసి ఒక ఆక్టులో ఇవన్నీ వచ్చేటట్లు ప్రయత్నం చేయమని, ఆ ప్రయత్నం ఫలప్రదం కావడానికి ఒక సభా కమిటీని వేయమని వారి సలహాలు తీసుకోమని మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను

శ్రీ బద్దం బాల్‌రెడ్డి:- ఈ బిల్లును తీసుకుని వచ్చినందుకు మా పార్టీ తరపున మేము అభినందిస్తున్నాము. మరి ఆ-రోజులలో బిల్లు తీసుకువచ్చిన విషయం గురించి ఆర్థిక మంత్రిగారు చెప్పారు. అదే రకంగా మిగతా సభ్యులు చెప్పారు. ధార్మిక మరియు విద్యా విషయక ప్రయోజనాలను పెంపొందించే సదుద్దేశంతో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లాటరిల చట్టం, 1968 క్రింద మంజూరు చేసిన లైసెన్సులు మరియు మినహాయింపులు జూద వ్యసనపరులైన వారిని దోచుకుంటూ ప్రైవేటు వ్యక్తుల లాభార్జనలకు దురపయోగం అవుతున్నాయి అని చెప్పారు. అంటే ముఖ్యంగా ఆ రోజులలో సంక్షేమం గురించి ఆలోచిస్తే వారి స్వలాభం గురించి వారి యొక్క దురాలోచనతో దురపయోగం చేయడం జరిగింది. ఇది రానురాను ఏమయింది అంటె పేదవారికి, కూలీనాలీ చేసుకొనేటటువంటి వారికి, సామాన్య ప్రజలకు లాటరీల బెడద వల్ల చాలా నష్టం కలుగుతోంది. వారి కుటుంబాలు నశించి పోతున్నాయి. అందువల్ల దీనిని రద్దు చేయవలసిన అవసరం ఎంతయినా వచ్చింది ఈనాడు. మనము సంక్షేమ కార్యక్రమాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని మళ్ళీ ఒకసారి ఆలోచించమనడం సబబు కాదు. రెండవది, ఇతర రాష్ట్రాలలో వారికి ఉన్నటువంటి ఆర్థిక ఇబ్బందులతో మరి వారు కేంద్ర ప్రభుత్వ అనుమతి తీసుకొని ఉండవచ్చు. కాని వారికి మన రాష్ట్రములో మళ్ళీ ఆ లాటరీలను అమ్మేందుకు మనము అనుమతి ఇచ్చినట్లయితే దానికి తోడుగా ఎన్నో దొంగ లాటరీలు అమ్ముకొనే ప్రమాదం ఉంది. కాబట్టి కేంద్ర ప్రభుత్వముతో మీరు ఆలోచించండి మన రాష్ట్రం సెల్లింగ్‌సెన్ ఉంటేనే కాని ఇతర రాష్ట్రాల లాటరీలు అమ్ముకోకుండా ఉండేందుకు దానిని చట్టపరంగా రూపొందించుకోవాలనేది మనము ఆలోచించాలి. మరి అనుమతి ఇవ్వకుండా ఉండేందుకు ఏ నిర్ణయం తీసుకుంటారో ప్రభుత్వం స్పష్టముగా తెలపాలని కోరుతున్నాను. మన ముఖ్యమంత్రిగారు ఏప్రిల్ 14న అంబేద్కర్ జనదినోత్సవ సందర్భాన, రాజ్యాంగం రచించిన ఆ మహానీయుని జనదినోత్సవ సందర్భాన మాట్లాడుతూ రేపే లాటరీలను నిషేధిస్తూ బిల్లు తీసుకు వస్తామని చెప్పారు. ఈవేళ, మన రెవెన్యూ శాఖామాత్యులు ఏప్రిల్ 26న ప్రవేశపెట్టినప్పటికి ఈవెళ చర్చించుకుంటున్నాము దీనికి కూడా ఆలస్యమయిపోయింది దీనికి మనమందరం

6 20 కారకులమే అలాగే మట్కా జూదాన్ని కూడా మనము నిషేధించాలి అదేవిధంగా
సా వీడియో గేమ్స్‌వల్ల పిల్లల చదువులు పాడైపోతున్నాయి కాబట్టి వాటిని కూడా నిషేధించేందుకు మంత్రిగారు ఒప్పుకొన్నందుకు వారిని అభినందిస్తున్నాను అయితే ఏ చట్టాలు తెచ్చినా చట్టాల్ని అమలుపరచవలసిన పోలీసు యంత్రాంగం సహాకరిస్తేనే చట్టాలు చట్టాలు చేసిన ఉద్దేశం నెరవేరుతుంది మన ఖర్మ ఎంతవరకు దిగజారిందంటే కిళ్లీ కొట్టుల్లోనే కాదు, హోటళ్లలోనే, ఫుట్‌పాత్‌లపైనే కాదు, చివరకు సెక్రటేరియట్‌లోని పాన్ డబ్బాలో కూడా లాటరీ టికెట్లు అమ్ముతున్నారు సెక్రటేరియట్‌ను తీర్చిదిద్దుతాం డిసిప్లెయిన్‌ను ఎన్‌ఫోర్స్ చేస్తాం, ట్రాఫిక్‌ను కంట్రోల్ చేస్తామని రెవెన్యూ మినిస్టరుగారు అన్నారు అయితే నేను మనవిచేసేది సెక్రటేరియట్‌లోనే లాటరీ టికెట్లు అమ్ముతుంటే, ఇప్పుడు కూడా అమ్ముతుంటే ఆ విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికిగానీ, సెక్రటేరియట్ అధికారుల దృష్టికి గానీ రాలేదా? అందువల్ల నేను మనవిచేసేది మాట్కాజూదాన్ని గానీ, అట్లాగే సింగిల్ డిజిట్ లాటరీనుగానీ, వీడియో గేమ్సును గానీ పకడ్బందీగా అరికట్టడానికి పోలీసులు ప్రయత్నం చేయాలి ఇక జుర్మానా విషయం చెప్పారు, 5 వేల జుర్మానా అంటే చాలా తక్కువ, అందువల్ల జుర్మానాను 25 వేల రూపాయలకు పెంచాలి, అదేవిధంగా జైలు శిక్షను 3 సంవత్సరాల నుంచి 5 సంవత్సరాలకు పెంచాలి ఎందుకంటే ప్రజలు మిమ్మల్ని 5 సంవత్సరాల కొరకు ఎన్నుకొన్నారు కాబట్టి శిక్షా కాలాన్ని 5 సంవత్సరాలకు పెంచి, కఠినంగా శిక్షించి, చట్టాన్ని పకడ్బందీగా అమలుపరచి లాటరీలను అరికట్టాలని కోరుతూ నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చిన మీకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ.- అధ్యక్షా, ఈ బిల్లును హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తున్నాను ఇతర రాష్ట్రాలనుంచి వచ్చే లాటరీ టికెట్స్‌ను మన రాష్ట్రంలో అమ్మకుండా నిషేధించడానికి ప్రొవిజన్స్ ఏమైనా ఉన్నాయా అనేది లీగల్ ఒపీనియన్ తీసుకొని చేయవలసి ఉంటుంది ఒక శిక్షకు సంబంధించినంతవరకు రుపీస్ 25 థౌజండ్ ఫైన్ ఆర్ 5 ఇయర్స్ ఇంప్రిజన్‌మెంట్ అని కాకుండా అండ్ పెట్టాలి, 25 థౌజండ్ ఫైన్ అండ్ 5 ఇయర్స్ ఇంప్రిజన్‌మెంట్ అని పెడితే బాగుంటుంది

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు:- ఎగ్రీడ్

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:- ఆ రెండూ పెడితే కంట్రోల్ చేయడానికి వీలవుతుంది మిడిల్ క్లాస్, అప్పర్ మిడిల్ క్లాస్ వారు, ఎన్ జి ఓ లు నాలుగు డబ్బులు సంపాదించిన తరువాత ఇంటికి వెళ్లడం లేదు. క్లబ్బులలో రమ్మీ ఆటను సుప్రీం కోర్టువారు, హైకోర్టు వారు ఎలౌ చేశారు పోలీసువారు డబ్బులు వసూలుచేసి పర్మిట్ ఇస్తున్నారు అవి గేంబ్లింగ్ డెన్స్ క్రింద తయారయ్యాయి ఆ ఆటను పోలీసు వారు, హాయ్యర్‌అఫీస్, అందరూ ఆడుతున్నారు. అందువల్ల రమ్మీని కూడా ఈ చట్టపరిధిలోనికి తీసుకువచ్చి నిషేధించకపోతే మిడిల్ క్లాస్ ఫ్యామిలీస్ చాలా నాశనం అయిపోతాయని మనవిచేస్తున్నాను

ఇక కోత ముక్క ఆట అనేది కూడా ఒకటి ఉంది అది కూడా ఇంతకంటె డేంజర్ కాబట్టి దానిని కూడా చట్ట పరిధిలోకి తీసుకువచ్చి నిషేధిస్తే సమాజానికి న్యాయంచేసిన వారం అవుతాం కాబట్టి మినిస్టరుగారు దానిగురించి సీరియసుగా ఆలోచించి బిల్‌లో చేర్చాలని కోరుతున్నాను

శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగర్ రావు – అధ్యక్షా మంత్రిగారు ఉదహరించేయిస్తున్నారు కాని నేను మనవిచేసేది ఏమిటంటే సింగిల్ లాటరీస్‌కుగానీ, డబుల్ డిజిట్‌లాటరీస్‌కుగానీ పెద్ద డిఫరెన్స్ ఏమీ ఉండదు లాటరీస్ అడినట్లయితే సి ఆర్ పి సి క్రింద పనిష్మెంట్ ఇవన్నీ ఉన్నాయి ఇతర రాష్ట్రాల లాటరీస్ ఉన్నాయి వాటిగురించి ప్రస్తావించకుండా ఫైనాన్స్ మినిస్టరుగారు చాలా చాకచక్యంగా లాటరీస్‌ను కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం తెచ్చిందని, తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం బ్యాన్ చేస్తోందన్న ధోరణిలో చర్చను కొనసాగిస్తున్నారు ఇతర రాష్ట్రాల లాటరీస్ గురించి చెప్పకుండా అటూ, ఇటూ కాకుండా మాట్లాడే పద్ధతి మంచిది కాదు మెయిన్ ఆక్టుయొక్క కాపీని ఛైర్మన్‌గారికి అందుబాటులో ఉంచారేమో కాని సభ్యులకు మాత్రం ఒక్క కాపీని కూడా అందుబాటులోపెట్టలేదు తంబోలాగాని, ఇతర ఆటలుగాని ఈ ఆక్ట్ క్రింద ఎట్రాక్ట్ కావు సభ్యులు ఎక్కువగా చర్చను కొనసాగిస్తారేమోనన్న భయంతో మాకు మెయిన్ ఆక్టు కాపీలను అందించలేదు తంబోలా వంటివి ఇందులో ఎట్రాక్ట్ కావు అయినా ఈ ఆక్టును ఆసరాగా తీసుకొని ప్రజలపై హెరాస్‌మెంట్ ఉంటుందేమోనని అనుమానపడుతున్నాం దీనిని క్లారిఫై చేయవలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను రాక ఇతర రాష్ట్రాల లాటరీస్‌ను ఇక్కడ అమ్మకుండా ఏం చేయాలన్న విషయంలో గతంలో మైసూరారెడ్డిగారు ఉండగా వారి ఛెంబర్‌లో మీటింగ్ పెట్టడం జరిగింది వారు కేంద్ర హోం మంత్రిగారికి లెటర్ వ్రాస్తే, కేంద్ర హోం మంత్రిగారు మనకు సమాధానం వ్రాశారు అయ్యా, ఇతర రాష్ట్రాలకు సంబంధించిన లాటరీస్ మీ రాష్ట్రంలో ఉండవద్దు అంటే ఆ ప్రొవిజన్‌ను పెట్టే అధికారం మీకే ఉంది కానీ సెంట్రల్ గవర్నమెంటు చేసేది ఏమీ లేదని వారు స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది ఈ విషయంలో మెయిన్ డిబేట్‌ని రన్నింగ్ చేశాం అయితే ఇతర రాష్ట్రాలకు సంబంధించిన లాటరీస్‌ను మధ్యప్రదేశ్ గవర్నమెంట్, ఢిల్లీ గవర్నమెంటు లాటరీస్‌ను సుప్రీం కోర్టు డిసిషన్ వల్ల మనం ఆపలేకపోయాం కాబట్టి ఇతర రాష్ట్రాలలోని లాటరీస్ మన చట్టాన్ని ఎమ్యులేట్ అవకాశం బాగా ఉంటుంది, మన చట్టం ఇన్‌ఎఫెక్టివ్‌గా ఉంటుంది అయినా పాస్ చేయడానికి మాకు ఏమీ అభ్యంతరం లేదు కానీ రేపు కూడా అసెంబ్లీ సమావేశం ఉంది కాబట్టి ఇతర రాష్ట్రాలకు సంబంధించిన లాటరీస్‌ను మన రాష్ట్రంలో అమ్మకుండా బ్యాన్ చేయడానికి మంత్రిగారు వెంటనే ఒక సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేయాలంటున్నాం వీడియో గేమ్స్, ఇలాంటివన్నీ ఉన్నాయి నాలుగు స్తంభాలాట ఉంది, అది కూడా చాలా ప్రమాదకరమైంది

(గంటలు)

కాబట్టి నేను మనవిచేసేది మంత్రిగారు కాంప్రిహెన్సివ్ చట్టాన్ని తీసుకురావాలి. ఇప్పుడు దీనిని పాస్ చేస్తాం కాని ఇది అంత ఎఫెక్టివ్‌గా ఉండదని మనవిచేసున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, నేను దీనిని బలపరుస్తున్నాను కాని కొన్ని అనుమానాలు వస్తున్నాయి. సింగిల్ నెంబర్ లాటరీసీను నిషేధిస్తున్నామని చెప్పారు, ఇతర లాటరీస్‌ను నిషేధిస్తున్నామని చెప్పారు. నేను అనేది అసలు ఈరోజు జీవితమే లాటరీల మయం అయిపోయింది. ప్రభుత్వాలు లాటరీలు వేస్తున్నాయి, మీరు ఏ షాపులోకి అయినా వెళ్ళి చూడండి, అక్కడ ఒక మారుతీ కారు ఉంటుంది, 500 రూపాయల బట్టలు కొన్నవారికి లాటరీ టికెట్ ఇస్తారు, అలాగే ఒకాయన బంగారం ఇస్తానంటారు, మరొకాయన టి.వి. ఇస్తానంటారు అన్ని షాపుల్లో ఇది ఒక అలవాటు అయిపోయింది. దీనిని అరికట్టవలసిన అవసరం ఉంది. మీరు లాటరీలను నిషేధించేందుకు చట్టం చేస్తున్నారు, బాగానే ఉంది. కాని నేను మనవిచేసేది మీరు రాగానే ప్రొహిబిషన్ చట్టం తెచ్చారు. అయితే చట్టాన్ని అమలుచేయవలసిన సర్కిల్ సాబ్ త్రాగి వచ్చి జనం గుడిసెలు కూలగొట్టారు. అంటే అన్ని చట్టాలూ ఉన్నాయి కాని అవి సరిగా అమలు జరుగుతున్నాయా? పోలీసు వాళ్ళు మామూళ్ళు తీసుకొని చేసేది చేస్తున్నారు. ఏ కార్యక్రమాలు, అక్రమాలు జరిగినా అసలు పోలీసులకు తెలియకుండానే జరుగుతున్నాయా? వారికి మామూళ్ళు ఇచ్చి చేయడం జరుగుతోంది. అందువల్ల చట్టం చేస్తే కాగితాలలోనే ఉంటోంది తప్ప అమలు జరగడం లేదు. వరకట్న నిషేధ చట్టం ఉంది, అదీ కాగితాలమీదే ఉంది, చిన్న పిల్లలకు పెళ్ళిళ్ళు చేయవద్దని చట్టం ఉంది, అదీ కాగితాలలోనే ఉంది.
6.30 లంచం తినొద్దని చట్టం ఉంది. అదీ కాగితాల మీదె ఉంది. అన్ని కాగితాల మీదనే
సా ఉంటున్నాయి కాని అమలు జరిపేదిగా ఉండాలి. వచ్చినా కఠినమైన పనిష్మెంట్ రావలసిన అవసరం ఉంటుంది. ఏ ఏరియాలో, పట్టుబడితే ఆ అధికారికి శిక్ష ఉంటే తప్ప ఇది అమలు జరగడం అంత తేలిక కాదు. దీనిని అమలు జరిపే విధానం కూడా చాలా కఠినమైన పద్ధతిలో, అమలు జరిపితే ఈ సమాజంలో, ఈ పద్ధతి పోతుంది. ఏ పద్ధతిలో, లాటరీలు వేసినా మోసం మోసమే. ఏ పద్ధతిలో చేసినా మోసమే అన్నది రాలేదు ఇది రావలసిన అవసరం ఉంది చీటింగ్ క్రింద గతంలో, రెండు, మూడు విషయాలు చర్చకు వచ్చాయి. బాబు గారికి కూడా తెలుసు. ఒకాయన బిందెలు ఇస్తానని, కలర్ టి.వి లు ఫ్రిజ్‌లు ఇస్తామని లక్షలకు లక్షలు కాజేసి ఆయన మద్రాసుకు పారిపోయాడు. రకరకాలుగా చీటింగ్ చేస్తున్నారు కనుక అన్ని అరికట్టే విధంగా సమగ్రమైన చట్టం ఉన్నా ఇంప్లిమెంటేషన్‌కు. తీవ్ర ప్రయత్నం అవసరం అని మనవి చేస్తూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబు నాయుడు:- అధ్యక్షా, చాలా సంతోషం. అందరు సభ్యులు కూడా బిల్లును సపోర్టు చేస్తూనే మాట్లాడారు ఇంకా ఎక్కువ పనిష్మెంట్ ఇవ్వాలని ఇంకా కొన్ని క్లారిఫికేషన్స్ అడిగారు నాగేందర్ చాలా ఉత్సాహంగా ఉన్నారు. పక్కనే

వాళ్ల లీడర్ కోదండ రెడ్డి గారు మాత్రం ఇంకా 4 రోజులు టైం కావాలని అడుగుతున్నారు. అందరూ ఇప్పుడే కావాలంటే ఆయన టైం అడుగుతుంటే దానిని బట్టి అర్థం అవుతోంది. మా మిత్రులు విద్యాసాగర్ కూడా ముసి ముసి నవ్వులు నవ్వుతున్నారు ఈ రోజు ఈ బిల్లు తేవడానికి కారణం ఆరోజు కాంగ్రెసు తెచ్చి ఇచ్చిన పర్మిషనే.

శ్రీ గాదె. వెంకట రెడ్డి (పర్చూరు):- ఒప్పుకుంటున్నాము.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు:- ఒప్పుకుంటే సరిపోదు. అయితే ఈ మనం అందరమూ ఆలోచిస్తే - ఇదే అసెంబ్లీలో రాఘవరెడ్డిగారు అపోజిషన్ చాలా మంది లీడర్స్ ఉన్నాము. ఆ సైడ్ మేము కూర్చున్నప్పుడు మేము చాలా సందర్భాలలో ఈ లాటరీస్ బ్యాన్ చేయమని డిమాండ్ చేస్తే ఆరోజు ప్రభుత్వం పెడచెవిన పెట్టడమె కాకుండా వాళ్ళు కొందరికి పర్మిషన్ ఇచ్చారు. ఇండియన్ కౌన్సిల్ సోషలివెల్ఫేర్ వారికి ఇచ్చినది 30.6.94న అర్బన్ అండ్ రూరల్ డెవలప్‌మెంట్ సొసైటీ ఆఫ్ ఇండియా కు 29-6-94 లయన్స్ క్లబ్ ఇంటర్నేషనల్ 30-6-94 మెడ్‌సిటీస్‌కి 22-7-94 శ్రీ శంకర్ హెల్త్ సెంటర్ 3.8.94 ఆప్పంధువు 3-8-94 హైదరాబాద్ క్రికెట్ అసోసియేషన్ కు 17-11-94 ఇదీ ఎప్పుడో ఒకసారి ఆలోచించండని కోరుతున్నాను. మహావీర్ హాస్పిటల్స్ అండ్ రీసెర్చ్ సెంటర్‌కు 7-11-94 మహిళా దక్షత సమితికి 21-11-94 అదే మాదిరిగా ఆంధ్ర మహిళా సభకు 15-11-94 ఈ మాధిరిగా మీరు ఎన్నికలు ఎనౌన్స్ చేసిన తరువాత పాలసీ డెసిషన్ తీసుకోకూడదు, పర్మిషన్స్ ఇవ్వకూడదంటే నామినేషన్స్ వేసిన తరువాత ఎన్నికల హియరింగ్ జరిగేటప్పుడు ఇన్ని లాటరీలకు పర్మిషన్ ఇచ్చి ఇప్పుడు శ్రీరంగనీతులు చెబుతున్నారంటే ఎంత అన్యాయంగా ఉంటుందో మీరు ఒకసారి ఆత్మవిమర్శ చేసుకోవాలని మిమ్ములను కోరుతున్నాను.

శ్రీ గాదె వెంకట రెడ్డి:- ఒక చిన్న విషయం.

శ్రీ ఎన్ చంద్రబాబునాయుడు:- చెప్పనివ్వండి మీకు అవకాశం ఇస్తాము. మాట్లాడుకుందాము. చాలా డిబేట్ జరగాలి. కోదండ రెడ్డి గారు ఇంకో మాట చెప్పారు. ఆనాడు హోం మినిస్టర్ చెప్పారు. ఇవన్నీ సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ పరిధిలో ఉంది కాబట్టి మనం బ్యాన్ చేయలేమని తప్పించుకున్నామన్న మాట - వాస్తవం తెలిసో. తెలియకో బయట పడడం జరిగింది దానికి మనస్ఫూర్తిగా కోదండ రెడ్డి గారిని అభినందిస్తున్నాను. మీ మంత్రులే కావాలని ఇచ్చారు కాబట్టి ఇది కౌన్సిల్ చేయడానికి ఇష్టం లేక ఆరోజు ఆ విధంగా చెప్పారని కూడా తెలియజేసుకుంటున్నాను

శ్రీ ఎం. కోదండ రెడ్డి:- నేను ఏమన్నాను సార్....

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు:- వినండి. తరువాత చెబుదురు దానిలో సెల్ఫ్ ఇంటరెస్ట్ క్లియర్‌గా ఉంది. రాష్ట్రం తగలబడుతున్నా ప్రజలు తగల బడుతున్నా......

శ్రీ ఎం.కోదండ రెడ్డి:- స్పీకర్ సర్ ఒక మాట.

శ్రీ సి.హెచ్.విఠల్ రెడ్డి (నర్సాపూర్):- గత ప్రభుత్వం ఏ విధంగా చేసిందో అందరికీ తెలుసు. దానిని మీరు పునశ్చరణం చేయకుండా మనం చేసేది ఏమున్నదో అది చెప్పినట్లయితే బాగుంటుంది. ఇప్పుడు వాళ్ళకు ఎందుకు ఆ సమస్య తెస్తున్నారు

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబు నాయుడు:- అయ్యా విఠల్ రెడ్డి గారు నేను ఆ పనే చేస్తున్నాను. కాని నాకు మా మిత్రులు జ్ఞాపకం చేస్తున్నారు.

శ్రీ ఎం.బి.చౌహాన్ (దేవరకొండ):- చచ్చిన పామును ఎందుకు ఇంకా కొట్టడం?

(సభలో నవ్వులు)

శ్రీ ఎం కోదండ రెడ్డి:- స్పీకర్ సర్ నేను ప్రభుత్వంతో ఏమీ ఉక్రోషంతో చేశానంటె ఇది సెంట్రల్ యాక్టు సింగిల్ డిజిట్ లాటరీస్ కూడా ఇతర రాష్ట్రాల నుంచి తీసుకు వచ్చి ఇక్కడ అమ్ముతున్నారు కాబట్టి వెరిఫై చేసుకోండి యాక్టు చేసేటప్పుడు అని మనవి చేశాను తప్ప మరొకటి కాదు.

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబు నాయుడు:- కోదండ రెడ్డి గారు చెప్పినట్లు మేము కూడా లీగల్‌గా వెరిఫై చేశాము. లీగల్ పండిట్స్ మీరు కూడా ఉన్నారు. నేను మీకు ఈ బిల్లు ఇచ్చింది 26వ తేదిన. మీరంతా క్షుణ్ణంగా స్టడీ చెయమని పెట్టాను. మీరందరూ స్టడీ చేశారనే అనుకుంటున్నాను. ప్రభుత్వం తరపున దానికి మీ అందరికీ కూడా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను కోదండరెడ్డి గారికి ఇప్పటికి కూడా ఆశ, మమకారం ఇంకా తగ్గలేదు. ఇంకా 10 రోజుల టైం ఇవ్వమంటున్నారు. కావాలంటే ఎక్స్‌టెండ్ చేయమంటున్నారు సెల్ఫ్ ఇంటరెస్టు ఏమి ఉన్నదో నాకు తెలియదు కాని ప్రభుత్వం ఒకరోజు కూడా దీనికి ఎక్స్‌టెన్షన్ ఇవ్వడానికి కాని ఒక్క నిముషం కూడా స్పేర్ చెయడానికి కాని మేము సిద్ధంగా లేమని ఈ హౌసు ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. ఇంకో విషయం చాలా మంది సభ్యులు అడిగారు. చాలా ఆనందం. నేను ఒక్కటె స్పష్టం చేస్తున్నాను. ఈ యాక్టు తేవడంలో ప్రభుత్వానికి సిన్సియారిటీ ఉంది. చిత్తశుద్ధి ఉంది దానిని తప్పకుండా ఇంప్లిమెంట్ చేస్తే తప్ప పేద ప్రజల బాధలు తప్పవు రెండు మూడు ప్రోగ్రాములు కూడా పెట్టాము ప్రొహిబిషన్ కాని, కిలో రెండు రూపాయల బియ్యం పథకం కాని. మిత్రులు చాలామంది చెప్పినట్లు ఆడవాళ్ళంతా కూడా.....

శ్రీ ఇ.ప్రతాప రెడ్డి:- ప్రొహిబిషన్ సరిగా నడవడం లేదు.

శ్రీ ఎన్ చంద్రబాబు నాయుడు - దానికి కూడా మీరు కోఆపరేట్ చెయ్యండి యాక్షన్ తీసుకుంటాము కాంగ్రెసు పార్టీ అయినా సరే, ఎవరు అయినా సరే ఎవరినీ వదిలి పెట్టే పరిస్థితి లేదు తప్పకుండా యాక్షన్ తీసుకుంటాము తమకు ధైర్యం ఉంటే అది కూడా ఇన్ఫర్మేషన్ ఇవ్వండి ఇక్కడ నుంచి అందరమూ ఆ ఇంటికి పోదాము ఎక్కడున్నా సరే రెయిడ్ చేద్దాము మీరు సమాచారం ఇవ్వండి ఐ యామ్ ప్రిపేర్డ్ గవర్నమెంట్ ఈజ్ ప్రిపేర్డ్ మీకు ఆ భయం వద్దు అయ్యా ఇంకా కొన్ని రోజులయినా మర్చిపోవనివ్వండి ప్రజలకెందుకు రిమైండ్ చెస్తారు?

శ్రీ సిహెచ్ విద్యాసాగర రావు - ప్రతి రోజు పేపర్లలో ఎవరు చేస్తున్నారో ఏమిటో వస్తూనే ఉంది ఏ నాయకులు చేస్తున్నారో?

శ్రీ ఎన్ చంద్రబాబు నాయుడు - ఇన్ఫర్మేషన్ ఇవ్వండి రాజకీయాలకు అతీతంగా ఆలోచిస్తాము ప్రభుత్వ ఆదాయం ఎలాగు రు 1250 కోట్లు పోగొట్టు కుంటున్నాము ఎవరు చేసినా సరే ఇది ప్రజా ధనం ఎవరు తప్పు చేసినా సరే ప్రభుత్వం స్పేర్ చేయదని మీకు ఈ సభా ముఖంగా ప్రజలకు విజ్ఞప్తి చెస్తున్నాను

శ్రీ సిహెచ్ రాజేశ్వర రావు - అధ్యక్షా, సందర్భం సబ్జెక్టు పైన తప్ప దానికి భిన్నంగా చర్చను పక్క దారికి పట్టించడం, సంబంధం లేని సమస్యను లాగడం ఎట్టి పరిస్థితుల్లో కూడా ఎవరికీ అనుమతించడానికి వీలు లేదు వీరికి అనుమతించడానికి వీలు లేనట్లే మంత్రి గారిని కూడా అనుమతించకూడదు స్పీకర్ గారు వారిని కంట్రోలు చేసుకుంటారు దయచేసి మంత్రి గారు సమాధానాలు ఇవ్వకండి సబ్జెక్టు పైన మాట్లాడండి మీరు సభను నడిపించండి

ఎ ఎన్ చంద్రబాబు నాయుడు - చాలా సంతోషం పెద్దలు చెప్పినట్లు నేను సబ్జెక్టుకే కన్ఫైన్ అవుతాను మిత్రులు పాపం అమితమైన ఉత్సాహంతో ఉంటే దానికి ఒక్కోసారి సమాధానం చెబుతున్నాను ఏది ఏమయినప్పటికీ దీనిని స్ట్రిక్ట్‌గా ఇంప్లిమెంట్ చేయవలసిన అవసరం ఉంది- సభ్యులు చాలా మంది ఒక్కటే చెప్పారు 5 వేల రూపాయలు పెట్టారు చాలదన్నారు మూడు సంవత్సరాల ఇంప్రిజన్‌మెంట్ కూడా చాలదన్నారు సభకు హామీ ఇస్తున్నాను అఫీషియల్ ఎమెండుమెంటు కూడా తెస్తాను రు 25 వేలు ఫైన్, 5 సంవత్సరాల ఇంప్రిజన్‌మెంట్ అది కూడా కాగ్నిజబుల్ అఫెన్సు క్రింద పెట్టి నాన్ బెయిలబెల్ సెక్షన్ క్రింద అరెస్టు చేస్తామని తెలియజేస్తున్నాను ఇది రెండూ కూడా ఇంప్లిమెంటవుతాయి ఒక్కటే కాదు రెండూ రు 25 వేల ఫైన్, 5 సంవత్సరాల ఇంప్రిజన్‌మెంట్ రెండూ ఉంటాయని కూడా చెప్పి ఈ హౌస్ ద్వారా ప్రజలకు హామీ ఇస్తున్నాను

అదే విధంగా విద్యాసాగర రావు గారు ఒకటి చెప్పారు. సెంట్రల్ ఇంకోటి ఉంది మనకు. ఏదయితే సెంట్రల్ లాటరీ ఇంటర్‌స్టేట్ లాటరి ఉందో దానిని బ్యాన్ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. నేను మిమ్ములను అందరినీ కోరేది రేపె ఇంప్లిమెంటేషన్‌కు రాదు. అందుకని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం డిస్కరేజ్ చేయడం కోసం 50 శాతం సేల్స్‌టాక్స్ లెవీ చేస్తున్నాము. వాళ్ళకు గిట్టుబాటు రాకుండా ఉంటే వాళ్ళే మానేస్తారు. కనుక 50 శాతం సేల్స్‌టాక్స్ ఇంటర్‌స్టేట్ లాటరీల మీద పెడుతున్నామని తెలియ జేస్తున్నాను. అది ఒకటి. ఒక రెండవది ఈ ప్రభుత్వం సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకు లెటర్ ద్వారా ఇమ్మీడియట్‌గా ఇంటర్‌స్టేట్ లాటరీలేవయితే ఉన్నాయో వాటిని బ్యాన్ చేయుమని కోరుతున్నాము. దానిని సపోర్టు చేయడం కోసం ఈ హౌసులో ఒక తీర్మానం పెడుతున్నాము కనుక ఆ తీర్మానాన్ని అందరూ యునానిమస్‌గా పాస్ చేసి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపించినట్లయితే బాగుంటుంది. ఆ తీర్మానం చదువుతాను.

రిజల్యూషను: 'ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో, ఇతర రాష్ట్రాల లాటరీ టికెట్లను విక్రయించుటను కేంద్ర ప్రభుత్వం నిషేధించాలని.

Sir, I beg to move:

"That in the interest of the general public and more particularly the poorer sections, this House resolves to request the Government of India to undertake a Legislation to ban the sale of lottery tickets of other States in the State of Andhra Pradesh."

Mr. Deputy Speaker:- Motion moved. Now, the question is:

"That in the interest of the general public and more particularly the poorer sections, this House resolves to request the Government of India to undertake a Legislation to ban the sale of lottery tickets of other States in the State of Andhra Pradesh."

(Pause)

Resolution was adopted.

6.40 సా. శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు:- ఈ తీర్మానాన్ని కూడా మీరు యునానిమస్‌గా బలపరుస్తూ నా బిల్లును కూడా యునానిమస్‌గా బలపరుస్తారని ఆశిస్తూ మీ అందరి దగ్గరా సెలవు తీసుకుంటున్నాను

శ్రీ ఎం. కోదండ రెడ్డి:- నా పేరు ప్రస్తావనకు తెచ్చారు. నాకు క్లారిఫికేషన్‌కు అవకాశం ఇవ్వండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- నో ప్లీజ్. అవసరం లేదు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర రావు:- మంత్రిగారు ఒక విషయం చెప్పారు. లాటరీస్ బ్యాన్ చేశామన్నారు. మన రాష్ట్ర లాటరీలు బ్యాన్ అయ్యాయి. అందులో ఉన్న పనిష్మెంట్ కొత్త సి.ఆర్.పి.సి ని దీనిలో ఇన్‌కార్పొరేట్ చేశాము. పనిష్మెంట్ కూడా ఎన్‌హాన్స్ చేసుకున్నాము. లాటరీలు బ్యాన్ అయిన తరువాత పనిష్మెంట్ ఎవరి మీద వర్తింప చెయడానికి మీరు పెట్టారు? ఎవరు నడుపుతారు? ఏ లాటరీలు నడుపుతారు? అధ్యక్షా, ఇతర రాష్ట్రాలకు సంబంధించిన లాటరీ టికెట్లు బస్‌స్టాండ్స్‌లో ఎక్కడ పడితే అక్కడ ఉన్నాయి. గ్యాంబ్లింగ్ ఉంది. సింగిల్ నెంబర్ లాటరీస్ అట్లానే ఉంటాయి. కేవలం కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం అప్పుడు 'లైసెన్సులు ఇచ్చిందని చెప్పి ఈ చట్ట ప్రకారంగా రద్దు

చేయాలనే ఆలోచన కనపడుతోంది. మంచిదే. బాగానే ఉంది కాని How you ar going to implement this Law? ఎవరి మీద మీరు వేద్దామనుకుంటున్నారు. ఏమి వేద్దామనుకుంటున్నారు? స్పష్టంగా చెప్పండి.

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబు నాయుడు:- ... యాక్టు ఎయిటెట చేస్తారో, అధ్యక్షా నేను ఇంతకు ముందు చెప్పినట్లు ఎవరు అమ్మినా, ఎవరు అమ్మించినా, ఇతర లాటరీలు ఎవరు రన్ చేసినా వాళ్లపైన ఉంటుంది. ఆ విధంగా యాక్షన్ తీసుకుంటాము. అమ్మిన వాళ్లపైన, రన్ చేసిన వాళ్లపైన బోత్ పెడుతున్నాం. ఇంకా ఏమయినా ఉంటే మోర్ లైట్ ఉంటే చెప్పండి. ఒప్పుకుంటాము.

శ్రీ సి.హెచ్.విద్యాసాగర రావు:- వేరే రాష్ట్రానికి చెందినవి ఇప్పుడు షాప్సులో ఆ విధంగా నడుస్తున్నాయి. అట్టి పరిస్థితుల్లో ఏ.పి లో మళ్లీ సమాధానం ఎవరు? అక్కడ ఎవరి మీద ఇంప్లిమెంటు చేయదలచుకున్నారు. గతంలో కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం ఇచ్చిన లాటరీ టికెట్ దొరికితే చేస్తారు కానీ యాక్టివ్ గా ఉన్న లాటరీస్ ఉన్నాయి కదా: How this can be implemented unless there is total ban in the State?

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబు నాయుడు:- నేను క్లియర్గా చెప్పాను ఫస్టు స్టేట్ లాటరీస్ బ్యాన్ చేస్తున్నాము. ప్రైవేటు లాటరీస్ ఎవరయినా అమ్ముతుంటే ఇల్లీగల్గా లాటరీస్ రన్ చేసిన వాళ్ల మీద యాక్షన్ తీసుకోవడం జరుగుతుంది. వేరే స్టేట్ నుంచి వచ్చే లాటరీల గురించి అడుగుతున్నారు. నేను అదీ స్పష్టం చేశాను. ఈరోజు గవర్నమెంటాఫ్ ఇండియాకి మనం ఒక రిజల్యూషన్తో ఒక లెటర్ పంపిస్తున్నాము. బ్యాన్ చేయమని. అంతవరకూ ఆ లాటరీలు అమ్ముతుంటే 50 శాతం సేల్సు టాక్సు వేస్తున్నాము. దీని గురించి మన దగ్గర వేరె పవర్సు లేవు. వేరే మార్గం ఉంటే చెప్పండి. ఇంప్లిమెంట్ చేయడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉంది.

శ్రీ ఎం.కోదండ రెడ్డి:- నేను ఏదో దురుద్దేశ్యంతో ఉన్నట్లుగా చెప్పారు క్లారిఫై చేస్తాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- అవసరం లేదు. కూర్చోండి.

శ్రీ కె.రామకృష్ణ:- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు తెచ్చిన ఈ బిల్లును హార్షామోదాలతో అంగీకరిస్తున్నాము. చిన్న క్లారిఫికేషన్. ముఖ్యంగా అనంతపురం కర్నూలు, వార్డు ఆఫ్ ది కడప జిల్లా బళ్లారి కేంద్రంగా పెట్టుకుని పెద్ద ఎత్తున లాటరీస్ కన్నా మట్కా నుడుపుతున్నారు. పగలు జరిగే వ్యాపారం ఉంది. మట్కా. ఓపెన్ 9 గంటలకు వస్తుంది క్లోజింగ్ 11.30, 12 గంటలకు వస్తుంది. ఎవరూ నిద్రపోరు రోడ్ల మీద సినిమా హాల్సు దగ్గర వేలాది మంది ప్రజలు మట్కా నెంబర్ల కోసం ఓపెనింగ్, క్లోజింగ్ వస్తే రూపాయకు 80 రూపాయలు వస్తాయని ఎదురు చూస్తుంటారు. చాలా విచ్చలవిడిగా జరుగుతోంది. పటిష్టమైన చట్టం అని కాదు కాని ప్రభుత్వం నుంచి దీనికి సివియర్ పనిష్మెంట్ చేయకపోతే లాభం ఉండదు. అక్కడ లాటరీలు పెద్దగా లేవు. మట్కా ఎక్కువగా ఉంది. కాబట్టి దీని విషయమై సివియర్గా పనిష్మెంట్ ఇచ్చే ఆ పద్ధతిలో ఒక చట్టం చేయడం అవసరం, అని నేను భావిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం కోదండ రెడ్డి:- గౌరవ మంత్రి గారికి మీ ద్వారా మళ్ళీ తిరిగి రిపీట్ చేస్తున్నాను మీరు ఈ రాష్ట్రంలో ఏ విధమైన లాటరీలు నడపడానికి వీలు లేదని చట్టానికి సవరణ తెచ్చారు. అంతవరకూ మిమ్ములను అభినందిస్తున్నాను సరే మేము అడిగేది ఇతర రాష్ట్ర లాటరీలు సెంట్రల్ యాక్ట్ ఆధారంగా ఈ రాష్ట్రంలో చాలా కాలం నుంచీ సింగిల్ నెంబర్ పేరుతో నడుస్తున్నాయి అందువల్ల వాటిని ఆపడానికి బిల్లు ద్వారా చట్టంలో ఏ విధమైన మార్పులు తెచ్చారు? మీరు అంటున్నారు ఎవరయినా ఆ విధంగా ఇలాంటి లాటరీలు నడిపితే వారిపైన 50 శాతం సేల్స్ టాక్స్ విధిస్తామంటున్నారు. దీని వల్ల ఏమీ అర్ధం అవుతోందంటే ఈ సింగిల్ నెంబరు లాటరీలు ఏదో విధంగా నడపబడుతాయి ఏమయినా వస్తే రాష్ట్రానికి ఆదాయం వస్తుంది. స్పష్టంగా చెప్పండి. మా పైన మీరు దురుద్దేశ్యం ఆపాదిస్తున్నారు. మేము వెల్‌కం చేస్తూనే ఉన్నాము మీరు ఇంకా ఏమయినా...

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు:- రిజల్యూషన్ మూవ్ చేశాము ఇంతకు ముందు రామకృష్ణగారు అడిగారు. మట్కా ఇంకా వేరే టైపు జూదాలు నడుపుతున్నారని అవన్నీ కూడా ఈ లాటరీస్ క్రింద వస్తాయి. ఎవరయినా వయొలేట్ చేస్తే 5 సంవత్సరాల ఇంప్రిజన్‌మెంట్ ప్లస్ రు 25 వేలు ఫైన్ ఉంటుందని తెలియజేస్తున్నాను. కోదండరెడ్డి గారు ఒకటన్నారు.

శ్రీ ఎం కోదండ రెడ్డి:- అధ్యక్షా,

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- నో సప్లిమెంటరీస్ ఇంకా బిల్లులున్నాయి కూర్చోండి.

Sri N. Chandrababu Naidu:- Any number of doubts I can clarify. At the same time, I welcome suggestions. ఏమీ బాధ లేదు సమగ్రంగా మనం ఇంప్లిమెంట్ చేయాలనుకుంటున్నాము. ఐ వెల్‌కమ్ సజెషన్స్. నేను కోదండ రెడ్డి గారికి, హౌస్‌కి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. మీరందరూ ఒప్పుకుంటే వేరే స్టేట్ లాటరీస్ ఏవయితే ఉన్నాయో హండ్రెడ్ పర్సెంట్ సేల్స్ టాక్స్ వేసయినా ఆ లాటరీస్ ఇక్కడ అమ్మకూడదనీ అంటాము. 100 శాతం సేల్స్‌టాక్స్ వేయడానికి కూడా సిద్ధంగా ఉన్నాము దానిపైన ఎవరూ ఇక్కడ రారు. అయితే సింగిల్ నెంబర్ లాటరీ అనే అవకాశం ఉందని చెప్పారు. అది వాస్తవం. అందుకని ఈరోజే సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకు ఇమీడియట్‌గా బ్యాన్ చేయాలని పంపిస్తున్నాము. అక్కడ మీ ఇన్‌ఫ్లుయన్స్ ఉపయోగించండి మీ గవర్నమెంటు అక్కడ ఉంది. ఇమీడియట్‌గా రేపే చేయించండి. వుయ్ ఫీల్ వీ వెరీ హ్యాపీ. ప్రజలందరూ కూడా సంతోషిస్తారు.

శ్రీ మహ్మద్ అమానుల్లాఖాన్:- అధ్యక్షా, ఈ లాటరీ బ్యాన్ గురించి నేను వెల్‌కమ్ చేస్తున్నాను. మీ ద్వారా చంద్రబాబు నాయుడు గారికి చాలా వెల్‌కమ్ చేస్తున్నాను. కాని ఇక్కడ నిజాం క్లబ్, ఫతేమైదాన్ క్లబ్, సికిందరాబాద్ క్లబ్, కంట్రీ క్లబ్, రైల్వే క్లబ్ ఉన్నాయి. వాటిలో తంబోలా నడుపుతున్నారు. అది కూడా గ్యాంబ్లింగ్‌లో వస్తుంది.. అది కూడా బ్యాన్ చేయండి. దానిలో రోజూ లక్షల రూపాయలు గ్యాంబ్లింగ్ అవుతున్నది. తంబోలా కూడా బ్యాన్ చేయాలి.

శ్రీ మహ్మద్ అమానుల్లా ఖాన్:- నిజాం క్లబ్‌లో రోజూ లాక్స్ ఆఫ్ రూపీస్ ఆడుతున్నారు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- రిజల్యూషన్ చేస్తున్నాము. కూర్చోండి.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు:- ~~అడగనివ్వండి~~ ~~ఐ~~ డోంట్ మైండ్ సర్ మీ ద్వారా అమానుల్లాఖాన్ గారికి తెలియజేస్తున్నాను. మీరు ఇప్పుడే వచ్చారు. మీరు రాకముందు అందరు మెంబర్లు కూడా తంబోలా గురించి డిస్కస్ చేశారు అది ఎంటర్‌టైన్‌మెంట్ తప్ప చిన్న పిల్లలు ఆడుకునేదే తప్ప గ్యాంబ్లింగ్ కాదు. అపోజిషన్ మొత్తం అడిగారు. తంబోలా మాత్రం ఎక్జంప్ట్ చేస్తున్నామని తెలియజేస్తున్నాను.

6.50 శ్రీ డి.నాగేందర్:- అధ్యక్షా, మంత్రిగారి ఆవేదన చూస్తే వారు నిజంగా సా. చిత్తశుద్ధితో వున్నట్లు మాకు అనిపిస్తున్నది. నిజంగా మంత్రిగారిని నేను అభినందిస్తున్నాను. కాకపోతే ఇతర రాష్ట్రాల నుంచి వచ్చిన లాటరీలకు 50 శాతం సేల్స్ ట్యాక్స్ అని వారు చెబుతున్నారు.

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబునాయుడు:- 50 శాతం కాదు 100 శాతం.

శ్రీ డి.నాగేందర్:- 100 శాతం అని ఇప్పుడు చెప్పారు. మరి టర్నోవర్ ఎంత వున్నదో తెలుసుకుంటే బాగుంటుంది. హైదరాబాద్ సిటీలోనే 50 శాతం పెట్టినా కూడా ఆ లాటరీలు నడిపించిన యజమానులకు ఎలాంటి లాస్ లేదు ఈ టర్నోవర్ హైదరాబాద్ సిటీలోనే రోజు సమారు రు. 1 కోటి 50 లక్షలు అందులో రు. 50 లక్షలు వాళ్ల మామూలు పోయిన తరువాత కూడా మెనిమమ్ రు 1 కోటి రోజు వాడకి బెనిఫిట్ వున్నది. ఈ 50 శాతం వలన వాడికి ఏమీ నష్టం లేదు. ఇప్పుడు మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో లాటరీస్ బ్యాన్ చేసినట్లయితే, ఇతర రాష్ట్రాల నుంచి వచ్చిన లాటరీస్ టర్నోవర్ పెరుగుతుంది. ఆటోమాటిక్‌గా వాడికి వచ్చే ప్రాఫిట్ వస్తుంది. లాటరీస్ గురించి చంద్రబాబు నాయుడుగారు చిత్తశుద్ధితో చేస్తున్నందుకు వారిని నేను అభినందిస్తున్నాను. వారితో పూర్తిగా ఏకీభవిస్తున్నాను. వారికి సపోర్ట్ ఇస్తున్నాము కేంద్ర ప్రభుత్వం దగ్గర మా ఇన్‌ఫ్లుయెన్స్ ఉపయోగించమని అన్నారు. తప్పకుండా సి.ఎల్.పి. తరపున మేము

మీటింగ్ పెట్టుకుని సపోర్ట్ చేస్తాము మాకు ఎలాంటి సెల్ఫ్ ఇంటరెస్ట్ లేదు ఒక వేళ మాకు సెల్ఫ్ ఇంటరెస్ట్ వున్నట్లయితే హైదరాబాద్ సిటీలో మేము పెద్ద ర్యాలీ తీసే వాళ్లం కాద గతంలో స్పీకర్‌గారికి మేము ప్రెస్ కటింగ్ కూడా పంపించాము దయచేసి వేరే రాష్ట్రాల నుంచి లాటరీసను మంచి మనసుతో అంగీకరించి బ్యాన చేయాలి ఎవ్వరయినా తప్పు చేస్తే పోలీసు అధికారులు చర్య తీసుకుంటారు మరి లాటరీ అడే వాడిని కట్టుబడట్లం చెయికపోతే, తప్పు చెయడానికి లాటరీ సెంటర్స్‌కు వస్తున్న వారిని అరెస్ట్ చేస్తే మిగతా వాళ్లు భయపడతారని మనవిచేస్తున్నాను

శ్రీ సిహెచ్ విద్యాసాగరరావు – అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన బిల్లులో ప్రతిఘటించేది ఏమీ లెదు ఇదీ సంపూర్ణంగా వున్నప్పటికి, ఈ విధానాన్ని అరికట్టడం కోసం ఇది ఉపయోగపడుతుంది కాబట్టి ఖచ్చితంగా దీనికి మద్దతు ఇస్తాము అదే విధంగా కేంద్ర ప్రభుత్వానికి రెజల్యూషన్ పంపించడం అనేది చాలా అవసరం కాని ఇది వరకే కేంద్ర హోమ్ మంత్రిగారు ఇద స్టేట్ సబ్జక్ట్ అని మాకు ఉత్తరం వ్రాయడం జరిగింది ఒక వేళ రెజల్యూషన్ పాస్ చేద్దాము గ్యాలరీలో అధికారులు లేదు, లేదు, అని చెబుతున్నారు దనలో కొంపలు మునిగేది ఏమీ లేదు వాళ్లు ఎంత సేపు స్టేట్ సబ్జక్ట్ అని ఉత్తరం వ్రాయడం జరిగింది అది తమరికి ఇస్తాను గతంలో కూడా హోమ్ మినిస్టర్‌గారు ఉన్నత స్థాయి సమావేశం పెట్టినప్పుడు ఆ లెటర్ చూపించడం జరిగింది వివిధ రాష్ట్రాలకు చెందిన లాటరీలు అన్నీ బ్యాన్ చేయాలి పర్టిక్యులర్‌గా మన రాష్ట్రంలోకి రాకుండా జాగ్రత్త పడండని రెజల్యూషన్ పాస్ చేద్దాము ఏకగ్రీవంగా ఆమోదిస్తాము ఇతర రాష్ట్రాలకు సంబంధించిన లాటరీస కానీ, ఇతర గ్యాంబ్లింగ్ వాటన్నిటిని బ్యాన్ చేయడం కోసం ఒక ఉన్నత స్థాయి సంఘాన్ని ఏర్పరిస్తే దాని మీద సరైన చర్యలు తీసుకోడానికి అవకాశం వుంటుంది అని మంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను

శ్రీ ఎం కోదండరెడ్డి – నేను మొదటే చెప్పాను ఈ బిల్లును మేము పూర్తిగా మా పార్టీ పక్షాన సమర్థిస్తున్నాను వారు రెజల్యూషన్ మూవ్ చెయాలి దానికి మేము సహకరిస్తాము కాని ఎట్లాట చేసేటప్పుడు ఇబ్బంది రాకుండా ఏ రూపకంగా చేస్తారో–నేను సభా కమిటీ అన్నాను ఏదయినా ఒక మంచి నిర్ణయం తీసుకోవడంలో సహకరించడానికి మేము తయారుగా వున్నాము అందువలన ఉన్నత స్థాయి కమిటీ వేస్తారా, ఇంకో రకంగా వేస్తారా? ఏదయినా వేసి అరికట్టడానికి నిర్ణయం తీసుకోవాలి

శ్రీ ఎన్ చంద్రబాబునాయుడు – అధ్యక్షా, నాకు ఏమీ అబ్జక్షన్ లేదు ఈ రోజు నుంచి లాటరీస్ బ్యాన్ కావాలి దాని పైన చర్య తీసుకోవాలనే ఉద్దేశ్యంతో బిల్లు పెట్టాము అందరు సంపూర్ణ మద్దతు తెలియజేసినందుకు అభినందిస్తున్నాను అదే విధంగా ఆల్‌పార్టీ ఫ్లోర్ లీడర్స్‌ను నేను పిలుస్తాను ఆలోచించుకుని వుండండి

రాష్ట్రంలో ఇంటర్ స్టేట్ లాటరీస్ కానీ, ఏదయినా సరే ఇవన్నీ బ్యాన్ చేయడం కోసం సూచనలు ఇవ్వండి అవన్నీ తీసుకుని ఈ రాష్ట్రంలో ఎలాంటి లాటరీస్ ఆడకుండా బ్యాన్ చేయిస్తాను. -

Mr. Deputy Speaker:- The question is:

"That the Andhra Pradesh Lotteries (Amendment) Bill, 1995 be taken into consideration."

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was considered.

Mr. Deputy Speaker:- There are no amendments to Clause.2

The question is:

"That clause 2 do stand part of the Bill."

(Pause)

The motion was adopted and clause 2 was added to the Bill.

Mr. Deputy Speaker:- For clause 3 there is one non-official amendment and one official amendment.

NON-OFFICIAL AMENDMENT

Sri P.Janardhan Reddy:- Sir, I beg to move:

"That in sub-clause (i) of clause 3 for the words "shall on conviction, be punished with imprisonment for a term which may extend upto three years and with fine which may extend to five thousand rupees or with both" - substitute "shall on

conviction, be punished with rigorous imprisonment for a period of three years or with fine of ten thousand rupees or with both".

Mr. Deputy Speaker:- Motion moved. The question is

"That in sub-clause (i) of clause 3 for the words "shall on conviction, be punished with imprisonment for a term which may extend upto three years and with fine which may extend to five thousand rupees or with both" -substitute "shall on conviction, be punished with rigorous imprisonment for a period of three years or with fine of ten thousand rupees or with both."

(Pause)

The amendment was lost.

OFFICIAL AMENDMENT

Sri N. Chandrababu Naidu:- Sir, I beg to move:

"That in sub-clause (i) of clause 3 for the words "imprisonment for a term which may extend upto three years and with fine which may extend to five thousand rupees or with both" -substitute "imprisonment for a term which may extend upto five years and with fine which may extend to twenty five thousand rupees."

Mr. Deputy Speaker:- Motion moved. The question is:

"That in sub-clause (i) of clause 3 for the words "imprisonment for a term which may extend upto three years and with fine which may extend to five thousand rupees or with both" -substitute "imprisonment for a term which may extend upto five years and with fine which may extend to twenty five thousand rupees."

(Pause)

The motion was adopted and the amendment was carried.

Mr. Deputy Speaker:- The question is:

"That clause 3 as amended, do stand part of the Bill."

(Pause)

The motion was adopted and clause 3, as amended, was added to the Bill.

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబు నాయుడు:- సర్, నేను మూవ్ చేసినది మూడు సంవత్సరాల నుంచి 5 సంవత్సరాలు అదే మాదిరిగా రు.5 వేల నుంచి రు 25 వేలు ఈ రెండు కూడా 'ఆర్ కాదు అండ్'

Mr. Deputy Speaker:- for clause 4 there is one official amendment.

Sri N.Chandrababu Naidu:- Sir, I beg to move:

"That in clause 4 for the expression "Sections 5 to 11" Substitute "Sections 6 to 11"

Mr. Deputy Speaker:- Motion moved. The question is:

"That in clause 4 for the expression "Sections 5 to 11" substitute "Sections 6 to 11."

(Pause)

The motion was adopted and the amendment was carried.

Mr. Deputy Speaker:- The question is:

"That clause 4, as amended, do stand part of the Bill."

(Pause)

the motion was adopted and clause 4, as amended, was added to the Bill.

Mr. Deputy Speaker:- There are no amendments to clauses 5 to 12

The question is:

"That clauses 5 to 12 do stand part of the Bill."

(Pause)

The motion was adopted and clauses 5 to 12 were added to the Bill."

Mr. Deputy Speaker:- For clause 13 there are two non-official amendments and one official amendment.

NON-OFFICIAL AMENDMENTS

Sri B.Venkateswara Rao:- Sir, I beg to move:

"That in sub-clause (1) of clause 13 - add "Provided that licences granted for the sale of lottery tickets printed and being sold in the State on behalf of any Organisation or Institution located outside the State, granted under any Act for the time being in force, shall also be terminated. Sale of such tickets shall be treated as violation of the Act."

Mr. Deputy Speaker:- Motion moved. The question is:

"That in sub-clause (1) of clause 13 - add "Provided that licences granted for the sale of lottery tickets printed and being sold in the State on behalf of any Organisation or Institution located outside the State, granted under any Act for the time being in force, shall also be terminated. Sale of such tickets shall be treated as violation of the Act."

(Pause)

The motion was lost.

Sri P.Janardhan Reddy:- Sir, I beg to move:

"That in clause 13 for sub-clause (2) "Any person contravening the provisions of sub-sections (1) shall be punished with imprisonment for a term which may extend upto three years or with fine which may extend upto five thousand rupees or with both." substitute "Any person contravening the provisions of sub-section (1) shall be punished with rigorous imprisonment for a period of three years or with a fine of rupees ten thousand or with both."

Mr. Deputy Speaker:- Motion moved. The question is:

"That in clause 13 for sub-clause (2) "Any person contravening the provisions of sub-section (1) shall be punished with imprisonment for a term which may extend upto three years or with fine which may extend upto five thousand rupees or with both." substitute "Any person contravening the provisions of sub-section (1) shall be punished with rigorous imprisonment for a period of three years or with a fine of rupees ten thousend or with both."

(Pause)

The motion was lost.

OFFICIAL AMENDMENT

Sri N.Chandrababu Naidu:- Sir, I beg to move:

"That is sub-clause (1) of clause 13 for the words "under the principal Act" - substitute "under the principal Act other than section 5 thereof"

Mr. Deputy Speaker:- Motion moved. The question is:

"That in sub-clause (1) of clause 13 for the words "under the principal Act" - substitute "under the principal Act other than section 5 thereof"

(Pause)

The motion was adopted and the amendment was carried

Mr. Deputy Speaker:- The question is:

"That clause 13 as amended do stand part of the Bill."

(Pause)

The motion was adopted and clause 13, as amended, was added to the Bill.

Mr. Deputy Speaker:- There are no amendments to clause Enacting Formula and Long Title.

The question is:

"That clause 1 Enacting Formula and Long title do stand part of the Bill.

(Pause)

The motion was adopted and clause 1 Enacting Formula and Long title were added to the Bill.

Sri N.Chandrababu Naidu:- Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Lotteries (Amendment) Bill, 1995 be passed."

Mr. Deputy Speaker:- Motion moved. The question is:

"That the Andhra Pradesh Lotteries (Amendment) Bill, 1995 be passed."

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was passed.

1995, ఆంధ్రప్రదేశ్ పరస్పర సహాయక సహకార సంఘముల బిల్లు
(1995వ సం"పు 2వ నెం.ఎల్.ఎ.బిల్లు)

Sri T.Devender Goud:- Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Mutually Aided Co-operative Societies Bill, 1995 be taken into consideration."

Mr. Deputy Speaker:- Motion moved.

Now, discusssion on the Bill.

7.00 సా. శ్రీ.టి.దేవేందర్ గౌడ్:- అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రంలో సహకార వ్యవస్థ పని తీరులో మార్పులు తేవాలనే ఒక సదుద్దేశ్యంతో, ఆదర్శవంతమైన అభ్యుదయ భావాలతో యీ సహకార రంగంలో కొత్త చట్టాన్ని సభముందు పెట్టడం జరిగినది. గత 30 సంవత్సరాల అనుభవంలో సహకార వ్యవస్థలో పూర్తిగా ప్రభుత్వ పరమైన డిపెండెన్సీ

వుండేది అలా కాకుండా ప్రజానీకానికి పూర్తిగా స్వేచ్ఛను సహకార వ్యవస్థలో ఎలాంటి అడ్డంకులు లేకుండా యీ వ్యవస్థను బలోపేతంచేయాలనే సదుద్దేశ్యంతో యీనాడు యీ బిల్లును ప్రవేశపెట్టడం జరుగుతున్నది బ్రహ్మప్రకాష్ చౌదరి యొక్క కమిటీ 1990లో అప్పుడున్న ప్లానింగు కమీషనువారు ఏర్పాటు చేసిన కమిటీ అది ఆనాడు మాడల్ ఏక్టును తేవాలని ప్రభుత్వానికి రెకమండేషన్ చేసింది 1992లో మినిష్టర్సు సమావేశమై ఒక మాడల్ ఏక్టును ఎడాప్టు చేసుకోవాలని చెప్పి నిర్ణయం తీసుకున్న విషయం కూడా మీదృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను మాడల్ ఏక్టును దృష్టిలో పెట్టుకుని మన రాష్ట్రానికి కావలసిన రాష్ట్ర ప్రయోజనాలను, అమలులో వున్నటువంటి ప్రాక్టికల్ డిఫికల్టీస్‌ను కూడా దృష్టిలో పెట్టుకుని యీ యొక్క మాడల్ ఏక్టును తీసుకురావడం జరిగింది ప్రధానంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తరపున ఆర్‌సిఎస్ ఇంటర్‌ఫియరెన్సు తగ్గించడంజరిగింది దాంట్లో అప్పీల్సు వర్తింపచేయడం లేదు వారికి పూర్తిగా స్వేచ్ఛ యివ్వడం జరుగుతున్నది అమాల్గమేషన్‌గాని, డివిజన్‌గాని ఏది చేసకున్నా సొసైటీకి ప్రత్యేకంగా అధికారాలు యివ్వడం జరుగుతుంది మెంబరుషిప్ విషయంలో ~~కూడా ఏలాంటి~~ ఇంటర్‌ఫియరెన్సు లేకుండా మేనేజింగు కమిటీ వారికి పూర్తిగా స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాలు కూడా యివ్వడం జరిగింది రొటేషన్ సిస్టమ్‌ను కూడా ప్రవేశపెట్టి యీ విధమైన విప్లవాత్మకమైన మార్పులు బిల్లులో ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది యిలాంటి బిల్లును యునానిమస్‌గా పాసు చేయాలని మీ ద్వారా సభ్యులందరిని కోరుకుంటున్నాను

శ్రీ సిహెచ్ విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, ప్రభుత్వ నియంత్రణ నుండి తొలగించి, స్వచ్ఛందమైన స్వయంగా ఆర్థిక సహాయం చేసుకోగలగడం అదేవిధంగా స్వయం ప్రతిపత్తిగల సంస్థలు వుండాలనేది ప్రధాన అంశంగా వున్నదని మంత్రిగారు చెప్పడం జరిగింది వేరు వేరు కుంటుంబాలకు చెందిన వ్యక్తులు 10 మంది కలిసి సహకార సంఘాన్ని ఏర్పరచుకుని యీ సహకారోద్యమాన్ని యీ రాష్ట్రంలో పటిష్టం చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఒక నూతన ప్రక్రియను మంత్రిగారు ప్రారంభించారు మొత్తం భారతదేశంలోనే ప్రప్రథమంగా యీ అదర్శాన్ని మంత్రిగారు చెప్పడమే కాకుండా యిది రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా పకడ్బంధీగా అమలు చేయడం ప్రభుత్వానికి కలగడం చాలా హర్షించదగిన అంశం మౌలికంగా యీ సహకార సంఘం అనేది అధ్యక్షా, ధర్మసమాజం అని అనుకుంటాము ఏ పార్టీవారు ఎవరు చెప్పినా, ఏ మతానికి చెందినవారు అయినప్పటికీ కూడా ధర్మము అనేది పలుమార్లు చెప్పడం జరుగుతుంది అధ్యక్షా, ధార ధర్మం అంటారు యిది మతానికి సంబంధించింది 'ధీత్రి' అనేది సంస్కృత పదము - ధీత్రి అంటె టు టైటుగెదర్ సభ్యులందరూ కలిసి మెలసి సహకారోద్యమాన్ని తీసుకురావాలి మన భారతీయ జీవన విధానంలో భారతదేశంలో ఉన్న మౌళిక విషయాలన్ని యినాడు ప్రతిభింబించే విధంగా మంత్రిగారు ధైర్యంచేసి చట్టాన్ని రూపొంధించినందుకు మీద్వారా మంత్రిగారికి నా హృదయ పూర్వక ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తూ మా పార్టీ దీనిని పూర్తిగా సమర్థిస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను ఈ సహకార రంగంలో అవినీతి రాష్ట్రంలో అన్ని సహకార సంఘాలలో ఉన్నది ఒక సహకార సంఘంలో అవినీతి లేదు అనే విషయం

చెప్పలేము. కాబట్టి, దీనికి కూడా ఆ జాడ్యము రాకుండా దీనిలో ప్రవేశపెట్టవలసిన అవసరం వున్నది సి.ఆర్.పి ఎట్రాక్టు అయ్యే విధంగా సెక్షన్ 61-51 కాకుండా వెంటనే సి.ఆర్.పిసి ప్రొవిజన్స్ ఎట్రాక్టు చేసి ఇందులో ఏదైనా పొరపాటు జరిగితే పెండి ప్రోషించకుండా వుండాలి. ఇప్పుడు వున్న సహకార చట్టం సమగ్రంగా లేదు. దానిని దృష్టిలో పెట్టుకుని మిసప్రొప్రియేషన్ జరగకుండా చేయాలి. దర్జాగా చేసుకుంటూ పోతున్నారు. ఆ విధంగా జరగకుండా పకడ్బందీగా వుండానికి ప్రొవిజన్ పెట్టి అమలు పరచాలని మీద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. నేను యీ చట్టాన్ని మా పార్టీ పరంగా సమర్ధిస్తున్నానని మంత్రిగారికి తెలియచేస్తున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్.రాజేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, యీ సహకార చట్టం గురించి కేంద్రం చాలా కాలం నుంచి ఆలోచించి ఒక ఆదర్శవంతమైన చట్టాన్ని అన్ని రాష్ట్రాలకు అందచేసింది సహకారోధ్యమానికి నూతన రూపురేఖలు తీసుకువచ్చి దానితోపాటు పూర్తిగా సార్ధకము చేసి సంఘ జీవితంలో సహకారోద్యమానికి సంపూర్ణమైన ప్రాముఖ్యతను సంతరింపచేయడానికి ప్రయత్నం జరిగింది ఆ మాడల్ ఏక్టును ఇంతకు ముందు కాంగ్రెసు గవర్నమెంటు కూడా ఒప్పుకుంది వారు తీసుకువచ్చే సందర్భం వుండింది తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత కూడా బాగా పరిశీలించి యీ చట్టాన్ని ఆంధ్రరాష్ట్రానికి వర్తింపచేసి తయారు చేసినందుకు ప్రభుత్వాన్ని అభినందించవలసి వున్నది

7.10 సా ఇది చాలా సంవత్సరాల నుంచీ మనం అంతా కోరుకున్న చట్టం. సహకారం అంటే అనేక మందిమి ఇదే శాసన సభలో ప్రతి రోజు చర్చల సందర్భంలో నవ్వుతూ అనుకుంటూ వుంటాము వాస్తవంగా పరిశీలిస్తున్నాం. స్వాహాకారం అయిపోయింది ప్రభుత్వ సొమ్ములు భోంచేయడం; ప్రయివేట్ వ్యక్తుల సొమ్ములు భోంచేయడం, లెక్కలు జవాబుదారీ లేకపోవడం, పెట్టుబడిలేకపోవడం, ఏ సదుద్దేశ్యంతో సహకార ఉద్యమానికి రూపకల్పన చేస్తున్నామో, తత్ విరుద్ధమైన ఉద్దేశ్యాలతోనే సహకార ఉద్యమం ప్రధానంగా నడిచింది. 100 కి 100 పాళ్ళు సహకార ఉద్యమం చెడిపోయిందని చెప్పడం న్యాయం కాదు. కానీ 100 కి 75 పాళ్ళు శుభ్రంగా దిగజారి పోయింది దానికి విలువలు పూర్తిగా లేకుండా పోయాయి. దీని వెనుక కొంత చరిత్ర వున్నది ఇలా జరగకుండా భారత దేశంలోనే వుండవలసింది. ప్రపంచంలో ఈ. ప్రభుత్వాల పాత్ర గురించి భిన్నమైన అభిప్రాయాలు వచ్చాయి. ఈ అర్ధ శతాబ్దం యొక్క ప్రారంభంలో ప్రధానంగా ప్రభుత్వాలు సర్వ సంపన్నం అయి అధికారాలు కలిగి వుండాలి. సామాజిక పురోగమనంలో, సామాజిక అభివృద్ధిలో అభివృద్ధిని బహుముఖంగా విస్తరింప చేసే కార్యక్రమాలలో ప్రభుత్వ పాత్ర ఏమిటి? ప్రభుత్వ పాత్ర కేవలం ప్రోత్సాహకమే తప్ప, ప్రభుత్వానికి అంటూ పాత్ర వుండకూడదు. పౌరులు తమ యొక్క శక్తి సామర్ధ్యాల పైన ఆధారపడి, తమ యొక్క ఆలోచనా సరళి, శక్తిపైన, సృజనాత్మక శక్తి పైన ఆధారపడి, పరస్పర సహకారంతో

కంపెనీ ఏర్పాటు చేసుకున, సంస్థలు ఏర్పాటు చేసుకునీ, పెట్టుబడి సంపాదించుకుని జీవితంలో ఉత్పత్తిని పెంచడానికి, ఉద్యోగము సంపాదించుకోడానికి ప్రయిత్నం చేయాలన్నది పాశ్చాత్య దేశాలలో ప్రబలిపోయింది అమెరికాలో చాలా విస్తారంగా 'ప్రబలిపోయింది అంత మాత్రాన అమెరికా సిద్ధాంతం మంచిది అనీ, ఆర్థిక విధానం మంచిది అని కాదు కాని ఈ వ్యక్తుల పాత్ర పౌరుల యొక్క పాత్ర ఉత్పత్తిలో, ఉత్పాదక శక్తిని పెంచడంలో, ఆర్థిక అభివృద్ధిలో ఈ శాఖల యొక్క పాత్ర అక్కడ ఎక్కువగా యివ్వడం జరిగింది దానికి భిన్నంగా మరొక అభిప్రాయం ప్రభుత్వాల పాత్రనే ప్రధానం· ప్రభుత్వాలు అన్నిటిలో జోక్యం చేసుకోవాలి ప్రభుత్వాలు సత్య పరిపాలనలో – ఎనుకటిది వాంకందరికి తెలియనది కాదు స్టేట్ అంటే పోలీసు స్టేటుగా వుండేది కేవలం నేరాలను అరికట్టకుండా, దుర్మార్గాలను అరికట్టకుండా, సామాజిక జీవితాన్ని పరిరక్షించుకుంటూ, దుర్మార్గుల బారిన పడకుండా కాపాడే పద్ధతులలో వుండే పోలీసు స్టేట్ పోయి ఇది వెల్ఫేర్ స్టేట్ అనే అభిప్రాయం వచ్చింది వెల్ఫేర్ స్టేట్ అంటే సాంఘిక సంక్షేమ అభిప్రాయాలకు, సాంఘిక సంక్షేమ సాధనలోకూడా ప్రభుత్వ పాత్ర ఏమిటి? ప్రభుత్వ పాత్ర సంక్షేమ సాధన కొరకు ప్రభుత్వం కొరకు ప్రభుత్వమే కంకణం కట్టుకుని అన్ని సంఘాలలో సహకార సంఘం మొదలుకుని విద్య, వైద్యం మొదలుకొని అన్ని జీవన రంగాలలో ప్రత్యక్ష, పరిపూర్ణ జోక్యం ద్వారానే సాధ్యపడుతుంది తప్ప మరొక విధంగా కాదనే ఒక సిద్ధాంతం అమలులోకి వచ్చింది ఇది పాశ్చాత్య దేశాలలో వచ్చింది మనం అంతా కళ్ళు తెరచి ఇప్పటికి స్వతంత్రం వచ్చి 50 సంవత్సరాలు కూడా కాలేదు· స్వతంత్రానికి· పూర్వం పరతంత్రంలో మనకు ఆలోచనా అవకాశమే లేదు మనం ఏమీ చేశాము? స్వాతంత్రం వచ్చిన తరువాత ఇదీ, అదీ, అన్నీ కలగూరగంపగా ఆలోచించాము పాశ్చాత్య ప్రభావాలు పడ్డాయి· పాశ్చాత్యంలో వున్న రెండు రకాల ప్రభావాలు పడ్డాయి· పెట్టుబడిదారి దేశాలలో వున్న పద్ధతులు, ప్రభావాలు పడ్డాయి అప్పుడు సోషల్ దేశాలుగా వున్న వాళ్ళ ఆలోచనా విధానాన్ని ప్రభుత్వాల పాత్రను మనం అనుకరించాము· ప్రభుత్వాలు ఇప్పుడు మనకు అర్థం అయిపోయి విలు లేదు కానీ ఇవాళ పరిస్థితి, రోజు· రోజు గత 4, 5 సంవత్సరాల నుంచి ఈ సమస్యలు అన్ని రంగాలలో పారిశ్రామిక, వ్యవసాయ, సహకార, విద్య, వైద్య తదితర జీవన రంగాలు అన్నిటిలో కూడా మన వైఖరి ఏమిటి, మన విధానం ఏమిటి, ప్రభుత్వ పాత్ర ఏమిటి,, అనేది సాధారణంగా కనబడుతున్నది· నాకు తోచినంతవరకు ప్రభుత్వ పాత్ర పూర్తిగా, విచ్చలవిడిగా వ్యక్తులకు వదిలి పెట్టడం కూడా న్యాయం కాదు· మన దేశాలు వెనుక బడిన దేశాలు· విద్యా విషయంగా సాంఘికంగా వెనుకబడిన దేశంలో, పెట్టుబడి లేని దేశంలో తప్పనిసరిగా పద్ధ బాధ్యత కేంద్రీకరించవలసిన అవసరం వున్న దేశంలో మరి గాలికి వదిలిపెడితే ఇది అయ్యేది కాదు· అలాగే పూర్తిగా ప్రభుత్వం బాధ్యత తీసుకుంటే కూడా ఈ వెనుకబడిన దేశంలో ప్రభుత్వమును నమ్ముకోవడం తప్ప ఎవ్వరు కూడా వళ్ళు వంచి పని చేసే బాధ్యత తీసుకోరు అందుకొంకు ప్రభుత్వాల పాత్ర వెల్ఫేర్ స్టేట్‌రెగ్యులేటరీ పాత్రగా వుండాలి· రెగ్యులేట్ చేస్తూ వుండాలి· పూర్తిగా వదులుకోవద్దు

తప్పులు జరిగిన చోట రెగ్యులేట్ చెయడం, ప్రోత్సహించడం, వెల్ఫేర్ కార్యక్రమాలకు ఇంకా ప్రోత్సహించడం, ప్రపంచ బ్యాంకుతో సహాయాల విషయంలో సంప్రదించుకోవడం ఈ విధంగా రెగ్యులేటరీ పాత్ర ప్రభుత్వం అనుసరిస్తేనే ఈ దేశంలో సహకార ఉద్యమానికి మంచి అవకాశం, మంచి భవిష్యత్తు వుంటుందనేది నా నమ్మకం. ఈ నమ్మకంతోనే అనేక దశాబ్దాల నుంచీ మేము కృషి చేస్తూ వున్నాము. కొన్ని సహకార సంఘాలు చక్కగా, స్వతంత్రంగా పని చేసి, పెట్టుబడులు సమీకరించుకొని, వాళ్ళ బైలాస్ వారు చేసుకుని, వాళ్ళు నష్టాలు లేకుండా చేసుకొని, లాభాలు కూడా సంపాదించుకుని ముందుకు వచ్చే సమయానికి ప్రభుత్వ అధికారులు మూడవ కన్ను తెరచి, అందులో వేలు పెట్టి సర్వనాశనం చేసిన ఘటనలు నా దృష్టిలో కనీసం 25 వున్నాయి ఏమి చేయాలి. చట్ట ప్రకారంగా రిజిస్ట్రార్‌కు అధికారాలు వున్నాయి. రిజిస్ట్రార్ కలెక్టర్‌గారికి కలెక్టర్‌గారు డెప్యూటీ రిజిస్ట్రార్‌కు, డెప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ సబ్ రిజిస్ట్రార్‌కు అధికారాలు ఇచ్చారు. వీళ్ళంతా లెక్కలు వున్నా, లేకపోయినా సరిగ్గా లెక్కలు వుంటే అపద్ధం అని, ఆపద్ధాల లెక్కలు సరి అని అనేక విధాల జోక్యం చేసుకుని, ప్రభుత్వ యంత్రాంగం యొక్క ప్రత్యక్ష, పరోక్ష జోక్యాల వల్ల సహకార ఉద్యమం సాధించగలిగేటటువంటి 50 శాతం కూడా సాధించలేక పోయింది. అంతా ప్రభుత్వానిదే అని చెప్పడం లేదు వ్యక్తులు మంచి వాళ్ళు అని చెప్పడం లేదు. మంచి వాళ్ళు వున్నారు. అందరు చెడ్డ వాళ్ళు కాదు. మంచి వాళ్ళను కూడా ఎన్నుకుంటారు. కానీ మంచి వాళ్ళలో కూడా వాళ్ళకు దుర్బుద్ధి పుట్టించి తప్పుడు మార్గాలు చూపెట్టి తప్పులు చేయించి లెక్కలు అన్నీ తప్పులు వ్రాయించి ఈ విధంగా ఉద్యమాన్ని సర్వనాశనం చేయించడానికి కారణభూతం అయిందంటె వ్యక్తుల యొక్క బలహీనతలు అక్కడ పెట్టి దానికి ఒక సెక్టార్ పని చేసింది. అందుకొరకు అతి త్వరగా ఈ ప్రభుత్వం యొక్క బారి నుంచి సహకార ఉద్యమం బయట పడితే మంచిదనేది నా అభిప్రాయం, మా పార్టీ అభిప్రాయం కూడా అదే. అందుకొరకు బయట ఎలా పడాలి.? 1954వ సంవత్సరంలో క్రెడిట్ ఎంక్వయిరీ కమీషన్‌కు 'బోర్‌వాలా కమిటీ' రిపోర్టును వేశారు. అ బోర్‌వాలా కమిటీ రిపోర్టు తీసుకు వచ్చారు అప్పులు చెల్లించి క్రెడిట్ సరిగ్గా ఉపయోగించుకోవాలంటే, సబ్సిడీ అందరికి దొరకాలంటె ప్రభుత్వం ద్వారా జరగాలి. ప్రభుత్వ జోక్యం ఎక్కువగా వుండాలని అప్పుడు బోర్‌వాలా కమిటీ 1954వ సంవత్సరంలో రిపోర్టు ఇచ్చింది. గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా వారు 96 యాడ్ వేశారు. దానిని ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో తెలంగాణా, ఆంధ్రా ఇంటిగ్రేట్ అయిన తరువాత మనం కూడా ఇంటిగ్రేట్ యాక్ట్‌లో ఇవన్నీ చొప్పించాము. ప్రభుత్వానికి అది వరకు లేని బాధ్యతలను, బరువులను, అవకాశాలను ప్రభుత్వంలో చొప్పించడం వలన 1964వ సంవత్సరం నుంచీ 1994వ సంవత్సరం వరకు, ఇప్పటి వరకు ఈ 30 సంవత్సరాల అనుభవం అన్ని సహకార సంఘాలలో కొట్టవచ్చినట్లు కనబడుతున్నది. సహకార సభ్యులు ఇందులో చేరి పరస్పర సహకారం, మ్యూచువల్ ఎయిడ్ ద్వారా ఒకరి కష్టాలు ఒకరు పంచుకుందామని, ఒకరి సహాయం ఒకరు చేసుకుందాము, ఎక్కడయినా అప్పు తీసుకువస్తే అందరు కలిసి అభివృద్ధి సాధించి అప్పు తీర్చుదామనే భావాలు పూర్తిగా పోయాయి. దాదాపు ముగ్గ్యం

అయిపోయాయి. ప్రభుత్వం నుంచి రాగలిగే అప్పులు, దానాలు, ధర్మాలు వేటిన్నటిని కూడా సంపాదించుకోవచ్చు. తరువాత ఎవ్వరయినా అడిగితే ఎగబెట్టవచ్చు ఎగబెట్టడానికి మన ఎం ఎల్.ఎ.లు వున్నారు, ప్రతినిధులు వున్నారు, మంత్రులు వున్నారు, ప్రభుత్వం వున్నది ఏమయినా ఎగవిట్టవచ్చు అనే భావం వున్నది సహకార సిద్ధాంతానికి వ్యతిరేకమైన భావాలు వచ్చినాయి కాబట్టి ఈ చట్టాన్ని మౌలికంగా సవరించే ప్రయత్నం అవసరం అనే భావం యావత్ భారతదేశంలో రావడంతో రావడంతో మంచి సహకార సంఘాలు ఆదర్శవంతమైన సహకార సంఘాలు నడుస్తున్నాయి. కురియన్‌గారి నాయకత్వంలో డైరీ డెవలప్‌మెంట్ కార్పొరేషన్ నడుస్తున్నదంటే మేమంతా ఆనంద్‌కు వెళ్ళి చూసి వచ్చాము. ఎంతో అద్భుతంగా వున్నది. నిజమైన సమ సమాజం, నిజమైన సాంఘిక సంక్షేమం, ఉత్పత్తిలో అందరి పాత్ర, ఉత్పత్తి పెరిగిన కొద్ది వాళ్ళ లాభం సంపాదించుకొనే ప్రక్రియ అక్కడ జరుగుతూ వున్నది. అలాంటివి చాలా చోట్ల వున్నాయి. కాబట్టి అవన్నీ తప్పులని, అసలు ఆ కురియనే వాడయిపోయారని ఆ సంస్థ కూడా పాడయిపోయిందని తిట్టే వాళ్ళు వున్నారు కాబట్టి ఇలాంటి ఇబ్బందులు వున్న ఈ సహకార సంస్థలను బాగు చేసుకోవాలంటే పౌరుల యొక్క పాత్ర, ఎవరికి అయితే సహకార సంఘాలు అవసరమో వాళ్ళే ఎలా తీర్చిదిద్దుకోవాలో, ఎలా బైలాస్ చేసుకోవాలో, అప్పులు ఎలా తీసుకోవాలో, అప్పులు తీర్చుకోవాలోకాస్తా అనువదించాలి. వాళ్ళ మీద పెట్టాలే తప్ప ప్రభుత్వం ఏ మాత్రం జోక్యంచేసుకోవలసిన అవసరం లేదు. అయితే తప్పు చేసిన వాడు,
7 20 నా దుర్మార్గం చేసిన వాడు తప్పకుండా సహకార సంఘంలో సభ్యుడిగా ఉంటాడు వాళ్ళ మీద పోలీసులకు పిటీషన్ ఇచ్చుకోవచ్చు, చట్టాలు ఉన్నాయి. చట్టం ప్రకారం శిక్షలు వేస్తారు. కాబట్టి ఇందులోనే అన్నీ పెట్టుకోవలసిన అవసరం లేదు. అవసరమయితే తరువాత చూసుకొందాం అనుభవాలు వచ్చిన తరువాత, ఇంకేమైన సవరణ చేద్దాం గాని ప్రభుత్వానికి ప్రత్యక్షంగా గాని, పరోక్షంగా గానిజోక్యం లేకుండా ఈ చట్టాన్ని తయారుచేసుకొన్నాం ఇవాళ ఎంతో మంది చెప్తున్నారు. డైయిరీ డెవలప్ మెంట్ కార్పొరేషన్, మిగితా అనేక డెవలప్‌మెంట్ కార్పొరేషన్లు వాళ్ళు అంటున్నారు మేము అప్పులిస్తాం అని. ఒక కార్పొరేషన్ ఇంకొక కార్పొరేషన్‌కు అప్పులిచ్చుకోవచ్చు. ఒక కార్పొరేషన్, మిగతా సహకార సంఘాలకు అప్పులిచ్చుకోవచ్చు. మా అంతట మేము బ్రతుకుతాం అని అనేక సహకార సంఘాలు చెప్తున్నాయి. నాబార్డ్ వారు కూడా చెపుతున్నారు మేము డైరక్టుగా కో ఆపరేటివ్స్‌కు అప్పులిస్తాం, మా దగ్గర డబ్బులున్నాయి. ప్రపంచంలోని అనేక చోట్ల నుండి డబ్బులు తెచ్చి, అప్పులు ఇస్తాం, నడుమ మీ ప్రభుత్వం వారు ఎందుకండీ అని. మేమే వారిని తాకట్టు పెట్టుకొంటాం. వారి బాధ్యత మేము తీసుకొంటాం, వారితో వ్రాయించుకొంటాం మేము ఏదో చేసుకొంటాం. ప్రభుత్వం జోక్యం అక్కరలేదని అంటున్నాయి. కాబట్టి స్వతంత్ర ప్రతిపత్తితో సహకార రంగాన్ని నిర్వహించగలిగే అవకాశాలు రాష్ట్ర, దేశ, ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఉన్నాయి.

కాబట్టి ప్రభుత్వం జోక్యం చేసుకోవలసిన అవసరం లేదు ప్రభుత్వ జోక్యం కేవలం లంచగొండితనం పెరిగి, డబ్బును తినేయడం తప్ప, ఉపయోగం లేదు ఇటువంటి చెడు సంస్కృతి వల్ల ఈనాడు దేశాభివృద్ధికి, సామాజిక అభివృద్ధికి అందులో ముఖ్యంగా బడుగు జీవులుగా ఉన్న చేతి వృత్తుల సహకార సంఘాలు అభివృద్ధి కాకుండా ఉండటానికి మూల కారణం ఇదే నా కళ్ల నుండి వందల కేసులు ఉన్నాయి చేనేత పరిశ్రమ కార్మికులు, పవర్‌లూమ్ కార్మికులకు కో-ఆపరేటివ్ సెంట్రల్ బ్యాంక్ వారు లోన్స్ ఇస్తారు లోన్స్ ఇవ్వడం అంటే, 10 వేల రూ.ల రుణం ఇస్తే, 5 వేల రూ లు అక్కడే, అప్పుడే లంచం ఇచ్చుకోవలసి ఉంటుంది 5 వేల రూ.లను కార్మికులకు ఇస్తే ఆ 5 వేల రూ లతో ఏ మెషినరీ కొనలేరు, పవర్‌లూమ్ కొనలేరు, చివరకు వాళ్ళు భోజనం చేసి, దివాళా తీసి, ఏమయిందంటే, పోయిందంటున్నారు కాబట్టి అనేక అనర్థాలు ఇందులో ఉన్నాయి. వాటి అన్నింటిని తొలగించడానికి చట్టం కావాలి. ఒక చట్టం సరిపోతుందని చెప్పడం లేదు అన్ని రాజకీయ పక్షాలు ప్రజలని బాగా ఎడ్యుకేట్ చేయాలి బాగా ప్రచారం జరగాలి. ప్రజలలో చైతన్యం తీసుకొని రావాలి. నూతన మార్గంలో అభివృద్ధికమ్మని చెప్పాలి. అందుకు ఆటంకంగా ఉన్నటువంటి ప్రభుత్వ జోక్యాన్ని తొలగించి పారవేయాలి అటువంటి తొలగింపు చేస్తేనే ఈ చట్టాన్ని మనం ఆహ్వానించాలి

ఈ చట్టాన్ని ప్రవేశపెట్టినందుకు సహకార శాఖ మంత్రిని, ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను. దీనిని ఇప్పటికిప్పుడే ఏదో సవరించాలని భయపడనక్కరలేదు. ముందు ఈ చట్టాన్ని అమలు కానివ్వండి. రిజిస్టర్ కానివ్వండి. 1964 వ.సం.పు సహకార్ చట్టం ప్రకారం వాళ్ళు ఇక్కడ మారవచ్చు. ప్రభుత్వ సహాయాన్ని వాళ్ళు కంటిన్యూ చేసుకోవచ్చు. ప్రభుత్వం అమాంతంగా చేతులు తిప్పనక్కరలేదు. రెండు మార్గాలు నడుస్తూ ఉంటాయి. కొంత కాలం అనుభవం వచ్చిన తరువాత అప్పుడు చూసుకోవచ్చు. ఈ నూతన అభిప్రాయాలను, నూతన చట్టాన్ని మనం అంతా వెల్‌కమ్ చేసి, ఆమోదించి, అమలు పరచాలని చెప్పి కోరుకొంటూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్.రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, అసలు ఈ బిల్లును బలపరుస్తున్నాను కానీ కొన్ని అనుమానాలతో బలపరుస్తున్నాను. ఈ బిల్లును నేను చదివాను. నాకు విపరీతమైన ఆలోచనలు అనుమానాలు పనిచేస్తున్నాయి. ఏమిటంటే, ప్రభుత్వ సహకార సంఘాల ఎడల నియంత్రణ అనేది ఉన్నది. ఆ నియంత్రణ లేకుండా స్వేచ్ఛగా, స్వచ్ఛందంగా మాకు మేమే అప్పులు ఇచ్చుకొంటాం, మేమే అభివృద్ధి చేసుకొంటామని చాలా సంఘాలు అంటున్నాయి. ఇప్పుడు మన సమాజం ఎట్లా ఉందంటే, ఏదంగా సందు దొరుకుతుందా, ఆ సందు గుండా ఈ చట్టాల్ని ఎట్లా వెడగొట్టాలి అనే స్థితిలో ఉన్నాయి. రేపు ఒకాయన దురుద్దేశ్యంతో 10 మంది కలిసి ఒక సంఘాన్ని ఏర్పాటు చేస్తామని చెపుతాడు. సంఘం ఉంటుంది. లావాదేవీలు అవి అన్నీ ఉంటాయి. బ్యాంక్ నుండి డబ్బు తెస్తాడు. బ్యాంక్ అప్పు అంటే పబ్లిక్ మనీ కదా. ఆ పబ్లిక్ మనీ తెచ్చిన తరువాత దానిని దుర్వినియోగం చేస్తాడు. దుర్వినియోగం చేసినపుడు మీరు ఏమంటారు? సభ్యుల నుండి కాకపోతే ట్రిబ్యునల్‌కు పొమ్మంటారు. అన్నప్పుడు అసలు మీరు ఎన్ని జిల్లాలకు కలిపి ట్రిబ్యునలు పెడతారు? తెలపదు. ఆ

ట్రిబ్యునల్ ఎన్నాళ్ళకు పరిష్కారం చేస్తుందో తెలవదు. ఈ లోపల ఆస్తులన్నీ పోతాయి, అన్యాక్రాంతమై పోతాయి. కో-ఆపరేటివ్ యాక్ట్‌లోని 52 ఎంక్వయిరీ పెట్టి, ఎంక్వయిరీ చేయిస్తే ఆ ఎంక్వయిరీ మొదలయ్యే లోపలనే ఆస్తి కాస్తా ఇతరుల పాలైపోతుంది. ఆఖరికి ఏమి లేని వాడుగా మిగిలిపోతాడు. అసలు ఈ ఎంక్వయిరీల ద్వారా మీరు ఎంత మందిని శిక్షించారో చెప్పండి. అది ఒక బాధ. రెండవది ఏమిటంటే, సొసైటీలు కోర్టుకు పోవచ్చు అన్నారు. కోర్టుకు పోతే అసలు కేసు తెగుతుందా. అసలు తల్లే పిల్లకు విషం పెట్టదలచుకొంటే దిక్కు ఏది అనేది ప్రశ్న. ఆ విధంగా అసలు స్థాపకుడే సొసైటీని ముంచి వేయాలనుకొంటే అప్పుడు ఏమిటి? ఆ విషయం సీరియస్‌గా ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. అవకతవకలు జరిగినట్లయితే మీరు మీ వాటా దనం తీసుకోవచ్చు అంతవరకు బాగానే ఉంది. కాని బ్యాంక్ డబ్బు కూడా పబ్లిక్ మనీ అనేది నా అభిప్రాయం మరి ఆ పబ్లిక్ మనీకి ఎవరు బాధ్యులు? ఇప్పుడు కంపెనీల చట్టం, భాగస్థుల చట్టం అని ఉన్నాయి. ఇన్ని చట్టాలు ఉన్నా, వాటిలో దుర్వినియోగం ఏ విధంగా జరుగుతున్నదో మనకు తెలుసు. ప్రభుత్వ నియంత్రణ లేదు — లేకున్నా దుర్వినియోగం జరుగుతున్నది. ఉదాహరణ చెప్పమంటే చెప్పుతా. మనం ఇప్పుడు ఈ చట్టాన్ని తెచ్చి, మీకు మీరు స్వచ్ఛందంగా నడుపుకోమని చెప్పి, ఈ చట్టం చేసి పెడితే, ఆ చట్టం ప్రకారం అసలు వాళ్ళు నడుస్తారనుకొంటే మాత్రం అది నాకు అతిగా అనిపిస్తున్నది. అందుకే మా పార్టీలో కొన్ని అనుమానాలు తలెత్తున్నాయి. కాబట్టి కనీసం జిల్లా లెవెల్‌లో ఒక చిన్న మెషినరీ ఏర్పాటు చేయండి. అప్పుడు ప్రాథమిక స్థాయిలోనే తొందరగా ఆస్తి అన్యాక్రాంతం కాకుండా చేయడంజరుగుతుంది. మీరుగా పోయి జోక్యం చేసుకోకపోయినా, కనీసం కంప్లయింట్ వచ్చిన దానిపైన అయినా విచారించి, అన్యాక్రాంతం కాకుండా కాపాడుకోవచ్చు. ఆ విధంగా ప్రత్యామ్నాయం లేకుండా, మీరు కో-ఆపరేటివ్ ట్రిబ్యునల్‌కు పోండి, తేల్చుకోండి అంటే ఒక కోర్టు కాకపోతే ఇంకో కోర్టుకయినా పోయి స్టే తెచ్చుకోవడం జరుగుతుంది. ఈ విషయంలో మనకు కావలసిన అనుభవాలున్నాయి. కాబట్టి దీనికి ఒక రక్షణ అనేది కావాలి. రక్షణ పేరు మీద ప్రభుత్వ నియంత్రణ వస్తుందనే భయం ఉండనవసరం లేదు. నియంత్రణ అనేది కూడ కో-ఆపరేటివ్‌ని నడవనీయను, నా ఇష్టం వచ్చినప్పుడు ఊడబెరుకుతా, నా ఇష్టం వచ్చినపుడు ఎన్నికలు జరుపుతాని అనేటువంటి పద్ధతుల్లో కాకుండా చూడాలి. మీరు వాటా ధనం ఉంచినా, తీసివేసినా పెద్ద తేడా లేదు. కాబట్టి అటువంటి పరిస్థితుల్లో ప్రభుత్వ ధనాన్ని తీసేసుకొంటాం, దానిని గోదావరిలో వదిలిపెడతామనే పద్ధతి కాకుండా, దుర్వినియోగం జరిగినపుడు లేదా అపహారణ జరిగినపుడు దానిని నియంత్రించకపోవడం చాలా అన్యాయం. ఇప్పుడు రాజేశ్వరరావుగారు చెప్పారు. మనకు కూడా కనిపిస్తున్నది. అసలు దేశం మొత్తంలో చిత్తశుద్ధితో పనిచేసే సొసైటీలు 10 శాతం అయినా ఉన్నాయా? గుజరాత్‌లోని ఆనంద్ వంటి మంచి సొసైటీలు కొన్ని ఉన్నాయి. కో-ఆపరేటివ్ మూవ్‌మెంట్ చాలా ఆదర్శమైందని చెప్పుకొంటాం. ఆదర్శమని చెప్పిన ప్రతిదీ ఆదర్శం కాకపోవచ్చు. ఆచరణలో ఉండాలి. ఇప్పుడు మనం ఊర్లల్లో చూస్తున్నాం. డి.ఆర్.డి.ఏ. వారు ఫలానా బోరుకు లోన్ ఇచ్చామని, ఫలానా

బానికి లోన్ మంజూరు చేసామని ఎద్దుకు లోన్ మంజూరు చేసామని చెపుతారు. లోన్ పొందినవాడు డి.ఆర్.డి.ఏ. నుండి సబ్సిడీ తీసుకొని బ్యాంక్‌లో జమ చేస్తాడు. ఆ బ్యాంక్ వారు పర్సెంటేజ్ తీసుకొని లోన్ మంజూరు చేస్తాడు. అసలు పర్సెంటేజ్ తీసుకోకుండా ఏ మేనేజర్ అండి లోన్ ఇస్తున్నది? అటువంటి సంఘటనల చాలా అరుదుగా ఉన్నాయి. మేనేజర్స్ ఏదో ఒక విధంగా ప్రభావితం అవుతున్నారు. ఈ బ్యాంక్ వాళ్ళు లోన్ తీసుకొన్న వాళ్ళు చూసుకొంటారులే, మనకు అక్కరలేదనుకొంటే, సొస్కైటీని ముంచే ప్రమాదం ఉంది. కనీసం ఆ సొస్కైటీనీ ముంచే దశలోన్నైనా ఆదుకొంటే బాగుంటుంది. మొత్తం మునిగిపోయినా తరువాత మనం చేయగల్గింది ఏమి లేదు. దీనికి రెమిడీస్ కావాలన్నది నాకు ఉన్నటువంటి అభిప్రాయం. ప్రజా ధనం ఇందులో ఇమిడి ఉన్నది. ప్రజా ధనాన్ని రక్షించాలనే పేరుతో పెత్తనం చేయవలసిన అవసరం లేదు. కనీస రక్షణ కల్పిస్తే సరిపోతుందని మేము అభిప్రాయపడుతున్నాం. ఈ బిల్లులో ఏమి చెప్పారంటే సంవత్సరం, సంవత్సరం ఆడిట్ జరిపిస్తామన్నారు. ఎవరితోనండి? మీ ఆడిటర్‌తోనా, లేకపోతే చార్టెడ్ అకౌంటెంట్‌తోనా? ఎవరితో చేయించాలన్నది కూడా ఒక సమస్య. ఎందుకంటే మీ ఆఫీసర్స్ తిన్నది ఎట్లా సరిదిద్దాలో వాళ్లకు నేర్పించి వస్తారు. అపహరించిన సొమ్మును ఎట్లా
7.30 రా. సరిదిద్దాలో చెపుతున్నారు. కాబట్టి అటువంటి పద్ధతులలో వారితో అడిట్ చేయిస్తారా? లేకపోతే చార్టెడ్ అకౌంటెంట్ తో చేయిస్తారా? ఎట్లా చేస్తారు? జనరల్ బాడీ పెట్టారు. మనం అనుసరిస్తున్న పద్ధతి ప్రకారం 1/3 వంతులు గాని, 10 శాతం మెంబర్లు గాని వస్తే సరిపోతుందని. ఆ మెంబర్సును గూడా ఈయనే తీసుకువస్తాడు. మొన్నటి వరకూ కో–ఆపరేటివ్ మినిట్స్ బుక్స్ కమిటీ వాళ్ళ చేతులలో వుండేది. స్వతంత్రంగా బ్రతుకుతున్నామనో ఏదో ఆలోచన చేసి, అమెరికాలో లాగా అని చెప్పి చేసే పద్ధతి నాకు అనుమానంగా వుంది దీని రక్షణ గురించి ప్రభుత్వం పదే పదే ఆలోచించాల్సిన అవసరం వుంది. ఇప్పుడున్న కో–ఆపరేటివ్స్‌లో తన్న వాళ్లను గుర్తించి, వారిపై తక్షణం యాక్షను తీసుకోడానికి కమిటీలు వేయండి. ఆస్తులు అన్యాక్రాంతం కాకుండా, డబ్బు వృధా కాకుండా వీలవుతుంది. ఈ విధంగా చేస్తే మంచిది.

(శ్రీమతి, వై. సీతాదేవి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

శ్రీ ఎం.ఆంజనేయులు (పెందుర్తి):– అధ్యక్షా, ఈ బిల్లును తెచ్చినందుకు ప్రభుత్వాన్ని అలాగే సహకారశాఖమంత్రి గారిని అభినందించాల్సివుంటుంది. బహుశ ఈ బిల్లును ఎవరూ కూడా వ్యతిరేకిస్తారని నేను అనుకోవడం లేదు. నా కుడి ప్రక్కన వున్న సభ్యులతో సహా. వారికి సాహసం లేకపోవచ్చు గానీ, సాహసోపేతంగా తీసుకురాదగ్గ బిల్లు యిది. ఈ చట్టం గురించి, చరిత్ర గురించి యిప్పటి వరకూ చెప్పారు. కానీ ఇప్పటికీ కూడా రెండు మూడు సంవత్సరాల క్రితం కేంద్రప్రభుత్వం అంగీకరించినా ఏ రాష్ట్రంలో కూడా యిలాంటి బిల్లు తీసుకురాలేదు. మధ్యప్రదేశ్‌లో యిటీవల కొంత ప్రయత్నం జరిగింది. కాని ఉన్నటువంటి చట్టంలో కొన్ని మార్పులు చేసి తీసుకురావడానికి ప్రయత్నం

జరిగింది. ఒరిస్సాలో కూడా జరిగింది. కాని ఒక క్లాజుతో ఆ బిల్లు సారాన్ని తీసివేసే ప్రయత్నం జరిగింది. మహారాష్ట్రలో ఒక కమిటీ వేశారు గాని అది కార్యరూపంలోకి రాలేదు. మోడల్ బిల్లు ప్రాతిపదికగా ఒక బిల్లు తీసుకురాబడింది ఎక్కడైనా వున్నది అంటే అది మొదటగా ఆంధ్రప్రదేశ్. ఇది చారిత్రాత్మకమయినది. అందుకు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వాన్ని అభినందించవలసివుంటుంది. ఇది పేరలల్‌గా తీసుకురాబడుతోంది. మిగతా చోట్ల ఒకే చట్టంలో మార్పులు చేసి ప్రయత్నం చేసి మోడల్ బిల్లులో ప్రాణాన్ని తీసి శవాన్ని మాత్రమే వుంచారు. ఇప్పుడున్న పరిస్థితులను అర్థం చేసుకుని అటు గతంలో వున్న చట్టం అమలులో వుంటుంది. అదే సమయంలో కావాలనుకున్న సంఘాలు కొత్త చట్టంలోకి రావడానికి ఏర్పాటు చేయబడింది. ఒక రకంగా ఏ సంస్థలైతే ప్రభుత్వం యొక్క ఫైనాన్షియల్ అసిస్టెన్సు మీద ఆధారపడేవో వాటికి పరిపూర్ణమైన స్వాతంత్ర్యం, స్వతంత్ర ప్రతిపత్తి కలిగించి ఈ చట్టం తయారయ్యింది. బిల్లు తయారవుతుంది. తరువాత ట్రాన్సిషన్ పీరియడ్‌గా తీసుకుని క్రమేణా 64 చట్టంలో తన పరిధిలో స్వతంత్ర ప్రతిపత్తి సాధించుకోడానికి చట్టం పరిధిలోకి రావాల్సి వుంటుంది. దానికి మన ప్రయత్నం కావాలి.

ఈ డిపార్టుమెంటులో వెస్టెడ్ ఇంటరెస్ట్సు డెవలప్ అయ్యింది. మార్పు జరుగుతున్న ఈ పద్ధతుల వల్ల ఒక రకంగా బ్యూరోక్రసీకి పవర్సు ఎక్కువ అయ్యాయి. అలాగే బ్యూరోక్రసీకి వెస్టెడ్ ఇంట్రెస్ట్సు డెవలప్ అయినాయి. ఇప్పుడున్న అధికారాలు అంత తేలికగా వదలుకోరు. బహుశ ఈ బిల్లులో సహకార శాఖ మంత్రి గారికి చాలా చిక్కులు యిబ్బందులు ఎదుర్కోవలసిరావచ్చు. చాలా రాష్ట్రాలలో ఈ అనుభవం ఎదురైంది. అక్కడే వెనుకడుగు వేశారు. ఆచరణలో యిలాంటి పరిధిలోకి వచ్చే సంస్థలను ఏదో ఒక సాకుతో వెనక్కి పంపే ప్రయత్నం జరగకూడదు. ప్రభుత్వం ఈ పరిధిలోకి వచ్చే సంస్థలను ప్రోత్సహించాలి. 300 కోట్ల డిపాజిట్లు కలిగిన 50 - 60 అర్బన్ అండ్ టౌన్ బ్యాంకుస్ మాత్రం యిది పాస్ అయిన నెల రోజులలో వస్తాయి. రాష్ట్రస్థాయిలో ఒక తీర్మానం చేసుకోవడం వల్ల యిబ్బంది లేదు. పేచీ లేకుండా, అడ్డుపెట్టకుండా వుంటే చాలు రావడానికి మెంటల్‌గా ప్రిపేర్ కావాలి. చట్ట పరిధిలోకి వచ్చే సంస్థల వల్ల చాలా ఎదురు దెబ్బలు తగులుతాయి. అందువల్ల డీస్టర్బు కాకూడదు. ఆందోళన చెందకూడదనీ నా అభిప్రాయము. ప్రజాస్వామ్యము వల్ల ఇబ్బందులు నష్టాలు వస్తాయి. అనుభవాల నుంచి నేర్చుకోవాలి. నడిచే పిల్లవాడు క్రిందపడి దెబ్బలు తింటాడు. ఎదురుదెబ్బలు చూసి యిది ఫెయిల్ అయిందని ప్రచారం చేయనక్కరలేదు. స్టేట్ లెవలెలో ఒక బాడీని నియమించాలని నా సూచన. అది అడ్వయిజరీ కమిటీ కావచ్చును. ఈ చట్టపరిధిలోకి వచ్చే సంస్థల ఫంక్షనింగు ఎట్లావుందో వారు చూస్తారు. జనరల్ బాడీ పెట్టుకుని, తీర్మానాలు చేసుకుని ఫంక్షనింగుకి తగిన సూచనలు, సలహాలు యిస్తే బాగుంటుంది. ఈ ఎడ్వయిజరీ కమిటీ మినిస్టర్ గారి నాయకత్వంలో వుంటే మంచిది. ఇది వరకు యిటువంటిది మహారాష్ట్రలో వుండేది. అటువంటి ఎడ్వయిజరీ కమిటీని పెట్టడం మంచిది.

ఇందులో రెండు చోట్ల మార్పు చేస్తే మంచిది. 16లో 1 - షేర్ కాపిటల్ ఇంట్రెస్టు మీద సీలింగు వుండాలన్నది. అది ఏ కాన్సెప్టుతో పెట్టారన్నది అర్థం కాలేదు. షేర్ కాపిటల్ యింట్రెస్టు మీద సీలింగు కోఆపరేటివ్ మెంబర్సుకి మంచిది కాదు లాభాలు వస్తాయి డివిడెండు యిస్తాము, ఆ ఇంట్రెస్టుకి సీలింగు పెట్టాలని అంటారు. ఏవిధంగా అంటే, బ్యాంకులిచ్చే యింట్రెస్టుకు సీలింగు పెట్టాలంటారు. ఎందుకంటే ఇవి సహకార సూత్రాల మీద పనిచేసే ప్రాఫిట్ అండ్ లాస్ లేని సర్వీసు ఓరియంటెడ్ కాబట్టి డివిడెండ్సు ఎక్కువ తీసుకోకూడదని, షేరు క్యాపిటల్ మీద 10 శాతం కంటె ఎక్కువ వుండకూడదని యిప్పుడు 7.40 కూడా ఆ రూలు వుంది. దీనిని ఆ అవగాహనతో పెట్టినట్లు కనపడుతోంది. షేర్ రా. క్యాపిటల్ మీద ఇంటరెస్ట్ విషయం సొసైటీలకు వదలండి. నాకు తెలిసిన కొన్ని బ్యాంకులు 30 శాతం, 50 శాతం షేర్ క్యాపిటల్ మీద డివిడెండ్ ఇస్తున్నారు. వాళ్లను ఎందుకు అపాలి. లాభం వస్తున్నది ఇస్తున్నారు. కావాలంటే వాటికి గైడ్‌లైన్స్ ఏమన్నా పెట్టండి ఇక్కడ క్లాజ్ 29 లో ఒక మాట వాడారు. 'రిజిస్ట్రార్ ఆన్ హిజ్ ఓన్' ఇది ఎందుకు వచ్చింది? పాత అలవాటు వలన వచ్చినట్లు కనిపిస్తోంది The Registrar may, of his own motion, and shall on the application ~~of a Federa-~~tion to which the Co-operative Society concerned is affiliated క్రెడిటర్, అప్లికెంట్స్, మెంబర్స్ అపీల్‌చేస్తే స్పెషల్ ఆడిట్ చేయవచ్చు. ఆయన అంత ఆయన వేలు పెట్టవచ్చు అని తరువాత పాత అలవాటు నుండి పొరబాటున వచ్చింది అని అనుకొంటున్నాను. నేను పట్టుబట్టను గానీ వాళ్ల అంత వాళ్లు ఇది తీసివేస్తే బాగుంటుంది. మిగిలింది తీసివేశారు. మోడల్ యాక్టులో కొన్ని సాధ్యం కాదు అనుకొన్నవి. అమలు చేయడానికి వీలులేనివి తొలగించితే, దీనికన్నా మంచిది లేదు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఇటువంటి బిల్లు తెచ్చినందుకు మరోసారి మీ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వాన్ని, సహకార శాఖమంత్రిని, ఇది సాహసోపేతమయిన బిల్లుగా అభినందిస్తూ, ఈ బిల్లును మిత్రులు సెలక్టు కమిటీకి పంపమని చెప్పకుండా, ఇప్పటికే ఆలస్యం అయింది. సెమినార్‌లో చర్చ కూడా జరిగింది. పాపం బ్రహ్మప్రసాద్ చౌదరి చనిపోయి నాలుగేండ్లు అవుతోంది. ఇందులో నేషనల్ కోపరేటివ్ యూనియన్, ఇంకా అన్ని పార్టీలు దీనికి భిన్నంగా మాట్లాడకుండా అంతా ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించి పటిష్టవంతంగా చేస్తే దానికి ఆలోచిస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తూ, సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కన్నా లక్ష్మీనారాయణ (పెదకూరపాడు):- అధ్యక్షా, చాలా సంతోషం. మేము బ్రహ్మప్రకాష్ గారి అధ్యక్షతన కేంద్రప్రభుత్వంలో మోడల్‌యాక్టు మీద రియాక్టు అయి నేను సహకార శాఖమంత్రిగా వున్నప్పుడు రాష్ట్రంలో ఒక వర్క్‌షాప్‌ను కూడా నడపడం జరిగింది. దీంట్లో సహకార రంగంలో నిష్ణాతులైన వారిని పిలిపించి, మన రాష్ట్రంలో రిటైర్డైన అఫీషియల్స్‌ను పిలిపించి మాట్లాడి యాక్టు మీద మన రాష్ట్రంలో సహకార చట్టాన్ని ఈ రకంగా మారిస్తే బాగుంటుందనే ఉద్దేశ్యంతో, ఆ రోజు మొదలుపెట్టబడిన ఉద్దేశ్యం ఈరోజు బిల్లు రూపంలో ప్రవేశపెట్టినందుకు మంత్రిగారిని అభినందిస్తూ, మొట్టమొదట నుండి మొన్న కూడా సహకార సంఘాల బిల్లు మీద మాట్లాడినప్పుడు, సహకార రంగంలో ప్రభుత్వం జోక్యం చేసుకోవడం కాదని నేను చెప్పడం జరిగింది. రాను రాను ఇది ఏ ఉద్దేశ్యంతో ఉద్దేశించబడిందో, అది మారిపోయి పొలిటికలైజ్ కావడం వలన ఈ రంగం దెబ్బతిన్నది. ఏ ప్రభుత్వం వస్తే ఆ ప్రభుత్వానికి అనుగుణంగా లోకల్‌బాడీస్‌ను కలిపి, పంచాయతీలు, లోకల్‌బాడీల ఎలక్షన్లు పార్టీపరంగా గెలుచుకోవాలనే విధంగా

వచ్చింది ఆ విధంగా కాకుండా ఇందులో ప్రభుత్వం జోక్యం లేకుండా చేస్తే బాగుంటుందని చెప్పడం జరిగింది అలాగే ఇది వ్యవసాయ పరపతి సంఘాలలో కూడా ప్రభుత్వం జోక్యం తగ్గించే విధంగా ప్రభుత్వం రియాక్ట్ అయితే బాగుంటుందని నా ఉద్దేశ్యం మిత్రులు చెప్పారు రిజిస్ట్రార్ ప్రత్యేకించి స్యుమోటో వుండి కంప్లయింట్ వస్తేనే డైరెక్టర్ల మీద గానీ, సభ్యుల మీద గానీ చర్య తీసుకోడానికి కంట్రోల్ వుంటే బాగుంటుంది. దానికి మంత్రిగారు ఒప్పుకుంటారని అనుకొంటున్నాను అలాగే దీనిని మేము మనస్పూర్తిగా బలపరుస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను

శ్రీ పి పురుషోత్తమ రావు (సిరిపూర్) – అధ్యక్షా, ఈరోజు సహకార సంస్థల బిల్లు, 28న ప్రవేశపెట్టిన మంత్రిగారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. ఈ బిల్లు స్వయం ప్రతిపత్తిగల సహకార సంఘాలను తయారుచేయడానికి దోహద పడుతుంది మేము కూడా చాలనాళ్లు కోపరేటివ్ వ్యవస్థలో పనిచేశాము ఇందులో మెంబర్‌షిప్ విషయంలో గానీ, ఎన్నికల విషయంలో గానీ ప్రభుత్వజోక్యం ఉండదు మెంబర్‌షిప్ 10 రూపాయలు చేస్తేగాని 100 రూపాయలు చేయాలన్నా రేపు ఎలక్షన్ అనగా ఈరోజు మెంబర్‌షిప్ చేసుకోవడం వీటికి రాజకీయాలు ఆపాదించి కోపరేటివ్ వ్యవస్థను దెబ్బతీసిన పరిస్థితి ఉంది బ్రహ్మప్రకాశ్ కమిటీ రిపోర్టులోని మోడల్ యాక్ట్ ప్రకారం సమగ్రమయిన బిల్లు తయారుచేయడం జరిగింది దీని చర్చకు 3, సం.ల నుండి 5 సం లవరకు కాలపరిమితి పెంచి బిల్, 29 ప్రవేశపెట్టారు. మరి ఇందులో 28, 29 రెండు బిల్లులు వున్నాయి. ఈ రెండు చర్చిస్తారా లేక ఒక్కటేనా మంత్రిగారు వివరించాలి ఎన్నికల విషయంలో గానీ, మెంబర్‌షిప్ విషయంలో గానీ, బైలాస్ విషయంలో గానీ సహకార సంఘాల వున్న మెంబర్స్ వాటాధనంతో ఫైనాన్స్‌చేసుకొనే దానికి ప్రభుత్వ జోక్యం కానీ, స్టే ఆర్డర్లు ఇవ్వడం వంటిది కానీ వుండదు కాబట్టి ఇది చాలా మంచి బిల్లు ఈ బిల్లు మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టినందుకు వారిని అభినందిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను

శ్రీ ఎ బ్రాహ్మణయ్య:– అధ్యక్షా, కో–ఆపరేటివ్ మినిస్టరుగారు ప్రవేశపెట్టిన పరస్పర సహకార సంఘ చట్టం వినూత్నమైన చట్టం ఏ రాష్ట్రంలో కూడా ఈ రకమయిన బిల్లు ప్రవేశపెట్టిన పరిస్థితి లేదు ముఖ్యంగా సహకార సంఘాలలో సహకారం పూర్తిగా కొరవడి, వాటి మనుగడకే ప్రమాదం ఏర్పడిన పరిస్థితిలో ఈ బిల్లు తెచ్చినందుకు కోపరేటివ్ శాఖమంత్రివర్యులను, ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను గతంలో ఈ సంఘాలను పరిశీలిస్తే ఎన్నో ఒడిదుడుకులతో ఇవి వున్న పరిస్థితి వుంది ప్రభుత్వ ప్రమేయం లేకుండా ఉండడం వలన ఇది చాలా ఆదర్శవంతమైనది అనడంలో సందేహం లేదు ఆడిట్ విషయంలో సభ్యులకు సంబంధించి ఏమయినా లోటుపాట్లు ఉంటే రిజిస్ట్రార్‌దృష్టికి తీసుకువెళ్ళి సత్వరం పరిష్కరించుకోడానికి అవకాశం ఉంది ఈ విధంగా చట్టంలో పొందుపరచడం చాలా అభినందనీయం అయిన విషయం ఈ బిల్లును మనస్పూర్తిగా సమర్ధిస్తూ, నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను

7.50 శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:- అధ్యక్షా, బహుశ మినిస్టర్‌గారు మా అంజనేయులుగారు రా. చెప్పిన సూచనము విని ఉంటారు. రిజిస్ట్రారు సుమొటోగా ఇంటర్‌ఫియర్ అవడం అనేది తీసేశారో లేదో చెప్పండి తీసివేయనట్లయితే, ఈ బిల్లు యొక్క కాన్సెప్ట్‌ను అది మింగేస్తుంది. ప్రభుత్వం యొక్క ఇంటర్‌ఫియరెన్సు మాటి మాటికి ఉండే సొసైటీలు అన్నీ పాడు అయిపోయాయి కదా? మీకు తెలుసు - నేను ఈ సెషన్‌లో నాలుగు క్వశ్చన్స్ తెచ్చాను. రు.2.00 కోట్లు ఫ్రాడ్ రుజువు అయిపోయింది. ఇంకొక 7, 8 క్వశ్చన్స్ ఉన్నాయి, సుమారు రు.10.00 కోట్ల ఫ్రాడ్‌కు సంబంధించి నేను మనవి చేసేది ఇప్పుడున్న సిస్టమ్‌లో ప్రజలయొక్క సొమ్ము, ప్రభుత్వం యొక్క సొమ్ము తినెయ్యడానికి వీలుగా ఉంది. ప్రభుత్వం ఇంటర్‌పియర్ అయినప్పటికీ కూడా దాని నివారణ సాధ్యపడదు. అన్ని లూప్‌హోల్స్ ఉన్నాయి చట్టంలో వాటిని ప్లగ్ చేసుకుంటూ క్రొత్త చట్టం తీసుకువస్తున్నాము. ఈ సందర్భంలో డైరక్టుగా సుమొటోగా రిజిస్ట్రార్ ఇంటర్‌పియర్ అవవచ్చు అని దీంట్లో వ్రాసారు అంటే, పొలిటికలైజ్ అవుతుంది. బాగా పనిచేసే వాటిమీద కూడా దాడి చేయడానికి, ఇంటర్‌ఫియర్ అవడానికి, స్టే తీసుకురావడానికి ఉపయోగపడుతుంది. 5 మంది, 10 మంది, లేక ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన డైరక్టర్ల మెజారిటీయో, లేక 40 శాతం సభ్యులో కంప్లయింట్ చేస్తే అప్పుడు ఇంటర్‌పియర్ కావాలని ఉండాల తప్ప ఈ విధంగా సుమొటోగా ఇంటర్‌పియర్ కావచ్చు అనేది తీసివేస్తే చట్టం బాగుంటుంది, దీనిని నేను బలపరుస్తానని చెబుతున్నాను. అది ఉంటే మంచిది కాదు.

శ్రీ గాదె వెంకటరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఒక కోఆపరేటివ్ చట్టం ఉంది, అందులో క్లాజెస్, పీనల్ క్లాజెస్, రిజిస్ట్రార్ పవర్స్ - అన్నీ ఉన్నాయి. దీంట్లో కూడా ఉన్నాయి. I can say that this Bill is the replica of the old act except the only thing that the society can be organized by a group of only one family. I do not find any difference between these provisions and the act of 1964 and the powers of Registrar in this regard. The only provision is:

శ్రీ సిహెచ్.రాజేశ్వర రావు:- అధ్యక్షా, వారు స్వీపింగు రిమార్క్ చేస్తున్నారు. ఓల్డ్ యాక్ట్‌లో ప్రతి క్లాజ్‌లో గవర్నమెంటు ఇంటర్‌పియరెన్స్ ఉంది.

Sri Gade Venkata Reddy:- That is why, I am enlightening the subject. I am coming to the point. in Clause 14 it is stated: 'A Co-operative Society may mobilise funds in the shape of share-capital, deposits, debentures, loans and other contributions form its members to such extent and under such conditions as may be permissible under the bye-laws of the Co-operative Society' provided that, at the time of

dissolution of a Co-operative Society the amounts due to the members shall be settled only after the settlement of due to other. (2) Co-operative Society may also mobilise funds in the shape of deposits, debentures, loans and other contributions from other individuals and institutions to such extent and under such conditions as may be permissible under the bye-laws, provided that a Co-operative Society shall not accept share-capital from the Government but may accept other funds or guarantee from the Government on such terms and conditions as are mutually agreed upon through a memorandum of understanding. నేను ఏమి మనవి చేస్తున్నానంటే, ఇప్పుడు కూడా ఈ మెంబర్‌షిప్ ఉంది, గవర్నమెంటు షేర్ క్యాపిటల్ ఇవ్వడానికి ప్రొవిజన్ ఉంది, లోన్స్ కూడా తీసుకోవచ్చు, అన్నీ ఉన్నాయి. మీకు ఈ సందర్భంగా ఒకటి జ్ఞాపకం చేస్తున్నాను, పట్టుబట్టి తెసుకొచ్చారు కోపరేటివ్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్స్ బాగా ఉండాలని. ఇది బెస్ట్ సిస్టమ్ అని ప్రిన్సిపల్ లోనే ఒప్పుకున్నారు. కాని రాను రాను, కాలక్రమేనా కోపరేటివ్ సొసైటీల మిస్ బిహేవియర్, మెంబర్‌షిప్ మిస్‌యూజ్, మెంబర్స్ మిస్ బిహేవియర్, మిస్ మేనేజ్‌మెంట్ - వీటన్నింటితో కోపరేటివ్స్ అంటేనే విశ్వాసం సన్నగిల్లుతోందని మనవిచేస్తున్నాను. ఖాదీ బోర్డు సొసైటీలున్నాయి. ఈ సొసైటీల గురించి మీకు తెలుసా? అందులో 10 మంది మెంబర్లు ఉంటారు. అసలు మెంబర్ నేను ఒక్కడినే ఉండి, మా తమ్ముడి చేత, మా బాబాయి చేత, మా పాలేరు చేత మెంబర్‌షిప్ చేయిస్తాను, డబ్బు తీసుకువస్తాను. You can get the Khadi Board loan. Let you go through the provisions of this bill. Where societies have been registered but nothing is there. That is may personal thinking and people may not agree. But, the point is, let us not give scope for such a kind of societies by way of a new act. ఇంకొకటి కూడా మనవి చేస్తున్నాను. లిఫ్ట్ ఇరిగేషను సొసైటీలున్నాయి. కోస్టల్ బెల్ట్‌లో కొమ్ముమూరు కెనాల్ క్రింద ఎన్నో ప్రైవేటు సొసైటీలు వచ్చాయి. కోపరేటివ్ సొసైటీల పేరుతోటి ఒక్కొక్కరి దగ్గర 500, 600 1,000 రూపాయలు కూడా వసూలు చేస్తున్నారు. ఆడిట్ ఉండదు. రైతులు అడిగితే సమాధానం చెప్పే పరిస్థితి లేదు. ఒక్కడే మేనేజిమెంట్ షో చేస్తున్నారు. ఆయిల్‌కు ఎంత ఖర్చయింది, కరెంటుకు ఎంత ఖర్చయింది చెప్పే పరిస్థితులు లేవు. ఈ కోపరేటివ్ సొసైటీల పేరుతో లక్షలాది రూపాయలు రైతుల నుంచి కొంతమంది వ్యక్తులు వసూలు చేస్తున్నారు. ఎందుకు చెబుతున్నానంటే, ఈ విధంగా ప్రైవేటు వ్యవస్థల ద్వారా సొసైటీలు పెట్టుకోవడానికి ..... పెట్టుకోవచ్చును, ఆ సొసైటీల చట్టం బాగాలేదని మ్యూచువల్ బెనిఫిట్స్ కోసం దీనిని తీసుకొచ్చారు. నాబార్డ్ నుంచి You can take the loan. ఒక ప్రక్క రిజిస్ట్రార్‌కు

పవర్స్ లేవంటున్నారు, But, suo moto the Registrar can interfere with the affairs of the society. నేను అంటున్నాను, వరుసగా, కంటి న్యూయన్స్‌గా You go through Section 28. Suppose the Government funds are involved the Registrar has got the power and so far as the constitution of the Tribunal is concerned the Government has got the power. There is a provision already. You refer to it. This is nothing but the replica of the old act. The same provision was incorporated in this. నో, గవర్నమెంటుకు సంబంధం లేదు, గవర్నమెంటు ఇంటర్‌ఫియరెన్సు లేదు, రిజిస్ట్రార్‌కు సంబందం లేదు· గవర్నమెంటు ఇంటర్‌ఫియరెన్సు లేకుండా ఏ ఆశయంతోనైతే ఈ బిల్లు తీసుకురావాలను కుంటున్నామో, You have **incorporated the penal clause of the** interference by the Government as well as the Registrar. What is the difference between this bill and the old act? అనే మాట చెబుతున్నాను· తమరు ఎగ్జామిన్ చేయవలసిన పెద్దలు, రాజేశ్వర రావుగారు అని కూడా మనవి చేస్తున్నాను· సెక్షన్ 28 తీసుకుంటే సెక్షన్ 39 తీసుకుంటే, power to summon and examine persons and documents పైన ఏమంటున్నానంటే, ఒకటే సిద్ధాంతం – ఇది వరకు సొసైటీలు ఆ ప్రొవిజన్స్ క్రింద యాక్టు చేయడానికి అవకాశం ఉంది· అందులో 50 మంది కావచ్చు, 100 మంది కావచ్చు· 400 మంది కావచ్చు· ఇప్పుడు మీరేమి చేస్తున్నారు? సింప్లిఫై చేసి కుటుంబాల వరకు సొసైటీలు రిజిస్టర్ చేసి, గవర్నమెంటు షేర్ క్యాపిటల్ లేకుండానే యుకెన్ డీల్ విత్ ఇట్ అనే పాయింట్ చెబుతున్నారు· నేను అపోజ్ చేయడం లేదు· దీనికి సంబంధించినంత వరకు ఈ ప్రొవిజన్స్ మీరు ఏదైతే పెట్టారో స్వాతంత్ర్యం కావాలి, స్వేచ్ఛ కావాలి, గవర్నమెంటు ఇంటర్‌ఫియరెన్సు లేదు అని మీరు చెప్పే మాటలకు విలువలేదు అనే మాట నేను మనవిచేస్తున్నాను· Privatisation is also a piece of legislation. ప్రైవటైజేషను పేరుతో ఈ దేశంలో, ఈ రాష్ట్రంలో ఏ విధమైన కార్యక్రమాలు నడుస్తున్నాయో నేను ఇదివరకే చెప్పాను ప్రైవెటైజేషనుకు సంబంధించి, You will have to face the consequences within a short period of ten years or fifteen years.భాగ్యవంతులు భాగ్యవంతులు అవుతారు, పేదవాడు మరింత పేదవాడు అవుతాడు· అన్ని రంగాలలోనూ ప్రైవెటైజేషను పెట్టి ఈ రాష్ట్రాన్ని, ఈ దేశాన్ని, · · · I am individually speaking but not on behalf of any party. భారత దేశంలో లక్షలాది, కోట్లాది జనం పెరిగిపోతోంది· అన్నిటిలోనూ లిబరలైజేషను పాలసీ పెట్టారు· మనం రోడ్లు ప్రైవేటు వారికి ఇచ్చేస్తున్నాము· భవనాలు ఇచ్చేస్తున్నాము, ఆర్ అండ్ బి, ప్రాజెక్టులు అన్నీ ప్రైవెటైజ్ చేసేస్తూ మంత్రులు చట్టాలు పాస్ చేసుకునే పద్ధతులు మంచివి కావనే అభిప్రాయాన్ని మనవి చేస్తున్నాను·

లిబరలైజేషను పాలసీతో అన్నీ ప్రైవెటైజ్ చేసినప్పటికీ, సోషల్ కంట్రోల్ అనేది లేకపోతే చాలా కష్టం హైదరాబాదు పట్టణంలో హొటల్స్ ఉన్నాయి. సంవత్సరం సంవత్సరానికి ఎంత పర్సంటేజ్ రేట్లు పెరిగిపోతున్నాయి? హైదరాబాదు పట్టణంలో ఒక సామాన్యుడు హొటల్‌కు వెళ్లి టిఫిన్ చేయాలంటే 10, 15 రూపాయలు ఖర్చు అవుతుంది. లాడ్జిలో దిగాలంటే, రు 400 500 లకు రెంట్స్ పెరిగిపోయాయి హైదరాబాదు పట్టణంలో అనండి, ఆంధ్రదేశంలో అనండి రేట్లు పెరిగిపోతున్నాయి, ప్రైవెటైజేషను మీద నష్టం వస్తుంది, ప్రైవెటైజేషను మంచిది కాదు స్వేచ్ఛా వ్యాపార విధానానికి సోషల్ కంట్రోలు లేకపోతే, ఈదేశం, ఈ రాష్ట్రం బ్రతకదు అనే అభిప్రాయం మనవి చేస్తూ, ఈ రిజిస్ట్రార్ ఇంటర్‌ఫియరెన్సు, గవర్నమెంటు ఇంటర్‌ఫియరెన్సు తీసివేసి, సంపూర్ణంగా వారికే ఒదిలివెయ్యండి ఒక ప్రక్క గవర్నమెంటు పవర్స్ కావాలంటారు, రిజిస్ట్రార్‌కు పవర్స్ కావాలంటారు, ఇంకా ఎందుకు ఉన్నాయి ఈ సొసైటీలనీ మనవి చేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జె వెంకట రెడ్డి (మార్కాపూర్) :- అధ్యక్షా, ఈ కోపరేటివ్ బిల్లును పెట్టినందుకు ఈ ప్రభుత్వాన్ని, మంత్రులను అభినందిస్తున్నాను. ఈనాడు సహకారాన్ని స్వాహాకారం చేయకుండా నీతి నిజాయితీతో 10 మంది సహకార సంఘంగా ఏర్పడి అందరినీ ఉద్ధరించాలనే ఉద్దేశ్యంతో పని చేయవలసిన బాధ్యత కమిటీలపై ఉంది అయితే నేడు చాలా వరకు ఆ కమిటీ అధ్యక్షులవారు బినామీ పేర్లతో కొన్ని లక్షల, కోట్ల రూపాయలు స్వాహా చేసిన సంఘటనలు ఉన్నాయి. అటువంటి సహకార సంఘాలపై వెంటనే చర్య తీసుకుని, బినామీ పేర్లతో తీసుకున్నవారిని తొలగించడం, వెంటనే దానిని కట్టించే ఏర్పాట్లు చేయాలి. 52 ఎంక్వైరీలనీ వేస్తారు. దానిమీద ఎంతవరకు చర్యలు తీసుకుంటున్నారో అర్థం కావడంలేదు. ఈ సంఘాలలో సకాలంలో రుణాలు చెల్లించిన వారికి రిబేటు, ప్రోత్సాహక బహుమతులు ఇచ్చినపుడు సహకార సంఘాలు ముందుకు పోవడానికి వీలు ఉంటుంది. అలాగే కాల పరిమితిని 3 సంవత్సరాల నుంచి 5 సంవత్సరాల వరకు పెంచడం సంతోషదాయకం. రుణాలకు దస్తావేజులను బ్యాంకులలో పెడుతున్నారు. 1981-82 సంవత్సరంలో నేను ఎ.డి బి.ప్రెసిడెంటుగా ఉన్నపుడు పెట్టిన దస్తావేజులను ఈ నాటికి ఇవ్వకుండా రైతులను తిప్పుకున్న సంఘటనలు ఉన్నాయి. సకాలంలో రుణాలు చెల్లించిన
8.00 వారికి దస్తావేజులు ఇచ్చేలా చర్యలు తీసుకోవలసిన బాధ్యత మంత్రివర్యులపై ఉంది.
రా. ఈ సహకార సంఘాలలో రైతులు సభ్యులుగా చేరితే వారికి రుణాలు అందేలా చేయడంలో ప్రభుత్వం శ్రద్ధ వహించాలని కోరుతున్నాను. ఇలా ఈ సహకార సంఘం నుండి 10 మంది వరకూ సహాయం పొందేందుకు వీలు ఉన్నందున వారికి నాధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి ఇ. సీతారామమ్మ:- అధ్యక్షా, ఈ సహకార సంఘాలకు గాను కోఆపరేటివ్ బిల్లును ప్రవేశపెట్టిన మంత్రివర్యులకు ప్రథమంగా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

1964లో సహకార సంఘాల బిల్లును ప్రవేశపెట్టి గ్రామీణ ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చేయడానికి బ్యాంకులను తీసుకురావడం జరిగింది అవన్నీ రుణాలపాలయినాయి అటువంటి బ్యాంకులు కాకుండా ఈనాడు ఈకొత్త బిల్లుద్వారా కొత్త విధానాన్ని రూపొందించినందుకు మరొక్కసారి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. గ్రామీణ ప్రాంతాలలోని బలహీన, బడుగు వర్గాల సామాన్య ప్రజానీకం యొక్క పరిస్థితులు కనుక్కునేవిధంగా ఈ బిల్లు ఉంది. సొంతంగా కమిటీలు ఏర్పాటు చేసుకొని బ్యాంక్ నుండి కొంత డబ్బు తీసుకొని చేసుకుంటున్నారు. కాబట్టి అటువంటి వారికి ఈ బిల్లు ఎంతో ఉపయోగపడుతుంది. స్వయం ప్రతిపత్తిని కల్పించేవిధంగా ఈ బిల్లును ప్రవేశపెట్టినందుకు మరొక్కసారి దన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎ. వి. జె. బి. మహేశ్వరరావు:– అధ్యక్షా, పేదవర్గాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని ఈ బిల్లును తెచ్చినందుకు సభాముఖంగా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. కుటుంబాలలో ఉన్నవారు 10 మంది వరకూ కలిసి సహకార సంఘాలను ఏర్పరచుకునేందుకు వీలుగా బిల్లు కల్పించారు 3 సంవత్సరాల కాలపరిమితిని 5 సంవత్సరాల వరకూ పెంచుతూ చక్కటి అవకాశం కల్పించినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. నేషనల్ బ్యాంక్స్ ఈ సహకార సంస్థలకి రుణ సౌకర్యం కల్పించే ఏర్పాటు కూడా ఉన్నందుకు మరొక్కసారి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను

శ్రీ టి. దేవేందర్ గౌడ్:– ఈనాడు ఈ బిల్లు మీద గౌరవసభ్యులు పార్టీలకు అతీతంగా మనస్ఫూర్తిగా మాట్లాడినందుకు అందరికీ దన్యవాదాలు. పెద్దలు ఎంతో అనుభవజ్ఞులయిన సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావుగారు, ఆంజనేయులుగారు చాలా మంది మాట్లాడారు. వారంతా పూర్తిగా చట్టాన్ని క్షుణ్ణంగా చదివి అర్ధంచేసుకొని తమ అభిప్రాయాలను వ్యక్తం చేశారు. ఈ చట్టానికి సంబంధించి రాఘవరెడ్డిగారు కొన్ని సూచనలు చేశారు. కొన్ని రెగ్యులేటివ పవర్స్ ఉండాలని అన్నారు. చట్టాన్ని ఏర్పాటు చేసే సందర్భంలో ఈ సమస్య తప్పక ఉత్పన్నమవుతుందని మనసులో పెట్టుకోవడం జరిగింది. ప్రెజెంట్ చట్టం లేకుండా ఉన్న చట్టాన్ని మార్చి కొత్త చట్టం తీసుకురావాలని అనుకున్నప్పుడు వారందరి అభిప్రాయాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని సింగిల్ చట్టం పెడితే ఇలాంటివి ఎదుర్కోవలసి వస్తుందనే ఉద్దేశ్యంతో ఇలా చేయడం జరిగింది. ప్రస్తుతం చట్టంని ఏ మాత్రం ముట్టుకోకుండా ఈ కొత్త చట్టంలో వారు స్వయం సమృద్ధితో అభివృద్ధి చెందాలనే విధానాన్ని పెట్టాము. వారిని ఎంకరేజ్ చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతోనే ఈ చట్టాన్ని ప్రవేశపెట్టాము. ప్రస్తుత చట్టంవారు ఈ చట్టంలోకి రావాలని అనుకుంటే ప్రభుత్వపరంగా ఎలాంటి ఆటంకాలు కల్పించకుండా ఎవరయినా రావడానికి అవకాశాలు ఉన్నాయి. ఎవరికయితే నియంత్రణ అవసరమో, ప్రభుత్వ పరంగా ప్రోత్సాహం అవసరమో, ప్రభుత్వ డిపెండెన్సీ అవసరమో అటువంటి వారు ఈనాటికి ఆదే చట్టంలో ఉండడానికి అవకాశం ఉంది. వారు తప్పకుండా ఈ చట్టం పరిధిలోకి రావాలని ఎక్కడా లేదని సభకు తెలియజేస్తున్నాను.

వారు ఇప్పటికే ప్రస్తుత చట్టంలోనే ఉండడానికి అవకాశాలు కల్పించాము. కొత్త చట్టంలో రావడానికి అవకాశాలు ఉన్నాయి. ఇది ఒక వినూత్నమయిన ప్రయోగం. లాంగ్‌రన్ లోపల ఎవరు ఏ చట్టంలో ఉండాలనుకుంటే ఆ చట్టంలో ఉండడానికి అవకాశం ఉంటుందని తమద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. వారికి రెగ్యులేటివ్ పవర్స్ ఉండాలని అంటున్నాను. గత 30 సంవత్సరాల నుండి చూస్తున్నాను. ప్రజలు అమాయకులు, వారికి ఏమీ తెలియదు, దాని నుండి వారిని కాపాడాలనే దృక్పధంతో ఈ సహకార చట్టాన్ని తీసుకురావలసిన అవసరం వచ్చింది. ఈ కొత్త చట్టం లక్ష్యాన్ని ఎంతవరకూ పూర్తి చేస్తుందనేది ఆలోచించాలి. ఎవరయితే స్వయంగా మాకు నియంత్రణ అవసరం లేదు, మేము బాగు పడతాము, మమ్మల్ని అడ్డుకోకుండా ఉండండి, మేము స్వయంగా ప్రగతి సాధిస్తాము., మాయొక్క ఎకనామిక్ ఆక్టివిటీని పెంచుకుంటామని ఎవరయితే కోరుకుంటారో, బాధ్యతాయుతంగా సభ్యులుగా తమ సంఘాలను నడుపుకుంటారో వారికి అవకాశం ఇవ్వాలనే ప్రధాన ఉద్దేశ్యంతో ఈ చట్టం తీసుకురావడం జరిగింది. 30 సంవత్సరాల అనుభవాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని చేశాము. లొసుగులను మొదలయినవాటిని నియంత్రించే అధికారం రిజిష్ట్రార్‌కి ఉంది. ఒక పది మంది వరకూ కలిసి ఇందులో సభ్యులయి ఈ కోఆపరేటివ్ సెక్టార్‌ని అభివృద్ధిపరిస్తే ఇది నిలబడుతుంది. మళ్ళీ రిజిస్ట్రార్ ఎక్కడినుండో డైరెక్షన్స్ ఇచ్చి కొత్త మెంబర్స్‌ని చేర్చుకుంటే అప్పుడు పరిస్థితి అనేది ఎలా ఉంటుంది. ఈ
8.10 రా మూవ్‌మెంట్ ఎలా బాగుపడుతుంది. ఎంత వరకు పో గల్గుతుంది. ఎంతవరకు మనకు విశ్వాసం కలుగుజేస్తుంది ఒక సారి ఆలోచించాలి. చాలా మంది పెద్దలు ఆలోచన చేసిన తరువాతనే దానికి కొంత స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాలు ఇవ్వాలి. ఈ కో-ఆపరేటివు మూవు మెంట్‌ని బాగు చేయాలన్న ఉద్ధ్యేశ్యంతోనే అనుభవజ్ఞులైన పెద్దలు చెప్పిన తరువాత వాటిన్నిటినీ దృష్టిలో పెట్టుకొని ఈ చట్టాన్ని తీసుకురావడం జరిగింది. అని ఈ సభకి తెలియజేస్తున్నాను. శ్రీ వెంకటరెడ్డి గారు మాట్లాడుతూ చెప్పారు మాకు పాత చట్టానికీ, క్రొత్త చట్టానికీ పెద్ద డిఫరెన్స్ ఏమీ లేదని. బహుశా వారు పూర్తిగా చదివి ఉండకపోవచ్చు. వారికి కావాలంటే కంపారిటీవు స్టేట్‌మెంటు ఇస్తాను. దానినే, దీనిని మరొకసారి చదవండి. పాత చట్టానికీ. క్రొత్త చట్టానికీ ఏ మాత్రం పోలికలు లేదని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

Sri Gade Venkata Reddy:- What I said is not the question of replica of the old Act, but is, regarding these two powers powers of the Registrar and powers of the Government. ఈ రెంటిలో ఏమిటి తేడా? చెప్పండి.

శ్రీ టి.దేవేందర్ గౌడ్:- పాత చట్టానికి, ఇప్పుడు ప్రవేశ పెట్టిన దానికి చాలా మౌలికమైన మార్పులు ఉన్నాయి. ఈ నాడు బైలాస్ వారే చేసుకోవచ్చు. సభ్యులను చేర్చుకోవడానికి రిజిస్ట్రార్‌కి ఇక్కడ నుండి డైరెక్షన్ ఇచ్చే అధికారాలు లేవు. సభ్యులను చేర్చుకోవడానికి కానీ, తీసివేయడానికి అధికారాలు వారికే పూర్తిగా ఉన్నాయి, అదే విధంగా ఎన్నికల విధానంలో రొటేషన్ సిస్టమ్ పెట్టాము. రొటేషన్ సిస్టమ్ తోనే కంటిన్యుయేషన్ బాడీ పెట్టడం జరిగింది. దీంట్లో డైరెక్టర్స్ రొటేషన్ సిస్టమ్‌లో పోవడం ఎప్పుడు ఎన్నికలు ఏ ప్రాంతములో ఎలా జరుగుతున్నాయో ముందే పూర్తిగా అందరికీ తెలిసే విధంగా కాకుండా ఆ సొసైటీకే పరిమితమై ఎన్నికలు వాటికే ఉండాలని రొటేషన్ సిస్టమ్ ప్రవేశ పెట్టడం జరిగింది. అదే విధంగా ఇమ్మీడియట్‌గా ఆడిట్ పూర్తిగా రిజిస్ట్రార్ చేయాలన్న విషయాన్ని మార్చాము. మీరు చూడాలని గౌరవసభ్యులను కోరుతున్నాను. ఇది ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రములో మా యొక్క ముఖ్యమంత్రి శ్రీ ఎన్.టి.రామారావు గారి నాయకత్వములో ఒక వినూత్నమైన విధంగా ఆదర్శప్రాయమైన చట్టాన్ని తీసుకురావడం జరిగింది. మన రాష్ట్రములోనే కాకుండా యావత్ భారతదేశంలో ఆదర్శప్రాయమైన చట్టంగా తప్పకుండా నిలుస్తుందని చెపుతున్నాను. ఈనాడు ఉన్నటువంటి ఒక కోటి ఎభై లక్షల మంది మెంబర్స్ కి సంబంధించి, గ్రామీణ పేద ప్రజానీకానికి గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఉన్న ఆర్థికపరమైన సమూలమైన మార్పులను తీసుకురావడానికి సహకరిస్తుందనీ, దృఢమైన విశ్వాసం మాకు ఉందని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. కాబట్టి ఈ బిల్లుని యునానిమస్‌గా పాస్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

Chairperson:- The Question is:

"That the Andhra Pradesh Mutually Aided Co-operative Societies Bill, 1995 be taken into consideration."

(Pause)

The Motion was adopted and the Bill was considered.

Chairperson:- There are no amendments to clauses 2 to 18,

The Question is:

"That Clauses 2 to 18 do stand part of the Bill."

(Pause)

The Motion was adopted and Clauses 2 to 18 were added to the Bill.

Chairperson:- For Cluase 19, there is an non-official amendment move.

CLAUSE-19

NON-OFFICIAL AMENDMENT

Sri M. Kodanda Reddy:- Madam, I beg to move that:

"Omit the Provisos under-sub-clause (3) of clause 19."

Chairperson:- Motion moved. Now, the Question is that:

"Omit the provisos under sub-clause (3) of clause 19."

(Pause)

The amendment was lost.

Chairperson:- The question is:

"That Clause 19 do stand part of the Bill."

(Pause)

The Motion was adopted and Clause 19 was added to the Bill.

Clauses 20 to 28

Chair-Person:- The question is:

"That Clauses 20 to 28 dostand part of the Bill."

(Pause)

The Motion was adopted and Clauses 20 to 28 were added to the Bill.

Clause-29

NON-OFFICIAL AMENDMENT

Sri M. Kodanda Reddy:- Madam, I beg to move that:

"Omit Sub-clause (4) of Clause 29."

Chairperson:- Motion moved. Now, the question is that:

"Omit Sub-clause (4) of Clause 29."

(Pause)

The amendment was lost.

Chairperson:- the question is

"That clause 29 do stand part of the Bill."

(Pause)

The Motion was adopted and clause 29 was added to the Bill.

Other clauses

Chairperson:- There are no amendments to Clauses 30 to 45, Clause 1 Enacting Formula and Long Title

The Question is:

"That Clauses 30 to 45, Clause 1 Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill."

(Pause)

The Motion was adopted and Clauses 30 to 45, Clause 1 Enacting Forumla and Long Title were added to the Bill.

Sri T.Devender Goud:- Madam, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Mutually Aided Co-operative Societies Bill, 1995 be passed."

Chairperson:- Motion moved.

(Pause)

The Question is:

"That the Andhra Pradesh Mutually Aided Co-operative Societies Bill, 1995 be passed."

(Pause)

The Motion was adopted and the Bill was passed.

1995, ఆంధ్రప్రదేశ్ సహకార సంఘముల (రెండవ సవరణ) బిల్లు
(1995 సం॥పు 29వ నెం. ఎల్.ఎ.బిల్లు)

Sri T.Devender Goud:- Madam, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Co-operative Societive (Second Amendment) Bill, 1995 be taken into consideration."

Chairperson:- Motion moved.

Now, discussion on the Bill.

శ్రీ ఎన్.రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఇక్కడ ఒక చిన్న ధర్మ సందేహం ఏమంటే కాంగ్రెస్ వారు వచ్చినప్పుడు 3 సంవత్సరాలు చేస్తారు. అలాగే తెలుగు దేశం వారు వచ్చినప్పుడు అయిదు సంవత్సరాలు చేస్తారు. ఇది చూస్తూ ఉంటే ఎలా ఉందంటే అయ్యగారు ఏమి చేస్తున్నారంటే వ్రాసింది చెరుపుతున్నట్లు ఉంది. మన కళా అంతే.

Sri Gade Venkata Reddy:- We are bound to oppose this Bill, though it is a simple bill. ఎందుకంటే మీకు తెలుసు మొట్ట మొదటి నుంచి ఈ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ చట్టం పుట్టినప్పటి నుంచి మూడు సంవత్సరాలు దాని టర్మ్ ఉండేది. తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత...

(అంతరాయం)

మొట్టమొదటి నుంచి కో-ఆపరేటివ్ చట్టంలో ఫ్రం ది బిగినింగ్ మద్రాసు గవర్నమెంటు దగ్గర నుంచి ఆంధ్రా గవర్నమెంటు వచ్చినప్పుడు కూడా ఈ పర్మిషన్ మూడు సంవత్సరాలు ఉండేది. తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత మూడు సంవత్సరాల నుంచి అయిదు సంవత్సరాలుగా మార్చారు. మేము వచ్చిన తరువాత 5 సంవత్సరాలు వారు ఎలక్షన్స్ పెట్టకుండా చేశారని తిరిగి మేము మూడు సంవత్సరాలకు చేశాము. వారు ఎక్స్‌టెండ్ చేసుకొన్నారు.

(అంతరాయం)

అందుకని **Without holding the elections, Madeam Chair, they have extended the term of the office-bearers.** మూడు సంవత్సరాలకు ఆఫీస్ బేరర్స్ ఎలక్షన్స్ జరగాలని కండిషన్స్ ఉన్నా ఇప్పటికి మూడు సంవత్సరాల టర్మ్ కాకుండా 5 సంవత్సరాలకు పెంచారు. మేము 5 సంవత్సరాలు తీసి వేసి 3 సంవత్సరాలు పెట్టుకున్నాము. మీరు మరల 5 సంవత్సరాలు కావాలనుకొంటున్నారు. **It is upto you. I am not disputing about that.** కానీ ఒక్కమాట మేము అధికారంలో ఉన్నాము కాబట్టి మూడు సంవత్సరాలకు కుదించి ఈ రోజు 5 సంవత్సరాలకు ఏ సౌకార్యములు పెట్టాలని అంటున్నారు. ఏ సౌకర్యాలు అయితే తెలుగు దేశం ప్రభుత్వంలో ఎలక్షన్స్ జరపకుండా ఎక్స్‌టెండ్ చేశారో ఆ సౌకర్యం మా వరకి **I am very happy, but I am not asking to give concession, but whatever it might be....** ఇప్పుడు ఉన్న పరిస్థితులలో స్పెషల్ ఆఫీసర్ వేశారు. సంతోషం కనీసం పర్సన్ ఇన్‌ఛార్జ్ నాన్ అఫీషియల్‌ని వేయకుండా **at least you have taken a good decision at this stage.** పాల కేంద్రం కానీ, సింగిల్ విండో గా నాన్ అఫీషియల్స్ వేయకుండా అధికారులను పెట్టాము. పంచాయితీరాజ్ ఎన్నికలకు ఏ విధంగా

అక్రమంగా మెంబర్‌షిప్‌లు చేర్పించుకొన్నారో ఆ విధంగా జరుపకుండా చేయాలి. తొందరగా ఎన్నికలు జరపండి. న్యాయంగా ఎవరు గెలుస్తారో చూడండి. ఈ రోజు 100 రూపాయలు ఉండే మెంబర్‌షిప్‌ని 10 రూపాయలకు చేశామని అంటున్నారు. దీంట్లో దురుద్దేశం ఉందని అనిపిస్తున్నది. దురుద్దేశం చేశారని నేను ఆపాదించడం లేదు. గత పంచాయితీరాజ్ ఎన్నికలలో విధంగా ప్రక్క గ్రామాల నుంచి ఓటర్లను తెప్పించుకొని మొన్న గెలిచారో ఆ
8.20 రా. విధమైన పనిచేయవద్దని శ్రీ దేవేందర్ గౌడ్ గారికి మనవి చేస్తున్నాను. Let there be proper membership. ఎలక్షన్స్ పెట్టండి. అందులో ఎవరు గెలిస్తే వారు గెలుస్తారు. కనుక తొందరలో ఎలక్షన్ షెడ్యూల్‌ను ప్రకటించ వలసిందిగా కోరుతూ, ఈ బిల్లును నేను అపోజ్ చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం.ఆంజనేయులు:- ఈ 5 సంవత్సరాలు, 3 సంవత్సరాలు అనడం దురుద్దేశ్యంతో అంటున్నారు తప్ప మాకు అందులో వేరే ఏమి చెడుకనపడడంలేదు. పైగా వాస్తవంగా చెప్పాలంటే మంత్రులకు చాలా యిబ్బందులను కలిగిస్తున్నారు. వాళ్ళు వాటి గురించి ఏమీ మాట్లాడక పోతే ఊరుకోరు, రెచ్చగొట్టి మాట్లాడిస్తున్నారు. లేకపోతే మిమ్మల్ని గురించి వాళ్ళు, వాళ్ళను గురించి మీరు అనేట్లుగా చూస్తున్నారు. ఎందుకంటే కాంగ్రెసు పార్టీవారు 5 సంవత్సరాలు అంటే వ్యతిరేకిస్తారని నేను అనుకోలేదు.

శ్రీ ఎన్.రాఘవరెడ్డి:- మీరు వచ్చినప్పుడు వాళ్ళు 5 ఏళ్ళు పెట్టారు. తరువాత మీరు వచ్చారు, దానిని 3 ఏళ్ళు చేశారు. తరువాత అధికారంలోకి వచ్చినవారు వారు పెట్టిన దానిని ఎందుకు ఒప్పుకోవాలని 5 ఏళ్ళు చేశారు. వాళ్ళు పోయిన తరువాత మీరు మూడేళ్ళు చేయండి. అప్పుడు వారు 10 రూపాయలు సభ్యత్వం రుసుం పెట్టారు. వీళ్ళు వంద రూపాయలు పెట్టారు. ఎవరూ చేరలేదు. అందుకని వీళ్ళు మళ్ళీ 10 రూపాయలు చేశారు. మరి ఇక్కడ యిదే పని. రాసి, చెడిపి, రాసి చెడిపి.

శ్రీ ఎం.ఆంజనేయులు:- కాంగ్రెసు పార్టీ కోపరేటర్స్‌గా, టి.డి.పి. కోపరేటర్స్‌గా ప్రొఫెషనల్‌గా కోపరేటర్స్‌గా యిక్కడకు వచ్చారు. వారు యిక్కడ ఒకటి, బయట ఒకటి ఏమి చెపుతారో నాకు తెలియదు. నాకు తెలిసినంతవరకూ కోపరేటర్స్ అందరూ కూడా 5 సంవత్సరాలు కాల వ్యవధి వుండాలని కాంగ్రెసు పార్టీ వారు తీర్మానాలు పాస్ చేశారు. నేషనల్ కోపరేటివ్ యూనియన్ కాన్ఫరెన్స్‌లో మాట్లాడారు. రాష్ట్ర కాన్ఫరెన్స్‌లోనూ మాట్లాడారు. మొన్న భీమవరంలో మీ మునిసిపల్ ఛైర్మన్‌గారు గ్రంధి వెంకటేశ్వరరావుతో సహా కాంగ్రెసు నాయకులందరూ కూడా 5 సంవత్సరాలు కావాలని అన్నారు. అందుకని యిప్పుడు మీరు చెప్పేది ఎలా వుందంటే, ఏదో టి.డి.పి. వారు పెట్టారు, దానిని వ్యతిరేకించాలన్న పద్ధతిలో మాట్లాడటం మంచిదికాదు. ఇంకోటి కూడా మనవి చేస్తున్నాను. 5 సంవత్సరాలనుంచి మూడు సంవత్సరాలకు చేసినప్పుడు కాంగ్రెసు పార్టీ మంత్రిగారు, నేనూ కూడా ఆ డెలిగేషన్‌లో పాల్గొనడం జరిగింది. పేరు చెప్పడానికి

అభ్యంతరం లేదు. శ్రీ దివాకర్ రెడ్డిగారు మంత్రిగా వున్నప్పుడు మేము 10 మంది డెలిగేట్స్ పోయి ఆయనను కలిసాము. 5 సంవత్సరాల నుంచి 3 సంవత్సరాలు చేయడంలో ఔచిత్యం ఏమిటని అడిగితే ఇందులో వాదనలు అనవసరం అన్నారు. ఆయన లో నిజాయితీ, నిర్మొహమాటాలకి మనం మెచ్చుకోవాలి. 2 సంవత్సరాల పాటు ఆయనను పొగిడితే, ఇలా 5 సంవత్సరాలు చేయడం చాలా న్యాయం అన్నారు. దాంట్లో వాదనలు అనవసరం అన్నారు. మేము మా పార్టీ పొలిటికల్ రీజన్స్ కోసం 3 సంవత్సరాలు చేస్తున్నాము అన్నారు. అప్పుడు నేను 10 మంది డెలిగేట్స్‌తో వారిని కలవడం జరిగింది. వారు వారి పొలిటికల్ రీజన్స్ రీత్యా ఈ డెసిషన్ తీసుకోవడం జరిగిందని చెప్పారు. కోపరేటివ్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్స్‌లో, పంచాయిత్‌రాజ్ సంస్థలలో, అసెంబ్లీలోనూ సభ్యులు 5 సంవత్సరాలకు ఒకసారి ఎన్నుకోబడతారు. రెండవది కోపరేటివ్ ఇనిస్టిట్యూషన్స్‌లో ఎన్నికలు జరిగితే ఖర్చు గవర్నమెంటు భరించదు. ఆ ఇన్‌స్టిట్యూషన్స్ భరించాల్సి వుంది. వాటనన్నింటినీ దృష్టిలో పెట్టుకుని 5 సంవత్సరాలు చెపుతున్నారు. అంతే తప్ప దురుద్దేశ్యంతో కాదు. ఇది పొలిటికల్ రిజన్ కోసం చేశారు. దాంట్లో 95లో ఎటూ స్పెషల్ ఆఫీసర్లు వున్నారు. ఇక ముందు గెలిచే వారందరికీ 5 సంవత్సరాలన్నారు. ఇప్పుడు ఎక్స్‌టెన్షన్ చేయడమూ, ఈ లిటిగేషన్ లేకుండా చేయడం కోసం ఆ క్లాజు బాగానే వుంది. ఇందులో దురుద్దేశ్యం అనుకోనక్కరలేదు. బయట ఒకటి, లోపల ఒకటి మాట్లాడకంటే. కనుక దీనిని అందరూ. ఏకగ్రీవంగా ఆమోదిస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తూ ముగిస్తున్నాను.

Sri Gade Venkat Reddy:- We are not speaking one thing outside and another thing inside the House. దివాకరరెడ్డిగారి అభిప్రాయం వుంటే వుండవచ్చుగాక. మొట్టమొదటినుంచి అంటే ఈ కోపరేటివ్ చట్టాన్ని పెట్టిన దగ్గర నుంచి మూడు సంవత్సరాలే వుంది. అందుకే అలాగే వుంచమంటున్నాం. అంతేతప్ప వారు, వారిపేరేదోగానీ అలా మాకు దురుద్దేశ్యం వుందని మాట్లాడటం మంచిది కాదు. మీ అభిప్రాయం మీది మా అభిప్రాయం మాది. లోపల ఒకటి బయట ఒకటి మాట్లాడతామనడం మంచిదికాదు. Still we are holding our views.

Chairperson:- The question is:

"That the Andhra Pradesh Co-operative Societies (Second Amendment) Bill, 1995, be taken into consideration."

(Pause)

The Motion was adopted and the Bill was considered.

Clauses

Chairperson:- There are no amendments to Clause 2, Clause 1 Enacting Formula and Long title.

The Question is:

"That Clause 2, Clause 1 Enacting Formula and long title do stand part of the Bill."

(Pause)

The Motion was adopted and Clause 2, Clause 1, Enacting Formula and Long title were added to the Bill."

Sri T.Devender Goud:- Madam, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Co-operative Societies (Second Amendment) Bill, 1995 be passed."

Chairperson:- Motion moved.

The Question is:

"That the Andhra Pradesh Co-operative Societies (Second Amendment) Bill, 1995 be passed.

(Pause)

The Motion was adopted and the Bill was passed.

Chairpersom:- The House is adjourned to meet again at 8.30 AM tommorrow.

(Tthe House then adjourned at 8.28 PM to meet again at 8.30 AM on Friday, the 5th May, 1995)

పేజీ నెం.

2. రాష్ట్రంలో దేవాలయ భూముల ఆక్రమణను గూర్చి .. 586
8. ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన అత్యవసర ప్రజా ప్రాముఖ్యంగల విషయము: .. 591
శ్రీ కృష్ణదేవరాయ విశ్వవిద్యాలయంలో వైస్‌ఛాన్సలర్ నియామకమును గూర్చి.
9. సభాసమక్షములో ఉంచిన పత్రములు: .. 595
10. ప్రభుత్వ బిల్లులు: ..
1. 1995, ఆంధ్రప్రదేశ్ సర్వే అండ్ బౌండరీస్ (సవరణ) బిల్లు (ప్రతిపాదించబడినది) .. 596
2. 1995, ఆంధ్రప్రదేశ్ గ్రౌండ్‌వాటర్ (రెగ్యులేషను ఫర్ డ్రింకింగ్ వాటర్ పర్పసెస్) బిల్లు (ప్రతిపాదించబడినది) .. 597
3. 1995, ఆంధ్రప్రదేశ్ మండల న్యాయ పరిషత్‌ల బిల్లు. (ప్రతిపాదించబడినది) 597
11. 1995-96 సంవత్సరమునకు బడ్జెటు (ఆదాయవ్యయ పట్టిక) గ్రాంట్ల కొరకు అభ్యర్థన: .. 598
అభ్యర్థన నెం. II – గవర్నరు, మంత్రిమండలి
అభ్యర్థన నెం. IV – ఎన్నికలు
అభ్యర్థన నెం. XI – చివాలయము మరియు ఇతర వివిధ పరిపాలనా సర్వీసులు.
అభ్యర్థన నెం. I – రాష్ట్ర శాసనమండలి
అభ్యర్థన నెం. XLVII – పర్యాటక శాఖ
అభ్యర్థన నెం. XXII – సమాచారం, ప్రచారం
(ఆమోదించబడినవి)
12. ప్రభుత్వ బిల్లులు:
1. 1995, ఆంధ్రప్రదేశ్ లాటరీల (వసరణ) బిల్లు (1995 సం.పు 26వ నెం.ఎల్.ఎ.బిల్లు) (ఆమోదించబడినది)

తరువాయి నాలుగవ కవరు

పేజి నెం·

<u>రిజల్యూషను</u> .. 662

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఇతరరాష్ట్రాల లాటరీ టికెట్లను ..
విక్రయించుటను కేంద్రప్రభుత్వం నిషేధించాలని·

2· 1995, ఆంధ్రప్రదేశ్ పరస్పర సహాయక సహకార .. 673
సంఘముల బిల్లు ..
(1995 సం· పు· 2వ ఎల్·ఎ·బిల్లు) —
(ఆమోదించబడినది)

3· 1995, ఆంధ్రప్రదేశ్ సహకార సంఘముల .. 694
(రెండవసవరణ) బిల్లు·
(1995 సం·పు 29వ నెం·ఎల్·బిల్లు)
(ఆమోదించబడినది)